

**A
COMPARATIVE DICTIONARY
OF THE
PWO KAREN DIALECT**

**PART II
ENGLISH - PWO KAREN**

**COMPILED BY THE
REV. W. C. B. PURSER, M. A.,
AND
SAYA TUN AUNG.**

**RANGOON:
AMERICAN BAPTIST MISSION PRESS,
F. D. BINNEY, SUPT.
1920.**

PREFACE

A dictionary must be regarded as belonging to the category of useful, rather than of ornamental things. Which being so, it is not unlikely that there may be those who will want to know what justification there can be for the publication of the present volumes. What useful purpose, it may be asked, can be served by a dictionary of a dialect at once so unimportant, and so unstable as Pwo Karen?

With regard to the matter of importance, it cannot be fairly urged that the language of almost half-a-million people is a matter of little or no consequence. The exact number of Pwo Karens is not known. They are not enumerated separately in the Census Report; but it is an accepted fact that they constitute more than one half of the total of eight hundred and fifty thousand mixed Pwos and Sgaws.

Moreover, from the time of Wade, Mason, and "Father" Brayton, there has always been a nucleus of missionaries studying the language; a few government officials, especially police, have also found it valuable to have some acquaintance with it. This number is not likely to increase, but, on the other hand, the number of Karens who wish to study English will certainly do so, and it is with the hope that this work may, in a small way, help the Karens to overcome the heavy handicap of having to learn English through the medium of Burmese that it is sent forth.

With regard to the second objection that has been anticipated, viz., that Pwo Karen is a very unstable language, it may be said that this is an argument in favour of, rather than against the publishing of a dictionary.

Like Talaing, Southern China, and several of the other minor dialects of Burma, Pwo Karen is undergoing a process of rapid disintegration. It is splitting up into sub-dialects which are mutually unintelligible. It is absorbing such a large number of Burmese words that its vocabulary is being completely transformed. Where a Burmese word has been introduced the Karen equivalent which it displaced passes completely out of use and is unknown except to the older generation.

Is it worth while preserving the memory of these obsolete Karen words? From the philological point of view, at any rate, it unquestionably is worthwhile. This may not seem a very sound or convincing reason to the practical man, but it cannot too forcibly be pointed out that the field of philological research in this Province is one of immense importance, and one which has hitherto been left almost completely unexplored.

What Bishop Cladwell did for the Dravidian languages of South India; what quite recently Dr. Brandstetter has done for the Indonesian and Sir Harry Johnson for the Bantu languages, awaits for its accomplishment -- in the no less fertile field of the Indo Chinese languages of our Province -- the arrival of the scholar and enthusiast.

It is with a view to drawing attention to this side of the question that these volumes are described as a "Comparative Dictionary." The aim has been throughout to institute a comparison between the following:

Tenasserim Pwo Karen (T.P.)

Delta Pwo Karen (D.P.)

Sgaw Karen (in round brackets).

Burmese [B]

The Sgaw Karen equivalents of the Pwo words are given, without note, at the end of the definition; and it is hoped, that, in addition to indicating the relationship between Pwo and Sgaw, they will enable the student to refer to the copious Sgaw Dictionary and Thesaurus and fill out the scanty definition which the limitation of space has necessitated in this work.

There remains the pleasant duty of acknowledging the generous assistance received by the author and his assistant in their work. The fact that it sees the light of day at all is due to the enterprise of the publishers and the patronage of the Local Government.

I have to thank several members of the American Baptist Mission for their help and advice, and in particular Dr. L. W. Cronkhite, who has taken great pains in reading through the proofs as they have issued from the press and has made many very valuable suggestions. An old MSS of Dr. Brayton's has been collated

in the revision of the first volume.

W. C. B. PURSER.

s. Michael's, Kemmendine 1920.

ENGLISH - PWO KAREN

- a, art. လၢၤ, ကဒုး, one, ပုလဂးကး (တၢ, ပုၤတဂၤဂၤ)
- aback, adv. လၢခဲၤ (လၢခံ)
- abandon, v.t. အိၤက့ၤထး, ကဒုးခံၤ, စဲၤဒုးခံၤ (ညိကံၢ်)
- abase, v.t. ဆဲၤလဲၤ (ဆိၣ်လီၤ)
- abash, v.t. ဒုးမ့ၤမဲ, မးမ့ၤမဲ (ဒုးမံၢ်ဆး)
- abate, v.i. ဆါလဲၤ, လဲၤဆါ (စၢ်လီၤ)
- abbey, n. ကိးလမ္ၤ (ကိတကလၢ်)
- abbot, n. ဘုၣ်ခၢလၢအပၢးကိး (စီၤသီလၢအပၢကိ)
- abbreviate, v.t. မးလဲၤအံၤ, မးလဲၤဖၢၤ (မၤအံၣ်လီၤ, မၤဖုၣ်လီၤ)
- abdicate, v.i. စဲၤထ့ၤခံၤအလး (ဟးထီၣ်ကံၢ်အလီၢ်)
- abdomen, n. ဂူၤဖိၤ (ဟၢဖၢ)
- abdominal, a. ဘၢဆဲၤလၢဂူၤဖိၤ (ဘၣ်ဃးဒီးဟၢဖၢ)
- abduct, v.t. စဲၤဆိၣ်န့ၤဆိၣ်, မိးန့ၤဆိၣ် (မိၤဆုၣ်ပုၤ)
- abet, v.t. ပဂံၢ်ထ့ၤအဲၤ (သဆၣ်ထီၣ်အခံ)
- abhor, v.t. ဘးလိၤ, ဘးဂဲၤ (သးဘၣ်အၢ, သးဟ့)
- abhorrence, n. ဆၢဘးဂဲၤ, ဆၢဘးလိၤ, ဆၢစံၤစၢ (တၢ်သးဟ့, တၢ်သးဘၣ်အၢ)
- abhorrent, a. ဘးလိၤ, ဘးဂဲၤ (သးဘၣ်အၢ)
- abide, v.i. အိၤခိးဝုၤ (အိၣ်ခိးဝဲ)
- ability, n. ဆၢဘုၣ်ဆၢဘၢ, အစီၣ်အမး, အညးအဝဲၤ, အထိးနၢ
- abject, a. ဆၢၢ် [ဘကံၢ် T.P.]
- able, v.b. ဘုၣ် (သ့)
- ablution, n. ဆၢညၢဝးဆံၤလၢထံၤ (တၢ်သ့စီလၢထံ)
- aboard, adv. လၢကဘးဖၢၤ, လၢချၢဖၢၤ (လၢကဘီပုၤ)
- abode, n. အိၤအလး (အိၣ်အလီၢ်)
- abolish, v.t. မးကးဂီၤ, မးလဲၤစီး (မၤဟးဂီၤ, မၤလီၤပိၢ်)
- abominable, a. odious, ဘးလိၤ (သးဘၣ်အၢ)
- abominate, v.t. ဘးလိၤဝုၤ, ဘးဂဲၤဝုၤ (သးဘၣ်အၢဝဲ, သးဟ့ဝဲ)
- abomination, n. ဆၢဘၢဘးလိၤ, ဆၢဘၢစံၤစၢ

aboriginal, a. အီၤလၢဖျိးအိၣ်အဆိၤထုၤ (အိၣ်ဆိၤကတၢၢ်)
 abortion, n. ဆၢဂ့ၢ်လၢဒုၣ် (ဖိလီၤလူၣ်)
 abound, v.t. လၢပုၣ်ဒုၣ်, အၤဝုၤ (လၢပုၣ်ဝဲ, အိၣ်ဝဲ)
 about, prep. osos (ဝးဝး), go about လၢဝဲဝဲဝဲ.
 above, prep. or adv. လၢထး, အဖျိး, လၢအဖျိး (လၢထး, အဖျိးခိၣ်, ဆူအဖျိးခိၣ်)
 abrasion, n. ဆၢအဘျုး, အဆၢဖိၤ, ဆၢအလံး (ဟံ)
 abridge, v.t. မၤအံၤလၢ, မၤလၢဖျိး, မၤလၢရၢ (မၤအံၤလီၤ, မၤဖျိးလီၤ, မၤစုၤလီၤ)
 abridgement, n. ဆၢက့ၢ်အံၤလၢ, အဆၢလၢဖျိး
 abroad, adv. လၢလၢအလၢဂၢၤ, လၢလၢခိၣ် (ဟးဆူလီၤဂီၤ, ဟးဆူခိၣ်)
 abrogate, v.t. ပဲၤခဲၤ (ပဲၣ်ကံၢ်)
 abruptly, adv. ချဲၣ်ချဲၣ်, ဖျိးဖျိး, ချဲၣ်ချဲၣ်, ချဲၣ်မၤ (ချဲၣ်ချဲၣ်, သတူၢ်ကလၢ)
 abscess, n. ဘၣ်ဒုၣ်, ဝံၣ်ဖၣ်ဒိၣ် (တၢ်ဝံၣ်ဖၣ်ဒိၣ်)
 abscond, v.i. စဲၣ်အိၣ်ထီၣ်, စဲၣ်ဂၢၢ်, စဲၣ်ဂၢၢ် (ဟးအိၣ်သဒၢ, ဟးခူသ့ၣ်)
 absence, n. ဆၢလၢအိၣ် (တၢ်တအိၣ်)
 absent, a. not present, လၢအိၣ်ဘၣ် (တအိၣ်ဘၣ်)
 absent one's self, v.i. ဂၢၢ်ထံၣ်ခဲၣ်, ဂၢၢ်အိၣ်ခိၣ်, ဂၢၢ်ဖိၣ်ဖျိး (ဟးထီၣ်ကံၢ်)
 absolution, n. ဆၢဖျိးခဲၣ်ဆၢဒဲးဘၣ် (တၢ်ပျိးတၢ်ဒဲးဘၣ်)
 absolve, v.t. ဖျိးဆၢ, မၤဖိၣ်ဖျိးဆၢ (ပျိးတၢ်, မၤပူၤဖျိးတၢ်)
 absorb, v.t. စွံၣ်ထံၣ်, ဝံၣ်န့ၣ် (ဆူသဝံၣ်ထီၣ်)
 absorbent, n. ဆၢလၢအစွံၣ်န့ၣ်ဆၢသ့ၣ်
 abstain, v.i. ဂၢၢ်ပုၣ်, ဒုၣ် (ဟးဆဲး, ဒုၣ်)
 abstemious, a. ထုၣ်အသး, မၤဘၢဒၣ်ခိၣ် (တမၤလၢကံၢ်ဘၣ်)
 abstract, v.t. ထုၣ်ထံၣ်, မၤန့ၣ်ထံၣ် (ထုၣ်ထီၣ်, ဟံးထီၣ်)
 abstract, n. ဆၢချဲၣ်အချုး
 absurd, a. ဆၢလၢပုၣ် (တၢ်လီၤနီၤ)
 abundance, n. ဆၢအၤထလၢ, ဆၢအၤအၤဂီၢ်, ဆၢလၢဆၢပုၣ် (တၢ်အိၣ်ကဲၣ်ဆိး, တၢ်အိၣ်ကဲၣ်ဂီၢ်)
 abundant, a. အၤ, လၢပုၣ်, အအၤအဂီၢ် (အိၣ်, လၢပုၣ်, အအိၣ်အဂီၢ်)
 abuse, v.t. ချဲၣ်ဆၢ, ချဲၣ်အၤ, စံၣ်ဝိၣ်, စံၣ်အၤစံၣ်ဝိၣ်, မၤတရီၤတပး (ကတိၤဆၢ, ကတိၤအၤ, မၤတရီၤတပါ)
 abusive, a. ဆၢချဲၣ်ဆၢ, ဆၢချဲၣ်ဒုၣ် (တၢ်ကတိၤဆၢ, တၢ်ကတိၤဒုၣ်ဒုၣ်ပယွဲ)
 abyss, n. ထီၣ်ချိၤ (တၢ်တြိတၢ်တြိ)
 accede, v.i. အၤလၢအိၣ်လၢ, ဘၣ်လၢလၢပုၣ်, ဘၣ်လၢလၢပုၣ်, ဘၣ်လၢပုၣ် (အိၣ်လီၤအိၣ်လီၤ, သးဒံး)
 accelerate, v.t. ဒုၣ်ဖျိးထံၣ်, မၤဖျိးထံၣ်, မၤချဲၣ်ထံၣ် (ဒုၣ်ချဲၣ်ထီၣ်, မၤချဲၣ်ထီၣ်)
 accent, v.t. ပဖိၣ်လံၤတၢ်မၤဆိၣ်ထံၣ်ပလူၤထီၣ်နီၤ, ထီၣ်ယီၤ, ထီၣ်အကြံၢ်အဘၢ
 accept, v.t. ဒိၣ်န့ၣ်, ပုၤဂၢၢ်ဖျိးဆၢတၢ်ပမၤန့ၣ် (ဒိၣ်န့ၣ်)
 acceptable, a. လၢအအဲၣ်ဒိၣ်, လၢအဘၢအသး.

acceptance, n. ဆခံခြင်း၊ ဆက်ခံခြင်း (တံခွန်၊ တံခွန်လီ)

access, n. ဆက်လက်သွားခြင်း၊ ဆက်လက်သွားခွင့်၊ ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်း (တံခွန်ခေါ်ဆိုခြင်း၊ တံခွန်ခေါ်ဆိုခွင့်၊ အခွင့်အခွင့်၊ ကျွန်ုပ်)

accession, n. as accession to the throne, စတင်ထီးစိုက်ခြင်း (စတင်ထီးစိုက်ခြင်း)

accessory, n. လာအမဆေးပစ္စည်း (လာအမဆေးပစ္စည်း)

accident, n. ဆက်လက်ထွက်ပွားခြင်း (ကံစိန်ဖုန်း)

accidentally, adv. ရှိ

acclaim, v.t. ကိန်းရှာထွက်လာဆန်းထွက်အား။

accommodate, v.t. ဖွဲ့လွှာအလေး၊ မေးခွန်းအဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်အား

accompany, v.t. လွှဲပေး၊ လွှဲပေးလွှဲ (လွှဲပေး၊ လွှဲပေး)

accomplice, n. ပုလားအမဆေးပစ္စည်းအား၊ ပုလားအမဆေးပစ္စည်းအား

accomplished, v.i. ဂီတ၊ လာအမဆေးပစ္စည်း (ဝါသနာ၊ လာအမဆေးပစ္စည်း)

accord, v.i. ပုလားပုလား၊ ဘာလီပုလား (ပုလားပုလား၊ ဘာလီပုလား)

accord, n. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (တံခွန်တံခွန်၊ တံခွန်တံခွန်)

accordance, n. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (တံခွန်တံခွန်၊ တံခွန်တံခွန်) in accordance with, ဘာ...အား။

according to, prep. ဘာ...အား၊ ဘာ...အား (ဒီသို့)

accordingly, adv. ဘာ...အား၊ ဘာ...အား (ဒီသို့)

accrue, v.i. ကံစိန်၊ အားထွက် (ကံစိန်)

account, n. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (တံခွန်တံခွန်၊ စတင်ထီးစိုက်)

accumulate, v.t. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (ဟန်တို၊ စတင်ထီးစိုက်)

accurate, a. ဘာလီပုလားလွှဲ (ဘာလီပုလားလွှဲ)

accusation, n. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (တံခွန်တံခွန်၊ တံခွန်တံခွန်)

accuse, v.t. အားထွက်ဆက်ဆံခြင်း (ဟန်တိုကံစိန်)

accused person, n. ပုလားအားထွက်။

accustom, v.i. မေးခွန်း၊ အားထွက်အား (မေးခွန်း)

ache, v.i. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း၊ အားထွက်)

achieve, v.t. မေးခွန်းအား၊ မေးခွန်းအား (မေးခွန်းအား၊ မေးခွန်းအား)

acid, a. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း)

acknowledge, v.t. ထီးစိုက်အား၊ အားထွက်အား (အားထွက်အား၊ အားထွက်အား)

acorn, n. ခံ့ထီးစိုက်အား (ခံ့ထီးစိုက်အား)

acquaint, v.t. ဒုက္ခပုလား (ဒုက္ခပုလား)

acquit, v.t. ပုလားအားထွက်အား၊ စတင်ထီးစိုက် (ပုလားအားထွက်အား၊ စတင်ထီးစိုက်)

acquittance, n. ဆက်လက်ဆက်ဆံခြင်း (တံခွန်တံခွန်အားထွက်)

acre, n. အားထွက် (အားထွက်) [E.]

across, prep. ဝါသနာ၊ လွှဲပေးထွက်၊ လွှဲပေးထွက် (လွှဲပေးထွက်)

act, v.i. မႇ (မၤ)

action, n. ဆၢဖံးဆၢမႇ (တၢ်ဖံးတၢ်မၤ)

active, a. ဖျဲၣ်, ချဲၣ် (ချဲၣ်)

actor, n. ပုဂံထုၣ်လံာ်အံၤ (ပုၤဂဲၤကလံာ်ဖိ)

actress, n. ပုဂံထုၣ်လံာ်အမၤ (ဟံၣ်မုၢ်လၢအဂဲၤကလံာ်)

acute, a. ခိၣ်စူစူ (ခိၣ်စူစူ)

add, v.t. အိၣ်က့ၢ်ကိၣ်, အိၣ်က့ၢ်ပုၤ (ဟံၣ်ဃုာ်, ဟံၣ်ဖိၣ်ဃုာ်)

adder, n. ဂုၣ်ပုၤ (ဂုၢ်ပုၤ)

addicted, a. အက့ၢ်ပုၤ [B.] ယုၤယါ (မၤညီၣ်နီၣ်)

addition, n. ဆၢအိၣ်က့ၢ်ကိၣ် (တၢ်ဟံၣ်ဖိၣ်)

addled, a. ဆၢအံၤ, အိၣ်အံၤ, ဒံၣ်ချံၣ် (ဒံၣ်ချံၣ်)

address, (in talking) v.t. ကဲကဲ, ချဲဆၢ

adequate, a. လၢၣ်, ပုၤ, ကြံၣ်, ဘၣ်, အယုၤ. (လၢ, ပုၤ, ကြံၣ်, ဘၣ်, အါလံ)

adhere, v.i. ဘၣ်ထုၣ် (စဲးဘၣ်)

adhesion, n. ဆၢဘၣ်ထုၣ် (တၢ်စဲးဘၣ်)

adhesive, a. လၢအဘၣ်ထုၣ်, ယဲး (လၢအစဲးဘၣ်, ဟံၣ်)

adjacent, a. ဘၣ်ဒဲး (ဘၣ်ဒီး)

adjective, n. အစတံး (အးတံး) [E.]

adjourn, v.i. ညးနံၣ်ညးသ့ (ညးနံၣ်ညးသီ)

adjure, v.t. ဒုၣ်ဆိၣ်လၢအသး, ဒုၣ်ဆိၣ်ဆၢ (ဒုၣ်ဆိၣ်လီၤအသး, ဒုၣ်ဆိၣ်တၢ်)

adjust, v.t. မၤလၢထံးလၢဆၢ, မၤဘဲၤအကြံၣ်အဘၣ် (မၤလီၤတံၢ်, မၤဒ်အကြံၣ်အဘၣ်)

admirable, a. လၢလံာ်လၢလၢဂ့ၤမၤ (လီၤလံာ်လီၤလၢဂ့ၤမး)

admiral, n. ကဘဲညးခမ့ၢ်အခိၣ်လၢဂဲ (ကဘိၣ်ဒုၣ်သုးဂီၢ်မုၢ်အခိၣ်တၢ်)

admiration, n. ဆၢအဲၣ်ဒီး, ဆၢထီၤမံၤထီၤမၤလၢအဘၣ်ပသး (တၢ်ဘၣ်ပသး)

admire, v.t. ဘၣ်ပသး, အဲၣ်ဒီးဒိၣ်မၤ (ဘၣ်ပသး, အဲၣ်ဒီးဝဲဒိၣ်မး)

admit, v.t. ဒုၣ်နုၤဝဲၤ, ဖုၤလၢအခိၣ်လၢအကနုၤ (ဟံၣ်နုၤဝဲၤအခိၣ်)

admonish, v.t. ဒုၣ်ထုၣ်လၢအသး (ဒုၣ်ပလီၢ်အသး)

adopt, v.t. အၣ်လုၢ် (လုၢ်ဖိ)

adopted child, n. အၣ်လုၢ်ကဲကဲ

adore, v.t. ဘိၣ်ဝဲၤဘဲၤ, ယုၤယုၤ, စံးထုၣ်အုၤအုၤ (ဘုၣ်ဝဲၤဘဲၤ, စံးထီၣ်ပတြၢၤ)

adorn, v.t. ကုၣ်ထုၣ်ကိၣ်ထုၣ်, မၤပံၤမၤလၢ (ကယၢကယဲ, မၤပံၤမၤလၢ)

adrift, adv. လၢထံးလၢယုၤဒၣ်အဆၢ (လီၤထံးဒုၣ်အတၢ်)

adult, a. လၢအိၣ်ထုၣ်ခိၣ်ပုၤ (လၢအိၣ်တၢ်ခိၣ်ပုၤလံ)

adulterate, v.t. မၤဂၢၢ်ဂီၣ်ဝဲၤလၢဆၢလဲးပုၤ.

adultery, n. ဆၢအဲၣ်ဘိၣ်မၤအဲၣ်ဘိၣ်ဝဲ (တၢ်အဲၣ်ဘိၣ်မၤအဲၣ်ဘိၣ်ဝဲ)

advance, v.i. လၢထုၣ်လၢထီၤ, လၢလၢယၢ (လဲၤလၢညါ)

advance, v.t. ဖွဲ့လှူဝဲစု (ဟုတ်ဟုတ်)
 advantage, n. အခိုးအတဲ, အကိစ္စ [B.] (တင်ဘျူးတင်ဖိုင်)
 advent, n. အဆာဂဲထီဒု, အဆာကဲထု (အတင်ဟဲတု)
 adverb, n. အဲဒဘာ [E.] (အဲဒဝါ)
 adversary, n. ဒုဒဒ, ပုလအထုဒုဒဒပာ (ပုလအထီဒါပု)
 adverse, a. လအမဲထုဒုထုဒုဒဆာ
 adversity, n. ဆာရှုဆာနာ, ဆာကမဆာဂဲ (တင်နဲတင်ဖိုင်, တင်ကိတင်ခဲ)
 advertize, v.t. ဘိဒဘာဒုယာ, ဒုဒုယာ (ဘိဒဘာဒုညါ, ဒုဒုညါ)
 advise, v.t. ကိဒဆာ, ဖုဆာကိ (ဟုတ်တင်ကူ)
 advocate, n. ရှုနု [B.] (ပိရီ)
 afar, adv. လအယဲ, ယဲယဲ (လအယံ, ယံယံ)
 affair, n. အမူအရါ [B.]
 affection, n. ဆာကျဲမဲအာ (တင်ဟဲမဲအာ)
 affirm, v.t. မဲ, အိကုဂုအိကုဂု (ဟဲဂါဟဲကျါ)
 affix, v.t. မဲဘုထု, ကျဲထု (ကျဲဘာ)
 afflict, v.t. မဲဆာ, မဲရှုမဲယု (မဲဖိုင်မဲယာ)
 affray, n. ဆာအဲလဲဆဲဒု, ဆာဘာထဲဘာနဲ (တင်အဲလဲဆဲကဲ)
 affright, v.t. မဲဘာမဲဘာဖဲ (မဲပျဲမဲဖဲ)
 afraid, a. အိဒဲဘာမဲဘာဖဲ (အိဒဲဒဲညါပျဲသဲဖဲ)
 afresh, adv. အာ (အသီ)
 aft, adv. လအဲ (လအံ)
 afternoon, n. မဲမဲပဲလဲ (မဲပျဲလီ)
 after three days, အလဲခဲဒုဒုဒဲအထဲဖာ.
 afterwards, adv. အလဲခဲ, လအဲထဲ, လအဲခါ, အလဲခဲဂီ
 again, adv. ဒီ (ကဒီ)
 against, prep. ထုဒုဒ (ထီဒါ)
 age, n. အာ, အာရှါ (အသဲပု)
 agent, n. ပုလအမဲဆာ (ပုလအမဲတင်)
 agitate, v.t. မဲဂဲမဲဝဲ, ခွဲခွဲ (မဲဟဲမဲဂဲ)
 agree, v.i. ဘာဖု, အာလဲပိ, အဲလဲအိလဲ (အါလီအိလီ)
 agreement, n. ဆာအဲလဲ (တင်အါလီ)
 agreeable, a. ကြဲ (ကြဲ)
 agriculture, n. ဆာမဲဆဲမဲပဲ (တင်ထဲထဲထဲ)
 ague, n. ဆာဆုဂိဝဲထီ (တင်ညါဂိကဲ)
 ahead, adv. လယာ (လညါ)
 aid, v.t. မဲဆာ (မဲထီ)

ail, v.i. ဆာ, ကီအာဒ, လအီဆီဘာ (တအိန်ဆူအိန်ချ)

ailment, n. ဆာစုဆာဆာ (တိန်ဆုတိန်ဆါ)

aim, v.t. ယွဲဆာ, ချဲဆာ (ပညိန်)

air, n. လံး (ကလံ)

akin, a. ထာဘုဒထာထံး (ဒီးဘုဒဒီးတံ)

Akyab, n. လခာ

ale, n. ဘုကိအထံ (ဘုကုအထံ)

alight, v.i. စဲလဲ (ယူလီ)

alike, a. လဲလဲ (လီလီ)

alive, a. အီမာ (အိန်မ)

all, a. ကိဂဒုဒ, ထီးအလူ (ခဲလံ)

all around, adv. ဝေဖဲ

all at once, adv. ကကုဒး

all right, interj. ဂုယုဒ.

allege, v.t. လီဘာဝဲ (တဲဟံစါ)

alleviate, v.t. မာပိထာ (မာဖိထိန်)

alliance, n. ဆာထာထံထာထံး (တိန်ဒီးတံဒီးသကိး)

alligator, n. မာ, ဘမာ (သမာ)

allure, v.t. လွဲနု, အလွဲနု (လဲနု)

almanac, n. လံနုလံလဲ (လံနုနုလံလါ)

almond, n. ဝဲရဲကဒာ (ရဲကဒာ)

almost, adv. လဲဘုဒ, ဘုဒကု (သုဒသု)

alms, n. ဆာမာဘိ (တိန်မာဘိ)

aloe, n. ဝဲကဒာရဲ (သုဒကဒါရါ)

alone, adv. အီလဂဒး (အိန်တဂါ)

along, prep. လာအထီ, လာအလီ (လာအထီ)

alphabet, n. လံမဲရဲမဲဖျိ, က, ခ, ဂ, (လံမိန်ပုအမဲဖျါ)

also, adv. ဆဲ (စုကိး)

altar, n. ဆာလဲလဲ (တိန်လဲလီ)

although, conj. မဲလါနု, လါနုဘိ (နုသကု)

altogether, adv. လစီပး (တပူလီ)

always, adv. လထံပး, ကထံပးဘိပး (ထီဘိ)

amazed, v.i. ထီမံထီမာ, အာဘိဘု (ကမာကမာ)

ambassador, n. အဘိ (ကလဲ)

ambition, n. ဆာဆီနုဘာ (တိန်ဆါနုဘိတိန်)

Amherstia, n. ဝဲလဲဘိ

amid, amidst, prep. လာအသွေကျ (လာအခါသး)

amiss, adv. ဘာမဟုတ် (ကမဟုတ်)

ammunition, n. ကျိုးသမျှသော, အံ့ကံသံ, ဖျာအံ့ [T.P.] (ကျိအသန်မျှိအသန်)

among, amongst, prep. လာအကျ, အကျ (အကျါ, လာအကျါ)

amount, n. ဆာအိကုာ်ကိယုထီးအလူ (တင်ဟ်ဖိန်ခဲလက်)

amulet, n. ပဆီး (လ်ဖဲ)

amuse, v.t. မးမုအသး (မးမုအသး)

anathematize, v.t. ဆိအာ (ဆိအာ)

ancestor, n. ပုမံပရါ

anchor, n. လီးဆူခဲ, ကိဆူ (နိန်သကု)

anchor, v.t. ခံလဲလီးဆူခဲ (တင်လိနိန်သကု)

ancient, a. လာဖျိအံ (လာပျါ)

and, conj. ခဲ (ဒီး)

angel, n. မုဆိအသိ (မုခိန်ကလး)

anger, n. ဆာသထံ (တင်သးထိန်)

angle, n. အနိ, ဒီး [B.] (အနာန်)

angry, v.t. သထံ, သဂဲထံ (သးထိန်)

anguish, n. ဆာဆာဒိမ (တင်ဆါနးနး)

animal, n. ဆာဖိမဆာပါ (ဆန်ဖိကိန်ဖိ)

ankle, n. ခဲဒဲ (ခိန်ဒဲ)

anklet, n. ခဲဒဲ [B.]

anna, n. ဘဲ (ဘဲ)

anniversary, n. နိဆာထဲအလး (နိန်ဆဲးကုအဆာ)

announce, v.t. ဘိဘာသုယာ, ကိညါ [B.] (ဘိဘာသုညါ)

annoy, v.t. မးထံထဲ, မးဘိဘာ, နိရဲ [B.] (မးတိတ်)

anoint, v.t. ဂုလသိ (ဖုလသိ)

another, a. အဂါဂ (အဂါ)

answer, v.i. စံဆာ, ကိဆာ (စံဆာ, ကိဆာ)

ant, n. ထဲ, အိ (ပအဲ, တါ)

antelope, n. ဆာဖဲ, ဘဲမံ [ခဲဘဲမံ T.P.] (တင်ဖဲ, မံတဲလဲမံ)

anthem, n. ထံခိ, ဆာသအံ (ထါသးဝိန်ယု)

antler, n. ဘဲအနိထဲထဲ (တင်အနါဖဲဒဲ)

anus, n. ခဲဖဲ (ခဲပု)

anvil, n. ပု [B.] (ခိန်ခိန်ထဲလ်)

anxiety, n. ဆာဘာယိသးအဲ (တင်ဘန်ယိန်ဘန်ဘိ)

anxious, a. ဘာယိဆာ

anything, n. ဆာလမံးလါလါ
 apart, adv. လစီၵၢ (တပူၤဒၣ်)
 apartment, n. ဒွဲ (အဒါး)
 ape, n. ယူဖာ (ကယူၤဖၣ်)
 aperture, n. အဖိး (တၢ်ထွၣ်ဖျိ)
 apex, n. အခိၵ်း (အခိၣ်စိၣ်)
 apologize, v.t. ချဲးဖိးဖျးအသး (ကတိၤပူၤဖျးအသး)
 apoplexy, n. ဆာဆာဖျဲးလမံး
 apostle, n. ဆာအုမာဖိၵ် (ပုၤတၢ်မာဖိ)
 apparel, n. ဆာကိးဆာဝိး (တၢ်ကူတၢ်သိး)
 apparent, a. လာအအိၵ်း (လာအအိၣ်ဖျါ)
 appeal, ယူၤခါ [B.] (ယူၣ်ခိၣ်ကိး)
 appear, v.i. to seem လၢလ
 appear, v.i. be seen အိၵ်း (အိၣ်ဖျါ)
 appetite, n. ဆာမိအုမိအိးအသး (တၢ်မိၣ်အိၣ်အသး)
 applaud, v.t. ဆာစံးထွၣ်အုအုဒဲးစုၤဒဲးခါ (တၢ်စံးထီၣ်ပတြၢၤဒဲးစုၣ်ခိၣ်)
 apple, n. ဝံၣ်ၤလမံး, of an eye မုၤရဲး (သ့ၣ်သ့ၣ်တကလၢ်, မံၤပုၤဖိ)
 appoint, v.t. ခးလၢဝံၣ်, ခးထုၣ်ဝံၣ် (ဒုးလီၤဘၣ်)
 apprentice, n. ပုမးပျီၤဆာကကဲ.
 approve, v.t. ဘၢအသး (ဘၣ်အသး)
 apt, a. ကြိး (ကြါး)
 arc, n. ဆာဝဲးဒဲးလကဲး, ဆာခွဲးဒဲးလကဲး (တၢ်ကဝီၤတခီ)
 arch, n. ဆာအခိၵ်းဒဲး, ဆာအခိၵ်းဒဲး (တၢ်ဒုးခိၣ်အကျိၤ)
 archer, n. ပုခးချံၤဖိ (ပုခးချံၣ်ဖိ)
 argue, v.i. ချဲးဖျိထုၣ်ဆာအဂဲးဘဲၤအဲးဘဲၤအိး (ကတိၤဖျါထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်အပိၢ်ဒ်အံၤဒဲးနီၤ)
 arid, a. ဝဲၤထွၣ် (တၢ်အလီၢ်ဃုထီ)
 arise, v.i. ဂဲဆာထုၣ် (ဟဲဆာထီၣ်)
 arithmetic, n. ခနီး (လံာ်ကနီၤ)
 arm, n. စုၤဒၣ် (စုၣ်ဒၣ်)
 armor, n. ထဲးဖိး (စုၤကဝဲၤ)
 arms, n. စုၤဝဲးလဖျ (တၢ်စုၤကဝဲၤတဖၣ်)
 army, n. ဃုမုၤမုၤဒဲး, ဃုမုၤဘိး (သုးမုၤသိၣ်ဘိ)
 aromatic, a. လာအနာမာနာကွၢ် (လာအနာမုၤနီၤဆီ)
 around, prep. ဝါဝါ (ဝးဝး)
 Arracanese, n. လခါဖိၵ်
 arrack, n. ဝံၣ်ထံၤလဲၤလာဆာမကဲးထုၣ်ဝံၣ်လာဘျ (သံးလၢပုၤမၤကဲထီၣ်ဝဲလၢဘျ)

arrange, v.t. ထံလဒ်ဒီလဒ်, ပိတ်ထံပိတ်ဒီ, တဲဒဲ (ကတိတ်ကတိတ်)
arrest, v.t. ဖိန့်န့် (ဖိန့်န့်)
arrive, v.i. ထိန့်, ဂဲထိန့် (တု, ဟဲတု)
arrogant, a. ဘေထုထီ, အိတ်ကုထုထီအဘ (သးထိပ်ထီ)
arrow, n. ဖျါ (ပျါ)
arsenic, n. စု, စံဒ် [B.] (စုန့်)
artery, n. ပဘေအံ့ဖျါ (သးသွပ်ကု)
as, adv. ဘဲနီဒ် (ဒ်သိး)
ascend, v.i. ထု, လုထု, ထဲထု (ထိပ်, လဲထိပ်)
ashamed, v.i. မုမဲ (မဲဆုး)
ashes, n. ဖံချု (ဖပ်ဆါ)
ashore, adv. အိတ်လုမုထု (အိတ်လုကုကိတ်ခိပ်)
aside, adv. အလဲ, [B.] အပလုခါ (အိတ်ကပလု)
ask, v.t. အုကံဒ်, အုမု (ယု)
ask leave, အုကံဒ်လုဆုအိတ်ပိတ်အဂး.
ask pardon, အုကံဒ်လုအဘ.
ask a question, အုစု
asleep, a. မံမု, မံခံ (မံသပု)
aspect, n. အခံအဂး (အကုတ်အဂီ)
ass, n. ကုဒ်ယိ (ကသုတ်ယိ)
assemble, v.i. အိတ်စုအိတ်ရံ, အိတ်ကံဒ်အိတ်ကိ (အိတ်ဖိတ်ရံဖိတ်)
assembly, n. ဆုအိတ်စုအိတ်ရံ, ဆုအိတ်ကိ (ပုအိတ်ဖိတ်ရံဖိတ်)
assent, v. အုလုအိတ်လု (အိတ်လိတ်အိတ်လိတ်)
assist, v.t. မုဆု (မုစု)
assistant, n. ပုလုအမုဆုဆု, လဲထီ [B.] (ပုလုအမုစုစု)
associate, v. ဖိတ်လိတ်အဘ (ရုလိတ်အသး)
assuredly, adv. မုကုဒ်ယု.
astern, adv. လုအလးခဲ (ဆုခံ)
asthma, n. ဘေဘိတ် (တုသးအိတ်)
astonish, v.i. ထီမံထီမု, ဘေလုဘဲ (ကမုကမု)
astound, v.t. မုထီမံထီမု.
astray, adv. ကုဖျိတ်, ကုဖျိတ်ဖုဒ် (ဟးဖျိတ်ကု)
at, prep. လု, ထီ (လု, ဖဲ)
athwart, prep. ကးလး [B.] လုထု (အိတ်ဒိတ်တု)
atmosphere, n. လဲလုအိတ်ဝဲဖိတ်ဂုခိတ်ဝဲ (ကလဲလုအိတ်ဝဲတရံဟိတ်ခိတ်ဝဲဝဲ)
atom, n. ဆုအမုအမုမုမု (တုကမုဒ်ဖိတ်)

atone, v.t. မဒေဏ်တရားဆောင်ရွက် (မပူဇော်တရား)
 attack, v.i. လှံ့ဒ် (လဲဒ်)
 attain, v.t. မရ်, ထံ့ဘ် (မရ်)
 attempt, n. ဆဲးမဲ (တံးမဲ)
 attend, v.t. လှံ့ဒ် (လဲဒ်)
 attendant, n. အဲဒ်အဲဒ် (အဲဒ်အဲဒ်)
 attention, n. ဆဲးမဲ (တံးမဲ)
 attest, v.t. ထံးအဲဒ် (အဲဒ်အဲဒ်)
 attire, n. ဆဲးမဲ (တံးမဲ)
 attorney, n. ရဲဒ် [B.] (ရဲဒ်)
 auction, n. ဆဲးမဲ [B.]
 augment, v.i. အဲဒ်အဲဒ် (အဲဒ်အဲဒ်)
 aunt, n. အဲဒ်, မိဒ် (အဲဒ်)
 authority, n. အဲဒ်အဲဒ် (အဲဒ်အဲဒ်)
 avarice, n. ဖဲဒ်, ဆဲးမဲ, လဲဒ် [B.] (တံးမဲ)
 avenge, v.t. မဲဒ်ဆဲးမဲ, မဲဒ်ဆဲးမဲ (မဲဒ်ဆဲးမဲ)
 avoid, v.t. ဂဲဒ် (ဟဲဒ်)
 await, v.t. အဲဒ်အဲဒ် (အဲဒ်အဲဒ်)
 awake, v.i. နဲဒ်အဲဒ် (ဖဲဒ်)
 awaken, v.t. ထံးအဲဒ်
 awe, n. ဆဲးမဲ (ယဲဒ်)
 awl, n. ထံးအဲဒ်
 axe, n. ကွဲ (ကွဲ)
 axis, n. အဲဒ် (ဝဲဒ်)
 ay, aye, int. အဲဒ်, မဲ (မဲ)

B

babe, n. ဖဲဒ်အဲဒ် (ဖဲဒ်အဲဒ်)
 baboon, n. ဆဲးမဲ (တံးမဲ)
 bachelor, n. ပုဒ်လဲဒ်အဲဒ် (အဲဒ်ပုဒ်)
 back, n. ချဲဒ်, ချဲဒ် (ချဲဒ်)
 backwards, adv. ဂဲဒ်အဲဒ်
 bad, a. အဲဒ် (အဲဒ်)
 bad tempered, a. အဲဒ်, ဘဲဒ်
 bag, n. ထံးအဲဒ်
 badger, n. ဆဲးမဲ (ဖဲဒ်)

bail, n. ပုထိုးအသး (ပုၤအုၣ်အသး)
 bailiff, n. ဝံးအစရ (ဝုၣ်အစရ)
 bait, n. ခွၢဆၢ (တခွဲဆၣ်)
 bake, v.t. အၣ်ဂီၤ (ကုၣ်တၢ်)
 balance, n. ခံၣ် (စီၤပီၤ)
 bald, a. ခံၣ်ချး, ချးခံၣ် (ခိၣ်ကျၢၤ)
 ball, n. ဆၢဖျိၣ်ဒိၣ် (တၢ်ဖျါၣ်သလၢၣ်)
 bamboo, n. ဝၢ (ဝၣ်)
 bamboo tube, n. ဝၢဖီၣ်ကမး
 banana, n. ဘၣ်ကံးၤ, ဘၣ်ကျၢၤ (သကံးတကလၢ်)
 bandit, n. ထမုၤ (ပုၤတမုၢ်ဖီ)
 bangle, n. ထဲးပံၤ, စုးကျိၣ် [T.P.] (ထံဖံၣ်)
 banyan, n. ချိၣ် (ချါၣ်)
 banish, v.t. နှံၣ်ထွဲ (ဟီထီၣ်ကံၣ်)
 bank, n. စုးတၢ် (စုးအတၢ်) ထံၣ်ခါနဲး (of a river.)
 banker, n. ပုၤမးစုးလၢတၢ်ဖးမး (ပုၤပၤစုးလၢတၢ်ပုၤတဂၤ)
 banner, n. အလၢ [B.] (အလၣ်)
 banquet, n. ဆၢအၣ်ဆၢအီၣ်အပွဲ (တၢ်အိၣ်တၢ်အီၣ်အပွဲ)
 baptism, n. ဘၣ်တံၣ်, ဆၢဒိၣ်ဘၢ (တၢ်ဒိၣ်ဘျါ, တၢ်သ့စီ)
 Baptist, n. ပုၤဘၢဒိၣ်ထံၣ်ကၢၤ.
 bar, n. ဝံၣ်ဘီၣ်, ထၢဘီၣ် (တၢ်အဘိ)
 barb, n. အခဲး (ပျါသကု)
 barbarian, n. ပုၤရှးမံး (ပုၤမံၤတကလၢ်)
 barber, n. ပုၤရှးလၢအလံးပခိၣ်ၤ.
 bare, a. အီၣ်ဘိၣ်, အီၣ်ဘိၣ်ဆဲးဘိၣ်ဆဲး (အိၣ်ဘုၣ်ဆဲး)
 barge pole, n. မဲထီၣ်ကဘီၣ်
 bark, n. ဝံၣ်ဖံး (သ့ၣ်ဖံး)
 bark, v.t. မးဆၢ (မီၤတၢ်)
 barley, n. ဘျာမုၤ (ဘျာမုၤ)
 barn, n. ဘျာဖၢ (ဘျာဖီ)
 barren, n. ထူၤဖိၣ်, ထူၤနီၣ် (တူၢ်ဖိ)
 barrier, n. ဆၢပဒုထၤ (တၢ်တြီၢ်ဃာ်တၢ်)
 base, n. အခၢထံး (အခိၣ်ထံး)
 bashful, a. မုၤမဲ (မံၣ်ဆဲး)
 basket, n. ဒဲး, ဒဲးတၢ်, ဒဲးနုၤ (တိၣ်, နံၣ်)
 Bassein, n. ဒိၣ်ပဝံၣ်

bat, n. ဖျာခါနာကဘံ့ (ဘျါ)
 bathe, v.i. အပူလှေ့ထံ (လှေ့ထံ)
 battle, n. ဆာဒုဒုဒ (ဒုးသုး)
 bawl, v.t. ကိပ်ရှ် (ကိပ်ပသု)
 bay, n. မာဆမိအကွေ (ပိပ်လဲင်ကုကျီ)
 bazaar, n. ဖု [T.P.] ဇု [B.] (ဖျါ)
 be, v.i. အိ, မွဲ (အိပ်, မှ်)
 beach, n. မာဆမိနဲဒုမုမိ (ပိပ်လဲင်နံအမဲခိပ်)
 bead, n. ဖဲ (ဖဲ)
 beak, n. ထိအနီ (နီး)
 beam, n. တိယဲမေ [B.] (ကျီ)
 bean, n. ပဲ, ထိဒေ (ပဲ)
 bear, n. ဖူထု (တုထု)
 bear, v.t. ယိပ်, ဆိ (စိပ်)
 beard, n. ခလေဆိ (ခပ်ဆူပ်)
 beast, n. ဆာဖိဆာပါ (ဆပ်ဖိကိပ်ဖိ)
 beat, v.t. ဒိ, ထး (ဒိ, တိပ်)
 beauty, n. ဆာပိဆာလး (တပ်ပိတပ်လါ)
 beautiful, a. ပိလး
 beaver, n. ဘိး
 because, conj. အကိး, အဂဲးဘဲယိ (အဂုဒ်အံ)
 beckon, v.t. ခွဲစိအစု, ဝါစိအစု.
 become, v.i. ကဲထု (ကဲထိပ်)
 bed, n. လးမိ (လိပ်မိ)
 bee, n. နု (ကနဲ)
 beef, n. ဆာမိယု (ကျိပ်ညပ်)
 beeswax, n. နုအပိ (ကနဲပိး)
 beet, n. ဘာဝိထံ (သဘပ်အတိဂိ)
 beetle, n. ထွံထိအု
 before, adv. of time လချုး; of place မုယု, လာယု (တချုးလာညါ)
 beg, v.t. အကဲအုယုအကဲအုဆာ (ဟုအိပ်တပ်)
 beget, v.t. ထုဖိ (ထိပ်ဖိ)
 beggar, n. ပုအကဲအုယုဆာ (ပုဟုအိပ်တပ်ဖိ)
 begin, v.i. စထု [B.] (စးထိပ်)
 beginning, n. အခဲထံ (အခိပ်ထံး)
 behind, prep. လးခဲ (လာခဲ)

behold, v.t. ယိ, ယိခါ (ကွပ်, ကွပ်ကွပ်)
 belch, v.i. လံးဆုးထွ် (ကလံးဟဲထီၣ်လၢအဖူပူၤ)
 belief, n. ဆၢဆူဆၢနဲး (တၢ်န့ၣ်)
 believe, v.t. နဲး (န့ၣ်)
 bell, n. ဒိးလွၢ, ဒိးလိး [B.] (ဒၢလဲ)
 bellow, v.i. ဆၢမံးဂ့ၢ်ကိး (ကျိၢ်အူကြူၣ်)
 belly, n. ဂူၣ်ဖိၣ် ache ဂူၣ်ပဲၤ (ဟၢဖၢ, ဟၢဖၢဆါ)
 belong, v.i. ဘၢဆဲၣ် (ဘၣ်ဃး)
 beloo, n. ဒိးခး
 below, prep. or adv. အဖၣ်လၢ (အဖီလၢ)
 belt, n. ခးယး (ယိၣ်တကိး)
 benefit, n. အခိးအတး
 bench, n. ခိၣ်ဖးထီၤ, လးဆၢနဲးဖးထီၤ (လိၣ်ဆၣ်နီၤဖးထီၤ)
 bend, v.i. ကဲၣ်ခွဲး (က့ၣ်ကျိၤ)
 bend, n. အကဲၣ်
 benumb, v.t. မးထုၤထွဲး.
 bequest, n. ဆၢန့ၣ် (တၢ်န့ၣ်သါ)
 beseech, v.t. အံၣ်ကံးအံၣ်ယၢ (ဃုကညး)
 beside, adv. လၢနီၣ်အမ့ၤယၢ (လၢနီၣ်အမံၣ်ညါ)
 besiege, v.t. ဝဲထုၤ (ဝီၤတရံးဃာ်)
 best, a. အဂ့ၢ်ထုၤ (ဂ့ၢ်ကတၢ်)
 bestow, v.t. ဖုၣ်လၢ (ဟ့ၣ်)
 bet, v.t. ထးဆၢ, ထးလိၤအသး (တၢ်လိၤအသး)
 betel, n. ဖုၣ်လၢ (သဘျုၣ်)
 betel nut, n. ဃုးသၢ
 betel, to chew, v. အံၣ်ဖုၣ်လၢဃုးသၢ
 betroth, v.t. အဲၣ်တး (အဲၣ်တီၤ)
 better, a. ဂ့ၢ်နဲၣ် (ဂ့ၢ်ကတၢ်)
 between, prep. အဘိးဆၢ (အဘၢၣ်စၢၤ)
 bewail, v.t. ဂ့ၢ်ဆၢယးဆၢ, ဂ့ၢ်အုၣ်ဂ့ၢ်ထီၤ (ဟိၣ်တၢ်ယၢတၢ်)
 beware, v.t. ထုၣ်လဲၣ်အသး (ပလိၣ်အသး)
 bewilder, v.t. မးထီၤမံၤထီၤမၢပုၤအသး (မၤမၤမၢၣ်ပုၤအသး)
 bewitch, v.t. လိးဆၢဘွဲးဆၢ (ဟိၣ်တၢ်လိၤတၢ်)
 beyond, prep. လၢယၢဒိး (လၢညါဒိး)
 Bible, n. လံၤဆံၣ်ပံၤ (လံၤစီဆံၣ်)
 bid, v.t. ဖံး [B.] ကိး (ကဲ, ကိး)

big, a. ပိဉ, ဒိဉ (ဒိဉ်)
 big toe, n. ခုမု
 bile, n. အဒိဉ (သဒိဉ်)
 billious, a. အဒိဉအလိဉ (သဒိဉအိကဲဉ်ဆိဉ်း)
 bill, n. အနိဉ (အနိဉ်)
 billet, n. ခံ့မုခဲဉ် (သုဉ်မုဉ်ခိဉ်)
 bin, n. ဖုဉ, ပုဉ [B.] (ဖိဉ်)
 bind, v.t. စာဉထုဉ (စာဉာဉ်)
 bird, n. ထိဉ (ထိဉ်)
 birds, n. (generic) ထိဉမိဉလံဉမိဉ
 birth, n. ဆာအိဉဖျုဉ, ဆာလုဉဖျုဉ (တၢ်အိဉဖျုဉ်)
 bison, n. ဆာဘုဉနိဉ် (တၢ်ဘိဉနာဉ်)
 bit, n. အကဲဉအခိဉ (တၢ်အကုဉအခိဉ်)
 bitch, n. ထွံဉမိဉ (ထွံဉ်မိဉ်)
 bite, v.t. အဲဉ (အဲဉ်)
 bitter, a. ခဉ (ခဉ်)
 black, a. ဘုဉ (သုဉ်)
 bladder, n. ဆံဉဒိဉ် (ဆံဉ်ဒါလိဉ်)
 blade, n. နုဉအယိဉ (နိဉ်လံဉ်)
 blanket, n. ဖလဲဉ, စိဉ [B.] (ယဉ်)
 blast, n. လံဉအဆိဉ် (ကလံဉဆူဉ်)
 bleed, v.i. ခွံဉလုဉ (သွံဉ်လိဉ်)
 blend, v.t. လဲဉဗုဉ, ကျိဉမံဉ် (ကျိဉ်ကျဲဉ်)
 bless, v.t. ဆိဉဂုဉ (ဆိဉ်ဂုဉ်)
 blessed, a. ဘာဆာဆိဉဂုဉ
 blessing, n. ဆာဆိဉဂုဉ
 blind, a. မုဉဘျိဉ (မုဉ်ဘျိဉ်)
 blood, n. ခွံဉ (သွံဉ်)
 bloom, v.i. ဖိဉထုဉ (ဖိဉ်ထိဉ်)
 blow, v.i. အူဉ, blow out အူဉဖိဉ, blow up အူဉခဲဉထုဉ
 blow, n. ဆာဒိဉဆာထုဉလထံဉ (တၢ်ဒိဉတဘိဉ်)
 blue, a. လဲဉယုဉ (လိဉအဲဉ်း)
 blunt, a. လဲဉလံဉ, အဲဉအူဉ (လူဉဝဲ)
 boar, n. ထိဉဖာဉ (ထိဉ်ဖာဉ်)
 board, n. ခံ့ပုဉ (သုဉ်ဘဉ်)
 boast, v.i. အိဉကုဉထုဉထီဉအာဉ, အာဉထုဉထီဉ (တၢ်ဟံဉကဖာဉလါအသး)

boat, n. ချံ (ချံ)
 body, n. မိၼ်, မိဗွါ, နးခိ (ခိခိခိကစိ)
 bog, n. ဆလးလးလးဖျီ (တၢ်ဟးပုၣ်ဟးပိၢ်)
 boil, n. ဝံ (တၢ်ဝံ)
 boil, v.t. အ့ၣ် (ချီ)
 boil, v.i. လၢထံ (ကလံထီၣ်)
 bold, a. ဒူ (ဒူ)
 bolster, n. ခိၣ်ခၢၣ်ဖးထီ (ခိၣ်တခါၣ်ဖးထီ)
 bond, n. ဆၢဖးထီ (တၢ်စၢၣ်)
 bondage, n. အချုး [B.] slavery ဆၢကဲးပိး (တၢ်ကဲကုၢ်)
 bone, n. ဆၢပံၣ်, ဆၢပံၣ်ဆၢနး (တၢ်အပံၣ်အကွဲ)
 book, n. လံ (လံ)
 boot, n. ခုၣ်ကိၣ်
 boots, a pair of, n. ခုၣ်ကိၣ်
 booth, n. တဲ (ဒဲ)
 born, v.i. အိၣ်ဖျဲ (အိၣ်ဖျဲ)
 borrow, v.t. အ့ၣ်လိး (လိၣ်န့ၣ်)
 bosom, n. ဘးနီၣ် (သးနီၣ်ပုၢ်)
 both, a. နီၣ်မံၣ်လူ (ခံမံၣ်လၢၣ်)
 bottle, n. ပလံ (ပလံ)
 bough, n. ခံၣ်ထဲ (သ့ၣ်ဒဲၣ်)
 boundary, n. ထံၣ်ဆၢဖးဆၢ (ကိၢ်ဆၢ)
 bow, to shoot, n. ချံကိၣ်
 bow, of a boat, n. ကဘးအိၣ် (ကဘီအိၣ်ကုၣ်တဲၣ်)
 bow head, v.i. ချံလးအိၣ်
 bowels, n. အပံ (အပံ)
 box, n. တလၢ, ဘုၣ်တၢ [B.] (တလၢ)
 boxer, n. ပုၣ်လးအမုၢ် (ပုၣ်လးအထီတၢ်သ့)
 boy, n. မိၣ်ခၢ (မိၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်ခါ)
 boyhood, n. မိၣ်ခၢအထီ
 bracelet, n. ထံၣ်ပံ (ထံၣ်ပံ)
 bracelet, to wear a, v.t. ခိၣ်ထံၣ်ပံ
 brackish, a. ဂုၣ်ဂုၣ်, ဂုၣ်ဆံးဆံး (ဟံတဲးတဲး)
 brain, n. ခိၣ်န့ၣ် (ခိၣ်န့ၣ်)
 bran, n. ဖုၣ်မုၢ် (ဖုၣ်မုၢ်)
 branch, n. ခံၣ်ထဲ (သ့ၣ်ဒဲၣ်)

brand, n. မှုခဲ (မှန်အူခံ)
 brass, n. ထီးဘု, ထွာဘု (တိန်ဘီ)
 brave, a. ဒူ (ဒူ)
 bread, n. ကိပ် (ကိပ်)
 breadth, n. အလနး, အဒုပု (အဒိပ်ဃီ)
 break, v.t. ဘိခါ, မးထုဖေ, မးထု (ဘိကပ်)
 breakfast, n. ဆာအုလဂီခါ (တပ်အိပ်လဂီခါ)
 breast, n. ဘနာရါ (သးနီပု)
 breath, n. လံးလပဘထုဘလု (ကလံးလပသထိပ်သလီ)
 breathe, v.i. ဘရိပ်, ဘထု, ဘလု (သထိပ်သလီ)
 breed, v.i. ဒုထု, အိဒဲအဂူအာ, အိယု, ဖိဆါ
 breeze, n. လံးအရူ
 bribe, n. ခိဖ (ခိပ်ဖး)
 brick, n. အကတဲ [အကတံ T.P.] (အိကတဲ)
 bride, n. တလးမူမု (တလးမူဟိပ်မု)
 bride groom, n. တလးမူခါ (တလးမူဟိပ်ခါ)
 bridge, n. ထိလဘိ (တိ)
 bridle, n. စဲကိ [B.] (ကသုတ်စဲကိ)
 brief, a. ဖိပ် (ဖိပ်)
 bright, a. ယုယဲဘဲခါ (ကပြိကပြီ)
 brighten, v.t. မးယုယဲထု (မးကတြိပ်ထိပ်)
 brilliant, a. ခဲဖု (ကဲကပီ)
 brim, n. အခိဖဲ, အခိဒု (အခိဒု)
 bring, v.t. ဂဲနု, ဂဲဆိ (ဟဲစိ)
 bring back, v.t. ဂဲထဲဆိ
 bring to life again, v.t. မးမာထုထဲ
 brinjal, n. ယုဘ
 brittle, a. ကိပ် (ကိပ်)
 broad, a. လဲ (လဲ)
 broader, a. လဲထုလဲထု
 broadest, a. အလဲထု
 broil, v.t. အုကပ် (ကပ်တပ်)
 broken, a. ခါ
 broker, n. ပဲစ [B.]
 bronze, n. ထီးဝိ pro, ထီးဂိ (တိဂိ)
 brooch, n. ထးဖိကဘိ [B.] ရင်ခိ

brood, v. ဂူ (ဟူ)
 brook, n. ထံဖိချို (ထံဖိလိာ်)
 broth, n. ဘဟ, ဆယထံ, ဆုထံ (တၢ်ညၢ်ထံ, ဆိညၢ်ထံ)
 brother, n. ထဟူဝဲ (ဒိပုၢ်ဝဲ)
 brother in law, n. ခံၣ်နဲခွၢ
 brow, n. မ့ၤထံး, မ့ၤမဟ [T.P.] (မဲၢ်တူၢ်)
 brown, a. ထ့ၣ်ဝီထ့ၣ်ဘး (ဂီၤသူ, ဂီၤဃး)
 bruise, v.t. မးလဲၣ်ဘျး, မးလဲၣ်ဖူ (မၤလီၤကဘးတၢ်)
 bubble, n. ထံၤအလး (စံၣ်ပိလိ)
 buck, n. ဘမဟ, ဃဲမဟ (တၢ်ယုၢ်ဖါ)
 bucket, n. ထံဆဲး (ထံစဲၤ)
 buckler, n. ထ့ၣ်ဖံး (သဃိးကတီၤ)
 bud, n. အထံ, အပုၤ (အဘိၣ်အဘါ)
 buffalo, n. ပနါ, ပနီၣ်ပနါ (ပနါ)
 bug, n. ဖဟ (ဃီၤ)
 build, v.t. ညံၣ်ထ့ၣ် (ညၢ်ထီၣ်)
 building, n. တၢ်ဒ်, ဂံၤ (တၢ်း, ဟံၣ်)
 bulb, n. ဆၢအထံ (တၢ်အတံၢ်)
 bull, n. ချီၤကဒုး, ဆၢမံးမဟ, (ဂီၤဖံးဖါ, ကျီၢ်ဖါ)
 bullet, n. ကျီၣ်ဘျး (ကျီၣ်သၢ်)
 bullock, n. ဆၢမံးမဟဆံၣ်, ချီၤမဟဆံၣ်, ဝီၣ်ဘံၣ်မဟဆံၣ် (ကျီၢ်ဖါ)
 bump, v.i. ဆူၣ်ဆံး, ဘၣ်ထံး (မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး)
 bunch, n. အဆူၤ, ဆၢဘၣ်လဆူၤ (တၢ်သၢ်တဆူၣ်)
 bund, n. တမဟကဘီၣ် (ဝုၢ်အခိၣ်ဒူ)
 bundle, v.t. ဘီၣ်ထ့ၣ် n. ဆၢဘီၣ် (ဘိၣ်ထီၣ်, တၢ်ဘိၣ်)
 burden, n. ဆၢအံၣ်ဆၢယံး (တၢ်ဝံတၢ်ယံး)
 Burman, n. ဒီးဂံး, ပယး [T.P.] (ပယီၤ)
 burn, v.t. မ့ၤအ့ၣ်ဆၢ (မ့ၢ်အူၤအိၢ်တၢ်)
 burn to death, v.i. မ့ၤအ့ၣ်သံၤ
 burnish, v.t. ထုၣ်ဖျါ, ထုၣ်ယဲ (ထုးဘျး)
 burst, v.i. ဖီးဖး (ပိၣ်ဖး)
 bury, v.t. ဘးလဲၣ်, ခုၣ်လဲၣ် (ခုၣ်လီၤ)
 bury the dead, v.t. ခုၣ်လဲၣ်ဘး
 bush, n. ရှိၤ, ဆၢရှိၤ (သ့ၣ်သပိာ်)
 business, n. ဆၢဖံးဆၢမး (တၢ်ဖံးတၢ်မၤ)
 busy, a. ဆၢမးအ့ၣ်, ဆၢမးရှုၤ (တၢ်ဖံးတၢ်မၤ)

but, conj. မွဲလါနုၤဘိး, လါနုၤ (ဘၣ်ဆၣ်)
butterfly, n. ဖံၤဒိးခး, ဆၢကိၣ်ဖံၤ [T.P.] (စိးကပုၤ)
buttocks, n. ခဲၤ, ခဲၤပၤ
button, n. က့ၤၤ (က့ၣ်သၣ်)
button, v. ထၢဘုၣ်ထ့ၤ, ထၢဘုၣ်ထၤ
buy, v.t. ပွဲဆၢ (ပုၤတၢ်)
buzz, v.i. ဘီၣ်ရီၣ်ရီၣ် (သီၣ်ဒိၣ်ကနဲယုၤအသိး)
by, prep. အနဲးထံး (အဃၤထံး)
by chance, adv. လဘၤန့ၣ်ဘၤ, လဘၤအခါၣ်.
by degrees, adv. လၤယၤလၤခါထူထူ

C

cable, n. လိးဆူၤခဲးဖျံး, ထးဖျံးဖးဒိၣ် (နီၣ်သက့ၤအပျံၤ)
cackle, v. ကတီၤ (ကဒိကဒါ)
cage, n. ဖီၣ်, ထိၣ်အဉ္ဇၢ (ထိၣ်တြၤ)
calculate, v. ဝံထ့ၣ်န့ၤထ့ၣ်, ဒွဲထ့ၣ် (ဒွဲတၢ်)
calf, n. ချီဖိၣ်, ဆၢမံးဖိၣ်, ဝိးဘံးဖိၣ် (ကျီၣ်ဖိ)
calf of the leg, n. ခုဒုၤၤ
calico, ပံၤ, ခရၤထံၤ@@ (တၢ်ကံးညၢဝါ)
calk, v. ဖးထ့ၣ်, ဆံၣ်ဘံး, ဝံးဘံး (ဟံးတံး, ဆံၣ်တံး)
call, v.t. ကိၣ် (ကိး)
call back, v.t. ကိၣ်န့ၣ်ထဲး
call inside, v. ကိၣ်န့ၣ်
call together, v. ကိၣ်ကိၣ်
calm, v.i. အိၣ်ဂုးဖုး (အိၣ်ဂၢၢ်)
camel, n. ကလအူၣ် [B.] (ကီၤလၤအူၣ်)
camphor, n. ပယုၤ [B.] (ပရူး)
can, v.i. ဃုၤ, န့ၣ်, ကဲၤ (သ့)
canal, n. ဆၢကိၣ်, တူၣ်ကိၣ် [B.] (တၢ်ကျိၤ)
cancel, v.t. မးဂၢၢ်, ထးခွဲၤ (ထးကံး)
candle, n. ပနဲၣ်တၢ် (ပနဲၣ်တၢ်)
cane, v. ဆံၣ်ဖိၣ်, ဂု (ထံး)
cannon, n. မျီၤကဲၣ် (မျီၤ)
canoe, n. ချံၤဖိၣ်လဲၣ် (ချံၤဖိၣ်တကလံး)
canopy, n. ဆၢဒုၣ်ခိၣ် (တၢ်ကဒုၣ်ခိၣ်)
cap, n. ခိၣ်လူၤ (ခိၣ်သလံး)

capable, a. ထိ, ခု, မခု (သု, မသု)
 cape, n. အငူ [B.] (ဟိန်ခိန်အနီဒ)
 capital, n. ဝံးခိ (အခိန်အခိန်)
 capon, n. ဆုဖာဆုံ (ဆိဒဒိန်)
 captain, n. ခုခိ, ကဘုခိ (ကဘီခိန်)
 captive, n. ပုလအဘာဆာဖိနု (ပုလအဘာတဖိနုအိ)
 car, n. လဲ (လုန်ကဟန်ဖိတကလု)
 carbon, n. ခုထီး (သွန်လးအနီစိ)
 carbuncle, n. ဝံးဖဒါလမံ (တဖိဝံးအတကလု)
 carcass, n. အခံစု (တဖိသံစိန်)
 care, n. ဆာအုယိ, ဆာဒအု (တဖိဘန်ယိ, တဖိဘန်မိန်ဘန်မး)
 careful, a. ထုလု, အိဒဆာဘာမိဘာမ (အိန်ဒီးတဖိဘန်ယိဘန်ဘိ)
 careless, a. ထီးလုအာအု, ထုလုအာအု (တပလိန်အသးဘန်)
 carnal, a. ခုခတိဒဒါတိ (သးကလုကလိ)
 carpenter, n. ပုစုခု, လဲသမါ [B.] (ပုစုသု, လဲသမါ)
 carpet, n. ကီစီ [B.] (ဖျိအါ)
 carrion, n. ဆာခံစုအု (တဖိသံစိန်အု)
 carry, v.t. ဆိ, ယိ, ယု (စိ, ယိး)
 carry back, v.t. ထဲဆိနု
 carry on the head, v.t. ယုလု, ယုထု
 carry on the shoulders, v.t. ယိ
 cart, n. လဲကခိ (လုန်)
 cartage, n. လဲလဲ (လုန်အဘုအလဲ)
 carter, n. လဲဆါ (ပုလုန်ဖိ)
 cartridge, n. ကျိအု, ယုတီး [B.] (ညိပိအဒါ)
 carve, v.t. စိဖျု, ဒုကံ (ဒဲးကံ)
 carver, n. ပုလအစိဖျုဆု, ပုဒုကံဆုဖိ
 case (in court), n. အမု [B.]
 cash, n. ကျိခံစု (ကျိန်စိစုစိ)
 cask, n. စံးပဲ [B.] (စုန်)
 cast, v.t. ခွဲလု (ကွံ)
 castor-oil, n. ခံ့ပံ့ခိ (ကသိန်သိ)
 castrate, v.t. ဆုံအံ့ (ဒုအံ့)
 cat, n. မံးယိ (သန်မံးယိ)
 catapult, n. ကိ, ဖလိ, နိပနါ, ချံးဆိ [T.P.] (နိပနါ)
 catarrh, n. ဆာဘာအု (တဖိဘန်တမု)

catch, v.t. ဖိန့်န့် (ဖိန့်န့်)
 catch a thief, v.t. ဖိန့်ထု၊ နှိမ့်အညွှန်
 catch up with, v.t. ချိန်န့်
 catechism, n. လံအေ့စုလီလေ့ (လံသံကွပ်တံ)
 caterpillar, n. ခံမုဒု (သံမုပီ)
 cattle, n. ဆမိဆမပါအေ့ (ဆပ်မိကိပ်မိအဒါတဖပ်)
 cause, n. အဂဲ၊ အကီ (အယံ)
 caution, n. ဆထီးလေ့အသ၊ ဆထုလေ့အသ၊ ဘတံ [B.] (တပ်ပလိပ်သး)
 cavalry, n. ကသုဉ် (ကသုဉ်သး)
 cave, n. လိးအိးဖး (လိးပူ)
 caw, v. ကျပ်ကိပ် (စီးဝပ်သးပုသိပ်)
 cease, v.i. အိပ်ထု၊ အိပ်ထီ (ဆိတံ)
 ceiling, n. မဲနဲကဲ [B.] (ဟံခိပ်လါညါခိ)
 cement, n. အကတံ၊ ကဟု [B.] (ကဟု)
 cemetery, n. ဆသုခါအဝဲ (တပ်သုခိပ်အကဝိ)
 census, n. မိဖုမုဆရဲ (ဖးမိမုစရီ)
 centipede, n. ဒေဘဲ (ဒေဘီ)
 centre, n. အသကျဲ (တပ်အခါသး)
 certain, a. မဲတရဲ၊ မဲရဲမဲ (သပုဉ်တံ)
 certainly, adv. မဲကဒါယု
 certainly not, လါလါအဲ.
 certificate, n. လဲမဲကတံ [B.] (လံသဲသး)
 chafe, v.i. လဲ (လဲဝဲ)
 chaff, n. ဖု (ဖု)
 chain, n. ထပ်ဖျဲ၊ ထီဖျဲ၊ စုဖျဲ (ပျံဆဲ)
 chair, n. လဲဆာနဲကယျံ (လိဆဲခိနီ)
 chalk, n. ဂုခါဘဲ (ဟိပ်ခိပ်ဝါ)
 challenge, v.t. အထဲနဲလိအသ (တလိအသး)
 chamber, n. ဒုလသထိခါ (ဒါလါထိခါ)
 chamelion, n. ခံ (ခံ)
 champion, n. ပုရဲဒုဒုလသအဒုလကဲ
 chance, n. အဝံအလဲကဲ (တပ်ဟဲဝံဂု)
 change, v.i. အလဲ (လဲလိ)
 change (place) v.i. ညှိသုသုလဲ
 channel, n. ထံဖျဲ၊ ထံကိ (ထံကျိ)
 chaos, n. ဆရဲလဲဘဲ (တပ်မရိးသိးခး)

chapter, n. အခိုက်, လံအဆယ့်ခိုက် (လံအဆယ့်ခိုက်)

character, n. အတုလေဝ (အတုလေဝ)

characteristic, n. အတုလေဝလေဆယ့်ဆယ့်, အလံအလံ (အတုလေဝလေဆယ့်ဆယ့်)

charcoal, n. ဥယျာဉ် (သွပ်လေ)

charge, v.t. ချဲ့အပွင့်, အံ့ကုအပွင့် (ဟ်အပွင့်)

charitable, a. ဖုလယုယု (သးကညီဟ်တု)

charity, n. ဆယ့်ဆယ့်ကွဲ (တုအဲတုကွဲ)

charm (mascot), n. ဆယ့်ပဒု

chart, n. မာဆမံးဂု (ပိတ်လဲအဂီ)

chase, v.t. လီုဖိ (လူဖိဝဲ)

chasm, n. ဆယ့်ဆယ့်, ဂီ [B.] (တုကဆး)

chaste, a. ဖိယုလေဆယ့်ဆယ့် (ပုယုဒီးသးကလုကလံ)

chasten, chastize, v.t. အုဒိ (သိပ်သိပ်)

chastisement, n. ဆယ့်အုဒိ (တုသိပ်သိပ်)

cheap, a. အပွင့်ဘု, အပွင့်ရှု (အပုလဘု, အပုလဆး)

cheat, v.t. ပျံ့နု, အုလီ n. ဆယ့်အုလံအုလီ (လိတုတုလိတုဝု)

cheek, n. နိပဒု (ပဘိ)

cheer, v.t. ချဲ့မုလေအသး, မဒုယုလေအသး (မုဖိထိပ်အသး)

cheerful, a. ဥယျာဉ်ယု (သုဖိသးညီ)

cheese, n. ဆယ့်ထံလေဒု (တုနုထံလီသက)

cheroot, n. ဝံမု (မိ)

chest, n. ဘနု

chew, v.t. မျဲ, အဲဘု the cud. အဲယဲအဆယ့် (အဲဘု)

chew tobacco, v.t. အုမိဃံ

chicken, n. ဆယ့်ဖိ (ဆိဖိ)

chief, n. အပိအဒိ (အဒိအခိ)

chiefly, adv. အဒိအဆယ့်, လေဆယ့်အဆယ့် (အဒိတုတုကွဲ)

child, n. ဖိဘု (ဖိသု)

childhood, n. ဖိဘုအထိ (အိပ်ဖိသု)

childless, a. ထုနီ, ထုဖိ

children, n. အဖိအလဲ, ဖိဒဲဖိဘု

chilli, n. ဆယ့်ဂဲဘု (မိတ်ဟဲသု)

Chinaman, n. တရုကဂု

chimney, n. မုဆုအဖျိ (ပီလုမုအုသဝဲခိထိပ်လုအပု)

chin, n. ခလု (ခိ)

chisel, n. ထးဖျိ (ထးပု)

choice, n. ဆန္ဒ (တပ်ယူထာ)
 choir, n. ပုဗ္ဗအံ့ဆာမိလဖာ (ပုဗ္ဗသးဝံဉ်တပ်မိတကရါ)
 choke, v.i. ဘလးထုလ, ဘခးထုလ (ကိပ်ယူဉ်သကံ)
 cholera, n. ဆာလီပိဉ်, ဆာဆာအဖျဲ (တပ်ဆါချဲ့)
 choose, v.t. ရွံနဲ့ (ယူထာတပ်)
 chop, v.t. ဒု, ယုလ, ဖဒ (ကုတ်, ဟံ, ကျီ)
 chorus, n. ဘဒဆာချဲ့
 Christian, n. ပရိုမိ (ပုဗ္ဗခရ်မိ)
 Christianity, n. ပရိုအဘးဝဲ@@ (တပ်ဘါဃရ်အလုဉ်အလုဉ်)
 chronicle, n. လံကွဲးနဲ့ဆာ (လံကွဲးနီတပ်)
 church, n. ဘယွဲဝရီ (သရ်ဘါယု)
 cigar, n. ဝံမိဉ်, ကမိဉ်.
 cincture, n. ခးယး, ခးယးဖျဲ (ယိဉ်သကိပျံ)
 cinder, n. မုအာဒု, ဥာ (မုဉ်ကဘိဉ်)
 cipher, n. ဝ, ပကိဉ်လးဝ (ကိဉ်ဝဲလးဝး)
 circle, n. ဆာခွဲဒု (တပ်ကဝီ)
 circuit, n. ဆာလုးဝးမိဆာ, ဆာလုးပဲဆာ (တပ်လဲတရံးတပ်)
 circuitous, a. လုးကဲလုးကီ (လဲကကါကကွဲး)
 circulate, v.i. လုးပဲဆာ (လဲတရံးတပ်)
 circumcise, v.t. ကွဲးတရံး (ကွဲးတြံးတပ်)
 circumference, n. အဝု (အကဝီ)
 citizen, n. ဝံမိထုမိ (ပုဗ္ဗခမိဝုမိ)
 citron, n. ဘဒံဆာ, ပရိဉ်ဆာ [T.P.] (ရိုးသုဉ်)
 city, n. ဝံ, ဒိ (ဝု)
 civilized man, n. ပုရုအဒိ
 clasp, n. ဂု [B.] v.t. ဆံထု (မိဉ်ဃး)
 clasp-knife, n. ဒိ
 class, n. အဖု, အတု [B.] (အဖု@@)
 claw, n. ထိအစုမံဆုမံ (ထိဉ်မိလံဉ်မိအစုမုဉ်ခိမုဉ်)
 clay, n. မိအယု (ကဟံ)
 clean, a. ဆံ (မိ)
 clear, a. ဆံ, ပံ (ဆံ, ကဆိ)
 clearly, adv. ပျဲပျဲ
 clear up, v.t. မဲထု, မဲပျဲထု
 cleave, v.t. ယဲ, ဘုးထု (စဲဃာ, စဲဘုး)
 clerk, n. ပုကွဲးလံမိ, စရု [B.] (စရု)

clever, a. လုံ့မာ [B.] အညှာဆာသဆာ (အိတ်ဒီးအညှာဆာသဆာ)

clew, n. လှူချ (လှ်ခဉ်)

cliff, n. လဲအလးဘျဲ (လုကပလီဆူ)

climb, v. ထ့, ထ့ဖိချူ (ထိတ်ဖိးတလး)

cloak, n. ဝီလီ [B.] (ဆုလးဖးဒိတ်)

clock, n. နးရဲ [B.] (နိတ်ရဲတကလု)

clod, n. ဂ့ခိခိလီ (ဟိတ်ခိတ်ကိတ်လိတ်)

close, v.t. ကာဘ် (ဖိးဃာ်)

closet, n. ဆာကဒဲအလး (ဒါးတဒါအလိတ်)

clot, v.i. လးဒ, n. အလးဒခိလီ (လီသက)

cloth, n. ဆာကဲယ (တိတ်ကဲဘုတ်ကဲယာ်)

clothe, v.t. ကိတ်ထ့ဝိးထ့ (ကူသိးတိတ်)

clothes, n. ဆာကိတ်ဆာဝိး (တိတ်ကူးတိတ်သိး)

cloud, n. ဆာအု (တိတ်အါတ်)

cloudy, a. ဆာအုအု (အါတ်အုး)

cluster, n. အဆူ (အခဉ်)

coal, n. လိးဝှာထိး (လါတ်သွတ်လး)

coarse, a. ကး [B.] အယာကး (အညှာကါ)

coast, n. မာဆမံနဲ (ပိတ်လဲနီ)

coat, n. ပလူ (အိတ်)

coat, to put on a, v.t. ဝိးထ့ပလူ

cobra, n. ဂူဘု

cobweb, n. ခးဒိ (ကပီဒါ)

cock, n. ဆာဖာ (ဆီဖါ)

cockroach, n. ဖျီမိ, ဖျီသနါ [T.P.] (စီလီ)

cock's comb, n. ဆာထံး, ဆာခိထံး (ဆီခိတ်သွတ်)

cocoa nut, n. ဖျီသ (အူသံသုတ်)

cocoon, n. ထိမိပွါအိး (သတိတ်အမိတ်ပုတ်အဒါ)

coerce, v.t. မးဆိမးနီ, မးကြဲထမး (မးဆူတ်မးစိး)

coffin, n. ခိ [B.] (ကျုတ်)

cohabit, v.i. အိတ်စိး, အိတ်ဂုလဖျိး (အိတ်ဟိတ်တဖျါ်ဃီ)

coil, v.t. ချဲထ့ n. အချဲ (ကိတ်ထိတ်)

coin, n. စုး, တဲကး (စု, တဲကါ)

coir, n. ဖျီဘံ, ဖျီယဲ (ဃီသုတ်အဖိး)

cold, a. ရှူ, ချံ, ဂိး, ဆာဂိးဆာချံ (ခဉ်, ဂိတ်)

cold in the head, n. ဆာဘာအာ

cold season, n. ဆာဂီးခါ
 colic, n. ဆာဂူဝံ၊ ဆာဂူပဲ၊ (ဟာမာအုတ်ထူး)
 collar, n. ခိလ (ကိတ်ကျီ)
 collect, v.t. စုစုကီ၊ အုတ်ထုကီ (ဟ်ဖိန်၊ ထာဖိန်)
 collection, n. ဆာစုစုကီ၊ ဆာအုတ်ထုကီ (တၢ်စုဖိန်၊ တၢ်ဟ်ဖိန်)
 colour, n. ခွံ၊ အလွဲ၊ အယီ (အလွဲ)
 colt, n. ကသုမံ (ကသုမံ)
 column, n. ထု၊ ခံထု (တၢ်ထု)
 comb, n. ခံရှု၊ ခံခွံခံ (သံ)
 combine, v.i. မးဗု၊ လဲဗု (ဟ်ဗု)
 come, v.i. ဂဲ (ဟဲ)
 come back, v.i. ဂဲထဲ
 come down, v.i. ဂဲလဲ
 come up, v.i. ဂဲထု
 comely, a. ဂု၊ ဗံလဲ (ဂု၊ ဗံလဲ)
 comet, n. ရှုမုကီ (ဆၢမဲင်ထီ)
 comfort, v.t. မးမုထဲထဲ n. ဆာမးမုထဲထဲ (မးမုထီကံ)
 comic, comical, a. ဆာလဲဗုနံ (တၢ်မိန်နံပသး)
 command, v.t. အုမာ၊ မာလု (မာ၊ မာလိာ်)
 commander, n. ပုအံ၊ ပုလၢအပးဆာ (ပုအံ၊ ပုပတၢ်)
 commandment, n. ဆာမာလု (တၢ်မာလိာ်)
 commence, v.i. စးထု (စးထီ)
 commerce, n. ဖန်၊ ဆာမးဖန် (တၢ်ပန်တၢ်ကံ)
 commit, v.t. အလဲခွံလု (ဟ်ဟဲ)
 commit suicide, v. မးခံလဲအသး
 common words, n. ဆာချဲမုဆဲးမုဂ
 communion, n. ဆာဖိန်ဆံဗံ (တၢ်ရဲလိာ်)
 companion, n. အဝိအဒိ၊ အထဲအဝိ (အတံအသကိး)
 company, n. ပုခမုးလု၊ အဒိ (ပုဂိမုတကရံ)
 compare, v.t. ယိဗိ၊ ထိထာဗိ (ကွံသတြီ၊ ထိသတြီ)
 compartment, n. ဆာကဆု၊ ဆာကကဲ (တၢ်ကဆု၊ တၢ်ကကု)
 compass, v.t. ဝဲဖိထု (စီတရံဗာ်)
 compassion, n. ဆာယၢဝဲ (တၢ်သးကညီ)
 compel, v.t. မးဆိ (မးဆု)
 compete, v.i. ပြဲဆာ (ပြဲတၢ်)
 complain, v.i. ဂုအံ၊ ဂုအဲဗုထီ (ကအုကစါ)

complainant, n. ပုလအရှိန်ဆာ (ပုလအရှိန်တံတဂါ)
 complaint, disease, n. ဆာစုန်ဆာဆာ (တံဆုန်တံဆါ)
 complete, v. လာပွဲဝှာ (လာပွဲဝဲ)
 completed, a. ဝဲယု
 completely, adv. လာလာပွဲဝှာ, လဲထံးလဲဆုန် (လာလာပွဲဝှာ)
 complex, a. ရှုလဲဘဲဘဲ (သဘိန်ဘိန်)
 complexion, n. အခဲးအဂု (အကုန်အဂါ)
 compliment, v.t. စံထဲအုအု (စံးပတြါ)
 compose, v.t. စံလံ, ကွဲလံ (စံလံ, ကွဲလံ)
 compound, n. ဝဲကဝဲ
 compulsion, n. ဆာမဲဆိ (တံမဲဆိ)
 compute, v.t. ဝဲဆာတုန်ဆာ, ဆိမိ, ထယ (ဂံတံဒဲးတံ, ဆိကမိန်, တယံ)
 comrade, n. အထဲအဝဲ (အတံအသကဲး)
 concave, a. လဲအိလဲထီ (လီယာလီဆါ)
 conceal, v.t. အိကုဘဲ (ဟဲခဲသု)
 concede, v.t. အဲလဲအသ, ဖုလဲအခဲး (အဲလီအသး, ဟဲလီအခဲး)
 conceited, a. အသထဲထီ, အိကုထဲထီအသ (ဟဲထီထီအသး)
 conceive, v.t. ဒဲ, အိဒဲအဂုအသ, ဒဲထဲ
 concern, v.t. ဘဲဆဲ (ဘဲဃး)
 concerning, prep. လာအဂဲ (လာအဂု)
 conch, n. ချိကု (ချိန်အကု)
 conciliate, v.t. မဲဘာလီအသ (မဲမဲမဲပာကုအသး)
 conclude, v.t. မဲထဲခဲ, မဲဂိမဲကဲ (မဲကတံကံ, မဲဝဲမဲကဲ)
 conclusion, n. အထဲ, အဂိမဲကဲ (အဝဲအကဲ)
 concord, n. ဆာပုဃဲ, ဆာဘာလီ (တံဘဲလီ)
 concourse, n. ဆာအိကိမိအိကိ (တံအိန်ဖိန်ရိဖိန်)
 concubinage, n. ဆာအဲဘဲအဲဘဲ, ဆာအိဒဲမဲဆဲ (တံအဲဘဲသံမါ)
 concubine, n. ဝဲမာ (သံမါ)
 condemn, v.t. အိကုဆာမာ, စုရဲစု (ဟဲတံကမိန်, စံညိန်ဃိန်)
 condense, v.t. မဲလဲဒဲ (မဲသကါ)
 condition, n. ဆာအဂဲဘဲအဲဘဲအဲ (တံအဂုဒဲအဲဒဲဒဲ)
 conduct, v.t. ဝဲ, လဲဂဲ, မဲဂဲ (ဆာတံမဲယုတံ)
 conduct, n. အတဲပဲဝဲ (အတံကဲပဲဝဲ)
 conduit, n. ထံထီ (ထံတံပီ)
 cone, n. ဆာစုခိ, အခဲးအဂုဘဲအုဆဲအဝဲ (တံတံးမိန်)
 confer, v.i. ကိထဲယုလဲလဲအသ (ကုန်ဃုန်လံအသး)

conference, n. ဆာအီကီကီလိဆေး (တၢ်ကၢၣ်ကိၣ်လိာ်အသး)
 confess, v.t. လီၤလၢလၢလၢဆးဒဲးဘး (တဲလီၤတျဲၤလီၤတၢ်ဒဲးဘး)
 confined be, v.i. အီၤဖျဲၤ, လၢဖျဲၤ (အိၣ်ဖျဲၣ်ဖိ)
 confirm, v.t. အီၤက့ၢ်ဂုးခၢၤ, မးဂုးမးခၢၤ (မၤဂၢၢ်မၤကျၢၤ)
 confiscate, v.t. မးန့ၣ်, ခံးန့ၣ် (ဟံးန့ၣ်ကွံာ်ပုၤဂၤအတၢ်)
 conflagration, n. မ့ၢ်အ့ၢ်ဆၢအိၣ်အမ့ၢ် (မ့ၢ်အ့ၢ်တၢ်အိၣ်အမ့ၢ်)
 conflict, v.i. ထုၣ်ဒုၤဒဲးလိာ်အသး (ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒါလိာ်အသး)
 confluence, n. ထံၤချီၤအထၢ (ထံအထၣ်)
 confound, v.t. မးဘိၣ်ဘျီ (မၤသဘိၣ်ဘျီ)
 confront, v.t. အီၤဆၢၤယၢ, ယိဆၢၤယၢ (အိၣ်ဆၢမံၣ်, အိၣ်ကွၢ်မံၣ်)
 confused, a. ဘးမံၤမၤ (သးကတုၤ)
 confusion, n. ဆၢရှုၤဆၢရှုၤ (ရှုၣ်ရှုၣ်ဘျီဘျီ)
 confute, v.t. ချဲးန့ၣ်ဆၢ (တတိၢ်သၣ်တၢ်)
 congregate, v.i. အီၤကိၣ်အီၤကီၢ်ပုၤ (အိၣ်ဖိၣ်ရိၣ်ဖိၣ်)
 congregation, n. ဆၢအီၤကီၢ် (တၢ်အိၣ်ဖိၣ်)
 conjecture, v.t. ဆီၤမိၤဆၢ, ထယၤဆၢ (ဆိမိၣ်တၢ်, တယၢ်တၢ်)
 conjure, v. မးကဒဲးပုၤမုၤ (မၤကဒါမံၣ်)
 conjurer, n. ပုၤမးကဒဲးပုၤမုၤ (ပုၤမၤကဒါမံၣ်ဖိ)
 connect, v.i. မးဘုၤထုၤပုၤ (မၤစဲးဘုၤသး)
 conquer, v. နၢၣ်, မးနၢၣ် (မၤနၢၤ)
 conqueror, n. ပုၤလၢအမးနၢၣ်ဆၢ (ပုၤလၢအမၤနၢၤမၤသၣ်တၢ်)
 conquest, n. ဆၢမးနၢၣ်မးစၢ (တၢ်မၤနၢၤမၤသၣ်တၢ်)
 conscious, a. ဃုၤယၢလၢဒုၤဒဲးအသး (သ့ၣ်ညါလီၤဒဲးအသး)
 consecrate, v.t. အီၤက့ၢ်ဆံၤပံၤ (ဟံးစီဆံ)
 consent, v.i. အုၤလၢ, ဘးဘၢလၢပိၤ (အုၣ်လီၤအသး)
 consider, v.t. ယိဆီၤမိၤ (ဆိမိၣ်ဆိမးတၢ်)
 consist, v.t. ပၤပုၤ (အိၣ်ဆိးတၢ်)
 consolation, n. ဆၢမုၤည့ၣ်မုၤသး, ဆၢမးမုၤထုၤထဲး (တၢ်မုၢ်သ့ၣ်မုၢ်သး)
 console, v.t. မးမုၤထုၤ, ချဲးမုၤထုၤ (ဒဲးမုၢ်ဒဲးခုၣ်ထီၣ်က့ၤ)
 consort with, v.t. မးဘုၤ
 conspicuous, a. အီၤဖျိၤ, ဖျိၤထုၤ (ဖျိကလၤတၢ်)
 conspire, v.t. ပိၤထုၤ (ပုၤထီၣ်)
 constant, a. ဂုးခၢၤ, အီၤဂုးခၢၤ, အီၤကထံၤပး (အိၣ်ထီၣ်)
 constellation, n. ရှၢဒိးမုၤ (ဆၢတကရၢၢ်)
 consternation, n. ဆၢဘးမဲၤဘးဖျဲး (တၢ်သ့ၣ်ပျံၤသးဖုး)
 constipate, v.i. မးခၢၤအဂူၤ (မၤကျၢၤဟၢၤ)

constrain, v.t. အညွှန်းဆို့, အညွှန်းဆို့အညွှန်းနိုး (မဆွဲမတ်)
 constrict, v.t. မကွေးထူဆ (မသိမ်းတိတ်)
 construct, v.t. ညွှတ်, တွဲထူ, မထူ (ညွှတ်တိတ်, တွဲတိတ်, မထူတိတ်)
 construe, v.t. လီးဖျိထူအခါပယ်, ထူထူအခါပယ် (ထူးထိပ်အခါပယ်)
 consult, v.t. ကိပ်ထူ, တဲပုံ [B.] ကွဲကလိအသ (ကပ်ကိပ်ပုလိအသး)
 consume, v.t. အခွဲ (အိပ်ကွဲ)
 consumptive, a. လအဘာဆာဆာကွဲ (လအဘာတိတ်ကွဲ)
 contact, n. ဆာဘာဒါဘာထံ, ဆာဘာဖိစု (တိတ်ဘာသဘာ)
 contagion, n. ဆာဆာလအဘာဂဆာ (တိတ်ဆာလအဘာစးတိတ်)
 contain, v.t. ထိပွဲနိပွဲယိ, အိပွဲဆာနိပွဲယိ (တြိတ်တိတ်ပွဲအံပွဲနု)
 contaminate, v.t. မသလိ, မစံစာ (မဘာအဘာတိတ်)
 contemplate, v.t. ယိဆိမိပွဲဆာထံထံဆာဆာ (ကွဲဆိမိတ်ထံထံဆာဆာ)
 content, a. အိမိပွဲမိပွဲ (အိပ်မိပွဲမိပွဲ)
 contest, v. ဂဲလိတဲလိ (တဲလိလိလိ)
 context, n. ဆာခွဲလအခဲလအယ (တိတ်ကတိလအခဲလအညါ)
 continual, a. လအဆာလလဲထူဘာ (လအဆာတလိတဲတဲတိတ်)
 continuation, n. ဆာမဆာလထံပ (တိတ်မတိတ်တပနိယိ)
 continue, v.i. အိပွဲ, အိပွဲအိပွဲ (အိပ်ပွဲ, အိပ်စံအိပ်ကျါ)
 continuous, a. လအဆာလလဲထူထူဘာ (လအဆာတလိတဲတဲတိတ်)
 contradict, v.t. ဂဲလိတဲလိ (ဂဲလိတဲတိတ်)
 contrary, a. ထုဒဲလိ, အိလခါဒဲ (ဘာပးဒဲတိတ်)
 control, v.t. မနာမနာ
 contusion, n. ဆာမလဲဘာအယ (တိတ်လဲသံလိဂိ)
 convene, v.i. အိကိပွဲအိကိ (အိပ်ပွဲ)
 convenient, a. ဘာအခါ, ဘာအလဲ (ဘာအခါ, ဘာအလိ)
 converse, v.i. ခွဲဒဲလိအသ (ကတိလိအသး)
 convert, n. ပုလအအဲထဲအလဲအလိ (ပုလအလဲကဲအလဲအလိ)
 convert, v.t. အဲထဲအသ (လဲလိတ်)
 convex, a. မအသခိခိ (ထိပ်ကွဲ)
 convexo-concave, a. ထုစိကခါ, လဲအိကခါ (ထိပ်ကွဲတိတ်, လိယာတ်တိတ်)
 convey, v.t. ခိဆာ, ဆိဆာ (ဆာတိတ်, စိတ်တိတ်)
 convict, v.t. ဒုဖျိထူဆာမ (ဟံဖျိထိပ်တိတ်မနိတ်)
 convict, n. ပုလအဘာယာစိမေ. [B.]
 convince, v.t. လီးဖျိထူအဲအဲအိထိပနဲဒု (တုပုနဲဝဲ)
 convulse, v.t. မကဲထူ, မဝေထိ.
 convulsion, n. ဆာဆာဖျိထိတ်, ဆာဆာကဲထူ (တိတ်ထိပ်တိတ်ဂိ)

coo, ဂုကိတ်ဝါဘဲကကဲအဝိတ် (ပုသိပ်ဒ်ကးကွ်အသိး)
 cook, v.t. အုဖီ (ဖီအိတ်ဖီအီ)
 cool, a. ချံ့ချံ့ (ခိတ်)
 copartner, n. ပုလအကိယုမေဃုဆေမိယု (ပုလအတုဉ်ဃုမဃုတုဒ်သိး)
 copious, a. အအဂီဂီ (အါအါဂီဂီ)
 copper, n. ထီးဝီ (တိတ်ဂီ)
 copy, n. လံလေဆကွေဝု, v.t. ကွေဆဲ (ကွေဆဲတု)
 copyer, copyist, n. ပုလအကွေဆဲလံ (ပုကွေဆဲတု)
 cord, n. ဖျံ (ပျံ)
 core, n. အဝီ, of a boil, ဝံအဒဲ (ဝုအနီ)
 cork, n. အခိဘွေ (နိတ်ဆွဲယံ)
 corn, n. ဘုခဲ (ဘုခဲ)
 corner, n. အနီ (တုသနီ)
 corpse, n. ပုရဲအဝံစု (ပုသံစိတ်)
 corpulent, a. ဘိ, ကု, မဲ (ဘိတ်)
 corrupt, v.t. အု, နုအု (အုတ်)
 cost, n. အပွေ (အပု)
 cost, v. လူစေ, အလူစေ
 costive, a. ဂုခေ (ဟုမကျု)
 costly, a. အပွေအု, အပွေဒိ (အပုဒိတ်)
 cotton, n. ဘွေ, ဘွေဘျံ (ဘဲဘျံ)
 couch, v.i. ခိလေ (ကိတ်လီ)
 cough, n. ဆကု (တုကု)
 cough, v.i. ကု (ကု) to cough up blood ကုလဲနွံ
 council, n. ပုလအကုကဲလံဆေလဖု (ပုကုကိတ်လံအသးတကရု)
 counsel, v.t. ဖုကိ, n. ဆဖုကိ (ဟုတ်ကု, တုကု)
 count, v.t. ဝံ
 countenance, n. အမု (မံ)
 country, n. ထံခေ, ခေ (ကိတ်)
 couple, n. နံမံ, နံဒဲ, နံဂဲ (ခံ, ခံမံ)
 courage, n. ဆညုဒဲဒဲ (တုအသးဒဲ)
 courageous, a. ဘွေလဲကဲ, ယုယုဒဲဆေအု (ခုတလု)
 court, n. ဝဲ, ရဲ (ရဲ)
 courteous, a. လအယုအကု, လအပံလဲ (လအမဃံလတု)
 courtship, n. ဆလဲမံပုမု (တုကလံနုပုဟိမုလံ@@ထိတ်အမ@@)
 cousin, n. တခွံ, ထံခွံ (တခွံ)

covenant, n. ဆာအုလုလုအီလု (တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ)
 cover, v.t. ဖိၣ်ဘိၣ်, မးဘိၣ် (ကျၢၤဘၢ, မၤဘၢ)
 covering, n. ဆာဖိၣ်ဘိၣ်, ဆာမးဘိၣ် (တၢ်ကျၢၤဘၢ)
 covet, v.t. ဘၣ်ကံၤ, ဘၣ်လိၣ် (အဲၣ်ဒီး, သးကံၤ)
 covetous, a. ဆိၣ်န့ၣ်, မိၣ်န့ၣ်အဘၣ်န့ၣ်လု (ဆၢန့ၣ်ဘၣ်)
 covetousness, n. ဆာဘၣ်ကံၤ, ဆာဘၣ်ကး (တၢ်သးကံၤ)
 cow, n. ဆာမိၣ်မိၣ်ကုၣ်, ချီမိ (ချီၣ်မိၣ်)
 crab, n. ဆွဲၣ်ကဘိၣ်, ဆွဲၣ် (ဆွဲၣ်)
 crack, v.t. ပဲၣ်ထုၣ်, အုၣ်ထုၣ်အဘၣ်, ထုၣ် (သုၣ်)
 crafty, a. အုၣ်လိၣ်အုၣ်လီၤ, မးဘျိးမးဘျိး (မၤကဘျိးကဘျိး)
 cramp, v.t. ယုၣ်ထုၣ်, မးယုၣ်ထုၣ် (ဒုၣ်ထုၣ်)
 crave, v.t. အုၣ်ကံၤအုၣ်ယၢဆၢ (ယုၣ်ကညၢတၢ်)
 crawl, v.i. စုၣ် (စုၣ်)
 cream, n. ဆာနုၣ်ထံၣ်အသိ (တၢ်နုၣ်ထံၣ်အသိ)
 create, v.t. မးကံၤထုၣ်, တဲၣ်လုၣ်, တဲၣ်လုၣ်ဆၢ (တုၣ်တၢ်)
 creation, n. ဆာကံၤထုၣ်, ဆာဘၢတဲၣ်အဘၣ် (တၢ်ဘၣ်တုၣ်အသး)
 creator, n. ကဆိၣ်လၢအတဲၣ်လုၣ်ဆၢ (ပုၤတုၣ်တၢ်တၢ်)
 creature, n. ဆာဖိၣ်ဆၢ (ဆၢဖိၣ်ကိၢ်ဖိၣ်)
 creditor, n. မၤဆိ, စုၣ်အကဆိ (ကမၢ်အကစၢ်, စုၣ်အကစၢ်)
 creed, n. ဆာနဲၣ်, ဆာလၢပနဲၣ်ဝုၣ် (တၢ်လၢပနဲၣ်အီၤ)
 creek, n. ထံၣ်ဖိၣ်ချီ (ထံၣ်ဖိၣ်)
 creep, v. စုၣ်
 creeper, n. ဆာမုဆၢဘိၣ် (တၢ်မုဆၢဘိၣ်)
 cremation, n. ဆာပုၤလုၣ်ပုၤရုၣ်အစုၣ် (တၢ်ကုၢ်ယိၣ်စီၣ်ပုၤသံအစီၣ်)
 cricket, n. ကုၣ်လံၤလုၣ်, ခရံၤလုၣ် [T.P.] (သကံ)
 crime, n. ဆာအုၣ်ဆၢသုၣ်, ဆာလုၣ်ခၢၣ်ဖၤ, ဆာမးညးမးမၤ (တၢ်မၤသရုၣ်မၤကမၢ်)
 criminal, n. ပုၤလၢအမးညးမးမၤဆၢ (ပုၤလၢအမၤသရုၣ်မၤကမၢ်တၢ်)
 crimson, a. ဝိၣ်, ဝိၣ်ကီၤ, ဝိၣ်စီၤ [T.P.] (ဂီၤဆုၣ်ကလံၢ်)
 cripple, n. ပုၤလၢအခုၣ်ဂီၤ (ပုၤလၢအခိၣ်ဟးဂီၤ)
 crockery, n. ဖးဖိၣ်, ဘဲၣ်သုၣ်ဖိၣ် (နီၣ်ခိၣ်ခိၣ်)
 crocodile, n. မၤ, ဘမၤ [T.P.] (သမၢ်)
 crooked, a. ကဲၣ်, ကဲၣ်ကီၤ (ကုၣ်, ကုၣ်)
 crop, v.t. ကုၣ်ခံၣ် (ကုၣ်ကံၤ)
 cross, n. ထုၣ်စုၣ်ယၢ (ထုၣ်စုၣ်ညၢ)
 cross, v. ခုၣ်
 crossness, n. အဘၣ်ဖိၣ်, အဘၣ်ဖျဲၣ် (တၢ်သးဖျဲၣ်)

crosswise, adv. ဒုပုဒ် (ဒိပ်ဃီ)
 crouch, v.i. ခိုလှုံ (ကိပ်လီ)
 crow, n. ကျွန်း (စီဝါ)
 crow, v.i. အိဉ်အိဉ် (အိဉ်အိဉ်)
 crown, n. ခရုဗူ [B.] ခါလူ
 crowd, v.t. ခံထဲ၊ ဆွဲယူ (သံတံ)
 crucify, v.t. ဖျဉ်ထုလုလုယုယုအလီ (ပျဉ်ထိဉ်ဝဲလုထုဉ်စုညါအလီ)
 crude, a. ခံဆု၊ မံအု (သံကစံ)
 crudeness, n. ဆုအံဆု (တံအသံကစံ)
 cruel, a. ယဲဝဲ [B.] လုအမုအမုမု (လုအမုအမုမု)
 crumb, n. ကံအကဲအခါ (ကိဉ်အလုဉ်အကဲ)
 crumble, v.i. လုဉ်လုဉ်လုဉ် (လီကလဲ)
 crush, v.t. ဂံဉ်လု၊ မုလုဉ်လု၊ ဆုဉ်လု (မုသဘိး)
 crust, n. ကံအကဲအခါ၊ အခါဘု (ကိဉ်အဘုဉ်ခိဉ်)
 cry, v.i. ဂု၊ ဂုကိ၊ ကိဉ်လု (ကိးထိဉ်)
 cry out, v. ကိဉ်လုထု
 crystal, n. လီယဲ၊ လီယုဉ်လု (လုဉ်ဖိထုဉ်)
 cub, n. ဖုထုဉ်လု၊ ထုဉ်လုဉ်လု (တံသုဉ်လု)
 cubit, n. ကဖု (တပု)
 cuckoo, n. ခုဉ် (ထိဉ်မိဉ်လု)
 cucumber, n. ထံဉ် (ခိသုဉ်)
 cud, n. ဆုအုအုဝဲ (တံအဆုဉ်လုအကလီထိဉ်ဝဲ)
 cudgel, n. နိဉ်လု (နိဉ်တိဉ်)
 cultivate, v.t. မုဆုမုဉ်လု၊ မုကုဉ် (မုစံမုဉ်လု)
 cultivation, n. ဆုမုဆုမုဉ်လု၊ ဆုမုကုဉ် (တံမုစံမုဉ်လု)
 cultivator, n. ပုမုဆုမုဉ်လု၊ ပုမုကုဉ် (ပုလုအမုစံမုဉ်လု)
 cumulate, v.t. အိဉ်ကုဉ်ပုထုဆု (ဟံပုဉ်ထိဉ်တံ)
 cunning, a. လံမု [B.] ကိဉ်ဘုကိဉ်ဘု (ကုဉ်ဘုကုဉ်သု)
 cup, n. လံ၊ ဘဲဉ်လု၊ ထုဉ်လု [T.P.] (လီခိ)
 cupidity, n. လီဘု [B.] ဘုကုဆု (လီဖး)
 curd, n. ဆုနုထုလုဉ် (နုထုထုလီသကံ)
 cure, v.t. မုဉ်လုထဲ (မုဉ်လုကုတံ)
 curl, v. ကဲ၊ ဝဲ (ကကံ)
 curly, a. ကဲကဲ (ကကံကကံ)
 curry, n. ခု (ကသု)
 curse, n. ဆုဆုအု

curse, v.t. ဆိမ္မဆာစံဆာ (ဆိပ်တင်)
 curtain, n. ကလကာ [B.]
 curve, v. ခွဲ့, ကဲ့ခွဲ့ (ကွပ်ကကျီ)
 cushion, n. ခဲခွဲဖု (တပ်ကပုခံ)
 custom, n. အထူအရှုအလှအလှီ, ထိစု [B.] (အလှ်အလှ်)
 cut, v.t. မေထု, ဒုထု, ဖုထု (ဒိပ်တံ)
 cut in half, v.t. ဖုထုဖေ
 cut taungya, v.t. ဖုအေပု
 cut with an axe, v.t. ဖလကွေ
 cut with a knife, v.t. ကျီလှပု
 cut with scissors, v.t. ကျီလှပုထိပ်, ကကွေ
 catch, n. လဆု, ကလဆု [T.P.] (သံကု)
 cylinder, n. ဆမုပုဖထီ (တပ်ဖုထီ)
 cymbal, n. စံစံ [B.] (ကုန်ကံး)

D

dacoit, n. ထမု (တမု)
 daft, a. လအာဘျီ, လအာထီး (သးဘျီ)
 dagger, n. ဒီးဆုဆာ (ဒီးဆဲတင်)
 dah, n. ပုကေဘိ, ပုမေကွေ
 daily, adv. ခံ့ခံ့နံ့, ကိမုနံ့ဒု (ကိမုနံ့ဒဲး)
 dainty, a. အံ့ခံ့, အံ့ခံ့အဆာ (ဝံ့သိ, အဝံ့အဆာ)
 damage, n. ဆာဂရီဂရီ (တပ်ဟးကံးဟးဂီ)
 damp, n. (mildew) ပာ, နာလု
 damp, a. ဘာစီ (ဘာစီ)
 damsel, n. မုနု, မုလိဘီ (မုကနီလိဘိ)
 dance, v.i. ဂဲထုလံ (ဂဲကလံ)
 dancer, n. ပုလအဂဲထုလံ (ပုလအဂဲကလံတင်)
 danger, n. ဆာဒမဲဒမဲအလးအီ, ဆာအာယံဒအလးအီ (တပ်ဘာယံတပ်အလိပ်အိပ်)
 dare, v.i. ဘု, မဘု (မဘု)
 dark, a. ခံ, အဖုအီအု (ခံ, အကပီတအိပ်)
 dark blue, a. အလအာ
 darkness, n. ဆာခံ (တပ်ခံ)
 darken, v.t. မခံလု (မခံလီ)
 darling, a. လအလုအဲလုကံ n. ဘာဘီခဲထိပ် (လအအဲအီသးဘိ)
 dart, n. ဖု

dash, v.t. ခွံလေ့, ဆူဆော်လေ့, စုတ်ထိလေ့ (စုတ်ထိလီၤ)

date, n. fruit, စီးမလီၤ, day, ယဲၤစွဲ [B.] (စိပ်ပလိပ်သပ်, တၢ်ကွဲၣ်နီၢ်နီၣ်, လါ)

daub, v.t. ဂုၤ, ဂုၤဆၢ (ဖူတၢ်)

daughter, n. ဖိၣ်မုၢ် (ဖိမုၢ်)

daughter-in-law, n. ဒဲၤ

daunt, v.t. မးသးမဲၤသးဖျဲၣ်, မးအံၤယိၣ်သးအံၤ (မၤပျံၤမၤဖုးတၢ်)

dawn, v.i. မုၢ်ဖုးထီၣ်, မုၢ်ဆဲၣ်ထီၣ် (မုၢ်ဆုၣ်ဝါထီၣ်)

day, n. ဘၣ်, မုၢ်နီၣ်, မုၢ်ဆါခါ (မုၢ်နီၣ်, လၢမုၢ်ဆါခါ)

day after, the, n. အလးခဲၣ်လနီၣ်

day after tomorrow, n. ကိၣ်တဆဲၣ်နီၣ်

day after the day after tomorrow, ကိၣ်တဆါနီၣ်

day before yesterday, n. တဂၤနီၣ်

day before the day before yesterday, n. တဂီၢ်နီၣ်

day time, n. မုၢ်ဆါလခါ

dazzled, v.i. မ့ၤထီၣ်, မ့ၤရှုၣ်, မ့ၤပျံၤ (မဲဆုၣ်)

dead, a. လၢအသံၤ (အသံ)

deaf, a. နီၣ်အံၤ, နီၣ်ဟံၤ (နီၣ်တအါ, နီၣ်ဃါ)

dear, a. expensive အပွဲၣ်ဒိၣ်, အပွဲၣ်အံၤ (အပူၤဒိၣ်)

dear, a. beloved ဘၣ်ဘီၣ်

dear sir, n. ကဆါဘၣ်ဘီၣ်

dearth, n. ဆၢအံၤဆၢအံၤရှုၣ်, ဆၢသးဝံၤလဲၣ်ဒိၣ် (တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်စုၤ)

death, n. ဆၢဝံၤ (တၢ်သံ)

deathless, a. ဝံၤလဲၣ်ဘၣ် (သံတသ့ဘၣ်)

death's door, n. ဆၢဝံၤအပဲၣ်အရံၤ, ဆၢဝံၤခါထီၣ် (တၢ်သံအပဲတရီၤ)

debar, v.t. မးထံၤထီၣ်, ဒုးနုၤအံၤ (တြီတံၢ်ဃာ်, တဒုးနုၤဘၣ်)

debate, v.i. ဂဲးလိၤတုၤလိၤ (ဂုၢ်လိာ်ဘီၣ်လိာ်)

debility, n. ဆၢလဲၣ်ပွဲၣ်လဲၣ်ထီၣ်, ဆၢဂဲးဆါဘၣ်ဆါ (တၢ်ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်)

debt, n. အမါ, အဒုၤအမါ (ကမၢ်)

debtor, n. ပုၤလၢအမါအံၤ (ပုၤလၢအကမၢ်အိၣ်)

decamp, v.i. စဲၣ်ထီၣ်ခွံလေၤအလး (ဟးထီၣ်ကွဲၣ်အလီၢ်)

decapitate, v.t. ဖုၤထွေၤအခါ (ကျီတံၢ်အကိာ်)

decay, v.i. ဂၢ်ဂီၣ်, အုၤဝံၤကျၢ်ဝံၤ (အုၣ်သံ)

decease, v.i. ဝံၤ, n. ဆၢဝံၤ (သံ -- တၢ်သံ)

deceive, v.t. အုၤလံၤအုၤလီၤ (လိတၢ်ဝုၤတၢ်)

decency, n. မွဲးမွဲးရၢၤရၢၤ, ဂုးဂုးရၢၤရၢၤ, ကဒုးလဲၣ်ထံး (ကဒုးလီၤတံၢ်)

decent, a. လၢအကြံးအဘၣ် (တၢ်အကြံးအဘၣ်)

decide, v.t. နှုတ်စုစုရ၍ (စံဉ်ညီဝဲ)

decision, n. ဆုစုရ၍နုစု (တၢ်စံဉ်ညီဝဲနီၤဖး)

deck, n. ကဘၣ်အခါကျၢ် (ကဘီအခါကး)

declare, v.t. လီၤဖျါထုၣ်ဆၢ, ဘိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ် (တဲဖျါထီၣ်တၢ်, ဘိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်)

decline, v.i. လၢဒုးခံၣ်, ခံၣ်လၢဒုး, လၢဒုးစဲး (ဒုးခံၣ်လီၤ, သကူလီၤ)

decorate, v.t. ကုၣ်ထုၣ်ကီၣ်ထုၣ် (ကယၢ်ကယဲထီၣ်)

decoy, v.t. ကီၣ်န့ၣ် (ပစဲးတဲၣ်ဆီ)

decrease, v.i. လၢရှ့း, ရှ့းလၢ, လၢဆဲးလၢရှ့း (ဆဲးလီၤစ့ၤလီၤ)

dedicate, v.t. အိၣ်ကုၣ်ဆံၣ်ပံၤဆၢလၢယုၤအဂီၢ် (ဟံစီဆံၣ်တၢ်လၢယုၤအဂီၢ်)

deduct, v.t. ထုၣ်ထုၣ်ခွဲၤ (ထုၣ်တီၣ်ကွံာ်)

deed, n. ဆၢဖဲဆၢမး (တၢ်ဖဲအမၤတၢ်)

deem, v. ဆီၣ်မိၣ်ထုၣ်ထီၣ်ဆၢ (ဆီမိၣ်တယၢ်ကွံာ်တၢ်)

deep, a. ယံၤ (ယံာ်)

deer, n. ဆၢပဲး, ထရဲ, ဆၢပီး (တၢ်ယုၣ်)

defeat, v.t. ဒုးနုၣ် (ဒုးတုၤအနီၤ)

defect, n. ဆၢလၢလၢပုၤလၢပုၤဘၣ် (တၢ်တလၢတပုၤ)

defendant, n. တရဲခါ [B.] (တရဲခါ)

defer, v.t. ဝဲအဆၢအထီၣ်, အိၣ်ကုၣ်ထီၣ် (ဟံကတီၢ်တၢ်)

deficit, n. ဆၢလၢလၢပုၤလၢပုၤဘၣ် (တၢ်တလၢတပုၤ)

defile, v. မးဝဲလီၤ, မးစံးစံး (မၤတကဆီၣ်ဘၣ်)

deformity, n. ဆၢလၢအး, အခဲးအဂုၤလၢပုၤဘၣ် (တၢ်အကုၣ်အဂီၢ်တဂ့ၢ်ဘၣ်)

defy, v.t. အ့ၣ်ထုၣ်န့ၣ် (တၢ်န့ၣ်တၢ်)

degrade, v.t. ခွဲၤလၢအလး, မးလၢထုၣ်အလး (တုၢ်လီၤအလီၢ်)

degree, n. အဆၢအဆၢ, အတုၤအတုၤ (အတီၤ, အဆၢ)

delay, v.i. အိၣ်ယံၤအိၣ်နး, အိၣ်ထီၣ် (အိၣ်ဆိကတီၢ်)

delirious, a. လၢအဝဲကခဲးကခဲး (မၤအသးကခဲးကါ)

deliver, v.t. ဖျါခွဲၤ, မးဖိးဖျၢ် (ပျၢ်တၢ်, မၤပူၤဖျဲး)

delta, n. ထံၤထၢ (ထံထံၣ်အစ့)

delude, v.t. အ့ၣ်လံၤအ့ၣ်လီၤ (လီၤန့ၣ်ဝဲၤန့ၣ်)

deluge, v.t. ထံၤလုၤဘိၣ်ဆၢ (ထံလုၤဘိၣ်တၢ်)

demon, n. ဆၢနုၣ်, ဝဲၤဝဲၤ, ကလိၣ်ကလိၣ် (သရဲသး)

demoniac, n. ပုၤလၢဆၢနုၣ်အိၣ်လၢအလီၤ (ပုၤလၢတၢ်နီၤအိၣ်လၢအလီၤ)

den, n. ဆၢဖိၣ်ဆၢပါအဖး (ဆၢဖိၣ်ကိၢ်ဖိၣ်အတၢ်)

denounce, v.t. ချဲးဝဲမဲၤဆၢလၢပုၤဂၢၤအလီၤ (ကတီၢ်ပျၢ်တၢ်လၢပုၤဂၢၤအလီၤ)

dense, a. ဒး, လၢဒး, တုၤ (တဲး)

dent, v.t. မးလၢထီၣ်, မးလၢအိၣ် (မၤလီၤဆၢဉ်)

deny, v.t. မီ့ဘိတ် (သမာ)

depart, v.t. စဲထွာ (ဟးထီၣ်)

deplore, v.t. ညံ့အံ့သးအံ့, ဂုၤအံ့သးအံ့ (သ့ၣ်အံ့သးအံ့)

depose, v.t. ခွဲလဲအံ့, မဲလဲထွာအလး (တုၣ်လီၤကွံာ်အလီၤ)

depreciate, v.i. အပွဲလဲအံ့ (အပူၤစ့ၤလီၤ)

depress, v.t. ဆဲးထဲးလဲ, နံးထဲးလဲ (ဆီၣ်တံၢ်လီၤ)

depth, n. အယံၤ (တံၢ်အယံၢ်)

descend, v.i. ဂဲၤလဲ, စဲလဲ (စံၢ်လီၤ)

descendant, n. အဆဲးအဆဲး

description, n. အခဲးအဂဲး

deserve, v.t. ကြံးထိးဘၣ်, ကြံးဒိးဘၣ် (ကြံးတုၣ်ကြံးဒိး)

designate, v.t. ကွဲးနဲးမဲးနဲးဆဲး (မဲးနီၣ်ကွဲးနီၣ်တံၢ်)

desire, v.t. လီၤကိးသးကွဲးမိန့ဘၣ်, ဆိးန့ဘၣ် (ဆါန့ၢ်ဘၣ်)

desist, v.i. အီၤပထုၤ, အီၤထီ (ဆိတုၢ်, အိၣ်ကတီၢ်)

desolate, a. လၢအအီၤယုၤအီၤယီၤ (အိၣ်သယုၢ်အိၣ်သညိ)

desolation, n. ဆၢအလးဂီၤ, ဆၢယုၤဆၢယီၤအလး (တံၢ်အလီၤဟးဂီၤ)

despair, v.i. ဘၣ်ဂီၤ, မုၤလါဆၢအလးလအီၤဘၣ် (သးဟးဂီၤ)

despise, v.t. မဲးတရီၤတပဲ, လအီၤကုၤပၢကဲဘၣ် (မဲးတရီၤတပါ)

destroy, v.t. မဲးဂီၤ, မဲးလဲးပီး (မဲးဟးဂီၤ, ဂုၤလီၤဖျိ)

destruction, n. ဆၢဂီၤ, ဆၢဂီၤဂီၤ (တံၢ်ဟးဂီၤ)

detach, v.t. မဲးလဲးဖး, မဲးလဲးရဲ (မဲးလီၤဖး, မဲးလီၤဖျိ)

determine, v.t. အီၤကုၤလဲးအဘၣ် (ဟံၤလီၤအသး)

detest, v.t. ဘၣ်လီၤ, မုၤလဲးဘၣ်ဂဲၤ (သးဘၣ်အတံၢ်, သးဟ့တံၢ်)

dethrone, v.t. ခွဲလဲအံ့စဲးလၢအလး (တုၣ်လီၤကွံာ်စီၤပၤလၢအလီၤ)

devil, n. ဆၢန့ၢ်, ကလိၣ်ကလၢ, ဘဲၤခဲး, မုၤခိးလဲး (မုၢ်ကီၤလံၢ်, နီၢ်ကပျီၢ်)

devious, a. လၢအလဲးမၤဖးသး, လၢအဂီၢ်ဖးသး (လဲၤကမၢ်က့ၢ်)

devise, v.t. ကိးထွာဖးလဲးဆၢ, ကဲးကဲးဆၢ (ကွဲးထီၣ်ဖးလီၤတံၢ်)

devoid, a. လအီၤဘၣ်, လလၢလဲးလဲး (တအိၣ်ဒီးတံၢ်အံၤတံၢ်န့ၤ)

dew, n. ဆဲးထံၤ (ပစီၤထံ)

dew falls, v.i. ဆဲးလဲး

dew falls on, v.t. ဆဲးပွဲၤ

dhani leaf, n. ဒဲးအလၢ

dialect, n. ဆၢခဲးလၢအဝီၤလဲးဆၢ (ပုၤတကလုာ်ဃီ, ကတိၤတံၢ်အလီၤလီၤဆီ)

diameter, n. အဒုထုၤ (အဒီၣ်တုၢ်)

diamond, n. မနုၤထွာမျီၤ, စံၤ [B.] (တံၢ်မျီၤထးသံ)

diarrhoea, n. ဆၢဆၢဂုၤလဲး (တံၢ်ဆါလဲး)

dictionary, n. လံအခါပယံ

die, v.i. ခံ

differ, v.i. လန့်ဆွဲ, လမီ့စီ့ဘာ (လီဆီဝဲ, တဒ်သိးဘဉ်)

difficult, a. ကာ

difficulty, n. ဆာကာဆာဂဲး

dig, v. ခုဆာ, ခု (ခဉ်)

dig out, v. ချီန့, ခုထု.

dike, n. တမာ့, မီးဖာ (တင်တီ, တင်ကျီ)

diligence, n. ဆာကျာစာ်, ဆာထုးဂဲးထုးဘာ, ပုရှာအပာ (ပုအခ)

dilute, v.t. မးပံထု, မးဆါလုထဲ (မးဆံထီဉ်, မးစါလီကု)

dim, a. လာအမုခံ (မံခံးသူ)

dimension, n. အထိအထု (တင်အထီဉ်အတံ)

diminish, v.i. လုဆံးလုရှု (ဆံးလီစုလီ)

dine, v.i. အုဆာလာဂ (အီဉ်တင်လာမုဃုလီအကတီ)

dinner, n. ဆာအုလာဂ (တင်အီဉ်လာဟါအီဉ်)

dip, v.i. လုဘာ (လီဘျာ)

dipper, n. ထံရှု (ထံဘျာဉ်)

direct, a. လီ, လာအလီ (လီ, ဘျာ)

direction, n. ဆာယွဲဆာ (တင်ပညီဉ်တင်)

directly, adv. လီလီ (လီလီ)

dirt, n. ကံ

dirty, a. ဘာဒလီ, ဘာစံစာ (ဘဉ်အာဘဉ်သီ)

dirty to be, v.i. ဒလီလုလဲ

disappear, v.i. ဒဲခံ, ဒဲခံဒဲခံဖျါလုမါခံ, လအီဖျါလုဘာ (တဖျါလာဘဉ်, ဟါမင်ကံ)

disappoint, v.t. မးဂးဂီခံဆာမုလါ (မးကံတင်မုလါ)

disbelieve, v.t. နဲမးဆာ, လနဲဘာဆာ (တနာ်ဘဉ်)

discard, v.t. ပဲခံဝဲ, အီကုပဲဝဲ (ဟံကံ)

discern, v.t. ယံတဒ်ဘာဝဲ (ကွဲဒီးထီဉ်)

disciple, n. အထဲအဖျဲ (အပျဲအဘီဉ်)

discipline, v.t. ဝီလီမးဂး (သီဉ်လီမးယု)

discomfort, n. ဆာလမုလဲလဲ, ဆာခံဆာဂီ (တင်တမု, တင်ကီတင်ဂီ)

discount, v.t. မးလုရှု (မးစုလီ)

discuss, v.t. ကုကဲလီ

disease, n. ဆာစုဆာဆါ (တင်ဆုးတင်ဆါ)

disembark, v.i. စဲလုလုကဘဲဖာတဲထုလုခါ (ယုလီလာကဘီပုဒီးထီဉ်ဆုခါ)

disgrace, v.t. မးလုရှုအလဲအဖျဲ, မးမုမဲဝဲ (မးဆံးလီပုအလာကပီ)

disguise, v.t. မလွဲမဲ့အသွယ်, မလွဲမဲ့အသွယ် (မလီလီအသွယ်)
 disgusted, v.i. မလွဲမဲ့လိမ္မော် (မလွဲမဲ့အသွယ်)
 dish, n. ဘဲသွယ်သွယ် (လီလီကဘျပ်ဖးဒိပ်)
 dislike, v.t. ဘာအသွယ်အသွယ်, အဲဒီအသွယ် (တအဲဒီဒီးဘဲ)
 dismal, a. အုပု (အုတကျပ်)
 dismiss, v.t. ဖျါလွဲ, ဖျါခွဲ (ပျပ်တပ်, ပျပ်ဟးတပ်)
 disobey, v.t. လိမ္မော်အသွယ်
 disperse, v.i. လွဲမဲ့လွဲမဲ့, လွဲမဲ့လွဲမဲ့ (လီလီလီလီလီ)
 displease, v.t. မဆုပုဂ္ဂိုလ်အသွယ်, မဆုပုဂ္ဂိုလ်အသွယ် (မဆုပုဂ္ဂိုလ်အသွယ်)
 dispute, v.i. ဂဲလီလီလီလီလီ (ဂုလီလီလီလီလီ)
 disrespectfully, adv. မကြံ့ထမး
 dissect, v.t. မဆုခွဲ (ကုတပ်)
 dissemble, v.t. မဆုမဆုဘဲအသွယ် (မဆုမဆုဘဲအသွယ်)
 dissent, v.i. သလီမီယို (သးတဒ်သီး)
 distance, n. အဆီဆီ, အယဲ (အယံ, အစီစီ)
 distant, a. ဆာအဘွားဆာအဘွား
 distend, v.t. ထုယုထု, ထုလဲထု (တယပ်ထီပ်)
 distinct, a. လာအလွဲဆီ (လီလီ)
 distress, v.t. မဆု, မဆုမဆု (မဆုမဆုမဆု)
 distribute, v.t. အုနုနုမလီ (နီဟုနီ)
 disturb, v.t. မဆုထုထု, မဆုမဆုမဆု (မဆုမဆုမဆု)
 disturbance, n. ဆာမဆုထုထုတုလီ (တပ်မဆုမဆုမဆု)
 ditch, n. ဆာကီ, မီ [B.] (တပ်ကျပ်)
 dive, v.i. ယုထု (ယုထု)
 diverse, a. လွဲဆုအမီမီ (လီလီလီလီလီ)
 divest, v.t. ဘဲလွဲခွဲဆု, ကွဲလွဲခွဲဆု (ဘဲလီလီလီလီ)
 divide, v.t. နုဖး, မလွဲဖး (မလီလီဖး)
 divine, a. ဘာဆဲဒဲယု (ဘဲဃးဒီးယု)
 division, n. ဆာနုဖး, ဆာလွဲဖး (တပ်လီလီဖး)
 divorce, v.t. ခွဲလီမီ, ခွဲလီမီ (ဟ်မီမီဟ်မီ)
 dizzy, a. မလီခွဲ (ခဲသု)
 do, v.i. မဆု, မဆုမဆု (မဆု)
 docile, a. လာအနုသုဆုယီ, လာအမလီဆုယီ (နီဟုတပ်ညီ)
 dock, n. အလးထီးပအီကုသုသုသု (အလီမီပဟ်ချီမီကုသု)
 doctor, n. ခွဲသုဆု (ကသုသုသု)
 document, n. ဆာမလီ, လီထီးအသွယ် (တပ်မလီလီလီအသွယ်)

dodge, v. ခုတ်ပဲ့ခွံ၊ ကပ်ပဲ့ခွံ (သုံးကပ်ပဲ့ခွံ)
 doe, n. ဆေးပဲ့ခွံ (တပ်ပဲ့ခွံ)
 doff, v.t. ခွဲလှဲခွံ၊ ကွဲလှဲခွံ (ဘုတ်လှဲခွံ၊ ဘိတ်လှဲခွံ)
 dog, n. ထုံ (ထုံ)
 dogged, a. အိတ်ကပ်ကပ်အိတ်ကပ်အိတ်၊ နိတ် (ဟိတ်ခွံအိတ်၊ နိတ်)
 doll, n. ဆေးကွဲ (တပ်ကွဲ)
 donation, n. ဆေးမေးဘိတ်၊ ဆေးမေးခွံ (တပ်ဟိတ်ဘိတ်)
 donkey, n. ကပ်ယိတ် (ကပ်ယိတ်)
 doom, v.t. စုတ်စုတ်ဆေးခွံ (စိတ်ညိတ်ယိတ်)
 door, n. ပဲ့တရု (တြု)
 dormitory, n. မိတ်၊ ခွဲလှဲမိတ်လှဲအိတ် (ဒါးလှဲမိတ်လှဲအိတ်)
 dot, n. ဖျိတ်ဆိတ် (ဖျိတ်ဆိတ်)
 double, a. နိတ်၊ နိတ် (ခွံ)
 doubt, v. ခွဲလှဲခွံ (သေးခွံ)
 doubtful, a. လှဲအိတ်ကပ်ကပ် (မိတ်အိတ်ကပ်ကပ်)
 doubtless, adv. ခွဲလှဲခွံ (ကပ်သိတ်)
 dough, n. ကိတ်ခွံ (ကိတ်သိတ်)
 dove, n. ထိတ် (ထိတ်)
 down, n. အိတ်လှဲလှဲ (ကပ်လှဲ)
 downward, adv. လှဲလှဲ (ဆုတ်ခွံ)
 doze, v.i. မိတ်၊ မိတ် (မိတ်၊ မိတ်)
 drag, v.t. ကွဲ၊ ထိတ် (ထိတ်)
 dragonfly, n. လှဲထိတ်၊ ယိတ်ထိတ် [T.P.] (ထိတ်ထိတ်)
 drake, n. ထိတ်ထိတ် (ထိတ်ထိတ်အိတ်)
 draw, v.t. ကွဲ၊ ထိတ် (ထိတ်)
 draw a picture, v.t. ကွဲဆေးကွဲ
 draw back, v.i. ထိတ်ထိတ်အိတ်
 draw water, v.t. ခွဲထိတ်
 drawn, a. နိတ်အိတ်အိတ် (တနိတ်အိတ်)
 dreadful, a. လှဲလှဲခွံ (လှဲလှဲလှဲ)
 dream, n. ဆေးမိတ် -- v. မိတ်ဆေး (တပ်မိတ် -- မိတ်တပ်)
 dregs, n. ဆေးထိတ်လှဲ (တပ်လှဲလှဲ)
 dress, v.t. ကိတ်ထိတ်ထိတ် (ကွဲထိတ်ထိတ်)
 drift, v.i. လှဲထိတ်လှဲ (လှဲထိတ်လှဲ)
 drink, v.t. အိတ် (အိတ်တပ်)
 drink, to give to, v.t. ခွဲအိတ်

drip, v.i. လန့်ဆန့်လှုပ်လှုပ် (လီစီတဖျာန်တဖျာန်)
drive, v.t. နှလုံး (နီလှော်)
drive out, v.t. နှထွက်
drop, v.i. လန့်ဆန့် (လီစီတ)
dropsy, n. ဆာဆာယိတ် (တန်ဆာညိတ်)
dross, n. ဆာအာ (တန်အာ)
drown, v.i. လန့်အာလှော်ကျ (လီအာသံလှော်ကျ)
drowsy, a. လာအမိမိအာ (မိမိအာသး)
drum, n. ဒီ -- v.t. ဖိဒီ (ဒါ - ပိုဒါ)
drunk, drunken, a. မာဒွန်မာဒွန် (မူသး)
drunkard, n. ပုလားအာမာဒွန်လှော်ကျ (ပုလားအာမူအာသး)
dry, a. ခဲ, လာအာ (တန်စီတန်)
dry, v.t. မာဒွန်
dry in the sun, v.t. အာလီလှော်, အာလီလှော်လှော်ကျ
dry-land, n. ဒီ
dry weather, n. ဆာယိတ်
duck, v.i. ယာထီ (ယူထီ)
duck, n. ထီထီ (ထီထီ)
dull, a. လှော်, အဲအဲ, နှအဲ (လှော်)
dumb, a. အာအာ (အာအာ)
dunce, n. ပုရားအဲ (ပုရားအာ)
dung, n. အာ, ဆာအာ (တန်အာ)
during, prep. ဘီဘီ (အာမာ)
dusk, n. ခံ (ခံသံသ)
dust, n. အမု, ဂုခိမု, ဖံမု (တန်ကမု)
dusty to be, v.i. ဖံမု
duty, n. ဆာလားကြီးမာ (တန်လားကြီးမာ)
dwarf, n. ပုရားအာ (ပုရားအာ)
dwarfish, a. လာအာ (လီကဒွန်)
dwell, v.i. အီ (အီ)
dwelling, n. အီအာ (တန်အီအာ)
dwindle, v.i. လှော်လှော် (လီဆံလီစီ)
dye, v.t. စုလှော်, ဆီလှော် (စုတန်)
dyer, n. ပုရားလားအာ (ပုရားလားအာ)
dysentery, n. ဆာဂုဂု (ဟာဟာ)

E

ear, n. နှံ

early, a. ဂီၤ, ဂီၤဂီၤ

early morning, adv. လၢဂီၤန့ၣ်ခူၤ

earnest, a. မၤ, ရှိမၤ

earring, n. နှံဒ်ကီၤ pair of, နှံဒ်ကီၤ to wear earrings, ဒ်နှံဒ်

earth, n. ဂ့ၣ်ခါၣ်

earthquake, n. ဂ့ၣ်ခါၣ်, ဖူဆံၣ်ဂ့ၣ်

ease, n. ဆၢအိၣ်ပွဲၣ်အိၣ်, ဆၢအိၣ်မုၢ်အိၣ် (တၢ်အိၣ်ဘျးအိၣ်)

easier, a. ယီၤန့ၣ်

easily, adv. ယီၤကၢၣ်

east, n. မုၢ်ထီၣ်

easy, a. ယီၤ, ကီၤယီၤထဲၣ် (ကိၣ်ညၢ်က့ၣ်)

eat, v. အ့ၣ် (အိၣ်)

eaves, n. ဗွဲၣ်ခူၣ် (ထံၣ်မဲၢ်ခံၣ်)

ebb, v.i. ထံၣ်လဲၣ်ထဲၣ် (ထံၣ်လီၤက့ၣ်)

echo, n. ဆၢခါၣ်ထဲၣ် (တၢ်ကလုၢ်သီၣ်ကဒါက့ၣ်)

ellipse, v.i. ယုၤ, ဘၣ်ထီၣ် (အိၣ်တဒါ)

economical, a. လၢအခွဲၣ်ဆၢ@@, ဆဲးပူၤဆဲးကဲၤဆၢ (ဆဲးပူၤဆဲးကဲၤတၢ်)

edge, n. အနီၤ, အဝဲၣ် (တၢ်အကနီၣ်)

edible, a. လၢပအုၣ်ဝဲၣ်, ဂ့ၣ်လၢပအုၣ်အကး (ဂ့ၣ်လၢတၢ်အိၣ်အဂီၢ်)

edify, v.t. ညံၣ်ထီၣ်ဒီးထီၣ်, မးထီၣ်မးထီၣ်ဆၢ (မၤထီၣ်မၤထီၣ်တၢ်)

eel, n. ထံၣ်ထီၣ် (တံၢ်တုၤ)

efface, v.t. ထုၣ်ခွဲၣ်, ထုၣ်ခါၣ်ခွဲၣ် (တြုၣ်ကွံၣ်တၢ်)

effervesce, v.i. လၢထီၣ် (ကလံၢ်ထီၣ်)

effigy, n. ဆၢဂ့ၣ် (တၢ်ဂီၤ)

egg, n. အံၣ် (ခံၣ်)

eh, int. ဧ (ဧၤ)

eight, a. ပိၤ (ပိၤ)

eighteen, a. ကဆံၣ်ပိၤ (တဆံၣ်ပိၤ)

eighteenth, a. ကဆံၣ်ပိၤမံၣ်လဲၣ် (လၢအပွဲၣ်ထီၣ်တဆံၣ်ပိၤမံၣ်တမံၤ)

eighth, a. ပိၤမံၣ်လဲၣ် (လၢအပွဲၣ်ထီၣ်ပိၤမံၣ်တမံၤ)

eightieth, a. ပိၤဆံၣ်မံၣ်လဲၣ် (လၢအပွဲၣ်ထီၣ်ပိၤဆံၣ်တမံၤ)

eighty, a. ပိၤဆံၣ် (ပိၤဆံၣ်)

either, a. လၢဂးဂး, လၢမံၣ်မံၣ်, လၢဒုးဒုး (တမံၤမံၤ)

either - or, conj. မွဲၣ်ဂ့ၣ်....မွဲၣ်ဂ့ၣ်

eject, v.t. နှုတ်ထုတ်ခွဲ၊ ထုတ်ထုတ်ခွဲ (ဟိထိန်ကွံ)
elapse, v.i. မီးခွဲ (ပူကွံ)
elastic, a. လာအယူထုယူလေး
elated, v.i. ဘေးထုထီ (သးထိန်ထီ)
elbow, n. စူနီးခဲ (စူနာန်ခဲ)
elder, a. လာအဘေးရှါနဲ (သးပူတကုန်)
elder brother, n. ဝဲစီး
elder sister, n. ဝဲမု၊ နး
elect, v.t. ရွံအုထုနု (ယုထုတန်)
election, n. ဆဲရွံအုထုနု (တန်ယုထုတန်)
electricity, n. လုမု (လိမုန်အု)
elephant, n. ကဆု (ကဆီ)
elementary, a. အမိရူ
elevate, v.t. ဆိကဆီးထု၊ မီးထု (စိန်ကမိထိန်)
eleven, a. ကဆိကဒု (တဆိတု)
eleventh, a. ကဆိကဒုကဒု (လာအပူထိန်တဆိတဘျီ)
else, a. အဂ္ဂါကု၊ လမုဒု (တမုဒု)
emaciate, v. ဗွလု (ယုလီ)
embark, v.i. လုထုလုကဘေးဖု၊ ထုကဘေး (ထိန်ကဘီ)
embers, n. မုအု၊ မုဖီ (မုန်အိန်ဖိန်အိန်)
embrace, v.t. မီးဝါထု၊ မီးဝါ (မီးဟု)
embroidered coat, n. ဆဲကံကဲကဘျီ (woman's) ဆဲဆဲကံကဘျီ
embroidery, n. ကံ၊ ဆဲဆဲကံဆဲကဲ
emerald, n. မနီမျု (တန်မျုဟုမု)
emetic, n. ဝံပွဲပွဲ (ကသိန်ဘီး)
eminent, a. ထုထီ၊ ဂုဘေးလုဖု (ထိန်ထီ၊ ဂုဝါလုကပီ)
emit, v.t. ဖျါလုခွဲ၊ ဒုစဲထုခွဲ (ဟုန်ထိန်တန်)
emotion, n. ဆဲဘေးဂဲ
empire, n. ဘေးမု (ဘီမုန်)
employee, n. ပုလုအမုဆဲ (ပုလုအမုတန်)
empress, n. နးဗွမု (နိန်ပုမုန်)
empty, a. အိန်ပျီအိန်ခါ (အိန်ကလီ)
emulate, v.t. ပြုလုလိအဲ (ပြုလိအဲသး)
enchant, v.t. လီးဆဲဘေးဆဲ၊ မုကဒုပမု (မုကဒုပုမု)
encircle, v.t. ဘီဘိထုထု၊ ပထု (ဘိန်ဘိဃာန်)
encourage, v.t. မုဆိထုပုရုအဲ၊ မုဒုထုပုရုအဲ (ဒုဒုထိန်ပုအဲသး)

end, n. အထု (အကတၢ်)
 endear, v.t. မးအဲၤမးကံးအဘၣ် (မၤအဲၣ်အသး)
 endeavour, v.i. ကျဲးစၢ်ဆၢ n. ဆၢကျဲးစၢ် (ကျဲးစၢ်တၢ်, ကျဲးစၢ်)
 endless, a. အထုလအိၣ်ဘၣ် (အကတၢ်တအိၣ်)
 endure, v.i. အိၣ်ဂးအိၣ်ခၢ, အိၣ်ကိၣ်အိၣ်ခိ (အိၣ်ကၢအိၣ်ခိး)
 engage (in love) v.i. အဲၤတဲန့
 enemy, n. ဒုၣ်ဒဲ (ဒုၣ်ဒါ)
 energetic, a. လၢအဂဲးဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ် (လၢအဂံၢ်ဆိၣ်ဘၣ်ဆိၣ်)
 energy, n. အဂဲးအဘၣ် (အဂံၢ်အဘၣ်)
 enforce, v.t. မးဆိၣ်မးန့ (မၤဆိၣ်မၤစိၣ်)
 engine, n. စဲ [B.] (စဲး)
 engineer, n. စဲဘိၣ် [B.] (စဲးအိၣ်)
 English, n. ဘၣ်ဆဲးဒဲးခိၣ်လၢဘၣ်, ဘၣ်ဆဲးဒဲးအိၣ်ကလံး (ဘၣ်ဃးကိၢ်အဲကလံး)
 engrave, v.t. စိးဖျဲ (စိးပျဲ)
 engraver, n. ပုၣ်လၢအစိးဖျဲဆၢ (ပုၣ်လၢအဆဲးကွဲးတၢ်)
 engulf, v.t. မးလဲးဘၣ် (မၤလိၤဘျဲ)
 enigma, n. ဆၢရဲးအိၣ်အယိ (တၢ်ကတိၤအိၣ်အယိ)
 enjoy, v.t. မုၢ်, မုၢ်မုၢ်မုၢ် (မုၢ်သ့ၣ်မုၢ်သး)
 enlarge, v.i. ဒိၣ်ထု v.t. မးဒိၣ်ထု (ဒိၣ်ထီၣ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်)
 enlighten, v.t. မးဖဲထု
 enlist, v.t. ဒုၣ်န့
 enmity, n. ဒုၣ်ဒဲ, ဆၢထုဒုၣ်ဒဲ (တၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်)
 enough, a. ဘၣ်ယုၣ်, လၢယုၣ်, n. အလၢယုၣ်အယုၣ် (အါလံ)
 enquire, v.i. အ့ၣ်စ့ (သံကွၢ်)
 enrich, v.t. မးကဲၣ်ဒိၣ်ကဲၣ်မုၢ်, မးထုထုလၢထု (ဒုးမၤထုတီၤထီၣ်)
 enroll, v.t. ဆၢလဲးပုၣ်လၢအမံးလၢဆၢရဲးဖျဲ (ဆဲးလိၤပုၣ်လၢအမံးလၢစီၣ်အပူၤ)
 enslave, v.t. မးကဲၣ်ပိးပုၣ်လၢ (ဒုးကဲကုၢ်ပုၣ်လၢ)
 entangle, v.t. မးဘိၣ်ဘျဲ (မၤသဘိၣ်ဘျဲ)
 enter, v. လဲးန့ (န့)
 entertain, v.t. ထိးဆၢယိထဲးခါထဲးပုၣ်မံး (အံးကုၢ်ကွၢ်ကုၢ်ပုၣ်တမံၤ)
 enthrone, v.t. အိၣ်ကုၢ်ထုပုၣ်လၢစုးအလး (ဟံၣ်ထီၣ်ပုၣ်လၢစီၣ်ပုၣ်လၢအလိၢ်)
 entice, v.t. အ့ၣ်လ့ၢန့ဆၢ (လဲကဲဒိၣ်လဲကဲဒိၣ်တၢ်)
 entire, a. လၢယုၣ် (လၢပဲၤ)
 entirely, adv. လၢယုၣ်လၢယုၣ်, လုၤဆံၤ (လၢ်လၢ်ဆဲးဆဲး)
 entitle, v.t. ဖုၢ်လၢအဘျဲ, ဖုၢ်လၢအမံးအဘၣ် (ယုၢ်အမံး)
 entomb, v.t. အိၣ်ကုၢ်လဲးလၢအိၣ်ခါဖျဲ (ဟံၣ်န့ၣ်လၢသ့ၣ်ခိၣ်ပူၤ)

entrails, n. အနံ့, အပွဲ (တၢ်ပွဲ)
 entrance, n. အဖိးထိး (တၢ်လၢအလဲၤန့ၢ်)
 entrap, v.t. ဆဲးန့ဆး, ဒိးန့ဆး (ဒုးဘၣ်ထု)
 entreat, v.t. အကံးအယုယု (ဟံးကညး)
 entry, n. ဆးန့ပးဒုဘးဆး (တၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်တၢ်)
 enumerate, v.t. ဝံထုန့ထုဆး (ဂံၢ်တၢ်)
 envelop, v.t. ဘိးဘိးထု (ဘိၣ်ဘိးဃာ်)
 envelope, n. လံးဒိး
 envious, a. ညးခွဲးခွဲး (သးကွဲးသးကိပုၤ)
 environs, n. ဆးဝဲးဖိး, ဆးဝဲးထု (တၢ်ဝီၤဃာ်)
 epidemic, n. ဆးဆၢအဖျဲၤ a. ဘးဆဲးဆးဆၢအဖျဲၤ (တၢ်ဆါချ့)
 epistle, n. လံးပရၢ (လံာ်ပရၢ)
 epitome, n. လံးဘးဆးကွဲးဖျဲၤလဲ (လံာ်ဘၣ်ကွဲးဖျဲၤလီၤ)
 equal, a. န့ၢ်ပိး, မိးပိး (ထဲသိးသိး)
 erase, v.t. ထုးခါခါ (ထုးသံကွဲး)
 erect, a. ထုးလၢ (ထုးကလံာ်)
 err, v.i. မးလဘးဘး (မးတဘၣ်ဘၣ်)
 error, n. အဘးမး (တၢ်ကမၢ်)
 escape, v.i. ဂးဖျဲၤ, ဖျဲၤထု
 especially, adv. လဲးဆၢဒုဘးဆး
 espouse, v.t. အဲတဲန့, ဒုးခါ (အဲတဲ, ဖျဲၤလံာ်အသး)
 essence, n. န့ၢ် [B.]
 establish, v.t. တံၢ်ထီၤထုဆး, မးအိၤဂုးအိၤခးဆး (မးအိၤစံးအိၤကျဲၤတၢ်)
 estuary, n. မးဆးမံးထု (ထံကျဲၤအထု)
 eternal, a. အထုလဲအိၤ, အခဲထံးလဲအိၤ (အကတၢ်တဲအိၤ)
 eternity, n. အဆဲးအကွဲၤ, လဲးဆဲးလဲးကွဲၤ (လီၤထုလီၤဃာ်)
 enunch, n. ပုၤဆဲး (ပုၤဒဲးဒဲး)
 European, n. ပုၤခဲးလဲးဘးကကး
 evade, v.t. ဂးပုး (ပုးတဲးဆဲး)
 evangelist, n. ဆရၢလၢအလီၤလဲးပရံၤအဆးဒးထီၤပရၢ
 (သရၢလၢအစံးတဲးတဲးလီၤတၢ်သးခုကစီၣ်)
 evaporate, v.i. အံးထုခါ (သဝံထီၣ်ကွဲး)
 even, level, a. ပုး
 even, adv. ဒုးလဲ (ဒုးလဲး)
 evening, n. မုၤလဲးခါ (မုၤဟါခါ)
 event, n. ဆးမးအသးအဂဲး (တၢ်မးအသးအဂုၢ်)

ever, adv. ထံ့ပး, ကထံ့ပး (ထီဘိၤ)
 everlasting, adj. လဲးဆဲးလဲးကွဲ
 every, a. ကယဲ, ကိး (ကိး, ကယဲ)
 every thing, n. ဆးကိးမံ့ဒဲး
 every where, adv. ပံ့ပံ့လဲ
 evidence, n. ဆးထိးအသး (တၢ်အုၣ်အသး)
 evident, a. ဖျါလဲးထံးလဲးဆဲး, ဖျါမုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ် (ဖျါမုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်)
 evil, a. အအဲးအာၤ (အအါအသီ)
 exact, a. လဲးထံးလဲးဆဲး (လီၤတံၢ်လီၤဆး)
 exalt, v.t. အီၤကွဲးထီၤ (ဟံထီၣ်ထီ)
 examine, v.t. အုၣ်စိးအုၣ်စ့ (သံကွၢ်သံဒိး)
 examination, n. ဆးထိးအုၣ်စ့, စိးစ့
 example, n. အဒိးအထုၤ (အဒိအတံၢ်)
 exasperate, v.t. မးထုၤဆးအသး (မးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်အသး)
 exceed, v.i. အဲးန့ၣ်အနီၤဒဲး (အါန့ၣ်အန့ၣ်တက့ၣ်)
 excellent, a. ဂုၤနးမး (ဂုၤဒိၣ်မး)
 except, prep. အဲးလဲးဘဲ (မ့ၢ်တ---ဘဲ)
 excessive, a. အဲးလဲး, နးလဲး (အါကဲၣ်ဆိး)
 exchange, v.t. အဲးလဲး (လဲးလိာ်တၢ်)
 exclaim, v.i. ကိးရှုထုၤ (ကိးပသုထီၣ်)
 excrement, n. ဆးအဲး (တၢ်အဲး)
 excuse, n. ဆးချဲးဖိးဖျး
 execute, v.t. စးခံၤခံၤ, မးခံၤခံၤ (မးသံကွၢ်)
 exempt, a. လဲးအဲးဖျးခဲးဆးနီၤဆးယိး (လဲးအပူၤဖျးဒိးတၢ်အံၤတၢ်န့ၤ)
 exercise, v. မးဂဲးမးဝဲ (မးဟးမးဝဲ)
 exert, v.t. ကျဲးစး, ထုၣ်ဂဲးထုၣ်ဘး (ကျဲးစးတၢ်)
 exhort, v.t. ချဲးပဂံၢ်ထုၤအဲး
 exhume, v.t. အုၣ်ထုၤထုၤပပံ့, ခုၣ်ထုၤထုၤဆးစ့လဲးဆးခါးမး (ခုၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်စိၣ်လဲးသွၣ်ခိၣ်ပူၤ)
 exist, v.i. အီၤမးဝဲ, အီၤဝဲဆိးဝဲ (အိၣ်သမုၢ်, အိၣ်ဝဲဆိးဝဲ)
 expand, v.i. ပုၤထုၤ, ထီထုၤဖိထုၤ (ဖးထီၣ်)
 expect, v.t. ယိလါ, မုလါ (မုၢ်လဲၣ်)
 expel, v.t. နုၤထုၤခံၤ (ဟီထီၣ်ကွၢ်)
 expire, v. ခါးထုၤ, ခါးထုၤ, ခါး (သးဟးထီၣ်ကွၢ်)
 explain, v.t. မးဖျါထုၤဆးအဲးအကီၤ (ဟံဖျါထီၣ်တၢ်အဂ့ၢ်အပီၢ်)
 explode, v.i. ဖိးဖး (ပိးဖး)
 explore, v.t. ဂးယိပုၤဆးအဲးအဲးပံ့ပံ့လဲ (ဟးဆုၣ်တၢ်အလိာ်)

expose, v.t. အိတ်ထုတ်နေ၊ ဝဲထုတ်နေ (ဟ်ဟ်ဖျါထီဉ်တၢ်)
 expound, v.t. မးဖျါထုတ်ဆၢအခါပယီ (ထုးထီဉ်ဖျါတၢ်အခိပညီ)
 exterior, n. ဆၢလၢအပွဲလခါ, ဆၢလၢအချီလခါ (တၢ်လၢခိတခါ)
 extinguish, v.t. မးလၢဖျါခွဲ (မးလီၤဟ်ကွံာ်မ့ၢ်အူ)
 extra, a. လၢနီၤအဖၣ်ခါ, လၢနီၤအမုၤယၤ, အပိၤ [B.] (လၢတၢ်အမံၣ်ညါ)
 extract, v.t. ထုးထု, ထုထု (ထုးထီဉ်န့ၢ်)
 extraordinary, n. လၢဆၢလၢမဲး (လီၤတၢ်လီၤဆီ)
 extremity, n. အထုၤ, အထိၣ်န့ၢ် (အကတၢ်)
 eye, n. မ့ၤလၢ (မံၣ်သုဉ်ချီ) to open, စ့ထုမ့ၤ. shut, ဘံၣ်မ့ၤ
 eyebrow, n. မ့ၤထုးကခါ
 eyelashes, n. မ့ၤဆီၣ်သ့
 eyelid, n. မ့ၤဖိၣ်

F

fable, n. ရှုၤ, ပိး [T.P.] (ပူ)
 face, n. အမုၤ (မံၣ်ခါနီၤခါ)
 facilitate, v.t. မးဘဲၤအကယီၤဝဲၤအခါ (မးဒ်အကညီဝဲၤအသိး)
 facing, adv. ဆၢယံဆၢယၤ, မ့ၤန့ၣ်ဆဲး [B.] (တၢ်ကွံာ်ဆၢညါ)
 fact, n. ဆၢအဂးအကိၣ်, ဆၢမးအဘၣ် (တၢ်အဂ့ၢ်အကိၣ်)
 fade, v.i. လၢယံးလၢဘဲး (လီၤညးလီၤဘီ)
 fagot, n. ဝံၣ်မ့ၤအထူ (သုဉ်မုဉ်သုဉ်ဒုအကခိဉ်)
 fail, v.t. စၢ, လၢထုၤ, လၢလၢလၢပွဲ (တလၢတပဲၤ)
 faint, a. လၢပွဲးလၢထု, လၢယံးလၢဘဲး (လီၤဘဲးလီၤဘါ)
 fair, a. မ့ၤပံၤယၤဘွဲ, ပံၤလၢ (သံလၢဝဲ)
 fairy, n. ဘံၣ်အံၣ်, ခါကွဲးမ့ၤ, နၢမံး [B.] (သံသိဉ်မုဉ်သါ)
 faith, n. ဆၢဆူဆၢနဲး, ဆၢနဲး (တၢ်န့ၢ်)
 faithful, a. လၢအလူတီး (လၢအဟ်တီအကလုာ်)
 faithfulness, n. ဆၢမးတီးအလူ (တၢ်ဟ်တီအကလုာ်)
 faithless, a. လၢအလူလတီးဘၣ် (လၢအကလုာ်တတီၤဘၣ်)
 fakir, n. ဇီၤကံၤ [B.]
 falcon, n. လံၤခံၤ (လံာ်တကလုာ်)
 fall, v. လၢထုၤ (လီၤတံာ်)
 falling-star, n. ရှုၤလၢအယုၤ, ရှုၤလၢမံၤလိၤလၢ (ဆၢလဲၤမံၤအိဉ်အမါ)
 false, a. လတီးလလီၤဘၣ်, အဘျီအဘျီ (တမ့ၢ်တတီၤဘၣ်)
 false hair, n. ခံၤကွဲး
 fame, n. ဆၢဂၢထုၤဘဲးလၢ (တၢ်ဟူထီဉ်သါလီၤ)

family, n. ဂံ့ဖိမ္မိဘုမ္မိအဒိဒ္ဒ, ဂံ့ဒိဒ္ဒဘုဒိဒ္ဒ (ဟံဉ်ဖိမ္မိတကရၢ)
 famine, n. ဆာဒဝ်လုဒိဒ္ဒ (တၢ်သုဉ်ဝံလီၤဒိဒ္ဒ)
 famous, a. အမံးဂၢၤဘုမ္မိ (အမံးဟူထီဉ်သၢလီၤ)
 fan, n. ချဲး, နီၤဖူဖေၣ်ရှုၤ (ကိၢ်လဲဉ်, နီဉ်ဝံ)
 fang, n. အမဲၤ (အစွၤ)
 far, a. ယဲး, ဆိးဆုး (ယံၤ, စီၤစုၤ)
 fare, n. အလံး (အဘျဉ်အလဲ)
 farmer, n. ပုမးဆံၤဖိ (ပုၤမၤစံၢ်ဖိ)
 fashion, v.t. မးကဲၤထုၣ်ဆၢအခံးအဂး n. အဒိဒ္ဒအထုၣ် (ဒုးကဲထီဉ်တၢ်အကုၢ်အဂီၤ, အဒိအတံး)
 fast, a. ဖျဲၤ, ချဲၤ (ချဲၤ) v. ဒုးဆၢအုၣ်ဆၢအိး (ဒုဉ်တၢ်အိဉ်)
 fat, n. ဘိး (ဘိဉ်)
 fate, n. အကၢ
 father, n. ဖါ (ပၢ်)
 father-in-law, n. မံးရၢၤခွၢ
 fatherless, n. ပုလၢအဖါလအိၤဘၢ (ဖိလၢအပၢ်တအိဉ်လၢၤဘဉ်)
 fathom, n. ချဲၤ (ချဲၤ)
 fatigue, n. ဆၢပွဲၣ်အာဒ, ဆၢလုးပွဲၣ်လုးထုး
 fatigued, v. လုးပွဲၣ်လုးထုး (လီၤဘျးလီၤတီၤ)
 favour, n. ယိမုၤ, ဆၢဒအိၤ
 fear, v.t. ဘးမဲၤဆၢ (ပျံၤတၢ်)
 feast, n. ဆၢအုၣ်ဆၢအိးအပွဲ, ဘိး, ပွဲ (ဘုဉ်, ပွဲ)
 feather, n. ထိၤဆိး, ထိၤဒိးကဘိး (ထီဉ်အဆူဉ်အဒိး)
 feature, n. အခံးအဂး (အကုၢ်အဂီၤ)
 feeble, a. ဂဲးဆါဘးဆါ (ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်)
 feed, v.i. အု (အိဉ်ဝဲ) v.t. ဒုးအုဒုးအိး (ဒုးအိဉ်ဒုးအိၤတၢ်)
 feel, v. လးယိ (ကလၢဉ်ကွၢ်)
 feign, v.t. ကျဲးမးအာဒ (ဟံးမၤအသး)
 fellowship, n. ဆၢဖိးဝိးလိအာဒ, ဆၢမးထံးမးဝိးလိအာဒ (တၢ်ရဲလိာ်ဒိတံၤဒိသကိးလိာ်အသး)
 female, n. အမိ, အမုၤ (အမုဉ်, အမိၢ်)
 fence, n. ဝး (ကရၢ)
 ferment, v.i. ပွၣ်ထုး, ဆဲးဘိးဆဲးဘး (ဆိဉ်ခိဉ်ဆိဉ်ဘိ)
 ferry, n. ဘနုၤ, အလးထိးပခၢၤဂထံၤ (အလိာ်ခိကံထံ)
 fetch, v.t. ဂဲၤဆိး, ဂဲၤန့ (ဟဲစိာ်)
 fetid, a. နးအုၣ် (နၢ)
 fetter, n. ခံး, ထးခွဲးလၢပပျုးပုၤရဲအစူၤအခု (ထးဆွဲးစၢ်ဃာ်)
 fever, n. ဆၢဆူၤဂိး, ဆၢလိးခိ (တၢ်ညၢဉ်ဂိး)

feverish, a. လာအမိဆာ, လီဒိုခိ (မၤကဘျီကဘီးထီၣ်)
 few, a. ရှုး, အာအု (စ့ၤ, တအါဘၣ်)
 fiddle, n. ဘုထီး, နီဒီး (တနီၣ်သီတူၣ်)
 field, n. ဆံၤကဝဲ, ဆံၤခဲၤနဲၤ, ဆာပျဲးဖး (စံၣ်ဇီၤပဲၤဇီၤ, တပျီပူၤ)
 fiend, n. ဆာနုၤ, ဘရဲၤခဲၤ (တၢ်သရဲတၢ်သး)
 fierce, a. ဒဲး, လဲၣ်သးမဲၤသးဖျဲး, ဒူ (ဒူဖဲး)
 fife, n. ပံး (ပံ)
 fifteen, a. လဆံၤယဲ (တဆံၤယဲ)
 fifteenth, a. လဆံၤယဲမံးလမံး (ပဲၤထီၣ်တဆံၤယဲမံးတမံၤ)
 fifth, a. ယဲမံးလမံး (လၢအပဲၤထီၣ်ယဲမံးတမံၤ)
 fifty, a. ယဲဆံၤ (ယဲဆံ)
 fig, n. ချိးဒီး, ချိးဒီးဘၤ (ချါဒါ)
 fight, v.t. ဒုး
 fight for, v.t. ဒုးဆာၤ
 figure, n. ဆာအဂဲ, ဆာအခဲးအဂဲ (တၢ်အဂီၤ, တၢ်အကွၢ်အဂီၤ)
 file, n. ထးကြဲး (ထးကရဲ)
 fill, v.t. မးပွဲးထု (မၤပဲၤထီၣ်)
 filter, v.t. ဆဲးန့ၣ်, ဆဲးထံၤ (ပျံၣ်, ပျံၣ်ထံ)
 filth, n. ဆာဘၤသးလိာ်သးလိာ် (တၢ်ဘၣ်အာဘၣ်သီ)
 fin, n. ယာအဂၢၤ, ယာအနီ (ညၢ်အဒီး)
 final, a. လာအထုၤ, လာအဂီၤအကဲၤ (ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အဝံၤ)
 find, v.t. ဒုးန့ၣ်, ဒုးဘၤ (ထံၣ်န့ၣ်တၢ်)
 fine, n. ဆာမးလိာ်
 fine, a. ဂဲးမၤ, ဖူလုၤကုၤ (စၢ်ကဟံၣ်လုး)
 finger, n. စူၤနီၣ် (စူမုၢ်စူနီ)
 finish, v.t. မးဂီၤမးကဲၤ (မၤဝံၤမၤကဲ)
 finite, a. လာအထုၤအီၤဝဲ (လၢအကတၢ်အိၣ်ဝဲ)
 fire, n. မ့ၤ (မ့ၣ်အူ)
 fire-fly, n. ဥာလုၤဖး
 fire place, n. ဖးခွဲၤ
 firewood, n. ခံးမုၢ်
 firm, a. ခာၤ, ဂုးခာၤ (ဂၢ်ကျါ)
 firmament, n. မုၢ်ဖိးဖး (မုၢ်ဟံၣ်လိာ်)
 first, a. အခဲးထံၣ်, အဝံၣ်, အဆံၤထုၤ (လၢအခိၣ်ထံး)
 first do this, မးဆံၤအယီၤ
 first two men, the, အဂီၢ်ခါၤဂဲး

fish, n. ယာ (ညှိ)

fish, v. အုခွါ

fisher, fisherman, n. ပုမယာဖိ (ပုမညှိဖိ)

fishery, n. ဆာမယာအလး (မညှိအလိ)

fist, n. စူခိ v.t. မှလှစူခိ (စူခိ, ထိတ်လာစူခိ)

fit, n. ဆာဆာကဲထွ

fit, a. ကြိတ်ဝှာဘဝှာ (ကြီးဝဲ)

fix, v.t. မးမးမးဆာ (မဂါမကျာတ်)

fix a date, v.t. ဖနိတ်ဖာ

fix in, v.t. ဆုလး

fix on, v.t. ဖျာထ

flag, n. အလာ [B.] (အလိ)

flame, v.i. မာဲထွ n. မာဲမာလာ (မုအုကပျီထိတ်, မုအုလိတ်)

flat, a. ပှထါ, ပှပှ, ဘဲဘဲ (ဘိတ်သလိတ်)

flatulent, a. ဂူဖိအုဖိအာ, ဂူဖိထွ (ဟာမာကဖိထိတ်, ဟးထိတ်)

flavour, n. အယာ [B.] (တိတ်လိတ်ကွတ်)

flaw, n. အနာအဆာ, အဖးလး (အဆါ, အပူလိတ်)

flax, n. ပဲဆာ [B.] (ခိမာ)

flea, n. ဘာကဖျိ, ထွာချါ

flee, v.i. စဲ v.t. ဂရု (ဃုဝဲ -- ဟးဆဲး)

flesh, n. ဆာဖိဆာယာ (တိတ်ညှိ)

fleshy, a. ဘာဆဲဆာဖိဆာယာ, ဘာဆဲဆဲပဖိပယာ (ဘိတ်ဃးဒီးပသွိတ်ပညှိ)

flight, n. ဆာယု, ဆာစဲ (တိတ်ဃု, တိတ်ယု)

flint, a. လိးမာ (လာမုတ်)

float, v.i. ထွာလဲလဲယု, လဲထွ (လိထွဝဲ)

float down, v.i. လဲယု

flock, n. ဝိအဒိ (သိတ်ဖု)

flood, n. ထါလဲဘိတ်ဆာ (ထိတ်ဘာတ်)

flood-tide, n. ထါထွ

floor, n. ဖုဒ, ဖုဒခိ (ဃိတ်ခိတ်)

flour, n. ကိမာ (တိတ်ကမုတ်)

flow, v.i. ယုလဲ, ဆုလဲ (ယုလိ)

flower, n. ဖိကဖိ (ဖိ) v.i. ဖိထွ

flowers (generic,) n. ဖျာဘိတ်

fluid, n. အထိ, ဆာအထိ (တိတ်အထိ)

flute, n. ပဲ (ပလွတ်)

fly, v.i. ယူ -- n. ဒူးလီ (ယူ -- သင်္ဘောလီ)
foam, n. ထိပ်ပျံ -- v.i. အပျံထွက် (ထိပ်ပျံ -- ထိပ်ပျံထွက်)
fodder, n. ဆာမုံအဆာ, ကသုံအဆာ (ကျိပ်ဒီးကသုံအဆာ)
fog, n. ဆုံ, ဆုံထိ (ဆုံ)
follow, v. (to chase) လိုက်
follow, v. ဖိအခဲ (လဲပိတ်တိအခဲ)
follower, n. ပုသိကက, ပုလအဖိပေခဲ (အခဲအပု)
food, n. ဆာအုံ (တိအိတ်တိအိတ်)
fool, n. ပုရှအဖျံ, ပုရှအဂီ, ပုရှအမဲ (ပုပျံ)
foolish, a. အသလဆာဘ, ပုဂရီမုံ (ပုဟးဂီမုံ)
foot, n. ခုံ, အခုံ (ခိတ်လိတ်)
football, to play, v. ဆာထာကွဲဘီး
footmark, n. ခုံလးကမာ
for, prep. အဂး, အကီ (လအဂီ)
for a little while, adv. ကဆိမုံ
for certain, adv. အလးအိတ်ရှါ, ရှါမဲ
for ever and ever, adv. အဆိဆိအကွဲကွဲ
forbid, v. ပဒုံထဲ, မဲထဲထဲ (တြိတ်)
force, n. ဆာဂဲဆိဘာဆိ (တိဂိတ်ဆိဘာဆိ)
ford, n. ထိဆုံအလး
forefather, n. ပုလအဖိဆိဖိလက (ပုလအဖိပိဖိဖိအဖိတဂါ)
forefinger, n. စုံနီ (စုံမိယံ)
forefoot, n. ဆာမုံဆာပါအစုံ (ဆိမိကိမိအစုံလိတ်)
forehead, n. မဲတဒုံ (မိတ်တိခိတ်)
foreigner, n. ပုလခါဘးမုံ, ပုထိကးခးကမုံ (ပုတခိဘိမုံ)
forenoon, n. အဆာအထိလအမုံထိလအမုံထွက် (အဆာကတိမိမုံမိမုံထိတ်ပိတ်တုလအမုံထွက်)
forest, n. ခုံကျဲ, မုံလးကျဲ (ပုမိတ်ကနါ)
forget, v. ဘနုံ
fork, n. ထာဆုံ
formerly, adv. လအဝိမုံ, အဂိမုံ
forward, adv. လအယါ (ဆုံညါ)
found, v.t. ဒုအိတ်ထွက်ဆာအခုံထွက် (ဒုအိတ်ထိတ်တိအခိတ်ထွက်)
foundation, n. ဆာအခုံထွက် (တိအခိတ်ထွက်)
fountain, n. ထိထွက်ဖျံ
four, a. လံ (လုံ)
fourteeth, a. လဆါလံမုံလမုံ (လအပုထိတ်တဆိလုံမိတ်မိတ်)

fourth, a. လံမဲလမဲ (လာအပွဲထီၣ်လံၣ်မံၤတမံၤ)
 fowl, n. ဆၢ
 fowls, n. (generic) ထိၣ်သံၤလံၤသံၤ (ထီၣ်ခိၤဆီခိၤ)
 fox, n. ထွံၣ်ဂ့ၢ်ခိၣ်, ထွံၣ်မံၤ (ထွံၣ်ဟီၣ်ခိၣ်, ထွံၣ်မံၤ)
 fraud, n. ဆၢအလံၤအလီၤ, ပုလၢအအလီၤဆၢ (တၢ်လီၤတၢ်ဝဲၤ)
 free, a. ဖီၣ်ဖျၢၣ်, အိၣ်ပျီၣ်ပျၢၣ် (ပူၤဖျဲး, အိၣ်သဘျၢ)
 freedom, n. ဆၢဖီၣ်ဖျၢၣ်, ဆၢပျီၣ်ပျၢၣ် (တၢ်အိၣ်သဘျၢ)
 freeze, v.i. ချံၣ်လဲၣ်ဒၣ် (ဂိၢ်လီၤတကၤ)
 French, a. ဘၢဆဲၣ်ပုၤဖြူၣ်စၢၤ (ဘၢဃးပုၤဖြူၣ်စၢၤ)
 frequent, a. ခိၣ်မၤခိၣ်မၤ, ဆိၣ်ဆိ (ခဲအံၤခဲအံၤ)
 fresh, a. ဆံၣ်, အၣ်, လၢလၢဆၢဆၢ [B.] လၢလဲၣ်ယံၤလဲၣ်ဘဲၣ်ဘၢ (သီ)
 fret, v.i. လံၣ်, အၢၣ်အံၣ်န့ၣ် (လုၤဝဲ, သးအံၣ်န့ၣ်)
 friction, n. ဆၢအဘျုး, ဆၢအဘျုး (တၢ်တရံၣ်)
 Friday, n. မုၢ်ဆၢထံၣ်ဖီၣ်ယဲၣ်, အၢၢ် [T.P.] (မုၢ်ခိၣ်ထံးပူၤကွံၣ်ယဲၣ်သီတသီ)
 friend, n. အထံၣ်အဝိၣ်, အဝိၣ် (သကိး)
 friendless, a. လၢအထံၣ်အဝိၣ်လၢအိၣ်ဘၢ (တအိၣ်ဒီးအသကိၣ်ဘၢ)
 friendship, n. ဆၢမၤထံၣ်မၤဝိၣ်, ဆၢအဲၣ်လံၤကွံၣ်လံၤအၢၢ် (တၢ်အဲၣ်လံၤကွံၣ်လံၤအသး)
 fright, n. ဆၢသ့ၣ်မဲၣ်သ့ၣ်ဖျဲၣ်, ဆၢသ့ၣ်မဲၣ် (တၢ်ပျံၤ)
 frighten, v.t. မၤသ့ၣ်မဲၣ်သ့ၣ်ဖျဲၣ် (မၤပျံၤမၤဖုး)
 frightened, a. အၣ်ယံၤ
 frightful, a. လၢသ့ၣ်မဲၣ်သ့ၣ်ဖျဲၣ် (လီၤပျံၤလီၤဖုး)
 frock, n. ဆဲၣ်, ဆဲၣ်လၢဖိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်အဂး (ဆဲ)
 frog, n. ဒုၣ်ကဘိၣ် (ဒုၣ်)
 from, prep. လၢ (လာ) beginning from ထံၣ်
 from beginning to end, adv. လၢအဆၢထံၣ်ထီၣ်အထုၤ
 from birth, adv. ခိၣ်လၢအိၣ်ဖျဲၣ်လံၣ်လံၣ်, ခိၣ်လၢအိၣ်ဖျဲၣ်သ့ၣ်
 from generation to generation, adv. လၢဆိၣ်ဘၢလဆိၣ်
 front, n. အမုၤယၢ, လၢယၢခိၣ် (လာညါခိၣ်)
 frontier, n. ခးဆၢ, ထံၣ်ဆၢခးဆၢ (ထံဆၢကိၢ်ဆၢ)
 froth, n. အပျုး, ထံၣ်ပျုး (တၢ်သဘဲၣ်)
 frown, v.i. ယိၣ်ကျဲၣ်, ယိၣ်လၢအမုၤဘျဲၣ်လၢ (ကွံၣ်ကျိၣ်)
 fruit, n. အၣ်, ဆၢၣ်, ဆၢၣ်ဆၢၣ် (တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်)
 fry, v.t. အၣ်ဆၢ, အၣ်ကီၤ [B.] (ကီၣ်)
 fuel, n. သံၣ်မုၤ (သ့ၣ်မုၤ)
 fulfil, v.t. မၤလၢထံၣ်ထံၣ်မၤဆၢ (မၤလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်တၢ်)
 full, a. ပွဲၣ်, လၢလၢပွဲၣ်ပွဲၣ် (လာလၢပွဲၣ်ပွဲၣ်)

full moon, n. လဒ်ပွဲ
 fun, n. ဆလိကွဲးမဒ်နံဆာ, မဒ်နံဘာဖလဲး (တၢ်လိာ်ကွဲာ်မၤနီၤတၢ်)
 fungus, n. ပာဒ် (ကုၤ)
 furlough, n. အခွဲ [B.] (အခဲး)
 furnace, n. မ့ၢ်ဖျါ, ဖျါဖျါဖျါ (ဖၣ်ကပူၤ)
 furniture, n. ဆၢ်ဆၢ်လံး
 furrow, n. ခရဲၤကိၣ်, ခရဲၤဖျါ, ထဲၤကိၣ် [B.] (ထဲၣ်အကျိၤ)
 future, a. လၢခဲၣ်, ကိၣ်ခဲၣ်ခဲၣ်, ကဲခဲၣ် (ခဲၣ်ကိၣ်ဆူၣ်ခဲၣ်)
 future life, n. နးပုၤဒီး

G

gain, n. အအာထံၣ်, အတိၣ်, အမူ [B.] (အဘျုးအဖိၣ်)
 gale, n. လံးမု (တလံၤတပျၢ်တပျၢ်)
 gall, n. အဒဲး
 gallant, a. ဒုး, အဝးဒုး
 gallop, v.i. စဲၣ်ဖျါခဲၣ် (ဃုာ်စံၣ်ကုၤကုၤ)
 gallows, n. ထုၣ်လၢဆၢဖျါလဲၣ်ပုၤရဲ (တၢ်စၢၤသံပုၤအထူၣ်)
 gamble, v.i. ထဲဆာ
 game, v.i. လိကွဲး (လိာ်ကွဲာ်တၢ်)
 gangaw tree, n. ခနု
 gaol, n. ထီၣ် [B.] (ဃိာ်)
 gap, n. အပဲးထံၣ်, အအံၣ်ထံၣ် (တၢ်အဲးထီၣ်)
 gape, v.i. အဲးထံၣ်နီၣ်, ကဲထံၣ် (အိၣ်ထီၣ်အကိၣ်ပူၤ)
 garden, n. ပုၣ်, ကျိၣ်, အူၣ်ယံၣ် [B.] ဆၢၣ်အလး (တၢ်သုၣ်အလိာ်)
 gardener, n. ပုၣ်မးကျိၣ်ဖျါ, ပုၣ်မးဆၢၣ်အလး (ပုၤပၤတၢ်သုၣ်အလိာ်)
 gargle, v. ရှိၣ်ရှိၣ်နီၣ် (သပုၤကိၣ်ယုၤ)
 garland, n. ဖိၣ်ခွဲ (ဖိၣ်ကိၣ်ခိၣ်)
 garlic, n. ဃၢၣ်ခိၣ်ဘွဲ (ပသဲသုၣ်ဝါ)
 garment, n. ဆၢၣ်ကိၣ်ဆၢၣ် (တၢ်ကုၤတၢ်သိး)
 garnish, v.t. မးပံၤမးလဲၣ်ထံၣ်ဆၢ (မၤသံမၤလၢထီၣ်တၢ်)
 gas, n. ဒးအံၣ်
 gasp, v.i. ဃၢၣ်လၢဂဲၣ်, ဃၢၣ်ပံၤထဲ (သါကိၣ်လိာ်)
 gate, n. ဝးအပဲးတရဲ (ကရၢအပဲးတြီ)
 gather flowers, v.t. အုၣ်မးဖိၣ်သံ
 gather, v. အုၣ်ထုၣ်ကိၣ်, အိၣ်ကုၤကိၣ် (ထၢဖိၣ်, ဟံၣ်ဖိၣ်)
 gaung baung, n. ခိၣ်ဖျါ

generally, adv. အာဒာဆာ

generation, n. အဆၵ်းအဆၵ (အစၵၤအသွဲၵ်)

generosity, n. ဆာဖုၵလၵယီၵဆာ (တၢ်ဟ့ၵ်တၢ်ညီ)

Gentile, n. ပုဆၵ်းဂူၵ (ပုၤကလၢ်အဂၤ)

gentleman, n. ပုခွၵအဂ့ၤ (စီၤဂ့ၤခွၵတဂၤ)

gentle, a. ဖူဖူ, ဆါဆါ, ရှိရှိ (ကယီၤကယီၤ, ကဟ့ၵ်ကဟ့ၵ်)

genuine, a. လဒုထံးလဒုဆုၤ, အမွဲအတီၤ (နီၢ်နီၢ်, အမ့ၢ်အတီၢ်)

gestation, n. ဆာဒုဆုထံး (တၢ်ဒၢထီၵ်)

get, v.t. န့, န့ဘၢ (န့ၢ်)

ghost, n. ပစၢ, ဘေမၢ, ပုခံၢ်အလၢ (သး, သးသမူ, ကလၤ)

giant, n. ပုရှၢလၢအခံးအဂ့ၤဒိၢဒိၢထီၢထီၢ

giddy, a. မ့ၤခံးသ့ (အမဲၢ်ခံးသ့)

gift, n. အလံးအလံၤ, ဆာဖုၵလၵ, ဆာဖုၵလၵပျီၤ, ခံၢ်ဖၤလၤဆီၢ် [B.] (တၢ်ဟ့ၵ်ကလီၢ်, ခိၣ်ဖးလၢ်ဆိၣ်)

gild, v.t. ဖုၤဒဲထီၢ (ပီၤဒီးထူ)

gimlet, n. ထးဖျါ (ထးပျီၣ်)

ginger, n. အံး, အံးထံ (သအံ)

gird, v.t. ခဲထူထူယးဒံး (ကံၢ်တူၢ်ယီၢ်ဒံး)

girdle, n. တံၢ်, ယဲမး [B.] (တၢ်တီ)

girdle, n. ခၢယး (ယီၢ်တကံး)

girl, n. မိၢ်သမုၢ် (ဟိၣ်မုၢ်မိၣ်သၣ်)

give, v.t. ဖုၵလၵ (ဟ့ၵ်)

give back, v.t. ဖုၵလၵထဲး

gizzard, n. အထံး (ကထီ)

glad, a. ဘေပံၢ်, ဘေထီၤ (သ့ၣ်ခသးခ)

gladness, n. ဆာဘေထီၤ

glass, n. နွဲ, မ့ၤထံၢ်လၢ, ယွဲ [T.P.] (မဲၢ်ထံကလၤ)

glaze, v.t. မးဖျါမးလံၤလၢသံၢ် (မၤဘျုးကဆုၣ်တၢ်အလံၤ)

glean, v.t. အ့ထုထုထုဘုၢ်ခိၢ်, အ့ထုထုထုဘုၢ်ဆဲး (ထၢထီၣ်ဘုၤလၢပုၤကူးဘုၤအလီၢ်ခံ)

glisten, glisten, v.i. ခဲလံၤခဲလုၤ, ဂိးရှုးဂိးရှီၢ် (ကဲၤလံၢ်ကဲၤလုၢ်)

gloomy, a. ခံးပံးကလၤ, မ့ၤလဲးယုၢ်, ဘေအိၢ်အုၤပုၤ (ခံးယုၢ်ကလၢ်, သးအုၤတကျီၣ်)

glorify, v.t. မးလဲးမးဖုၤ (မၤလၢကပီၤထီၣ်)

glorious, a. အိၢ်ဒဲအလၢအဖုၤ, ပံၢ်လၢဒိၢမၤ (အိၣ်ဒီးအလၢကပီၤ)

glory, n. ဆာလဲးဆာဖုၤ

glow-worm, n. ခံၤ (သံမိၢ်ပီၤသး)

glue, n. ကီၢ် [B.] (ကိၣ်)

glutinous, a. ယဲယူ, ဖံစနီ (စဲတန့်)
 gnash, v.i. အဲဂံမဲအဲဂံလွဲ (အုန်သဃံးမဲ)
 gnat, n. ဆာပါဖိ, ဆာပါ (တၢ်ဃၢ်)
 gnaw, v.t. အဲ (အုန်တၢ်)
 go, v.i. လဲ (လဲၤ)
 go back, v.i. လဲထဲ
 go down, v.i. လဲလဲ
 go near, v.i. လဲဘူ
 go with, v.i. လဲဃု
 goad, n. နီၣ်စု, နီၣ်ဆု v.t. ဆုလၢနီၣ်စု (နီၣ်ဆဲး -- ဆဲးဒီးနီၣ်ခိၣ်စု)
 goal, n. ပဲထု (တၢ်ပနီၣ်သ့ၣ်@@)
 goat, n. ဘၣ်ကဒဲ, ခဲၤ@@ [T.P.] (မဲၢ်တဲၢ်လဲၢ်)
 God, n. ယု (ယုၤ)
 goddess, n. ဘဲၣ်အဲမု (မုၢ်ဃါမုၢ်)
 goitre, n. ဆာဆါခိၣ် (ကိၢ်သ့ၣ်ထီၣ်)
 gold, n. ထီၣ် (ထီၣ်)
 gone, a. လဲယု, မိၣ်ခိၣ်ယု (လဲတၢ်လံ)
 gong, n. မိၣ် [B.] (မိၣ်)
 good, a. ဂု (ဂုၤ)
 goodness, n. ဆာဂုဆာဘူ (တၢ်ဂုၤတၢ်ဝါ)
 goods, n. (generic) ဆာဖိဆာလဲ, စုၤလဲခဲ, ဖနီၣ်ထဲးကဲ (စုၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်)
 goose, n. ထီၣ်ထဲ (ထီၣ်တၢ်)
 Gospel, n. ဆာဘၣ်ထီၣ်ပရၢ (တၢ်သးခုအကစီၣ်)
 gossamer, n. အယဲ, အယုအယဲ (ကုၣ်ကလုၤ)
 gourd, n. ထီၣ်လဲ, ထီၣ်လဲဘၣ် (ထီၣ်လဲၤ)
 govern, v.t. ပာ်ဘၣ်, ပာ်ဘၣ်ဆာ (ပာ်ဘၣ်တၢ်)
 government, n. ပုၣ်, ဆာပာ်ဆာပုၣ် (တၢ်ပာ်ဘၣ်တၢ်)
 governor, n. ပုၣ်ဖး (ပုၣ်ဖးခိၣ်)
 gown, n. ဆဲးဖးထီၣ် (ဆဲးဖးထီၣ်)
 grab, v.t. ဖုးန့, ဖုးရှု (ဖိၣ်စုၢ်ကလံာ်)
 grace, n. အခိၣ်အတဲ (တၢ်ဘျး)
 graceful, a. ပံၤလဲ (ဃံၤလဲၤ)
 grade, n. လဲၣ်, လဲၣ်, လဲၣ် (တတီၤ, တစဲး)
 gradual, a. လဲၣ်ဘၣ်လဲၣ် (တစဲးတစဲး)
 grain, n. ဘၣ်လဲ, ဘၣ်လဲအဖျိ (ဘၣ်သ့ၣ်အဖျိ)
 gram, n. ခိၣ်လဲအပဲ (ကလဲၤ)

granary, n. ဘုံဖု (ဘုံအဖီ)
 grandchild, n. လံး, အလံး (လံး)
 grandfather, n. ဖု (ဖု)
 grandmother, n. ဖီ (ဖီ)
 grandparents, n. ဖီဖု
 grape, n. စဘိးသ (စပီးသု)
 grasp, v.t. ဖီထု, ဘိးထု (ဆီထု)
 grass, n. နု, နုသံမံသံ
 grass grows, v.i. နုမံထု
 gratitude, n. ဆာစံးခိးစံးတး, ဆာသုယာဆာခိးဆာတး (တၢ်သုၣ်ညါတၢ်ဘျး)
 gray, a. ကံပုလု, ကံကဲ (သုဝါ)
 graze, v. အုအဆု (အိၣ်အဆု)
 grease, n. အိၣ် v.t. ဂုဆာလုသိ (တၢ်သိ, ဖုတၢ်အလံးဒီးတၢ်သိ)
 great, a. ပိး, ဒိ, ဖးဒိ (ဖးဒိ)
 greedy, a. ဘးလံးဖး, လီၤကိးဆိၣ်န့ၣ်ဘုနုမ (လီၤကိးဆိၣ်န့ၣ်ဘုနုမး)
 green, a. ယု, ဝံဆုး (သံကစံး)
 greet, v.t. နုဆဲး [B.] ခဲးဒု (ကတိၤဒိၣ်တၢ်)
 grief, n. ဆာဘးအု, ဆာဘုမိၣ်ဘုမ (တၢ်သုၣ်အုးသးအုး)
 grieve, v.i. ဘးအု, ဝံခါဘးလု v.t. မးဘးအု, မးဆာအု (သးအုးတၢ်)
 grill, v.t. အုကု, အုပိ (ကု)
 grin, v.i. အံးထုအုနိ, အံးထုအုမဲ (အုသလံး)
 grind, v.t. ကံး, [B.] ဂံးလု (ကံးကံး)
 grinder, n. ဝံခါ, မဲခါ (မဲခါ)
 gripe, v.i. ဂုပဲ (ဟာဖါတံး)
 gristle, n. အပံးဘု (အညုၣ်ကလုစါ)
 grit, n. မုးအုမု (မဲးကမု)
 groan, v.i. ဂုအုဂုထိ (ကအုကစါ)
 groin, n. ကံကးထံး (ကံးကးထံး)
 grope, v. လုးယိ, လုးဆု (ကလုာ်)
 ground, n. ဖံးဂုခိ (ဟိၣ်ခိၣ်ဖံးခိၣ်)
 group, v.t. အိၣ်ကုပိး, အိၣ်ကုကိ (ဟိၣ်ဖိၣ်)
 grovel, v.i. စုးလုဖံးခိ (စုးလုဟိၣ်ခိၣ်လိၤ)
 grow, v.i. ကဲထု, မဲထု, ဒိထု (မဲထိၣ်)
 growl, v.i. ယုး, ယုးဆု (ကညိ)
 growth, n. ဆာပိးထုဒိထု (တၢ်ဒိၣ်ထိၣ်ထိၣ်)
 grudge, v. လီၤကိး, ဘးခဲ, ဘးခါဆု (သးကါတၢ်)

grumble, v.i. အံ့ဂဲနဲ့, ညှပ်ညှပ်လှေဆွ (ကဒူးကဒွပ်တင်)

grunt, v.i. ခါကြူကြူ (သိပ်ခြုံခြုံ)

guard, v.t. ခံစောဆွ, ခံစော (ခိုးတင်)

guava, n. မာလကာ [B.]

guess, v. @@

guest, n. @@

guide, v. @@

guilt, n. @@

gulf, n. မာဆမံ@@

gum, n. ခံ့ထူ (တင်ထူး)

gun, n. မျို, ကျိုး (မျှပ်, သံနက်)

gun powder, n. အံ့ကခံ, ဖျာအံ့

H

habit, n. အလှအလှ (အလှအလှ)

Hades, n. ဖျာဖျာ (ပျူအင်္ဂါ)

haft, n. အထိ, စုဝဲအထိ (အတိပ်, စုကဝဲအတိပ်)

hail, n. မုသ (သွပ်) v.t. ကိပ်ရှာထု

hair, n. အဆိပ်, ခံ့ခံ့ (အဆိပ်, ခံ့ခံ့)

hairy, a. လာအဆိပ်တု, အိပ်အဆိပ် (အိပ်ခိုးအဆိပ်)

half, n. လတဝ, ဖိပ်ဖိပ် (တတ်ဖိပ်)

half past two, နံနက်ရံခါ

halo, n. မုဂံအသ, လကံအသ (မုဂံဂါအသ, လဂါအသ)

halt, v.i. အိပ်ပထု (အိပ်ကတိပ်)

halve, v.t. နှုတ်ဖိပ်ဖိပ်, လတဝ (နှိပ်ဖိပ်တိပ်)

hammer, n. တု [B.] (တု)

hand, n. စု (စု)

handful, n. လစု, ဆာအိပ်ပထုယု (တင်တစု)

handicraft, n. ဆာစုသုသု (တင်စုသုခိပ်)

handle, n. ဖိပ်ယိပ်လစု, လုယိပ်လစု (ဖိပ်လစု)

handwriting, n. စုလး

hang, v.i. လနဲ့ဆဲ, လနဲ့ကွ (လီစဲ, လီတဃု)

hang, v.t. စနဲ့ထု, ကွလနဲ့, ဘုလနဲ့, ဘုလနဲ့

hang by the neck, v.t. စနဲ့ခံ

happiness, n. ဆာမုဆာရှု (တင်ခပ်တင်)

happy, a. လာအမုအရှု (အမုအပါ)

hard, a. နီဒုထုဆီ (ကံ)
 hardly ?? ထုထု
 hare ?? ထုထု
 hark ?? ထုထု
 harrot ?? ထုထု
 hart ?? နါဒံ (တနီ)
 harpoon, n. ဖျဲဒု, မံး, ဘနီ (တနီ, ထးလူ)
 harrow, n. ခရိတဖု (ကရီ)
 harvest, n. ကုဒဘုခါ (ကုဒဘုခါ)
 hat, n. ခိလုဒ, ခိမိဒ (ခိန်ကု)
 hatch, v.t. ဂုဒထုထုအံ, မဒထုထု (ဟုဒထုထုတိန်တိန်အံ)
 hatchet, n. ကွဒဖိ (ကွဒဖိတကလု)
 hate, v.t. ဘဒဂဲ, မုလဲ
 hatred, n. ဆမုလဲဘဒဂဲ (တိန်သးဟု)
 haughty, a. လုအအိကုထုထုထီအဘ (လုအဟံထုထုထီအသး)
 haul, v.t. ကုလု, ထု (ထု)
 have, v.t. အိ (အိန်)
 hawk, n. လံ, လံခံ (လံ)
 hay, n. နုပဲ (နီယု)
 he, pro. အဝု (အဝဲ)
 head, n. ခိယံ (ခိန်သုဃံ)
 head ache, n. ခိယံယံ
 head first, adv. စိခိ (ဆိခိ)
 heal, v.t. မဒဘုထု (မဒဘုကုတိ)
 health, n. ဆအိဆိအိအိ (တိန်အိဆိအိအိ)
 heap, v.t. မပိထု, အိကုပိထု n. အပိ (ဟံထုထုထုတိန်တိန်အပိ)
 hear, v. နါဂု (နီဟု)
 hearken, v.t. ခိနု
 heart, n. အဘ (သး)
 heat, n. အခိ, ဆခိ (တိန်ကိ)
 heathen, n. လံခါ, ပုရုလုအလဘဘယု (ပုတဘိယုဖိ)
 heaven, n. မုခိ (မုခိ)
 heavy, a. ဃု (ဃု)
 hedge, n. ထနီ (ကရီ)
 hedge hog, n. ဆဝိဆု (သု)
 heed, v.t. ထုလုဒ (ပလိသး)

heel, n. ချိန်ခဲ၊ v.i. လန့်ခဲ (ခိန်နာန်ခံ, လီဒေခံ)
 heifer, n. ဆမံဒုမိနု၊ ချိမိနု
 height, n. အထူထီ၊ အထီ (တၢ်ကစီထီၣ်, အထီ)
 heir, n. ပုနုၤဆမံၣ် (ပုၤလၢအဒီးန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်သါ)
 hell, n. ရဲ, ဖျုဖးဒု (ရဲ)
 helmet, n. ခိၤလူၤလုၤ (ခိၣ်ကုၣ်သုး)
 helsman, n. ပုဖံၣ်ဒုန့ၣ်ခဲ, ပုရိၤလုၤလၢ (ပုၤရိၣ်သန့)
 help, v.t. မဒဲဆဲ (တံၢ်စၢၤမၤစၢၤ)
 hem, v.t. ထံၤလုၤအနဲးထံၣ်, ချံၣ်လုၤအနဲးထံၣ် (ဆဲးချံးလီၤတၢ်)
 hen, n. ဆၢမိၣ်ပွဲ, ဆၢမိ (ဆီမိၣ်)
 herd, n. ဆမံၣ်ဆမပါအအူ (ဆၣ်ဖိကိၣ်ဖိတဖု)
 herdsman, n. ပုလၢအယံဆမံဒုပနါ
 here, adv. လၢယီၤ, ထီၤယီၤ (လၢအံၤ, ဖဲအံၤ)
 hereafter, adv. ကဲခဲၤခိၤ, ကိၣ်ခဲၤခိၤ
 heritage, n. ဆန့ၣ်သါ (တၢ်န့ၣ်သါ)
 hermit, n. ယၢၤ [B.] (ယသုး)
 heron, n. ထီၤလဲၤဘွဲ
 hesitate, v. ဘၣ်ဂံၣ်ဂုၤ, အီၤဂံၣ်ဂုၤ
 hiccough, n. ဆၢဘၣ်ကုၣ် v.i. ဘၣ်ကုၣ် (တၢ်သါတကုး, သါတကုး)
 hide, n. ဆမံၣ် (တၢ်ဖဲး)
 hide, v.t. အီၤကုၣ်ည (ဟံၣ်ခုၣ်ည)
 high, a. ထီၤ, ဖးထီၤ (ထီ, ဖးထီ)
 hideous, a. ပယံၣ်ဘုၣ်အုၤ, လုၤဒဲးမဲၤဘၣ်ဖျဲး (ပကွၢ်တဘျီ, ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုး)
 hill, n. ခိၤလီၤဖိၣ်, ဆၢစီၣ်ခိၤ, ဆၢလူၤခိၤ (တၢ်စီၣ်ခိၣ်)
 hilt, n. ဒီးထီ, နးထီ (နးအတိၢ်)
 hind, n. ဆၢဗီၤမိ (တၢ်ယုၢ်မိၣ်)
 hinder, v.t. မဒဲထံၤထီ (မၤတံၢ်တံၢ်)
 hinge, n. ပတၢ် [B.] (ပးတံၢ်)
 hint, n. ဆၢချဲးအယံၤအယီၤ (တၢ်တဲတြုၣ်တဲကပၤတၢ်)
 hip, n. ကံၤဒုၤဆၢ (ကံၣ်ဒုၣ်ဆၢ)
 hire, v.t. အၣ်လံၣ် n. အလံၣ်အလဲၤ (ငါ, အဘျးအလဲ)
 his, pron. အ, အဝုၤ (အ, အဝဲ)
 hit, v. ဘၣ်ထံၣ်, ဘၣ်ဒိၤဘၣ်ထံၣ်, ဘၣ်ထံၣ်ဘၣ်န့ၣ် (ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး)
 hither and thither, adv. ဝံးဝံး
 hive, n. န့ၣ်အဒီး, န့ၣ်အဂံၢ် (ကနဲအဟံၣ်, ကနဲဒါ)
 hoarse, a. အခိၤအံၣ်, အလူၤဘံၣ်, ခိၤယုၢ်ဘံၣ် (ကိၣ်ယုၢ်ဘံး)

hoist, v.t. ကုတ်ထုတ်
 hold, v.t. ဖို့, ဖို့ထု (ဖိပ်ဃာ်)
 hole, n. အဖျား (တပ်ပူဟ်)
 holiday, n. ပွဲအမုနီ, နံအိပ်ပျီ (နံအိပ်သဘျု)
 hollow n. လာအဖျားအိ, လာအဖျားအိ (အိပ်ဒီးအပူ)
 holy, a. ဆံ့ပံ (စီဆံ)
 home, n. ဂံ, ယံ (ဟံ)
 honest, a. တီးလီ, @@ အလူတီး (သးတီ, ကလုတီ)
 honesty, n. ဆာတီးဆာလီ
 honey, n. နှာစု (ကနဲစီ)
 honour, n. ဆာလးဆာဖု (တပ်လးကပီ)
 honour, v. ယုယု
 hoof, n. ခုမံ (ခိပ်မု)
 hook, n. ခွံ (တခဲ)
 hoop, n. ထးခွံ, ဆာအခွံ (တပ်အကျီ)
 hooping cough, n. ဆာကွံကဲ
 hop, v. ဖု (စိပ်)
 hope, v. ဆိ, ယိလိ, မုလိ (မုလိတ်, ကွံလိတ်)
 horizon, n. မုထံ (မုထံး)
 horn, n. အနီ, ဆာနီ (နီ, တပ်နီ)
 horoscope, n. စာတကံ [B.]
 horse, n. ခု, ကခု (ကသု)
 horse carriage, n. လဲကခု
 horse race, n. ဆာပြဲကခု
 hospital, n. ဆာဆာအဂံ (ပုဆါအဟံ)
 hot, a. ခိ (ကိပ်)
 hour, n. နးရံ (နံရံ)
 house, n. ယံ, ဂံ (ဟံ)
 house hold, n. ဂံမံပုမံ, ဂံမံဂံလံ
 hover, v.i. ထး, ဝဲ, ယုဝဲဝဲလးဆာမိဖု (ယုဝဲဝဲလးတပ်ဖးမိ)
 how, adv. ဘဲသုလဲ (ဒိလဲ)
 how far, adv. ယဲဆဲအလဲ
 how many, adv. ပုပုသုလဲ, ပုမုသုလဲ
 howl, v.i. အိယိ (အိယု)
 hub, n. လဲနီဒီး (လုနီဒီး)
 hug, v.t. ဖိဝါ (ဖိဃာ်)

huge, a. ဖဒိဒိ, ဒိဒိထီထီ (ဒိဒိဒိထီထီ)
 hum, v.i. ဝါဂူဂူ (သိဒိဒိဒိ)
 humble, a. လအဆုလုအသ (အိဒိဒိဒိဒိဒိဒိဒိ)
 humble bee, n. ထိဒိ (ကဒိ)
 hundred, a. ကယ (တကယ)
 hundredth, a. ကယမံလမံ (တကယမံတမံ)
 hunger, v.i. ဆာဒိအသ (တိသးဝိအသး)
 hunt, v.t. လီဒိဒိ, လီဒိမိ (လူ, လူမိ)
 hunter, huntsman, n. ပုဒိဆိမိ, မူဆိ [B.] (ပုဒိဒိဒိ)
 hurdle, n. စိလပဒိလုလုက (စိတကလု)
 hurricane, n. လဖု (ကလိမုတပုတပု)
 hurry, v.i. မဒိဒိ, မဒိဒိ (မတိဒိ)
 hurt, v.t. မဆိ (မဆိ)
 husband, n. ဝ (ဝ)
 hush, v. အိကစုယ, အိလုမိပိ (အိဒိဒိကလု)
 husk, n. ဖုဒိ (ဖုဒိဒိ) v.t. မဒိအဖု (မကိအဖု)
 hut, n. ကုကု, တကု [B.] (တိတကု)
 hydrophobia, n. ဆာဆာထိယု (တိဆိပုထိ)
 hymn, n. ဆာဒိအိထိအိအိ, ထိဒိ (တိသးဝိဒိပတြိ)
 hymn-book, n. လိလိအိ, လိထိဒိ

I
 I, pro. ယဝါဒိ, ယဒိ, [ယဒိ T.P.] (ယ)
 I myself, pro. ယနုဆိဒိယဝါ
 ice, n. ထိလိ, ထိလုဒိ (ထိလိသက)
 idea, n. ဆာဆိမိ (တိဆိကမိ)
 idiot, n. ပုအဂိမိ, ပုအညိထိ [B.] (ပုတယုတပု)
 idle, a. ကု (ကိ)
 idol, n. ဆာဂုဆာဖု (တိဂိတိမိ)
 if, conj. အု, အုမိ (မိ)
 ill, a. ကိအသ, ဆိ, လဂုဘ (ဆိ, အိ)
 illegitimate, n. ပုဒိဒိဒိ (ဒိဒိဒိ)
 illiterate, a. လုလိလုလဲဘ (တသလိတသလိ)
 illness, n. ဆာစုဆာဆိ (တိဆုတိဆိ)
 illuminate, v.t. ဒုဖုထိ, မဒုထိ (ဒုကပိထိ)
 image, n. အဂု (အဂိ)

imitate, v. မဒဒိဒ

immaculate, a. လံာ်ဂမၠုၤမုၢ်ချၢၤ (တသံဃ်သုတမိၢ်ကျိၣ်ဘၣ်)

immodest, a. မုၢ်မဲၤလၢဘၣ်, ကလံာ်ကစီၤ (တမံာ်ဆုးဘၣ်, ကလံာ်ကစီၣ်)

immoral, a. လၢအလတီၤလလီၤဘၣ် (လၢအတတီၢ်တလီၤ)

immortal, a. ဝံၤလၢဘၣ် (သံတသ့ဘၣ်)

impatient, a. လၢအဆၢအံၤသးဆၢလအီၤဘၣ် (လၢအတၢ်ဝံသးစူၤတအိၣ်)

imperfect, a. လလၢလၢပွဲၤဘၣ် (တလၢတပဲၤ)

implement, n. တစၢလၢပမးဆၢအဂး, စူၤဝဲ (စူၤကဝဲၤ)

implore, v.t. အကံးအကံးယၢ (ဟ့ပတံ)

importune, v.t. အကံးအိၣ်ဆိၣ်, အကံးအိၣ်မၤခိၣ်မၤ (ယုဆူၣ်ဆူၣ်)

impossible, a. လၢဘၣ်, ကဲၤထံၤလၢဘၣ်, မးလၢဘၣ် (တသ့ဘၣ်, ကဲထီၣ်တသ့ဘၣ်)

impress, v.t. ပိၤနံၣ်ဆၢအဂး, ကျိၣ်နံၣ်ဆၢအဂး (ပုၣ်နံၣ်နံၣ်တၢ်အဂီၤ, ကျိၣ်နံၣ်တၢ်အဂီၤ)

imprison, v.t. ဒုၣ်နုၤလၢလၢထီၤဖး (ဒုၣ်နုၤလၢလၢထီၤပူၤ)

improper, a. လကြိၣ်ဘၣ် (တကြိၣ်ဘၣ်)

impure, a. လဆံၤဘၣ် (တကဆံၤဘၣ်)

in, prep. ဖး, လၢအဖး (လၢအပူၤ)

in order that, conj. ဘဲၤဝဲၤ

in that case, adv. အံၤမဲၤဘဲၤနီၤတး

in vain, adv. ဆၢပျီၤပျီၤ

inaccurate, a. လလၢထံးလၢဆုးဘၣ် (တလီၤတံၢ်လီၤဆဲးဘၣ်)

inattentive, a. လခိၣ်န့ၤဘၣ်ဆၢ (တကန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်)

inaudible, a. လဂၢၤဘၣ်, လၢပနီၤဂၢၤလၢဘၣ် (တဟူၣ်ဘၣ်, လၢပနီၤဟူၣ်တသ့ဘၣ်)

incantation, n. ဆၢအူၤဆၢပိး (တၢ်သမူ)

incense, n. ဆၢန့ၤမၤန့ၤန့ၤ (တၢ်န့ၤမူၤန့ၤ)

incest, n. ဆၢအဲၤလၢအလကြိၣ်အီၤပူၤဘၣ်, ဆၢအဲၤလဆံၤဘၣ် (တၢ်အဲၣ်တဆိးဘၣ်)

incline, v.i. လၢဒံးခံၣ်, ဒံးခိၣ်ဒံးခံၣ် (လီၤတခံၣ်လီၤတခံၣ်, ဒံးခံ)

income, n. စုၣ်လၢအဂဲၤနုၤ (စုၣ်ဟဲၣ်)

increase, v.i. အၤထံၤဂီၤထံၤ, ဂီၤထံၤပွဲၤထံၤ (အါထီၣ်ဂီၤထီၣ်, ဂီၤထီၣ်ပသီထီၣ်)

incubate, v.t. ဂ့ၤ (ဟ့ၤ)

incurable, a. ဆိၣ်ခိၣ်ဆိၣ်ကဲး

indecent, a. လကြိၣ်လဘၣ်, လလၢဒုၤလၢဒုၤလၢဘၣ်ဆၢ (တကြိၣ်တဘၣ်)

indeed, adv. ရှိၤမး, တရှိၤ, မဲၤရှိၤမး (မ့ၢ်သမိး)

index, n. ဆၢဒုၣ်နံၣ်အလး, ဆရး [B.]

Indian, n. ပုၤအံးတယၢမိၤ, ခိၤလၢဘၣ် (ပုၤအံးဒုၤမိၤ)

indifferent, a. လယိၤဒိၤဆံးအရၢဘၣ်, သးအီၤနီၤခိၤလူၤ, လလၢဆၢဘၣ် (တလီၤဆိဘၣ်)

indigestion, n. ဆၢအူၤလၢအလဘျးဘၣ် (တၢ်အိၣ်လၢအတဘျးဘၣ်)

indigo, n. နှာပေး, မဲဒဲနဲ [B.] (နီဉ်ဃိာ်)
 indolence, n. indolent, a. ကျဲ, အံ့ဃာ်ကျဲ (ကဉ်, ဝံသးကဉ်)
 industrious, a. ပာ, မးဆးဖံးဆးပာ, ကျဲအူ (ခဲ, ခုမးတၢ်ဖံးတၢ်)
 inebriate, v.t. ဒုးအိမးဆး (ဒုးအိမးတၢ်)
 infant, n. ဖိာ်အူနု, ဖိာ်အိမးဖျဲာ် (ဖိသဉ်အိဉ်ဖျဲာ်သီ)
 infect, v.t. မးဘၢဂၤ (မးဘၢစး)
 inferior, a. လၢအလးဖျဲာ်ပုဂ္ဂိုလ် (လၢအလိာ်ဖျဲာ်န့ၢ်တၢ်ဂၤ) n. ပုလၢအလးဖျဲာ်ပုဂ္ဂိုလ်
 (ပုလၢအလိာ်ဖျဲာ်န့ၢ်ပုဂ္ဂိုလ်)
 infidel, a. လံးသး, ဝဲသးဖိာ် n. ပုလၢအလးနဲဘၢယွဲ (တစုာ်တန့ၢ်ယွဲဘၢ)
 infirm, a. လၢခးဘၢ, ဂဲးဆါဘးဆါ (တကျဲဘၢ, ဂံၢ်စၢ်ဘါစၢ်)
 influenza, n. ဆးဆါတုးကွဲ [B.] (တၢ်ဆါတုးကွဲ)
 ingot, n. ထီၣ်ခိလိာ်, စုးခိလိာ် (ထုးကိာ်လိာ်, စုးကိာ်လိာ်)
 inhabit, v.t. အိမးဝဲဆါဝဲ (အိဉ်လၢအလိာ်ဖဲအံၤဖဲန့ၢ်)
 inhale, v.t. ဝံးထုး, ဝဲန့ၢ်လၢအနီၤဖး (သါန့ၢ်, စုးသးဆးန့ၢ်ပုဂ္ဂိုလ်)
 inherit, v.t. န့ၢ်ဆး, န့ၢ်ဘၢထဲးဆး (န့ၢ်သါဘၢက့ၤတၢ်)
 inheritance, n. ဆးန့ၢ် (တၢ်န့ၢ်သါ)
 inject, v.t. ဆးန့ၢ်လဲ (ဆဲးန့ၢ်)
 injure, v.t. မးဆါ (မးဆါ)
 injustice, n. ဆးလၢအလးတီၤလဲးဘၢ (တၢ်လၢအတီၤတလိာ်ဘၢ)
 ink, n. ဝဲထံၤ, မဲထံၤ (ကသိဉ်ထံ, မဲဉ်ထံ)
 inland, a. ဆဲးဆးလၢမးဆး (စီၤစုးဒီးပိဉ်လဲး)
 inmost, a. အဝဲဆးထုး (အသးကိာ်ပုဂ္ဂိုလ်တၢ်)
 inner, a. လၢအဖး (အသးကိာ်ပုဂ္ဂိုလ်)
 innumerable, a. လၢပဝဲထုးန့ၢ်လဲးဘၢ (လၢပဝဲထုးဒုးတဘၢ)
 inquire, v.i. အုးစိးအုးစုး (သံကွၢ်သံဒီး)
 insane, a. ဂီၤ, ဝဲလၢလၢဝဲလၢ (သ့ၣ်တလၢသးတပဲၤ, ပျဲာ်)
 insect, n. ဆးဖိာ် (တၢ်ဖိဃာ်)
 insensible, a. လၢဝဲသးဝဲသးလၢ (တသ့ၣ်ညါသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါသး)
 inside, prep. အဖး, အဝဲဆး (အပုၤ, အသးကိာ်ပုဂ္ဂိုလ်)
 insolent, a. လၢအမးတရီၤတပးဆး, လၢအစီၤကးဆး (လၢအမးတရီၤတပါပုဂ္ဂိုလ်)
 inspect, v.t. ယိထုးခါထုးဆးထံၤထံၤဆးဆး (အံးထုးကွၢ်ထုးတၢ်အံးထံထံဆးဆး)
 inspire, v.t. အုးရှုၤန့ၢ် (အုးန့ၢ်)
 instantaneous, a. ချဲမး, လဲးပး, လဲးဘုး, (တဘီဃီ, တကိာ်ခါ)
 instead, adv. လၢအလး (လၢအလိာ်)
 instruct, v.t. ဝဲလိာ်န့ၢ်လိာ်, ဝဲလိာ်မးဂး (သိဉ်လိာ်န့ၢ်လိာ်, ဒုးမးညါန့ၢ်တၢ်)
 instrument, n. စုးဝဲလၢပကမးဆးဖံးဆးအဂး (စုးကဝဲၤ)

insufficient, a. လလျာ့ဘာ, လအာဘာ (တအါဘဉ်, တလာတပွဲဘဉ်)
 insult, v.t. ဒုဒ္ဒုစံအာဒု, မဒတရီတပဒ
 insurrection, n. ဆာပိဒုထု (တၢ်ပူထီဉ်တၢ်)
 intemperate, a. လထုဒဘာအာဒ, လာအာလုလံအီလၢံဆာ
 intend, v.i. အီကုလဒုအာဒ
 inter, v.t. ခုလဒုဘာဒုခံလၢဂုခါလၢ (ခုလီၤဘျါကံာ်လၢဟီဉ်ခိဉ်လၢ)
 intercede, v.i. မဒပူမဒပဒဆာလၢပုနံခါအဘိဒုဆာဒု
 interest, n. စုအအာ, စုအတိဒ [B.] (စုအအာဉ်)
 interpret, v.t. ထုထုအခါပယီ, ခုဒုကုဒဆာအဆာ (ဟုဒအခိပညီ)
 interpreter, n. ပုလၢအခုဒုကုဒဆာအဆာ (ပုလၢအကတိၤကုဒတၢ်ကတိၤအဆာ)
 intoxicated, v.i. မဒဝံဒမဒဂုလ, မဒဂုလထံ (မုသံး)
 introduce, v.t. ဒုဒုနုလ, ဆံ့နုလ, ဖျုဒုနုလ (ဒုနုလ, ဆံ့နုလ, ဖာနုလ)
 introduction, n. ဆာခုဒုဝံဒနုလ (တၢ်ကတိၤဆာနုလ)
 inundate, v.t. ထံလုလၢဘံဒဆာ (ထံလုလၢဘာတၢ်)
 invert, v.t. ဘိဒုချုလုလု, ဘိလုဒုချုလု (ဘိကဒါတၢ်)
 invite, v.t. ကိဒနု, ဖံဒ [B.] (ကွဲနုလ)
 iron, n. ထု (ထု)
 irrigate, v.t. မဒဘာစီလၢထံ, ရီၤလၢထံ, လုလၢထံ (မဒဘဉ်စီဉ်ဟီဉ်ခိဉ်ဒီးထံ)
 is, v. မွဲ, အီ (မု)
 island, n. ကျိဒု (ကီး)
 issue, v.i. ဖျိထု, ဖိးထု (ဖျိထီဉ်, ပာ်ထီဉ်)
 it, prop. အနီၤ, ဆာနီၤ (အနုလ)
 itch, v.i. ဒု, (သး) n. ဆာပု (တၢ်သးပု)
 itenerate, v.i. စဲၤဝံဒဝံဒလၢအလးလစီၤဘာလစီၤ (ဟးဝံဒဝံဒလၢအလီၤတပူဘဉ်တပူလ)
 itself, pro. အနုဆါဒုဝံဒ, အကဆါဒုဝံဒ (အကစၢ်ဒုဝံဒ)
 ivory, n. ကဆုမဲ (ကဆီမဲ)

J

jack fruit, n. နဲၤဘ
 jackal, n. ထံၤမံး (ထံၤမံၤတကလုလၢ)
 jacket, n. ပလုဒ, ဆဲ (အီကံဖုဉ်)
 jade, n. လိးယု (လၢဉ်ဟု)
 jaggery, n. နုကအံၤ, နုပုၤအံၤ
 jail, n. ထီ [B.] (ဃိာ်)
 jailer, n. ထီခိ (ဃိာ်အခိဉ်)
 jam, n. ဃိာ် [B.] (ဃိာ်)

jar, n. မီး (တရံ)
 jasmine, n. စပဲပု [B.] the cape jasmine, စကဝါ [B.]
 jaundice, n. ဆားခွေး, ဆားဆား (တံဆိပ်ခွေး)
 jaw, n. ချွံ, ချလျံ (ခပ်လံ)
 jay, n. ကျီး (ထိပ်တကလံ)
 jealous, a. ဘေး
 jeer, v. ဘယ် [B.] ဒုက္ခ (ဒုက္ခဒုက္ခ)
 jerk, v.t. ထုတ်, ထုတ်, ဖြုတ် (ထုတ်ထုတ်)
 jest, v.t. ချစ်လိမ္မော် (ကတိလိမ္မော်)
 jetty, n. ကားအထိ (ကတိတိ)
 Jew, n. ပုလူဒါ (ပုလူဒါ)
 jewel, n. ထုမ္ပာပလံ (တံပျံပလံ)
 join, v.i. ဘယ် v.t. မေးဘယ် (စဲဘယ်, မေးစဲဘယ်)
 joint, n. အဆာ (အဆာ)
 jolly, jovial, a. အိမ်ဆားပုလူဒါ, ပုလူဒါ
 jot, n. ဆားခွေး (တံဆိပ်ခွေး)
 journey, v.i. လွှဲဆားလွှဲလွှဲ (လဲတံဆိပ်ခွေး)
 joy, v.i. ပုလူဒါ (သုက္ခသုက္ခ)
 judge, v. စုရံ n. ပုစုရံ (စံညီတံ, ပုစံညီကွမ်)
 judgement, n. ဆားစုရံ (တံစံညီ)
 jug, n. မီးခွေးခွေး (ကံ)
 juice, n. အထွေ, အသိ (အသိအထွေ)
 jump, v.i. ဖု (စံ)
 jump down, v.i. ဖုလဲ
 jungle, n. မဲလဲကျဲ (ပုလံကျဲ)
 just, a. တီးလိ, တီး (အတိအလိ)

K

kaing jungle, n. မီး
 kaing plantation, n. ကျိ
 Karen, n. ဖျိ (ပုလူညီ)
 Pwo-Karen, n. ဖျိရံ, မိထံ
 Sgaw-Karen, n. ဖျိရံ, မိထံ
 Red-Karen, n. ဖျိဝီ
 Bwe-Karen, n. ဖျိဘွဲ
 Paku-Karen, n. ဖျိပုကံ

kazin, (bund), n. ဆွေပန်
keel, n. ကဘဒ္ဒအဖျိုးပွဲ (ကဘီအပျိုပွဲ)
keen, a. အဲဒု, အဲဒုဘုရား (အဲဒုဘုရား)
keep, v.t. ခံစား, အိပ်ကုသ, ယုံထဲခွဲထဲ (ခံ, ပါ, အံ့ကွေ့ကွေ့)
keeper, n. ပုလဲအခံဆရာ, ပုလဲအိပ်ကုသဆရာ (ပုလဲအခံတော်)
kernel, n. အသား, အယာ, အခံ (အချုံ)
kettle, n. ထံချိုဖုဒ် (ထံချိုတပုဒ်)
key, n. နီဝံ, ခိ [B.] (နီဝံ, သီး)
kick, v.t. ထမ့် (ထူတကုန်)
kidney, n. အလုံ (ကလုံ)
kill, v.t. မေ့ (မေ့သံ)
kin, n. ထမ့်ဘုရားထမ့်ထံ (တင်ဒီဘုရားဒီတင်လိအသား)
kind, n. အမိုး [B.] အဆိုး (တကလုံ)
kind, a. ဘေး
kindle, v.i. ခဲထွေ v.t. ဆွေခဲထွေမု, ထိထွေမု (ကဲထီ, ဆိပ်ကဲထီ)
kindness, n. ဆေးဘေး (တင်သားဂု)
kindred, n. ဆေးထမ့်ဘုရားထမ့်ထံလိအသား
king, n. စပွေ, ပပွေ (စီပု)
kingfisher, n. ကျိုး (ထိပ်ဒီ)
kingdom, n. အဘဒ္ဒအမိုး (ဘီမုန်)
kiss, v.t. နှာမု, နှာအံ့ (နှာမု)
kitchen, n. အမိုးမိုးလား (မိုးမိုးလိ)
kite, n. လံ (လံ)
kitten, n. မိုးယီးမိုး (သင်မိုးယီးမိုး)
knead, v.t. ဘိတ်, ဘိတ်ဆေး (စိတ်တင်)
knee, n. ခုလုံ (ခိပ်လုံခိပ်)
knee-deep, adv. ယိဘိတ်ခုလုံ (ယိပုလိလိခိပ်လုံခိပ်)
kneel, v.i. ထွေလဲခု, ချိလဲခု (ချိလိခိပ်)
knife, n. ဒီး, ပု (ဒီး)
knit, v.i. ဆွေ, ဆေး (ဆေးကဲထီတင်လိထေးခံဘိသဘိ)
knitting-needle, n. ထေးဆွေဆေးအဘိ (ထေးဆေးတင်အဘိ)
knob, n. ဆေးအိပ်မိုး (တင်ကိပ်)
knock, v.t. ဒီထိ (ဒီတကုန်)
knot, v. ဆိတ်ဘိ, စေးဒီထိ, စေးဘိဘိ (စေးသံတင်)
know, v. ခုယာ (သုညါ)
knowledge, n. ဆေးခုယာဆေးအမိုး

knuckle, n. စူနိုးအဒိမ် (စုကမိတ်)

L

labour, v.t. မအေမံအေ (မၤတၢ်ဖဲးတၢ်)

lac, n. ခွဲ [B.] ကကု (သံ, တကလီ)

lace, n. ဇာ [B.]

lack, v. လလၢလပွဲဘၢ, လပွဲထဲဘၢ, န့ဘၢအလးအိမ် (တပွဲထီၣ်ဘၣ်, န့အလီၤအိၣ်ဒီး)

ladder, n. ဟံ (သီမ)

lady, n. ကဆါမု (ကစၢ်မုၣ်)

lake, n. ဘျး, ကံး (ကံး)

lamb, n. ဝံးမံ (သိအံ)

lame, a. ခုခါ, ခုဂးဂီ (ခိၣ်ဟးဂီ)

lament, v. ဂုဆၢယးဆၢ, ဂုအုၣ်ဂုထီ (ဟီၣ်တၢ်ယၤတၢ်, ကအုၣ်စွါ)

lamp, n. မုၢ်ခိ (မုၢ်အုၣ်)

lance, n. ဖဲ (ဘီ)

land, n. ခိၣ်သ့ခိၣ် v. ထဲလၢခိ (ဟီၣ်ခိၣ်, ထီၣ်ဆူခိ)

landing, landing place, n. ဘနံ, ကဘဲဘနံ, စီထဲချါအလး (ကဘီသနံ)

lane, n. ဖဲးသးမံ (ကုဲမံ)

language, n. ဆၢချဲ (တၢ်ကတိၤ)

lantern, n. မုၢ်ခိ

lap, n. ကံးခိထံး (ကံးခိခိၣ်)

lard, n. ထီၣ်သိ (ထီၣ်သိ)

large, a. ဒိ, ပိ, ဖးဒိ (ဒိ, ဖးဒိ)

larynx, n. ခိၣ်နံး (ကိၣ်သနံး)

last, a. လၢအထုၤ, လၢခဲထုၤ (လၢခံကတၢ်, အကတၢ်)

last month, လၢလၢခိလၢဘံး

last night, လၢမုၢ်အိၣ်

last year, မုၢ်ဂးနံ

last, v.i. အိၣ်မုၢ်, ထီၣ်

latchet, n. ခုဖဲးဖျဲ (ခိၣ်ဖဲးအပျံ)

late, a. ယံးနး, နီကွဲ [B.] အိၣ်လၢထး (အိၣ်လီၤတံး)

lately, adv. လၢလၢယံးဒီးဘၢအခါ

latest, a. လၢခဲထုၤ (လၢခံကတၢ်)

lathe, n. ဖုၣ်ဆၢအလး, ပိခိ [B.] (နီၣ်ပွဲး)

latrine, n. ဆၢအုၣ်ဆၢလး, ဆၢဂးလိလး

lattice, n. ဆၢထဲၣ်ပုၤထၢဆၢ, ပုၤ (တၢ်ထဲၣ်ပုၤတံး)

laugh, v.i. နံ (နံ၁)
laurel, n. ကရုဉ်း [B.] (ကရုဉ်း)
law, n. ဆာမာလူ၊ ဆာသိုဆာသို (တၢ်သိၣ်တၢ်သီ၊ တၢ်မၤလိာ်)
lawyer, n. ခါးရဲ၊ ရှံန့ၣ် [B.] (ပိာ်ရီ)
laziness, n. ဆာကုၣ်ဆာဘျီ
lazy, a. ကုၣ် (ကၢၣ်)
lazy, to be, v.i. အိၣ်ကုၣ်အသး
lead, n. ထီး၊ ရှံ (စၢၢ်)
lead, v.t. ဝိၣ်
leaf, n. အလၢ၊ ဝံလၢ (သ့ၣ်လၢအံၤ)
leak, v.i. လဲၣ်ဆဲး၊ ထံၤလဲၣ်ဆဲး (ထံၤလီၤစီၤ)
lean, a. ပွဲ၊ ပွဲ (ဃဲၤ)
leap, v.i. ဖုၣ် (စံၣ်)
learn, v. မၤလိာ်ဆၢ (မၤလိာ်တၢ်)
lease, v.t. အံၤလဲၣ်လဲၣ် n. လံၤအံၤလဲၣ်လဲၣ်ဆၢ (ငါလီၤ၊ လံာ်ငါလီၤ)
least, a. အဆံးထုၤ (အဆံးကတၢၢ်)
leather, n. ဆာဖံး (တၢ်ဖံး)
leave, v.i. စဲၣ်လဲၣ်၊ စဲၣ်ထုၤ
leave behind, v.t. အိၣ်လဲၣ်ထး၊ လဲၣ်ထုၤထး
leave, n. အခွဲး [B.] (အခွဲး)
leaven, n. ကိၣ်မံၤ (ကိၣ်မံၣ်)
leech, n. ဘလံး (သလံၤ)
left, a. လၢစုၣ်စုၣ်ခါ (လၢစုၣ်တခါ)
leg, n. ခဲ၊ အခဲ (ခိၣ်၊ အခိၣ်)
legend, n. ဆာလိၣ်ဆိၣ်လၢဆိၣ်၊ ရှါ (တၢ်ဃဲၤကြိၣ်ကြိၣ်)
leisure, n. ချုး၊ အိၣ်ပျီၣ်အိၣ်ခါ၊ အဆၢအထီၤလၢအအိၣ်ခါ (အဆၢကတိၢ်သဘျီ)
leisure, not at, v.i. ချုးဝါအံၤ၊ ခါအံၤ
lemon, n. စဲၣ်ပြဲၣ်၊ တမိၤကျဲးသ့ [T.P.] (ဆဲၣ်ပြဲၣ်သ့)
lend, v.t. ဒုးအံၤလိး (ဒုးလိာ်)
length, n. အထီၤ (အထီ)
leopard, n. ဘိၣ်ပွဲး၊ ခါစံးဖိး (ခဲဘျီ)
leper, n. ပုၤလၢအဘၢဆၢခါထုးဆၢအံၤ (ပုၤလၢအဘၢတၢ်ဆါအါ)
leprosy, n. ဆၢခါထုးဆၢအံၤ (တၢ်ခံၣ်တၢ်ဆါအါ)
lest, conj. ဘၢရုး၊ ဘၢယိၤ (ဘၢဖုး၊ ဘၢယိၣ်)
let, v. aux. ဆံး၊ ဘိၣ် (တက့ၢ်)
letter of the alphabet, n. လံၤမ့ၤဖျိၣ် (လံာ်မံၤဖျိၣ်)

level, a. ပခု, ပခုပဲ (ပၤဝဲၤ)
lever, n. နိၤကလီၤ, မီးဖူၤ (နိၤကၤ)
lever, v.t. ကွဲၤချီၤ
lewd, a. ကလံၤကစီၤ, ကလဲၤကယီၤ (ကမ့ၤကမ့ၤ)
liar, n. ပုၤရှဲအဘျီၤအဘျီၤ, ပုၤရှဲအလီၤဆၢ (ပုၤကဘျီၤကဘျီၤ)
liberty, n. ဆၢပျီၤပျီၤ (တၢ်အိၣ်သဘျီၤ)
lick, v.t. အလဲၤ (လဲၣ်)
lid, n. အခိၤကျၢၤ (အခိၣ်ကျၢၣ်)
lie, v.t. အလီၤဆၢ, ချဲၤဘျီၤချဲၤဘျီၤဆၢ (ကတိၤလီၤတၢ်)
lie down, v.i. မံၤန့ၤ (မံၤနီၤ)
life, n. ဘၤမၤ (သးသမ့ၤ)
lift, v.t. ဆိၤထွဲၤ, မိၤထွဲၤ [B.] (စိၣ်ထီၣ်)
light, n. ဆၢဖုၤ (တၢ်ကပီၤ)
light, a. ဗွံၤ
light, v. မးထွဲၤမ့ၤ, ထီၣ်ထွဲၤမ့ၤဒိၤ
lighten, v.t. မးဖုၤထွဲၤ, မးဗွံၤထွဲၤ (မၤကပီၤထီၣ်, မၤဖံၤထီၣ်က့ၤ)
lightning, n. လၢ (လီၤ) လၢဖိၤကွဲၤ, လၢဝဲၤအံၤ
like, a. လဲၤဂၤ (လီၤကံၤ)
liken, v.t. ဒီးလဲၤ (ဒိၤလီၤတၢ်)
likeness, n. အခံးအဂ့ၤ (အက့ၢ်အဂီၤ)
likewise, adv. ဘဲၤနီၤအဝိၤ (ဒိၣ်န့ၣ်အသိး)
lily, n. ဖီၤယၢ (ဖီၣ်ဒၣ်ညါ)
limb, n. နးခါအခံးအဂ့ၤ, စူၤ, ခဲၤ, မ့ၤ, နၢ (အစုအခိၣ်)
lime, n. ဘး (mineral) စဲၤပြဲၤဘၤ (fruit) (ထူၣ်)
limit, n. ဆၢအဆၢ, ဆၢအထူၤ (တၢ်အဆၢ, တၢ်အကတၢ်)
line, n. အကီၤ, အဖျီၤ (တၢ်တံၤ)
linen, n. ဆၢကဲၤယၤ, ပံၤ (တၢ်ကံၤညါ)
lining, a. အဖုၤလၤကထူၤ (အဖီၤလံၤတကထၢ)
linseed, n. ဝါချီၤ (ပအီၤအချီၤ)
lion, n. ဆၤလၢၤ (ခဲၤယုၢ်)
lip, n. နိၤဖျိၤ (နိၤပျီၤ)
liquid, n. အထံၤ (တၢ်ထံၤ)
liquidate, v.t. လိၤလဲၤထူၤအမါ (လိၤက့ၤအကမၢ်)
liquour, n. ဂၤထံၤ
lisp, v. လကျဲၤဘၤ, ကျဲၤအဲၤ
list, n. အဆရၢ (အစရီၢ်) v.i. ဒံၤခံၤ, လဲၤဒံၤခံၤ

listen, v.i. ခံနာ (ကနာ)
literal, a. ဘာဆဲးဆဲးချဲလီလီ (ဘာဃးဒီးတၢ်ကတိၢ်လိၤလိၤ)
litigant, n. ပုလၢအဘၢန့အမူ
litter, n. ဆူ
little, a. ဆံး, ဆံးခါ, ရှုး, ရှုးခါ (ဆံးကိၢ်စ့ၤကိၢ်)
little by little, adv. ကဆံးဘၢကဆံး
little finger, n. စ့ဒုး
little toe, n. ခုဒုး
live, v.i. အိၣ်, အိၣ်မၤ
liver, n. အညု (ညု)
livid, a. အယီၤလုးဖုး (တၢ်အလွဲၢ်လၢအလုးဝဲ)
lizard, n. ဒုးလဲး (ဒီလုာ်)
load, n. ဆၢအံၤဆၢယိး (တၢ်ဝံတၢ်စိာ်)
load (a gun), v.t. ဆူလုးကျိးသ့, ဒုးနုးလုးကျိးသ့
loathe, v.t. ဘၣ်လိာ်ဆၢ, ဘၣ်ဂဲၤဆၢ (သးဟ့တၢ်, သးဘၣ်အၢတၢ်)
lobster, n. ဘဒုးခိး (တဒိၣ်ကိၤ)
lock, n. ဝိးအဒိး, ဝိးအံၤ, ဝိးခလိၤ [B.] (သီးအဒါ)
locomotive, n. လဲၣ်မ့ၢ်အိၣ်, လဲၣ်မ့ၢ်အစဲး (လုာ်မ့ၢ်အိၣ်အစဲး)
locust, n. ထွဲ, ထွဲသဲးသဲး (ဒွဲာ်, ဒွဲာ်ခိၤတြၢခိၤ)
lodge, v.i. အိၣ်, တဲးခါ [B.] (အိၣ်ဆိး)
lodging, n. အလးထီးပအိၣ်လဆိလး
loft, n. အလးလၢအဖျါခိၣ်ကဆၢ
log, n. ဝံဖျါ (ညုဖျါ)
loins, n. ယးဒိး (ယိးဒိး)
lonely, a. အိၣ်ယုၤအိၣ်ယီၤ (အိၣ်သယုၢ်သညိ)
long, a. ထီၤ, ယဲး, ယံ (ထီ, ယံၤ, ယံာ်)
long ago, adv. ယံၤယံၤလဲၤ, ယံၤယွဲးယုး
long for, v.t. ဆၢယုၤဘၢအဘၢ, မိၣ်ဘၢ, ဆိၣ်န့ဘၢအဘၢ
look, v.i. ယိ (ကွၢ်)
look after (care for), v.t. ယိထဲးခါထဲး
look carefully, v.i. ယိထံၤယိဆး
look up at, v.t. ယိထံၤ
looking-glass, n. နွဲး, ယွဲး, မုၤထံၤလး (မိၢ်ထံကလၤ)
loom, n. ထၢခိၣ်, ယဲၤကဲးစံး [B.]
loose, a. ချဲ, ချဲချိ, ဆၢအံၤ (တဆၢဘၣ်, ကျိသလိး)
Lord, n. ကဆါ (ကစၢ်)

lose, v.t. မလေ့မါ, စာ (မဟုတ်မိ)
 lose the road, ဘာမဟုတ်သေး, ဂရုစိုက်မဟုတ်သေး
 lost, a. လေ့မိခွဲ
 lot, n. ဆာဖေ, ဆာဖေဆာ to cast lots, ဖာဆာ (တပ်ဖေးတပ်)
 lotus, n. တကီ, တကီဖီ (ကုန်ခိုင်ခွဲ)
 loud, a. အလူဝီ, ဝီအီအီ (လအသိပ်ခိုင်ခိုင်)
 louse, n. ညှု, အပါ, အချီ (ညှပ်, ညှပ်ဇီကျီဇီ)
 love, v.t. အဲ (အဲခိုင်)
 lovely, a. လေ့အဲလေ့ကွဲ (လအလီအဲလီကွဲပု)
 lover, n. ဆာအဲတဲ (တပ်အဲတီ)
 low, a. ဖျံ (ဖျံ)
 Lower Burma, n. ခဲဒီဂီလလေခီ
 lowly, a. လအလေ့အဖဲလအီဘာ, humble, လအဆဲလေ့အာ
 luck, n. အဘိဂွဲထဲထဲ (တပ်ဟဲဝံဂု)
 lullaby, n. ဆာယာဘာမံဖီဘာ, ဆာဘာအံမံဖီဘာ (တပ်သဲဝံမံမံသပ်)
 lumbago, n. ဆာဆာလအပယးဒဲ (ယီဒဲဆါတကလံ)
 lump, n. အခီလီ, ဆာခီလီ (တပ်ကိလိပ်)
 lunacy, n. ဆာဆာဖျူထိ, ဆာဆာဖျူ (တပ်ပျူထိ, တပ်ဆါပျူ)
 lunatic, n. ပုရှဲဖျူထိ (ပုပျူထိ)
 lungs, n. အပိဝိ (ပသိပ်)
 lure, v.t. အဲလူနဲ (ကလံနံ)
 lust, n. ဆာဘာခဲတဲ (သဲကတါ)

M

machine, n. စဲ [B.] (စဲ)
 mad, a. ဂီ (ပျူ)
 maggot, n. လီ (လါ)
 magic, n. ဆာအူဆာပီ
 magician, n. ပုလအမဲကဒဲပမု
 magnet, n. ထာနဲ (ထာနီ)
 maid, maiden, n. မုနဲ, မုလီဘီ (မုကနီ, လိပ်ဘီ)
 mail, coat of, n. ဆာဘာနီပဒဲ (စပဲကတီ)
 mainly, adv. အဘာဆာ (လအအါတကွဲတီ)
 maize, n. ဘုခဲ (ဘုခဲ)
 maize cob, n. ဘုခဲဘာအီ
 make, v.t. မဲကဲထဲ (မဲကဲထိပ်တပ်)

malaria, n. ဆာဆာခိထုံခိလး
 male, n. အခွ၊ အဖာ (ဖါ, အခါ)
 mammon, n. ဆာထွာဆာလာ (တၢ်ထွာတၢ်တီၤ)
 man, n. ပုၤရဲအခွာ (ပုၤဟံၣ်ခါ)
 mane, n. အခိၤဂေၤ, အဆိၤလၢအခိၤဂေၤလီၤ (ဆၢ်ဖိကိၢ်ဖိတနီၤအကိၢ်အရဲ)
 mange, n. ဆာပလာဆဲၤဆာဖိဆာပါ (တၢ်ယိ)
 mango, n. ခိၣ်သ (သခိးသၣ်)
 mangosteen, n. မၤခိၣ်သ, မဲၣ်ဂိၣ်သ [B.]
 manner, n. အလၢအလါ (အလၢအလၢ)
 manure, n. ဆာအံၤဆာဆံၤလၢအမးဂ့ၣ်ထုံဂ့ၣ်ခိၣ်
 many, a. အၤ (အါ)
 map, n. ဂ့ၣ်ခိၣ်ဂ့ၣ် (ဟိၣ်ခိၣ်ဂီၤ)
 margin, n. အခိၤဖဲၣ်, အနဲၣ်ထံၣ် (ခိၣ်ဒုခိၣ်ဟံၣ်)
 marian fruit, n. ပဲၣ်သ
 mark, n. အမၤ [B.] ဆာမးနဲၣ် (တၢ်ပနီၣ်)
 market, n. ဖုၤ [T.P.] ဇုၤ [B.] (ဖါပုၤ)
 marriage, n. မုၢ်, ဆာအိၤပုၤ, ဆာထုံရါ, ဆာဖျါလိ (တၢ်တုၤတၢ်ဖျါ)
 married person, n. ထုံရါ, ခွါရါ
 marrow, n. အခံ, -- bone, အပံၤလၢအအိၤဒဲအခံ (န့ၣ်ကံၢ်)
 marry, v.t. အိၤပုၤ, ထုံရါ, န့ၣ်မၤန့ၣ် (န့ၣ်မၤန့ၣ်ဝါ)
 marsh, n. ဆာလဲၣ်လၢ, ဆာလဲၣ်လၢလဲၣ်ဖျါ, ဆာကဖျါကဖျါ (တၢ်ကပျါကပျါ)
 marvel, v.i. ထီၤမံၤထီၤမၤ (ကမၤကမၤ)
 mask, n. ဆာကတံၢ်မုၤ (နီၣ်ကျါၢ်ဘၢမံၢ်)
 mast, n. ယါထုံကထုံ (ယၢ်ထုံ)
 mat, n. ချီၤကဘံၣ် (ချီၣ်), to spread a mat, ဒဲလဲၣ်ချီၤ
 match, n. မ့ၣ်ခွဲ
 mate, n. အိၣ်, အလိၣ်ဖုၤ, အဂိၣ်ဖုၤ (သကိး, ဂိၤမိၣ်)
 mattress, n. လဲၣ်မံၤ, မ့ၣ်ယၢ [B.] (လိၣ်ဒါ)
 matter, pus, n. ဖံၤ, အဖံၤ
 me, pro. ယဲ, ယဲး (ယါ)
 meal, n. ဆာအံၤကကုၤအဂး (တၢ်အိၣ်ထဲတဘျီအဂီၢ်)
 meaning, n. ခါပယီၤ
 measles, n. ဆာဆာဖိ (တၢ်ဆါဖိ)
 measure, v.t. တိၣ်, ထိၣ်, ထိၣ်ယိ
 meat, n. ဆာအံၤဆာအိၤ (တၢ်အိၣ်တၢ်အိၤ)
 medal, n. တံၢ် [B.]

mediate, a. လာဆာဘိဇ္ဇာဆေး၊ လာသကျေး (လာတၢ်အဘၢၣ်စၢၤ)
 medicine, n. ခံ့ပွဲ (ကသံၣ်)
 meek, a. လာအာဆေး၊ ညံ့ဆေးသဆေး (သုၣ်စူၤသးစူၤ)
 meet, v.t. ဒၤလိၤ, ဒၤခိး (ထံၣ်လိာ်အသး)
 meeting, n. ဆၢအိၣ်ကိးအိၣ်ကိး (တၢ်အိၣ်ဖိၣ်ရိၣ်ဖိၣ်)
 melancholy, n. ဆၢယုဆၢယီၤ, ဆၢမိၣ်ဘၢသယု, ဆၢညံ့ခိးဝိး (တၢ်သုၣ်ကိာ်သးဂီၤ)
 melodious, a. လာအဘိဇ္ဇာ (ကမဲၤစံၣ်စိ)
 melt, v.i. ဖံထ့, ကဲထ့အထံၤ, v.t. မးဖံထ့, မးကဲထ့အထံၤ
 member, n. ပဂး, ပခံးပဂး, ပနိးပထး (ပဂီၤ, ပဒုပတြၢ်)
 memory, n. ဆၢန့ထ့ထး (တၢ်သုၣ်နိၣ်ထီၣ်တၢ်)
 mend, v.t. ဖၢထ့ထး, ဘုးဂ့ထ့ထး (ဘိကုၤ, မၤဂ့ထီၣ်ကုၤ)
 mendicant, n. ပုအံၣ်ကံးအံၣ်ဆၢမိၣ် (ပုၤဟ့အိၣ်တၢ်ဖိ)
 menstruous, a. အံၣ်ဆၢဝၢအသး, လာအလိးအိၣ်, အိၣ်မုၢ်အိၣ်မး, လာအလိးဂဲၤ
 (ဘၣ်ဃာ်ဒီးဟိၣ်မုၢ်ဟိၣ်မၤဆၢအသး)
 mental, a. ဘၢဆဲၤလၢသး (ဘၣ်ဃးဒီးသး)
 merchant, n. ဖနံၤဖိၣ် (ပုၤပနံၣ်တၢ်ကၤဖိ)
 merciful, a. လာအယၢၣ်ဆၢသ့ (လာအသးကညီၤတၢ်သ့)
 mercy, n. ဆၢယၢၣ် (တၢ်သးကညီၤ)
 Mergui, n. ဒီးဘျး
 merit, n. အဘိၣ်, အဘိၣ်အထး (ဘျး, ဘျးဇိၤတီၢ်ဇိၤ)
 mesh, n. ရှၢအမ့ၤခွဲ (ဟ့ၢ်အမဲၣ်ကဖိစၢ်)
 messenger, n. အဘိၣ်, ပုလၢအဘိၣ်ဆၢပရၢ (ကလး@82 ပုလၢအဆၢတၢ်ပရၢ)
 metaphor, n. ဆၢဒီးလဲ, ဆၢချဲဒီး, အူပမၤ [B.]
 meteor, n. ရှၢယု (ဆၢယုၤ)
 method, n. ခနီၤ, အလုၤအလါ (အလုၤအလါ)
 mid-day, n. မုထ့ခါ
 middle, n. အသးကျး, ဆၢအကျးသး, အတိးဖး (တၢ်အခါသး)
 mid-night, n. ဖိးဖးမုအခါ
 midwife, n. ပုမုၢ်လၢအယိပဂး (ဟိၣ်မုၢ်လၢအခိးပုၤအဟ့ၤသ့)
 migrate, v.i. ဂၤလၢထံၤဂၤခးဂၤ (ဟးဆူထံၤဂၤကိာ်ဂၤ)
 mildew, n. ပး, ပးပိထ့, ထ့အုထ့မၤ, နၢလဲ (တၢ်လၢကုၤထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်)
 mile, n. တုၤ, မဲလဲ
 milk, n. ဆၢန့ထံၤ (တၢ်န့ထံၤ)
 milk, v.t. ဆံးဆၢန့ထံၤ (ဆံးတၢ်န့ထံၤ)
 million, a. ကခွဲ (တကကွဲၢ်)
 mina, n. ထီၣ်လဲ (small species) မးလံၤ (ကျါ, ဆးရံၢ်)

mind, a. ဘလအဆီမိမ့်ဆာသ့ (သးလာအဆီကမိပ်တၢ်သ့)

mindful, a. လာအန့ဆာ, လာအဘာအိဆာ, လာအပကဆာ (လာအဟံကဲတၢ်)

mineral, n. လိးဝံလဲဝံ [B.] ဓါတ်

mingle, v.i. လဲးပုအဘာ v.t. လဲးပု, ကျီမံးပု, ယိး [B.] (အိပ်ဃါဃာ်, ဃါဃာ်)

mint, n. ဝဲဒဲ (ကဖျိပ်ကဘီ)

minute, n. မိနိတ်, ကမိနိတ်

minute, a. ပြီကဒံ, ဆဲးခိမ် exact, လဲးထံးလဲးဆဲး (ကမုၤဒံ, လီတံလီဆဲး)

miracle, n. ဆာလဲလဲ (တၢ်လီလဲး)

mire, n. ဖဲဖျု, ဆာလဲလဲ (ကဟံပု, တၢ်လီဘျု)

miscellaneous, a. အမိမိ [B.] (အိပ်ဒီးတၢ်တဘျုးမံ)

miser, n. ပုရဲအနု, ပုရဲအဖဲ (ပုဟံ)

miserable, a. ရှုရှုယယ, အရှုအယ (ဖိပ်ဖိပ်ယာ်)

misery, n. ဆာခိဆာဂီ, ဆာရှုဆာနု

Miss, or Mrs. n. နး

mist, n. ဆဲးထံ (ဘျု)

mistake, v.i. ဘာမာ v.t. နာ့ဘာမာဆာ n. ဆာဘာမာ (မာကမာ, နာ်ပာ်ကမာတၢ်, တၢ်ကမာ)

Mister, Mr. n. စ

mistress, n. ကဆါမာ (ကစာ်မာ)

mix, v.t. လဲးပု, ကျီမံးပု, ယိပု (ကျိပ်ကျိဃာ်)

moan, v. ဂုအုဂုထီ n. ဆာဂုအုဂုထီ (ကအုကစါ)

mock, v. ဒုဒု

modest, a. လာအမုမဲသ့, လာအကဒဲလဲးထံး

moist, a. စီ, ဘာစီ, အုဖု (ဘျုစီ)

moisture, n. ဆာဘာစီ (တၢ်ဘျုစီ)

molasses, n. ဆံမိထံ (ထံပိအထံ)

mould, v.t. ဝါနု, စိးဖျုနုဆာအိး (စိးပျုနုတၢ်အိ)

mole, n. မဲ (မဲ)

molest, v.t. မဲထံထီ (မာတံတံ)

mollify, v.t. မဲလဲဖျု, မဲလဲဖူ (မာကဟံလီကု)

moment, n. ဆာကဆိမိ, ဆာလဆိမိ (တၢ်တစိမိ)

monastery, n. ကိး, ဘုခါအကိး [B.]

money, n. ကျိဝံစုဝံ, ထီဝံလွဲဝံ (ကျိဝံစုဝံ)

money bank, n. စုတံး

monk, n. ဘုခါ [B.] (စီသီ)

monkey, n. ဆာအု (တၢ်အု)

monsoon, n. ဆာဆာအုအု

month, n. လၢကဘံၣ်
 moon, n. လၢ (လါ)
 mop, n. နီၣ်ထွဲ (နီၣ်တြုၣ်တကလံာ်)
 more, a. အၢန့ၣ် (အါန့ၣ်)
 moreover, adv. လၢနီၣ်အမ့ၤယၢ, န့ၣ်နီၣ်ကၢအံၤ (လၢန့ၣ်အမံၤညါ)
 morning, n. ဂီၤခါ (ဂီၤခါ)
 mortar, n. အံၤကတၢၢ်ယၢ [B.]
 mortgage, v.t. ပီၤလၢ [B.] -- n. အပီၤ (ဟ့ၣ်ကီၤတၢ် -- တၢ်ဟ့ၣ်ကီၤ)
 mosquito, n. ဆၢဖိၣ်ကဘံၣ် [စံး T.P.]
 mosquito-net, n. တနီၤလၢဆိၣ်
 moss, n. ဝံၣ်ကလု (အံၤခဲး)
 most, a. အၢထုၤ
 mostly, adv. အၢဒၣ်အဆၢ (အါတက့ၢ်)
 moth, n. အပါ, ဆၢဖိၣ်ပါ (တၢ်ဖိဃၢ်)
 mother, n. မိ, အမိ in-law, အမံၤရှၢမ့ၢ် (မိ -- မံၤပုၢ်ဟံၣ်မ့ၢ်)
 moult, v.i. အဆိၣ်လၢပံၣ် (လီၤဆူကံၢ်)
 mountain, n. ခါလီၤ (ကစၢ်)
 mourn, v. ဂ့ၣ်အံၤဂ့ၣ်ထီၤ, ည့ၣ်အံၤသးအံၤ (ည့ၣ်အံၤသးအံၤ)
 mouse, n. ယုၣ်ည့ၣ် (ယုၣ်ည့ၣ်)
 moustaches, n. နီၣ်ဆိၣ်
 mouth, n. နီၣ်
 move, v.t. ဂဲၣ်ဝဲ, ည့ၣ်အံၤ (ဟ့ၣ်ဂဲၣ်)
 move near, v.i. ဂဲၣ်ည့ၣ်အံၤ
 move out of the way, v.t. ဝဲၣ်ပဲး
 much, a. အၢ, အၢအၢဂီၢ် (အါ)
 mud, n. ဖဲ (ကဟံၣ်)
 muddle, v.t. မၤဒုၤထုၤ (မၤဒုၤထီၣ်)
 muddy, a. ဒုၤ (ဒုၤ)
 mulberry, n. ထီၣ်အထုၤ, ထီၣ်အမု (သတိၢ်အီၣ်)
 mule, n. ကညၢယီၤကဒဲး
 multiply, v.i. အၢထုၤဂီၢ်ထုၤ, ဂုၤထုၤပုၤထုၤ -- v.t. ဝံၣ်အထုၤ (အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ် -- ဂံၢ်အါထီၣ်)
 multitude, n. ပုၤမုၢ် (ပုၤကမုၢ်)
 mumps, n. နီၣ်ဘိၣ် (ဒုၣ်ဘိၣ်)
 murder, v.t. မၤခါပုၤရှၢ
 murderer, n. ပုၤမၤခါဆၢဖိၣ်
 murrain, n. ဆၢဆၢဘၢဆဲးလၢဆၢမံၤပနီၤ (တၢ်ဆါဘၣ်ဃးနီၤဒီးပနီၤ)

muscle, n. ဆာယာထံ့, ပယာထံ့, ပယာထီ, ပထီပဖျါ (ပညာ်ထုဉ်, ပညာ်ထုဉ်)
mushroom, n. ဗး (ကုၤ)
music, n. ဆာည့အံၤသးဆာ, ဆာအူဆာဒံး (တၢ်သ့ဉ်ဝံၣ်သးဆာတၢ်)
must, aux. ဘၤ (ဘၣ်)
mustard, n. ဘၤလမံး (သဘၣ်တကလၢ်)
myrrh, n. မူရၢ [B.] (မူရၣ်)

N

Naga (Dragon), n. ရှိး
nail, n. ထး, finger, စူမံၤ (ထး, စူမံၣ်)
naked, a. အီၤဘိၣ်, ဘိၣ်ဆဲးဘိၣ်ရၢ (အိၣ်ဘုဉ်ဆဲး)
name, n. မံး, အမံးအဘၤ (အမံၤ, အမံၤအသၣ်)
name, v. ကိၣ်အမံး, ဖျိၣ်အမံး
narrow, a. အံၤ (အိၣ်)
nasty, a. ဘၤသးလိၤဘၤသးလိၣ် (ဘၣ်အဘၣ်သီ)
Nat, n. ကလိၣ်ကလး
nation, n. ပုရၢအဆၢ, ထံၤမိၤခးမိၤ (ပုၤကလၢ်)
nativity, n. ဆာအီၤဖျါ (တၢ်အိၣ်ဖျါ)
natural, a. အီၤဒဲးအလၢအလါဒၣ် (အိၣ်ဒီးအလၢအလါဒၣ်ဝဲ)
naught, n. ဝ, မဲးဆးမံးအံၤ (လၢအတမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤ)
navel, n. ဒဲး, အဒဲး (ဒဲး)
neap-tide, n. ထံၤခံၤ (ထံသံ)
near, a. ဘူၣ် (ဘူး) prep. အနဲးထံး
nearly, adv. ဘူၣ်ထံး
neck, n. ခိၤဘီၣ် (ကိၣ်)
neck-lace, n. ဖဲၤကခဲး
neck lace, to wear, v.t. လံးဖဲၤ
need, v.t. အလးအီၤ, အလိၤအီၤ (အလိၢ်အိၣ်, အသ့အိၣ်)
needle, n. ထး, ထးလးပဆးဆး (ထးဆးတၢ်အဂီၢ်)
neglect, v.t. ပးကးဆးအံၤ (တၢ်ကဲတၢ်ဘၣ်)
neigh, v.t. ကဲၣ်ဂ့ၣ်ကိၣ် (ကဟဲး)
neighbour, n. ပုၤလးပနဲးထံး (ပုၤလၢပယၢၤ)
neighbourhood, n. ဆာအလးလးအဘူၣ်အထံး (တၢ်အလိၢ်လၢအဘူၣ်အတံၢ်ဝဲ)
nephew, n. မးခဲး (ဖိဒိၣ်ခဲး)
nest, n. အံၤ, ထံၤအံၤ (တၢ်သ့)
net, n. ရှၢ (ပုၣ်)

nettle, n. လှေဆါ (လှေဆါ)

never, adv. နုံးကွာအံ့၊ နုံးဖာအံ့၊ နုံးဆိးအံ့ (နိတခိဉ်၊ နိတဘျီ၊ နိတစု) never mind, အတွဲအံ့အံ့

nevertheless, adv. မဲလိနု (မုန်နုသကု)

new, a. အဘု (သိ)

news, n. ဆာပရု၊ ဆာပရုပဆး (တၢ်ကစီဉ်)

newspaper, n. လံပရု

nib, n. ထံဒံးနီ

nice, a. ဂုး, အံ့ဝိ (ဝံဉ်သိဝံဉ်ဘဲး)

niece, n. မးမု (ဖိဒိဉ်မု)

night, n. မုနု (မုနု)

nightjar, n. ထံဖး

nightly, a. ဘုးနု, ကိးနု (ကိးမုနုဒဲး)

night time, n. မုနုအခါ, လာမုနုခါ

nine, a. ခံ (ခံ) -- fold, ခံဘျး, ခံစး (ခံဘျီ)

nineteen, a. ကဆံခံ (တဆံခံ)

nineteenth, a. လဆံခံမံးလမံး (လာအပဲလထီဉ်တဆံခံမံးတမံး)

ninety, a. ခံဆံ (ခံဆံ)

ninth, a. ခံမံးလမံး (လာအပဲလထီဉ်ခံမံးတမံး)

nippers, n. နီထံ, ထးထံ (နီဉ်တံ, ထးတံ)

nipple, n. နီခါမု, နီဘ (နီခါဉ်မု)

nit, n. ဘုးဒံ (သုဉ်ဒံ)

no, မဲအံ့ (တမုဘဉ်)

nod, v.i. မံခံ, ခါလးဖျး (ခိဉ်လီဖျး)

noise, n. ဆာခါ, ဆာခါဆာချဲ (တဉ်သိဉ်တၢ်သဲ)

none, a. နုံးကွာအံ့, နုံးမံးအံ့ (တအိဉ်ဘဉ်နိတမံးနိတဂါ)

nonsense, n. ဆာချဲပျီပျီ (တၢ်ကတိလၢအဘျးတအိဉ်)

noon, n. မုထု, မုမုထု (မုထု)

noose, to catch with, v.t. ယံနုဆး, ကိးနုဆး (သကိးနုတၢ်) n. လယံ (နီဉ်ကယံ)

nor, conj. မဲဂုး, ဧီ (ဧီ)

north, n. မုဖး, လံးခံ

nose, n. နီဖု (နီဒဲ)

nostrils, n. နီဖးခံလမု

not, adv. အံ့, လ--ဘ

not at all, ကဆိးအံ့

not only, လကးလး, လကးဘ, ကးအံ့

not yet, adv. လချုဒ်, ဒီအံ့
 note, v.t. ထီးနဲ့ဆာ (တိန်နိတ်တိန်)
 noted, a. ကံထွာသလဲ, မဲးကံထွာသလဲ (အမဲးဟူထီၣ်သီလီၤ)
 nothing, n. နးမဲးအံ့
 nourish, v.t. အုအုဘုအံး, မးဒိယထွာထီၣ်ထွာ (ဘုအိတ်ဘုအိတ်, ဒုးဒိတ်ထီၣ်ထီၣ်)
 now, adv. ဘိးယီ (ခဲကနိတ်အံၤ)
 nowhere, adv. နးစီအံ့ (နိတပူၤဘု)
 nudity, n. ဆာအိတ်ဘိးဆဲးဘိးရဲ (တိန်အိတ်ဘုဆဲး)
 numb, a. ထုထု, ထုထွာ (ပဝံ)
 number, v.t. ဝံထုနုထု (ဂံတိန်ဒုးတိန်) n. အဆာဝံ (နိတ်ဂံ)
 numerous, a. အ, အအဂီဂီ (အိတ်အိတ်ဂီဂီ)
 nun, n. မဲးသံလဲ [B.] (မဲးသံလဲး)
 nurse, v.t. ယိထဲးခါထဲးဖိသ (အံးကံကံကံကံကံ) n. ပုယိဖိသ, ပုယိပုရဲဆဲး

O

oar, n. တငါ (တငါ)
 oath, n. ဆာဆိလဲအံး (တိန်ဆိတ်လီၤအံး)
 obedient, adj. နီလီ
 obey, v.t. ခိန်အလဲ (ဒိကနိတ်တိန်အကလုာ်)
 object, v.t. ထီးအံ့
 oblique, a. ဒဲးခံးဖဲးဆဲး (ဒဲးခံးဖဲး)
 obliterate, v.t. ထွာသံခံး, မးလဲးမဲးခံး (မးသံကံ, မးဟါမဲးကံ)
 obscure, a. ခံး, လဲးအလဲးဟံး (ခံး, လဲးအတဖျါဘု)
 obstacle, n. ဆာပဒဲးမးထံထဲ, ဆာဘာထဲးအလဲး (တိန်တြီမးတံာ်တံာ်)
 obstinate, a. နီကဲ
 obtain, v.t. မးနုဆဲး, နုဘာဆဲး (မးနုတိန်, နုဘုတိန်)
 occupation, n. ဆာဖဲးဆာမး (တိန်ဖဲးတိန်မး)
 ocean, n. မးဆဲးမဲးဖဲး (ပိတ်လဲးမိတ်ပု)
 odour, n. အနံး, ဆာနံး (တိန်နံးတိန်နံး)
 of, prep. အ (အ)
 offend, v.t. မးထံထဲ, မးဆဲး, မးမး (မးတံာ်တံာ်, မးဆဲးပုၤလဲးအံး)
 offer, v.t. လုဆဲး, မးဘိးဆဲး, လုထုဆဲး
 offering, n. ဆာဖဲးလဲး, ဆာလုဆဲးမး (တိန်လုတိန်ဟံး)
 officer, n. ပုသံဖိအံး, ပုဒိ (ပဒိတ်)
 oft, adv. often, ခိန်မဲးခိန်မဲး, ဆိဆိ (တလီၤလီၤ)
 oil, n. ဝံ (သိ)

ointment, n. ဖယီးခွဲ [B.] (ကသံဉ်ဖူတကလှ်)
 old, a. ရှို, ဘရို, လံး (သးပုဂ်)
 olive, n. ဝံ့အလဲအိၣ်, ဝံ့စးယံး (သုဉ်စးယံး)
 omen, n. မၤဆဲး, လမံး
 on, prep. လၢအဖၣ်ခိၣ် (လၢအဖီခိၣ်)
 on account of, adv. အဂး, အကိၣ်
 on both sides, adv. နံၤခါလူ
 once, adv. လဘျး, လဖၢ, ကကုၤ, လဘျးဃး (တဘျီ, တကတီၢ်)
 one, a. လၢ, man ပုၤရှးကဂး, dog ထံၣ်ကဒုး, bird ထံၣ်ကဘံၣ်, boat or steamer ချံၤကဖျိၣ်,
 sentence ဆၢချဲးကဆၢ, word ဆၢချဲးကထံၣ်, ကမိၣ်
 one each, ကိၣ်ဂးဒုးဆုၤဆုၤ, ဂးဒုးဂးဒုး, ဂးဘံၣ်ဂးဘံၣ်
 onion, n. ဘၢခိၣ်ဘၢ (ပသဲသုဉ်)
 only, adv. န့ၤ, ကန့ၤ (ဇီၤ, ဃီၤ, ထဲ)
 open, a. ဝဲထံၣ်အဘး (အိးထီၣ်) v.t. ဝဲထံၣ်, အိးထံၣ်, အိးဖးထံၣ် (သလုဉ်ထီၣ်)
 opening, n. အဖိး, အဖိးထိး@@ (တၢ်ပူၤဟံ)
 openly, adv. အိၣ်ဖျိၣ် (အိၣ်ဖျိၣ်ဝဲၢ်ကဲၤ)
 opium, n. ဖံး [B.] (ဘံဉ်)
 opium-eater, n. ပုဖံးဆါ [B.]
 opposite, n. ဆၢအိၣ်ဆၢယၢလိအဘး (တၢ်အိၣ်ဆၢညါလိအဘး)
 oppress, v.t. မးအးမးနး, မးရှုမးနး (မၤခိမၤဂံၤ မၤအၢမၤနး)
 or, conj. အ့ၤလမ္ဗဲဘၢ (မ့တမ့ၢ်)
 orange, n. လံၣ်မိၤ [B.] (လံဉ်မိ)
 orang-outang, n. ဖုၤထံၣ်ပုၤရှး (တၢ်သုပုၤ)
 order, v.t. မၤလူၤ, ဖုၤလၢအလူ (မၤလိာ်)
 origin, n. ဆၢအခးထံး (တၢ်အခိၣ်ထံး)
 ornament, n. ဆၢကယၢကယီၤ (တၢ်ကယၢကယဲ)
 orphan, n. ဖိၣ်ပုၤ, ဖျိၣ်ပုၤ (ဖိဃဲ)
 ostritch, n. ထံၣ်ကလအူ [B.] (ထီၣ်ကလအူး)
 other, a. အဂ့ၢ်ဂး (အဂ့ၢ်အဂၤ)
 other day the, adv. အကနံး
 otter, n. ဘိး (ဆိ)
 ought, v.i. ကြံး, ဘၢ, ဂး (ကြံး, ဂၤ)
 our, ours, pro. ပ, ပဝဲ (ပ, ပဝဲ)
 ourself, ourselves, pro. ပန့ၤဆါဒၢပဝဲ (ပကစၢ်ဒၢပဝဲ)
 outside, adv. လၢခိၣ်လခိၣ် (လၢခိတခိ)
 outside, prep. အချိၣ်လခိၣ်

oven, n. ဖုဒုံဂို

over, prep. or adv. လာအဖျံခိ, လာနီအဖျံခိ (လာအဖီခိ)

overripe, a. မုံလံ, မုံထလံ (မုံတလံကွံအခါ)

oversee, v.t. ယိထဲခွါထဲဆဲ, ပဒုဘာဆဲ (အံးကွံကွံကွံတံပာဘိတ်)

overshadow, v.t. မလဲဒုဒုဆဲ (မလီကဒုတ်)

oversleep, v.i. မံဆီလံ, မံနလံ (မံနဲကဲခိ)

overtake, v.t. လီဒုချုဒုအဲ, လီဒုချုဒု (ချုဒုနီအဲ)

overthrow, v.t. ဘိလဲထံဖါ, ဘိဘျိဒု (ဃုကဒါ, ဘိကဒါတ်)

overwhelm, v.t. လုဘဲဒုမဲဘဲ (လုဘဲမဲဘဲလံတံအါအံ)

owe, v.t. အလီစု, အမါအီ, အမါထု (ကမံအိတ်, ကမံထိတ်)

owing, a. ဘဲဆဲမါလံအလံလံထုဒဲဘဲ (ဘိဃဲဒဲကမံလံအတံလံ@@ဒဲဘိ)

owl, n. ထိပဂူ (ဒိကအိ)

own, a. ဒုယဝု, ဒုဝု (ဒုယဲ, ဒုဝဲ) -- ပဒုဘာဆဲ (ပာဘိတ်)

own, v. @@

owner, n. အကဆါ, အနုဆါ, ပုပဒုဘာဆဲ (အကစံ, ပုပာတ်)

ox, n. ဆဲမဲဒုဆဲ, ချီမဲဆဲ, ဆဲမဲဒု, ချီမဲ (ကျိမဲ, နွီမဲ)

oyster, n. အဲလါ, ကနုကမု [B.] (ကနုကမံ, တကံကု)

P

paddle, v.t. ဝါ, ဝါချါ (ဝါ) n. ချါဝါ (နိတ်ဝါ)

paddy, n. ဘု, ဘုသံဂူသံ (ဘု, ဘုဇီဟုဇီ)

paddy-bird, n. ထိလဲဒုဘဲ, ထိလဲဒု

page, n. လံအဲဘျိမဲ (လံအဲကဲဘျိပ)

pagoda, n. ကျီဒု, ကျီဒုသံပီသံ (သိတ်ဇီဝဲဇီ)

pail, n. ထံဆဲ (ထံဇီ)

pain, n. ဆဲစုဆဲဆဲ, ဆဲဆဲ (တံဆဲတံဆဲ)

pain, v. အဲဂံ

pair, n. ကိမ်; a pair of buffaloes, ပနီကိမ်; a pair of shoes, ခုဖဲလဲဆီ (တံတံ)

palace, n. နီ (နီ, နီ)

palate, n. ထါချု (ပကံပုပုဆဲခိတ်)

pale, a. အမဲလဲဒုဘဲ, အမဲလဲဒုချါ (အမံလီဝါ)

palisade, n. ဝဲလံပမဲဝဲလံသံဒုဝဲဒု (ကရဲလံပုမဲဝဲလံသံခိတ်စုတံ)

palm, n. of hand, စုယံဒု; tree, ဖျီ, ဒု, ထု, တဲ, စီမဲလီ [B.]

palmyra, n. ပုထု (ပုထု)

palsy, n. ဆဲဆဲစုသံခဲ, သံလဲမဲ (တံဆဲစုသံခိတ်)

pane, n. နဲ, မဲထံလဲ (မံထံကလံ)

pang, n. ဆာဆာအဲဒုထုစုစု, အဲဒုဂံအဲဒုဆီး (တၢ်အုၣ်ထုးအုၣ်စိၢ်)
 pant, v.t. ဘၣ်ဒၣ်ဂဲၣ်, ဆိၣ်ဒၣ်န့ (သါဆဲးဖိး, ဆါထံၣ်န့ၣ်တၢ်)
 panther, n. ဘီၣ်ဘွဲၣ်လမ္ဗဲ (ခုတကလၢ်)
 papaya, n. ဘၣ်ကံၣ်ဒံၣ်, ဘၣ်ကျဲၣ်ဒံၣ်, ကျဲၣ်စံးဘၣ် [T.P.] (မၢ်, ကိံစံ)
 paper, n. စၢ်ခါ, လံၤပရၢ် (စးခိ, လံၢ်ပရၢ်)
 Papist, n. ပရံၣ်ကံၣ် (ပရံၣ်ကံၣ်)
 parable, n. ဆၢချဲးအဒိး (တၢ်ကတိၤအဒိး)
 paradise, n. ပၢရဒိံ, ကျိၣ်အဒိး, ကွဲၤအိၣ်အလး
 parch, v.t. မးခိကွဲၣ်ခိၣ်, အ့ၣ်ဝဲၣ်လၢမ့ၣ် (ကိၢ်ဃၢ်ကိၢ်ဃု, ဝဲၣ်ထီၣ်လၢမ့ၢ်အူ)
 parchment, n. ဆၢဖိၣ်လၢဆၢကွဲၣ်လံၤအဂး (တၢ်ဖိးလၢပုၤကွဲၣ်လံၢ်အဂီၢ်)
 pardon, v.t. ပျီၣ်ခွဲၣ်ဆၢမၢ် (မၤပျီၣ်ကွဲၣ်တၢ်ကမၢ်)
 pare, v.t. ဝဲၣ်ခွဲၣ်, ဘျဲၣ်ခွဲၣ်, ကွဲၣ်ခွဲၣ် (သွဲၣ်ကွဲၣ်)
 parent, n. a father, အဖါ; a mother, အမိ; plur. မိဖါ (ပၢ်, မိၢ်, မိၢ်ပၢ်)
 paroquet, n. ထိၣ်ကဲး, ထိၣ်ကံၣ်ဖိၣ်လမ္ဗဲ (ထီၣ်ကံၣ်ဖိတကလၢ်)
 parrot, n. ဒဲးယါကး, ထိၣ်ချဲး or ထိၣ်ချိး (ဒီယာ်, ထီၣ်လိ)
 part, v.i. လဲၣ်ဖး, (လိၤဖး) n. အကဲး
 partake, v.i. မးန့
 partial, a. လၢအယိၣ်ဒိၣ်ဆဲးအရဲဆၢ (လၢအကွဲၣ်ဒိၣ်ဆဲးအါစၢ်တၢ်)
 particle, n. ဆၢလွဲၣ်ပွဲၣ်, ဆၢအဘျးအန့ၣ် (တၢ်ကမ့ၣ်ဒိး)
 partition, n. ဆၢန့ၣ်ဖးန့ၣ်ဆၢ (တၢ်နီၤဖးန့ၣ်တၢ်)
 partly, adv. ကန့ၣ်, ကကဲးကခါ (တမ့ၢ်ခဲလၢ်ခဲဆ့ဘၣ်)
 partner, n. ပုၤလၢအမးပုၤဖိၣ်ပုၤဆၢ (ပုၤလၢအမၤသကိးဖိးသကိးတၢ်တဂၤ)
 partridge, n. ခါ (ဆိမံၤတကလၢ်)
 pasoe, n. ထီၣ်ခိး, ရှၢ, ဖးဘဲး
 pass, v.i. လဲၣ်ခါၣ် (ခိၣ်တၢ်) pass examination, လဲၣ်ဖျီၣ်ခွဲၣ်ဆၢအ့ၣ်စ့
 passion, n. ဆၢထိးဘၢဆၢ; sexual, ဘၣ်တၢ်ဒဲးထ့
 past, a. အိၣ်, အဖိးခွဲၣ်
 paste, n. ကီၢ် [B.]
 pasturage, n. ကၣ်ဆၢမံၣ်အ့ၣ်ဆၢအလး
 patch, n. ဆၢအဖါ, ဆၢဆးကျဲး (တၢ်ဆးကျဲး)
 path, n. ဖးဒဲး (ကျဲး)
 patience, n. ဆၢအံၣ်ဒၣ်ဆၢ (တၢ်ဝံးသးစူၤ)
 patient, a. လၢအဘၣ်ဆၢ n. ပုၤရဲအဆၢ (ညီၣ်နီၣ်ဝံးသးစူၤတၢ်နီၣ်ပုၤဆါ)
 pattern, n. ဆၢအဒိးအထူၤ, ဆၢအခံးအဂ့ၢ် (တၢ်အဒိးအတံး)
 pause, v.i. အိၣ်ပထုၤ, အိၣ်ထီၣ်ဆိမံၣ် (အိၣ်ဆိမံၣ်တၢ်တစိၢ်)
 pawn, v.t. ပီၤလဲၣ်ဆၢ n. အပီၤ (ဟံၣ်ကီၤတၢ်, တၢ်ဟံၣ်ကီၤ)

pay, v.t. ဖုလုအပွဲ (ဟုန်အပူ) n. အလံ့အလဲ၊ လခေ [B.] (အဘူးအလဲ)
 pea, n. ပဲလမ့်၊ ထိန်သလမ့် (ပထိန်ကလန်)
 peace, n. ဆယုဆယု (တပ်ယုတပ်ဖိုး)
 peacock, n. ထိန်ရှ၊ ထိန်ရှမ (ထိန်ဟန်မ)
 peahen, n. ထိန်ရှမ (ထိန်ဟန်မ)
 peak, n. ချီလီဒုခါ (ကစာအခါခါ)
 pearl, n. ပလဲ [B.]
 peasant, n. ပုမ့်လန်ကျဲမ
 peck, v.t. လီဒုအုစိန်၊ စိန် (ဖျဲတပ်)
 peculiar, a. လဲဆုလုပုဂ္ဂါ (လီဆီလုပုဂ္ဂါ)
 peel, n. အဘုံ၊ အဖိန် v.t. ခွဲ@@ခွဲအဖိန်၊ ကျဲခွဲအဖိန် (တပ်အဖိန်၊ အုန်ကွန်တပ်အဖိန်)
 peep, v.i. ယိဂ္ဂါ၊ ယိဉ္ဇ (ကွန်ဟန်)
 peg, n. ကျဲ [B.] (နီခဲ)
 pelican, n. ထိန်စကန် (ဂျိန်ခါ)
 pellet, n. ကီဉ္ဇ၊ လီလဲဉ္ဇ (လီလဲဉ္ဇ)
 pen, for writing, n. ထိန်ဒိန်; for animals, ဉ္ဇ၊ ဖိန်
 penalty, n. ဒု [B.] (တပ်ဘန်လိန်)
 pencil, n. ခဲတု [B.] (စာတပ်)
 penis, n. ထု၊ ဆအထု (တပ်အထု)
 penitence, n. ဆနီယါလဲထဲအသန် (တပ်ပိန်ယါလီကုသန်)
 people, n. ပုရှ၊ ထိန်မခဲမ (ပုထိန်မိန်မိန်)
 pepper, n. ဗွဲဉ္ဇ (မိန်ကိန်မိန်)
 perceive, v.t. နီဉ္ဇသုနုသုဆ (နုပာန်နုဘိတပ်)
 perch, n. ထိန်သုဆုသုဆိန်လဲဉ္ဇအလဲ၊ ဆိန်လဲဉ္ဇအလဲ (ထိန်ခါဆိန်ခါလီလဲအလိန်၊ စိန်လီ)
 perfect, a. လုပုဉ္ဇ၊ လုပုဉ္ဇ (လုထိန်ပုထိန်)
 perforate, v.t. မခဲ၊ ဖျဲမိန် (မထုန်ဖျဲ၊ ပုန်ဖျဲတပ်)
 perfume, v.i. မနုမုမု n. ဆနုမုမုနုမု (ဒုမုလဲလုတပ်နုမု၊ တပ်နုမု)
 perhaps, adv. ဘလဘ (ဘန်တဘန်)
 period, n. အဆုအထိ၊ အထိ (အဆုအကတိန်)
 perish, v.i. ခါ၊ ဘဆုဂန်ဂိန်စု (သံ၊ ဘန်တပ်ဟဲဂုတပ်ဟဲဂီ)
 periwinkle, n. မ၊ မါဘု၊ မါဝိ၊ မါသု
 perpendicular, a. အထုထုလဲဉ္ဇထုဒု (အထိန်ထုန်ဘုယုကလန်)
 persecute, v.t. လီမဲအမဲမဲနန် (လုမဲအမဲမဲနန်)
 persevere, v.t. အိန်ကုမုအသန်လုဆုမဲအမဲ (ဟန်ကျဲအသန်လုအတပ်မဲအပူ)
 person, n. ပုရှ (ပုတဂါ)
 perspire, v.i. ခိဉ္ဇထု၊ ခိဉ္ဇလဲ၊ အလီဉ္ဇ (ကပါကဝါထိန်ဝဲ)

persuade, v.t. အပူလွှာနဲ့, အပူယာနဲ့ (ကွဲနဲ့, ကတိလွဲ)
 pertain, v.i. ဘာဆဲ (ဘဉ်ဃး)
 pestle, n. ချုံဆူ (နီဉ်ကံတိလါဆာဉ်ဃီအဂီ)
 petition, n. လံးရီယထုံအကံဆု, ရီလွာ [B.] (လံဆိုးန့တိ)
 petroleum, n. ကျဲတံ (ကျဲထံ)
 petticoat, n. နံ (နံဉ်)
 phantom, n. ပုစု (တိတဃဉ်)
 phlegm, n. ခါဘေ, နံခါ, ဘလံ [B.] (ကဟး)
 phongyi, n. ပုဘုခါကက
 physician, n. ဝံပုံဆရု (ကသံဉ်သရဉ်)
 pice, n. ပဲဆေ [B.] ထီး (တိ)
 pick, v.t. အပုဒ်နဲ့, ကံနဲ့, အပုထုံထုံ (တကု, ဒဲး, စိဉ်)
 pickle, n. ဆာအစ, ဆာဒိဆဲ
 picture, n. ဆာဂု, ဆာအဂု (တိအဂီ)
 piece, n. လဘု, အကဲ, အကဲအခါ, ကနု (တနီ, အကုအခါ)
 pierce, v.t. ဘာဆု, ဆုဖိ (နီဘဉ်, ဘဉ်ဆဲး)
 pig, n. ထိ (ထိဖိ)
 pigeon, n. ကာကဲ, ကာကဲ (ထိဉ်ကဲကဲ)
 pigmy, n. ပုရှုအဖု, ပုရှုအဆံ (ပုဖုဉ်ပုဆဲး)
 pile, v. ထိပိထုံ
 piles, n. ခဲခါ, ပခဲခါ (တိအုဉ်ကိ)
 pill, n. ဝံပုံဖျိ (ကသံဉ်ဖျိ)
 pillar, n. ထုံ, ဂုံထုံ, ယုံထုံ (ထုဉ်, ဟံဉ်ထုဉ်)
 pillow, n. ခံခု (ခိဉ်တခါ)
 pimple, n. ဆာရီထုံ, ဆာမုရီ, ရီပနံ (တိဖိဉ်သံ)
 pin, n. ထိဒါခါခဲ (ထးကမိခံ)
 pincers, n. ထိထံ (ထးထံ)
 pinch, v.t. ဆီး, ကံ (စိတိ)
 pine, n. ဝံထံယု (ထံယု)
 pine-apple, n. နုရဲဘ (နဲသဉ်)
 pink, n. ဆာအယီဝိဘု (ဂီဃဲး)
 pinnacle, n. ဆာအခါစိ (တိခိဉ်စိ)
 pious, a. အိဒဲဆာယုယု (အိဉ်ဒဲတိယုယိဉ်ယု)
 pipe, n. ပံ, ဝံမိခါ (ပံ)
 pit, n. ဆာဖု (သလဉ်)
 pitch, n. ကတရါစံ [B.] (ဆိအထး)

pitcher, n. ဖုဒုံထီ

pity, v.t. ယုဒဆေး, ယုဒ (သးကညီတၢ်)

pity, n. ဆယုဒ (တၢ်သးကညီ)

place, n. အလး (အလီၢ်)

place, v.t. အိၣ်က့ၣ်ထု

plague, n. ဆဆးဖျိး (တၢ်ဆိဖျိး)

plain, n. ဆယုဒဖး, ဆဒးဖး (တၢ်ပၤခိၣ်, တၢ်ပျီၣ်ပူၤ)

plainly, adv. ဖျီၣ်လးထံးလးဆး (ဖျါဝဲကစီဒီး)

plaintiff, n. ပုအမ္ဗဆါ, ပုရှးလၢအရှိးဆး (ပုလၢအဆိးတၢ်တဂၤ)

plait, v.t. ချီဆး, ထဲဆး, ဝံဆး (ချိးတၢ်, သံတၢ်)

plan, n. ဆကိၣ်, ဆကိၣ်ဆးတဲ (တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတၢ်)

plane, n. ယွၢ်ဘီၣ် [B.] (ယုၣ်ဘီၣ်)

planet, n. ဂီၢ် [B.] (ကိၣ်)

plank, n. ဝံပၤတၢ်, ဝံပၤဒးထံး (သုၣ်ဘၣ်အတီၣ်)

plant, n. အမု, ဆမုဆးဘီ (တၢ်ထုၣ်ဖိတဖၣ်)

plant, v.t. ခုၣ်လး, ဖျးလး (သုၣ်လီၤ)

plantain, n. ဘးကွံး, ဘးကျုး (သကွံးအထုၣ်)

plantain bunch, n. ဘးကျုးသၤကမံၤ

plaster, n. အးတၢ် (အံကတုၣ်)

plate, n. ဘဲၣ်သၤပုၤထီ (လီၤခိကဘျီၣ်လၢ)

platform, n. ဆိးမိးခိၣ်, တရဲခွၢ် [B.] (တၢ်စိးခိၣ်)

play, v.i. လိကွံး (လိကွံး)

pleader, n. ခီၣ်ရဲး, ရဲးန့ၢ် [B.]

pleasant, a. မု (မုၢ်)

please, v.t. အံၣ်သးဆး

pleased with, မုအသး

pleasure, n. ခုၣ်မုၤသးမု (သးမုၢ်သးခိၣ်)

pledge, v.t. ပီၣ်လး (ဟံကီၤ)

plenty, n. အၤအၤ, အၤလၤ

plot, of land, n. ဂၢ်ခိၣ်ကဝဲ (ဟိၣ်ခိၣ်ဖိတကဝီၤ)

plot, v.i. ပိးထု

plough, n. ခရီ, ထဲၤ v. ဆံး, ထဲဆး (ထဲၣ်)

plough-share, n. ခရီၣ် (ထဲၣ်အကနီၣ်)

pluck, v.t. ထုးထုၣ်ခွံၤ, ထုးထုၣ်ခွံၤ, ဒုးခွံၤ, ကံၣ်ခွံၤ (ထုးထီၣ်ကွံၢ်, ထဲးထီၣ်ကွံၢ်)

plug, n. အိၣ်ဘွၢ် (တၢ်ခိၣ်ထိးဝး)

plug, v.t. ဝံးဘိးထု, ဆံၣ်ဘိးထု

plumbago, n. ထီးသား၊ ရှာသား (ဟ်သု)
 plunder, v.t. အပူလအပူဂဲနုဆ၊ အပူလနု (ကုဆုပျံဆုနုနုတု)
 plural, a. အီအနုဒံဒံလမံ (အိအနုဒံဒံတမံ)
 pock, n. ဆဆလံးအပံးလး, လံးလး (မရိအလိ)
 pocket, n. ထံဖံ (ထာပံ)
 pod, n. အဘံကု, အကံရံ
 poet, n. ပုကုဒထိဖံ (ပုမထိဖံ)
 poetry, n. လံထိသအံ (လံထိ)
 point out, v.t. ဒုနဲလး, ဒုနဲ
 poison, n. ဆအစု (တုစု)
 pole, v.t. ထီလမဲထီ (ဒုလဲလဲလံပုဂုသုပုဂု)
 police, n. ပလံဖံကက
 polish, v.t. မးပျံ, ထုပျံ, မးထုအယံ (မးဘျံ, မးကဆုပံ)
 poll-tax, n. ပုရအခံအထး
 pollen, n. ဖီအမု (ဖီအကမု)
 pollute, v.t. မးစံစု, မးဘသလံ (မးဘအဘသံ)
 polygamy, n. အမအနုဒံဒံကက (အမအနုဒံဒံတက)
 pompous, a. လအအီကုထုထီအသ (ဟံထီထီအသး)
 pond, n. ပုဒု, ကံ, ကမ, နီ (နီ, လ)
 pontoon, n. ထီလဆမးဝုလးချံ
 poor, a. ရှု, ရှုဝုယဝု (ဖီဝဲယဝဲ)
 poppy, n. ဖံမု, ဖံထု, ဖံအထံ (ဘံအထံ)
 population, n. ထံဖံခးဖံထီလထီဆံ (ထံဖံကိဖံခဲလံခဲဆု)
 porcelain, n. ကု@ [B.]
 porch, n. ဘရဲဒုလအအီဒဲအံ (ပုဖီလအအိဒဲဒဲဒဲဒဲ)
 porcupine, n. ဆဂံဆု, ဆဂံဆု (သု)
 pore, n. ခိဝု@အမး (ကပးကဝါအပု)
 pork, n. ထံယ (ထံညု)
 port, n. ကဘးသနု (ကဘီသနု)
 porter, n. ပုခံတရံဖံ (ပုတကလအခံကုစု)
 portion, n. ဆလနုနု, ဆနုဖး (တုတနီ, တုနီဖး)
 portrait, n. ပုရအမုအနုအခံအကု (ပုအမံသုနုနုအကုအဂီ)
 position, n. ဆအီဆဆီအလး (တုအိတုဆိအလိ)
 possess, n. ပးဘသဆ, ပးဘသဝု, ပးဘသ (ပးဘတု)
 post, n. တး, ယံထု, ဂံထု (ထု, တုထု)
 pot, n. နီ, ဖး (တပး)

potash, n. ထံလၢလၢဆၢအဖီန့လၢချၢထံ
 potato, n. အၢလူ [B.]
 potter, n. ပုကးဖးဖိ (ပုကၢသပၢဖိ)
 poultice, n. ခံကျၢလၢအမးမံဆၢအဖးလးအဂး
 poultry, n. ထံခံဆၢခံ, ထံဘုထံထး (ဆီ, ထံခံထံထံတၢ)
 pour, v.i. လူလး, ဂီလး (လူလီ, ဂီလီ)
 pout, v.i. မးစူအနီ, ထံစူထံအနီ (ဟံစူထံထံအထးခံ)
 powder, n. ဆၢအမု (တၢကမု)
 power, n. အစီအမး (အစီအကမီ)
 praise, v.t. စံထံအံအံ (စံထံပတြၢ)
 prawn, n. ဘဒ့ (တဒိ)
 pray, v.t. အံကံဘးဆံဖး (ဘီထုကဖံ)
 prayer, n. ဆၢဘးဆံဖးယွ (တၢထုကဖံယွ)
 preach, v.t. လီလးလးလး
 precious, a. အပွဲဒံ, ကြံအပွဲအပအလု (အပုဒံ)
 precipice, n. ခံလီလးဘျဲ, ဆၢလးဘျဲအလး, ဆၢလးထု (တၢလီဘံအလီ)
 preface, n. လံအဆၢချဲလၢယၢ (လံအတၢကတီလၢညါ)
 pregnant, a. အဒး, အံဒဲအဂူအဝ (ဒါအဖီ)
 prelate, n. @@ [B.] ဂိုဏ်းအုပ်
 premature, a. ဖျိး, ဆံလံ, ဆံထလၢ
 prepare, v.t. တဲဝဲဆၢ, တဲဝဲ (ကတံကတီတၢ)
 presence, n. ဆၢအံဝု (တၢအံဝဲ)
 present, a. လၢအံဝုဒံ (လၢအံဝဲဒံ)
 present, n. ဆၢဖုလၢ, လဲဆီ, လဲဆီ [B.] (ခံဖး)
 presently, adv. လံအမီဘၢ (တယံတမီဘံ)
 president, n. ဘဒးမံ [B.] ပုဒံအပံထုကကး (ပဒံအဒံကတၢတဂၢ)
 press, v.t. ပံနံ, ဆၢလး, ဆၢထး (ဆံတံ, ဆံလီ)
 pretext, n. ဆၢကျဲမးအဝ (တၢဟံမၤအသးဒံအံဒံနီ)
 pretty, a. ပံလး, ဂုး (ဂု, ဃံလဲဝဲ)
 prevail, v. နး, မးနးဆၢ (မၤနၢမၤယံတၢ)
 prevent, v.t. မးထံထဲ, ပဒဲထဲ (တြီတၢ)
 previous, a. လၢအံခံ, လၢအဂုခံ (လၢအဂံခံ)
 prey, v.t. အဂူအဂု, ဖီန့အံ (ကံဆုပျံဆု, ဖီန့တၢအံ)
 price, n. အပွဲ, ဆၢအပွဲ (တၢအပု)
 priceless, a. အပွဲပံထံဒၢလုပလီလးဘၢ
 prick, v.t. ဆုး, ဆုးထံအနု (ဆဲးယံတၢ)

prickly, n. ဆာဆူ (တၢ်ဆူဖိ)
 prickly heat, n. ရှိဆာခိ
 pride, n. ဆာအိက့ၤထံၤထီၤအသး (တၢ်ဟံထီၣ်ထီၤအသး)
 priest, n. ပုလုဆာအိၣ် (ပုလုတၢ်အိၣ်)
 primary, a. လၢအဆူထံၣ်, လၢအဝံၣ်, လၢအဂုၤ (အဂံၢ်ခိၣ်ထံး)
 primer, n. လံၤမိၣ် (လံၤမိၣ်ပုၤ)
 primitive, a. အဆူထံၣ်, လၢဖျိၣ်အိၣ် (အခိၣ်ထံး)
 prince, n. စပွဲအဖိၣ် (စီၤပၤအဖိၣ်)
 princess, n. စပွဲအဖိၣ်မုၢ် (စီၤပၤအဖိၣ်မုၢ်)
 principally, adv. လၢဆၢဒၣ်ဆၢ, အၣ်ဒၣ်ဆၢ (လံၤဆီၣ်တၢ်)
 print, v.t. ပိၣ်နံၣ် [B.] (ပုၣ်နံၣ်တၢ်)
 printer, n. ပုလုအပိၣ်နံၣ်လံၤ (ပုၤပုၣ်နံၣ်လံၤတၢ်)
 prison, n. ထီၣ် [B.] (ဃီၣ်)
 prisoner, n. ပုထီၣ်ဖိၣ် (ပုဃီၣ်ဖိၣ်)
 private, a. ဘၣ်ဆဲးလၢအန့ၣ်ဆါဒၣ် (ဘၣ်ဃးဒီးအကစၢ်ဒၣ်ဝဲ)
 privilege, n. အခွဲး [B.] (တၢ်ခွဲး)
 prize, n. ခိၣ်ဖး (ခိၣ်ဖး)
 proceed, v.i. လၢလၢယၢ (လဲၤလၢညါ)
 proclaim, v.t. ဒုၣ်ဂၢၤထံၣ်လၢဆၢပရၢ (ဒုၣ်ဟံထီၣ်သါလီၤတၢ်အကစီၣ်)
 prodigal, a. လုၤဆၢအၣ်, ခိၣ်ဆၢအၣ် (သုတၢ်အါ, လၢတၢ်အါ)
 profit, v.t. န့ၣ်အၢထံၣ်ဆၢ (န့ၣ်အါထီၣ်တၢ်)
 profit, n. အထံၣ်န့ၣ်
 progress, v.i. အၢထံၣ်ဂီၤထံၣ်, လၢထံၣ်လၢထီၣ် (အါထီၣ်ဂီၢ်ထီၣ်)
 prolific, a. လၢအသၢထံၣ်အၢအၢလုၤ (လၢအသၢထီၣ်ဖျိထီၣ်အါအါကလံၣ်)
 promise, v. အုၣ်လၢ, အုၣ်လၢအိၣ်လၢ
 promise, n. ဆၢစံးဝဲ, ဆၢအုၣ်လၢ (တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤ)
 prone, a. လၢအုၣ်
 prong, n. ထးဆုၣ်အုၣ်, နီၣ်ဆုၣ်အုၣ်, အခိၣ်အုၣ် (အခိၣ်အုၣ်)
 pronounce, v.t. ကိၣ်ထံၣ်အိၣ်ဘၢ
 proof, n. ဆၢမးခါ (တၢ်မၤကွၢ်)
 prop, n. အဆူ (အတီ)
 property, n. စူၤလၢဆူခိၣ်, ဆၢဖိဆၢလံး (စူၤလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, တၢ်ဖိတၢ်လံး)
 prophecy, n. ဆၢအုၣ်ဝဲဆၢ, ဆၢဒၣ်ဆၢလၢယၢလီၤ, ဆၢအုၣ်လၢမိၢ်အုၣ် (တၢ်တဲဟံၣ်စၢၤတၢ်)
 prophet, n. မိၢ် (ဝံၣ်မိၣ်မိၣ်)
 prosecute, v.t. အုၣ်ပုၤလၢအုၣ်, အုၣ်ခွဲး (လိာ်ဘၢလိာ်ကိၢ်ပုၤ)
 prosecutor, n. တရလီၢ် [B.]

prosper, v.i. ဘီထည့်ယီထည့်, စုလးခ့ခါအထည့်ဂီထည့် (ဘိဉ်ထိဉ်ညိထိဉ်)
 prosperity, n. ဆာဘီထည့်ယီထည့်, ဆာစုလးခ့ခါအထည့် (တၢ်ဘိဉ်ထိဉ်ညိထိဉ်)
 prosperous, a. လာအဘီထည့်ယီထည့် (လာအဘိဉ်ထိဉ်ညိထိဉ်)
 prostitute, n. မဲးပွဲးမုၢ်, အံၤကုးမုၢ် (ဃဲသဲမုၢ်)
 prostrate, v.t. မးလးထံးဖါ, မးကးဂီၤ (ဒုးလီၤသံဝဲၤ)
 protect, v.t. ဂူထၤဖိၤထၤ, ပဒုးမးဖိၤဖျး (ကဟုၤကၤကယၢ်ကၤ)
 proud, a. လာအအီၤက့ၤထီၤအာၤ, လာအအီၤက့ၤဖိၤလီၤအာၤ (ဟံကဖိအသး)
 prove, v.t. မးခါ (မၤကွၢ်)
 proverb, n. ဆာခဲးဒီး (တၢ်ကတိၤဒိ)
 prudence, n. ဆာထုၤလးအာၤ, ဆာထုၤလးဂးလးအာၤ (တၢ်ပလီၢ်အသး)
 puberty, n. မုၢ်န့ၤဖိၤဘၣ်ထီၤအခါ (မုၢ်ကနီၤထီၢ်အကတိၢ်, ဖိၢ်သၣ်ခါထီၢ်အကတိၢ်)
 public, a. ဘာဆဲးလၢပုၤမုၢ်လၢမ (ဘၣ်ဃးဒီးပုၤခဲလၢ်)
 publican, n. ပုၤအံၤကံးအခါ (ပုၤဟ့ၤသ့တဂၤ@@)
 pukka building, n. တၢ်
 pull, v.t. ထုၤ, ကျဲၤ (ထုးတၢ်)
 pulley, n. စဲးသၣ် (စဲးသၣ်)
 pulp, n. ဆာဘၢအဖိၤ (တၢ်သၣ်အကပိၤ)
 pulpit, n. ဆာလီၤလးလၢလးအလး (စံၣ်တဲၤတဲၤလီၤအလီၢ်)
 pulsate, v.i. ခွံၤလီၤ, ခွံၤဖုၤ (ဆဲးဖိး, ဝး)
 pulse, n. ဆာခွံၤလီၤ, ဆာခွံၤဖုၤ (တၢ်သ့ၣ်ဖျိး)
 pump, n. စဲးလၢပထုၤထီၤ, @@ဘိၤပဲၤ [B.] (စဲးထုးထီၣ်ထံ)
 pumpkin, n. လးခဲၤသၣ် (လုၢ်ခဲသၣ်)
 punch, n. ပီၤစုၤ, စုၤဝဲလၢပဆဲးဖိးဆာအဂး (စုၤကဝဲၤလၢပဆဲးဖျိတၢ်အဂီၢ်)
 punch, v.t. ဆဲးဖိး, မုၢ်လၢစုၤခါ
 punctual, a. ဘၢအဆၢအထီၤလးထံးမၤ (ဘၣ်အဆၢအကတိၢ်လီၤတံၢ်မး)
 puncture, v.t. ဆဲးဖိးဆာ n. ဘၢဆဲးအလး (ဆဲးဖျိတၢ်, တၢ်ဘၣ်ဆဲးအလီၢ်)
 punish, v.t. စုးရဲၤ, အံၤသီၤ (သိၣ်ဃီၣ်)
 punishment, n. ဆာစုးရဲၤ, ဆာအံၤသီၤ (တၢ်စံၣ်ညိဉ်, တၢ်သိၣ်ဃီၣ်)
 punka, n. နီၤဖူၤရဲၤ (နီၢ်ဝံးသ့ၣ်)
 pupil, n. မုၢ်ရဲၤဖိၤ (မၢ်ပုၤဖိ) အဖျဲ (အပျဲၢ်)
 purchase, v.t. ပွဲးန့ၤ (ပုၤန့ၢ်)
 pure, a. ဆံၤ, ပံၤ (စီ, ဆံ)
 pus, n. အဖံၤ (ဖံ)
 push, v.t. ဆၣ်, ဆၣ်ထဲး (ဆိဉ်တနံး)
 pustule, n. ဆာအဖိၤထီၤ, အဒိၤမိၤ (တၢ်ကမိၢ်)
 put, v.t. အီၤက့ၤ (ဟံ)

put aside, v.t. ဖဲၵံၼ်, အိၵ်ၵုၵ်းၵံၼ်@@
put down, v.t. ဖၵၵုၵ်းလၵ်း, အိၵ်ၵုၵ်းလၵ်း
put on, (a hat) v.t. ချူၼ်ထွဲၵံၼ်လူၼ် (clothes) ကိၵ်းထွဲၵံၼ်ထွဲ
putrid, a. နၵ်းအုၵ်, အုၵ်ၵံၼ်ကျၵ်း (လၵ်းအုၵ်ထံၵျၵ်းသံဝဲ)
puzzle, v. မၵ်းဘိၵ်းပုၵ်း, ဘၵ်းဂံၵ်း (သးကမၵ်းမၵ်း, သးဒုဒီ)
pygmy, n. ပုၵ်းအဆံၵ်းအဂံၵ်းဖျၵ်း (ပုၵ်းအဆံၵ်းဒီးဖျၵ်းမၵ်းတၵ်း)
pyi (measure) n. တၵ်းလိၵ်း

Q

quadruped, n. ဆၵ်းမိၵ်းဆၵ်းလၵ်းအခုၵ်းအိၵ်းလိၵ်း (ဆၵ်းမိၵ်းမိၵ်းလၵ်းအိၵ်းဒီးအိၵ်းလိၵ်း)
quail, n. ထိၵ်းဝံၵ်း (ထိၵ်းပဝံၵ်း)
quake, v.i. ဝၵ်းထိၵ်း, ရှိၵ်းရှိၵ်း (ကနိၵ်းကစၵ်း)
quantity, n. ဆၵ်းအိၵ်းပုၵ်းနီၵ်းပုၵ်းယိၵ်း (တၵ်းအိၵ်းထံၵျၵ်းအံၼ်ထဲၵ်းနီၵ်း)
quarrel, v.t. ဘၵ်းထိၵ်းဘၵ်းနီၵ်း, n. ဆၵ်းအဲၵ်းလိၵ်းဆဲၵ်း
quarrelsome, a. ယုၵ်းယုၵ်းဘၵ်းထံၵျၵ်းလိၵ်းအံၼ်
quarter, n. လံၵ်းပိၵ်းကပိၵ်း (လံၵ်းခိၵ်းတခိၵ်း)
quarter basket, n. လံၵ်းတၵ်းလိၵ်း
quarter viss, n. ဆၵ်းနီၵ်းရှဲၵ်းယဲၵ်းဘၵ်း
quay, n. ကဘၵ်းဒုၵ်းနီၵ်းအထိၵ်း (ကဘိၵ်းသနီၵ်းတိၵ်း)
queen, n. နးပုၵ်းမုၵ်း (နီၵ်းပၵ်းမုၵ်း)
queer, a. လၵ်းဆဲၵ်း
quench, v.t. မၵ်းလၵ်းဖဲၵံၼ်, မၵ်းလၵ်းမၵ်းဆၵ်းဝံၼ် (မၵ်းလိၵ်းပံၵ်း, မၵ်းဟၵ်းမၵ်းသးဟူၼ်ထံၵျၵ်း)
question, n. ဆၵ်းအုၵ်စုၵ်း, ဆၵ်းအုၵ်စိၵ်းအုၵ်စုၵ်း (တၵ်းသံကွၵ်း)
quick, a. ဖျဲၵ်း, ချဲၵ်း (ချဲၵ်း)
quicken, v.t. မၵ်းမၵ်းထွဲၵံၼ်ထဲၵ်း (မၵ်းသမူထီၵ်းကွၵ်းတၵ်း)
quick lime, n. လိၵ်းလၵ်းအလကဲၵ်းထွဲၵံၼ်ဒီးဘၵ်းဘၵ်း
quickly, adv. ဖျဲၵ်းဖျဲၵ်း, ချဲၵ်းချဲၵ်း (ပုၵ်းပုၵ်းချဲၵ်းချဲၵ်း)
quick sand, n. မုၵ်းလၵ်းလၵ်း
quicksilver, n. ပထၵ်း [B.] (ပထၵ်း)
quiet, a. အိၵ်းကစုၵ်းယၵ်း, အိၵ်းလၵ်းမၵ်းပိၵ်း (အိၵ်းဘိၵ်းကလၵ်း)
quill, n. အဒိၵ်း, ထိၵ်းဒိၵ်း (ထိၵ်းဒိၵ်း)
quilt, n. လၵ်းမံၵ်းဒဲၵ်းလၵ်းပဆၵ်းန့ၵ်းလၵ်းဘွၵ်း (လိၵ်းမံၵ်းဒါ)
quite, adv. ထိၵ်းလူၼ်ထိၵ်းဆဲၵ်း (ခဲလၵ်းခဲဆဲၵ်း)
quittance, n. ပုၵ်းစၵ်း, လံၵ်းပုၵ်းစၵ်း [B.] (လံၵ်းဟ့ၵ်းဒုၵ်းကမၵ်းဝံၼ်@@@)
quiver, n. လၵ်းမံၵ်း, ဖျိမံၵ်း (လၵ်းပိၵ်း, ပျိပိၵ်း)
quotation, n. ဆၵ်းရှဲၵ်းအုၵ်ထွဲၵံၼ်န့ၵ်းဆဲၵ်း (တၵ်းယူထၵ်းထီၵ်းန့ၵ်းတၵ်းကတိၵ်း)

quote, v.t. စံဆာ, ချဲ့ဆာလဟပုဂ္ဂိုလ်အဆာချဲ့ (စံတၢ်တမံမံလၢပုဂ္ဂိုလ်အတၢ်ကတိၤ)

R

rabbit, n. ပဒဲ, ပဒဲကဘဲ (ပဒဲ, ပဒဲကဘီ)

race, n. အဆါး (အကလံာ်) v.i. စဲပြဲ (ဃုာ်ပြဲ)

radish, n. ဘၢခိၣ်လး (သဘၣ်ကီၤလၢ)

raft, n. ဖိၣ် [B.] (ဖိၣ်, ထိ)

rafter, n. ထီၣ်ခိၣ် (သဒိ)

rag, n. ဆၢကဲၣ်ဘၣ်ကဲၣ်ယၤ, ဆၢယၤကဲၣ် (တၢ်ကံးညၢ်ဟးဂီၤ)

rail-road, n. လဲၣ်မ့ၢ်ဖးၣ်သး (လဲၣ်မ့ၢ်အူအူ)

railway-train, n. လဲၣ်မ့ၢ် (လဲၣ်မ့ၢ်အူ)

raiment, n. ဆၢကီၣ်ဆၢခိၣ် (တၢ်ကူတၢ်သိး)

rain, v.i. ဆၢဆးလဲၣ် (ဟဲၣ်) n. ဆၢဆး (တၢ်စူၤ)

rain-bow, n. လၢ, လၢလဲၣ်အိၣ်ထံၤ, လၢအိၣ်လဲၣ်ထံၤ

rain-proof, a. ထိးဆၢဆးထံၤ

raise, v.t. ဘိၣ်ထံၣ်, ဆိၣ်ထံၣ်, ဆိၣ်ပခိၣ်ထံၣ် (စိၣ်တဖီထီၣ်)

rake, n. ခရဲဖိၣ်, နီၣ်ကွၢ် (ကြိၣ်တကလံာ်)

rampart, n. ဆၢခိၣ်ဒး, ထိ (တၢ်ခိၣ်ဒဲ, တိၢ်ခိၣ်တံၤ)

Rangoon, n. တခိၣ်

ransom, v.t. ယုၣ်ထံၣ်န့ၣ်ထဲၣ်, ပွဲၣ်န့ၣ်ထဲၣ် (တၢ်ပုၤထီၣ်က့ၤ)

rap, v.t. ဒဲး, ချဲ (ဒိ, ပိၣ်)

rape, n. ဆၢဖိၣ်ဆိၣ်ပုၤမ့ၢ် (တၢ်ဖိးဆူၣ်)

rapid, a. ချဲၣ်, ဖျဲၣ်, ချဲၣ်မၤ (ချဲ, ချဲမး)

rarely, adv. ခုၣ်ကွၢ်ခုၣ်ကွၢ်, ရှဲးဘျဲး (တစုတခိၣ်)

rat, n. ယုၣ် (ယုၣ်)

rattan, n. ဂု (ဂုၢ်)

rate, n. အပွဲၣ်ကြိၣ်, အနီၣ် [B.] (အပုၤကြိၣ်)

raven, n. ကျဲး (စိးဝဲၣ်ဃးတကလံာ်)

ravine, n. ဆၢခိၣ်ဖးၣ်, ဆၢခိၣ်, ဆၢလဲၣ်ဆိၣ် (တၢ်ကျိၤ)

ravish, v.t. ဖိၣ်ဆိၣ်ပုၤမ့ၢ် (ဖိးဆူၣ်)

raw, a. ခံၣ်ဆဲး, အခံၣ် (သံကစံး)

ray, n. မုၢ်အဂီၢ် (ကပီၤအဇၢ်)

razor, n. ဒီးလိၣ်ခိၣ် (ဒီးလိၣ်ခိၣ်)

reach, v.t. ထီၣ်, ထီၣ်စိး (တုၤ, တုၤဃီၤ)

read, v. ဖိၣ်လံၤ (ဖးလံၤ)

ready, a. အိၣ်တဲးဝဲးအသးဂီၢ်ယုၣ် (အိၣ်ကတံၢ်ကတိၤအသးဝံၤလံၤ)

real, a. လန့်ထိုးလန့်ဆွဲ, ရှုမး (နီနီနီ)
 realm, n. ဘုရား (ဘိမ္ဗိ)
 reap, v.t. ကူး (ကူး)
 rear, n. အလေးခံ့, ဆာအလေးခံ့ (တင်အလိပ်ခံ)
 reason, n. ဆာသွာယာနာသွာ, အဂဲအကိယ (တင်နီပာ)
 rebel, v.i. ပိဋိယ (ပူထီ)
 rebound, v.i. ဂဲထဲဆဲထဲထဲ, ဂဲထဲကဒဲထဲ, ဖူထဲထဲ (ဆဲတနီ, ဆဲတနီ, ဖိုးတဒါကု)
 rebuff, v.t. ပဒဲထဲ, မထဲထဲ (တြိတင်လဲသးဖု)
 rebuke, v.t. အိကုဆာမာလဲအလိ, အဲလိ (ဟံတင်မာလဲအလိ, ဒူအိ)
 recede, v.i. ဂဲထဲလဲအလေးခံ့ (ကုလဲအလိခံ)
 receipt, n. ဆာဒဲနာ, ပူစာ [B.] (တင်ဒဲနီ)
 receive, v.t. နာ
 recent, a. ဘု, လဲအကဲထဲလဲယံဒဲဘာ (သိ, လဲအကဲထီမိကိ)
 recite, v.t. ပူလိ (ပူလိ)
 reckless, a. အိလဲဆာထဲလဲအာအာ (တအိဒဲတင်ပလိအသးဘဲ)
 reckon, v.t. ဝဲထဲနဲထဲ, ဝဲထဲတဲထဲ (ဂံတင်ဒဲတင်)
 recline, v. မဲနဲ (မဲနီ)
 recluse, n. အိလဲကဲ, မဲဘဲပူရဲဂုကဲအာ (တရဲလိအသးဒဲပူဂဲအိအိဘဲ)
 recognize, v.t. ထိနဲ, တတဲထဲ
 recollect, v.t. နာထဲထဲ (သဲနီထီထီကု)
 record, v.t. ကွဲနဲ
 recover, v.i. ဘဲထဲ, အိဆဲထဲထဲ (ဘဲကုကဲဒဲ)
 recover, v.t. နာထဲဒဲ (နီကုကဲဒဲ)
 red, a. ဝဲ (ဂီ)
 redeem, v.t. ယဲထဲထဲ, ပဲထဲထဲ (ရဲထီကု, ပူထီကု)
 redeemer, n. ပူရဲလဲအပဲနဲထဲဆဲလဲကဲ (ပူလဲအပူကုတင်တဂဲ)
 reed, n. မိ, မိပဲ (တပိ, တပိထဲ)
 reef, n. ကိတဲ [B.] (အကုအကိ)
 reel, n. ဆဲခွဲ (စိကိ)
 refuge, n. ဆာအိကဲအလဲ, ဆာမိဖုအလဲ (တင်ပူဖုအလိ)
 refuse, v.t. ဂဲလိတဲလိ, ထိဆာအာ (တတုလိဘဲ)
 refuse, n. ဆာဘဲဒဲ (တင်ဘဲစဲကိ)
 regatta, n. ဆာပြဲချဲ, ဆာဝဲပြဲချဲ
 region, n. ခဲ, ထဲလဲခဲဖဲ (ထဲလိကိပူ)
 regular, a. လဲအဆာအထိဘာ (လဲအဆာအကတိဘဲ)
 reign, v.i. စဲရဲပဲဘာ (စဲညီပဲဘဲ)

rein, n. ကဘွဲအစွဲကိုင် [B.]

reject, v.t. ထိုးဆုတ် (တတုတ်လိတ်)

rejoice, v.i. ဘွဲ့၊ ဘွဲ့၊ ဘွဲ့၊ ဘွဲ့ (သုခသုခ၊ သုခသုခ)

relation, n. ပုထိုးတူတူထိုး၊ ထိုးတူတူထိုး (ပုထိုးတူတူ)

relatives, n. အဘွားအထီး

relax, v.t. မဆုတ်လွှဲ၊ မဆုတ်လွှဲ (မဆုတ်လွှဲ၊ မဆုတ်လွှဲ)

release, v.t. ပျံ့လွှဲ၊ မဆုတ်လွှဲ (ပျံ့လွှဲ၊ မဆုတ်လွှဲ)

religion, n. ဆာဘီဆာဘီအလှူအလှူ (တံတံတံတံတံတံ)

reluctant, a. လမ္မိမဆုတ်၊ အဆုတ်အဆုတ်၊ လဆုတ်အဆုတ် (တံတံတံတံတံတံ)

rely, v.i. ဒီဆုတ်အဆုတ် (သုခသုခ)

remain, v.i. အဆုတ်ထိုး၊ အဆုတ်ထိုး၊ အဆုတ်ထိုး (အဆုတ်ထိုးအဆုတ်ထိုး၊ အဆုတ်ထိုး)

remainder, n. ဆာဘီဆာဘီအဆုတ် (တံတံတံတံတံတံ)

remarkable, n. လဆုတ် (လဆုတ်)

remember, v.t. နှုတ်ထိုးထိုး၊ ထိုးထိုး (သုခသုခထိုးထိုး၊ တံတံ)

remit punishment, v.t. မဆုတ်လွှဲထိုး (မဆုတ်လွှဲထိုး)

remote, a. ယိုး (ယိုး)

remove, v.t. ဘွဲ့ထိုး၊ ဘွဲ့ထိုးအလှူ (သုခသုခအလှူ)

rend, v.t. ရှုထိုး (ရှုထိုး၊ ညှိ)

renounce, v.t. မဆုတ်ထိုး၊ အဆုတ်ထိုး၊ ထိုးဆုတ် (သုခသုခ)

rent, hire, n. အဆုတ်ထိုးအလှူ (အဆုတ်ထိုး)

repair, v.t. ဘွဲ့ထိုးထိုးထိုး၊ မဆုတ်ထိုးထိုး (မဆုတ်ထိုးထိုး)

repeat, v.t. မဆုတ်ထိုး၊ မဆုတ်ထိုး၊ ပုထိုး (မဆုတ်ထိုး၊ မဆုတ်ထိုး၊ ပုထိုး)

repeatedly, adv. မဆုတ်ထိုးထိုးထိုး၊ ကျဆုတ်ကျဆုတ်၊ ဆုတ် (တံတံတံ)

repent, v.i. နှုတ်ထိုးထိုးထိုးအဆုတ် (ပုထိုးထိုးထိုးထိုးအဆုတ်)

reply, v. မဆုတ်ထိုး၊ မဆုတ်ထိုး (ကံဆုတ်ထိုး၊ မဆုတ်ထိုး) n. ဆာဘီဆာဘီ (တံတံတံ)

reptile, a. လဆုတ် (လဆုတ်)

reputation, n. အလှူအလှူ (အလှူအလှူ)

request, v.t. အဆုတ်ထိုး

resemblance, n. ဆာဘီဆာဘီ၊ ဆာဘီဆာဘီအဆုတ် (တံတံတံ၊ တံတံတံ)

residue, n. အဆုတ်ထိုးအဆုတ်၊ ဆာဘီဆာဘီ (တံတံတံတံ)

resist, v.t. ထိုးထိုးထိုးထိုး၊ မဆုတ်ထိုး (ထိုးထိုးထိုးထိုး၊ မဆုတ်ထိုး)

resolve, v.i. အဆုတ်ထိုးထိုးထိုးအဆုတ် (ဟံတံတံတံ)

resound, v.i. ဘွဲ့ထိုးထိုးထိုးထိုး (သုခသုခထိုးထိုးထိုးထိုး)

respect, v.t. ပုထိုးထိုးထိုးထိုး၊ အဆုတ်ထိုးထိုးထိုး (ဟံတံတံတံ၊ ဟံတံ)

respectful, a. လဆုတ်ထိုးထိုးထိုးထိုး (အဆုတ်ထိုးထိုးထိုးထိုး)

response, n. ဆာဘီဆာဘီ၊ ဆာဘီဆာဘီ (တံတံတံ၊ တံတံတံ)

rest, v.i. အိပ်ပွဲ, အိပ်ထိ (အိပ်ဘုံ, အိပ်ကတိန်)
 restless, a. မိလနုဘျ (မိတနုဘျ)
 restore, v.t. ဖုလုထဲ (ဟုန်ကဒါကုတိန်)
 restraint, n. ဆာထုဆာ (တိထုတိန်)
 result, n. ဆာလုအကဲထုလုဆာလုမိဒုဒါအကဲ
 resurrection, n. ဆာဂဲထုထဲလုဆာဝံ (တိဂဲဆာထုတိန်ကုလုတိန်သံ)
 retard, v.t. ဒုလုဆာရီရီ, မဒဲဒါအကယံထုအိဒါ
 retreat, v.i. ဂုထဲအာ (ဂုကဒါကုတိန်)
 return, v.i. ဂဲထဲထဲ (ဟဲကုတိန်)
 return, v.t. ဖုလုထဲ (ဟုန်ကုတိန်)
 reveal, v.t. မဖျိထု, နဲဖျိထု (မဖျိထိန်)
 revelation, n. ဆာနဲဖျိ (တိလိန်ဖျိထိန်)
 revenge, v.t. ဖုဆာထဲ, မဆာထဲဆာမဒါအာ (မဆာကုတိန်မဒါအာ)
 revenue, n. အခိ, အခိအထး (တိအခိ)
 reverer, reverence, v.t. ယုယု, ပကဒ (ယုယိန်, ဟဲကဲ)
 revise, v.t. ယိဘဲထဲ
 revolt, ပိထု (ပုထိန်)
 revolve, v.i. ချဲအာ, ကုအာ (တရဲအသး)
 reward, v.t. ဖုလုခိဖာ, ဖုလုအလဲအလဲ (ဟုန်အဘုအလဲ)
 rheumatic, a. ဘာဆဲဆာချာဆာပဲ, ဘာဆဲမု [B.] (ဘာဃးဒီးတိဆါချိန်သဲ)
 rhinoceros, n. ဆာဒိ (တိဒိန်)
 rib, n. ဂုပွဲ, ဂံပွဲ (ကိဃိန်ကဲ)
 rice, n. ဂုဆာ, မု (ဟု, မု)
 rice-pot, n. ဖာမု
 rice-pounder, n. မီး [B.]
 rich, a. ကဲဒိ, ကဲဒိကဲမု, ကဲဒိကဲရီ (အထုအတိ)
 rich man, n. ပုထုပုလု, ပုထုကက [B.]
 riches, n. ဆာထုဆာလု, စုလုခိ (တိအထုအတိ)
 riddle, sieve, n. ခဲဘာ, ဆာရီရီ (ဖုဂု)
 ride, v. ထု (ဒီး)
 ridge, n. ဂုစီ, ယံခိယိ (သဒိစိမိန်)
 ridiculous, a. လဲနဲဘာဖဲလဲ, လာအလဲနဲပာ (လာအလိနဲဘာပု)
 right, a. ဘာ, အမဲအတိ, စုထုလုခိ (အမုအတိ, စုထုတိ)
 righteous, a. လာအတိအလိ (လာအမုအတိ)
 rim, n. အခိဖဲ, အခိဒါ (ခိန်)
 ring, n. စုဝံ, ဆာအခွ (ပသး)

ringworm, n. ရှိ၍ (ဖီ)
rip, v.t. ရှုထုလွှဲ, ရှုယလွှဲ (ဖီယာ်ကွံတ်)
ripe, a. မံၤ (မံ)
rise, v.i. ဂဲထုၤ (ဂဲၤဆၢထီၣ်)
rival, v.t. ပြဲဆဲး (ပြဲတၢ်) n. ပုပြဲဆဲးဖီၣ်, ပုပြဲလိာ်အံၤ (ပုပြဲတၢ်ဖီ)
river, n. ထံၤချီၤကတိၤ
river bank, n. ရှၢ်မုၤထံး
road, n. ဖးၣ်, ဖးၣ်သ့ၣ် (ကျဲ)
roam, v.i. ဂၢ်ဝဲၣ်, လဲၣ်ဝဲၣ် (လဲၣ်ဝဲၣ်, ဟးဝဲၣ်)
roar, v.i. ယုၣ်ဆဲး (ကညီၤ)
roast, v.t. အံၤကၢၤ (ကၢ်)
rob, v.t. အံၤဂုၤန့ၣ်, ထမုၤဆဲး (ကုၢ်န့ၣ်, တမုၢ်န့ၣ်)
robber, n. ထမုၤ, ထမုၢ်ထမုၤ (တမုၢ်တမုၢ်)
robe, n. ဝဲၤလိၣ် [B.] (ဆဲးကၤဖးထီၣ်)
robust, a. ဆီၣ် (ဆီၣ်)
rock, n. လိၣ်ဖးၣ်, လဲၣ် (လဲၣ်, လိၣ်ဖးၣ်)
rogue, n. ပုအံၤအံၤကၢၤ, ပုအံၤကၢၤ
roll, v.i. ချဲးအံၤ (လိၣ်တလဲၣ်) v.t. ထုၤချဲး, ချဲးခဲၤ, ထုၤထုၤ (ထုၤထီၣ်)
roller, n. နီၣ်ချဲး (နီၣ်တနီၣ်ဖးၣ်)
Roman-Catholic, n. ပရံၤကံၤ (ပရံၤကံၤ)
roof, n. ဂံၤခိၣ်, of the mouth, ထးချဲး, ထးချဲး; v.t. ဝဲၤထုၤအံၤ (ဟံၣ်ခိၣ်, ခဲၣ်တဒီခိၣ်, ဒုးထီၣ်ဟံၣ်ခိၣ်)
rook, n. ကျဲး (ထီၣ်လၢအလိၣ်ဖးဝဲၣ်တကလံၢ်)
room, n. အလံး, ဒုး (အလိၣ်, ဒး)
roost, v. ဆဲးလဲၣ်, ဆဲးလဲၣ်
root, n. အဝံ (ဂံၢ်) v. ဆဲးအဝံ (စဲၤအဂံၢ်)
rope, n. ဖျဲးဖးၣ် (ပျဲးဖးၣ်)
ropy, a. ဖျဲးဖျဲး, ဖျဲးဖျဲး, ဖဲၤ, ယဲး (ဟံၣ်, စဲးဘး)
rosary, n. စံးပဒံး [B.] (စံးပဒံး)
rose, n. ဖီၤဆဲးဆဲး (ဖီၤတၢ်ဆဲး)
rot, v.i. အံၤခါကျဲးခါ, ကျဲး, အံၤ (အံၤသံကျဲးသံ)
rotten, a. အံၤ
rough, n. ကုၣ်တဲး [B.] ဖျဲးအံၤ (တဘျဲးဘဲး)
roughly, to speak, v. ယဲးဆဲး [B.]
round, a. ခွဲး (ကဝီၤ) -- n. အခွဲး, ဆဲးအခွဲး (တၢ်အကဝီၤ)
rouse, v.t. ထီၣ်ဂဲထုၤ, ပဂံၤထုၤ (ဒုးဖဲသံနီၣ်)

row, n. ကရဲး a boat, v.t. တငါးချီ (ကါ်တငါ)
 rub, v.t. ထူ့, တဲးခဲ (ထူ့, တြုာ်)
 rubbish, n. ဆာ်ဘိာ်, ဆာ်ဘိာ်မူ့ချ (တါ်ကမူ့ကမူ့)
 ruby, n. မနံးဝိး, ထူ့မျီဝိး (တါ်မျီဂီၤ)
 rudder, n. ဘနုာ်လၢ, ဘနုာ်ဝဲ, တဲးမး [B.] (နီၣ်ဝဲးခဲ)
 rude, a. အယဲးအစဲး, လဲးလဲးလဲး (တဲးတဲးလဲး)
 rug, n. ကီၤခိး [B.] (ကီၣ်စီ)
 ruin, v.t. မးကဲး (မးလဲးဂီၤ) n. ဆာ်ကဲးကဲး (တါ်ဟးကဲးဟးဂီၤ)
 rule, v. ပးဘၢ, စ့းရဲးပးဘၢ (စံးညီၣ်ပးဘၢ)
 rules, n. ဆာ်ဘိာ်ဆာ်ဘိာ်
 rumor, n. ဆာ်ကဲးထဲးလဲးအပရဲး, ဆာ်ကဲးထဲးလဲး (တါ်အဂ့ၢ်ဟူထီၣ်သါလီၤ)
 rump, n. အမ့းဖျိး, အမ့းခဲး (မဲးပျိး, မဲးအခိၣ်ထဲး)
 run, v.i. စဲး (ဃုာ်)
 runaway, n. ပုၤလၢအစဲးဂ့ၢ်အသး (ပုၤလၢအဃုာ်ပုၤဖျိးကံးအသး)
 rupee, n. တဲးတဲး [B.] စ့းအဘး (ဘး)
 rush, n. ဖိးလဲး (တဲးပိာ်တဲးကဲး) v.i. စဲးရဲး (ဃုာ်သမိ)
 rust, n. ဆာ်ထဲးအဲး, ဆာ်ထဲးအဲးထဲး (တါ်ထီၣ်အဲးထီၣ်သး)
 rut, n. လဲးဖျိး (လဲးကဲး)

S

Sabbath, n. မးဝါးနဲး, မ့းအိၣ်ပံးနဲး (မ့းအိၣ်ဘဲးအဲး)
 sack, n. ထီၣ်ဖးခိၣ် (ထီၣ်ဖးခိၣ်)
 sacrament, n. စးခါးမ့းတၢ, ဆာ်ဘိာ်ဆာ်ဘိာ်အဲး (တါ်ဘျီတါ်ဘိအဲး)
 sacred, a. ဆံးပံး, ဘၢဆာ်အိၣ်ကဲးဆံးပံး (ဘၢတါ်ဟံးစီဆံးအိၣ်)
 sacrifice, v.t. လဲးထဲးဆာ်, လဲးထဲးဆာ် (လဲးတါ်ဟံးတါ်)
 sad, a. ဃုာ်အဲးအဲး, ဘၢမ့းဘၢမး (ဃုာ်အဲးသးအဲး, ဘၢမိၣ်ဘၢမး)
 saddle, n. ကဲးအဲးအဲး, အဲး (တါ်ဂီၤကါ်)
 safe, a. ဖိးဖျိး, ဖိးဖျိးလဲးဆာ်မဲးသးဖျိး (ပုၤဖျိးလၢတါ်ဘၢယိၣ်ဘၢဘျီ)
 sago, n. မ့း, ဃၢကဲး (သဲးကဲး)
 sail, n. ဃါလၢ v. ကဲးယါ (ယါလဲး)
 sailor, n. ကဲးဖျိး (ပုၤကဲးဖျိး)
 saint, n. ပုၤဆံးပံး (ပုၤအဲးအဲး)
 salad, n. ဆာ်ခိးဆာ်လၢလၢပအဲးအဲး
 salary, n. အလဲးအဲး, လဲးခး [B.] (အဘျးအဲး)
 sale, n. ဆာ်အဲးဆာ်, ဆာ်အဲးပုၤအဲးဆာ် (တါ်ဆါတါ်ပုၤတါ်)
 saliva, n. ထီၣ်ဖျိး, ထီၣ်ဖျိးထီၣ်, နီၣ်ထီၣ် (ထီၣ်ပုၤထီၣ်, ထီၣ်ခိၣ်ထီၣ်)

salt, n. ထံလၢ a. ဂၢ (အံသၢ်, ဟီ)
 salty, a. ဂၢ
 salts, n. ဝံ့ပွဲထံလၢ (ကသံၣ်အံသၢ်)
 salute, v.t. နှဲဆဲ [B.] ချဲဒု (ကတိၤဒိၣ်တၢ်)
 salvation, n. ဆၢထိးထဲးတဲးထဲး (တၢ်အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ)
 sambur, n. ဆၢပိး
 same, a. ပး, မိၣ်ပိး (ဒ်သိး)
 same day, ကနံးပး
 sample, n. အဒိး, အဒိးအထူ (အဒိ)
 sanctify, v.t. အိၣ်က့ၤဆံၣ်ပံ (ဟံးစီဆံ)
 sanctuary, n. ဆၢအလးဆံၣ်ပံ (လိၣ်စီဆံ)
 sand, n. မုး
 sandal, n. ခုဖံး; wood, ဝံ့နုၤမၤ, ဆၢလီၤ (ခိၣ်ဖံး, သုၣ်နုၤမု)
 sand-bank, n. ဝီၤ [B.]
 sand-stone, n. မုးလိး
 sap, n. ဝံ့အထံၤ, ဝံ့အထူ (သုၣ်ထံ)
 sapphire, n. ထၢမျါနီၤလၢ, မနံးနီၤလၢ (တၢ်မျါနီၤလၢ)
 Satan, n. မုၢ်ခိးလဲး (မုၢ်ကီၤလံၢ်)
 satin, n. ဖဲး [B.] (ဖဲ)
 satisfied, a. ဝံ့မံၤဝံးမံၤ
 satisfy, v.t. မးမံၤဝံ့မံၤဝံး (မၤဒ်အကကျၢၤသ့ၣ်ကျၢၤသး)
 sauce, n. ဆၢအစး, ဘၢ, ငၢပုၤယုၤ [B.]
 saucer, n. ဘဲးဘၢပုၤထီၤ, ပကးပုၤ [B.] (လံးဖးထံအလီၤခိၣ်လၢအဖီလံးတဘျီ)
 savage, n. ပုၤရှဲအယဲးအစဲး (ပုၤအရၢၢ်)
 save, v.t. ထိးထဲးတဲးထဲး, မးဖိးဖျး (အုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤ)
 saviour, n. ပုၤထိးထဲးတဲးထဲးဆၢ (ပုၤအုၣ်က့ၤခိၣ်က့ၤတၢ်)
 saw, n. လွံး [B.] -- dust, လွံးဘိၤ (လွံး, လွံးကဘိၣ်)
 say, v.i. စံး, လီၤ, ချဲး (စံး, ကတိၤ, တဲဝဲ)
 scab, n. အခိမၤ (အကိၢ်ယုၤကိၢ်ယုၤ)
 scabbard, n. ပုၤကိၢ်, ဒီးကိၢ်, နးကိၢ် (နးတရံး)
 scaffold, n. ညး [B.] (တၢ်ဂီၤထီၣ်)
 scales, balance, n. ခံၤ, of fish, ယၢအဘိၣ်
 scalp, n. အခိဖံး (ခိၣ်ဖံး)
 scar, n. အပိးလး, အဖးလး (အပူၤလိၢ်)
 scarce, a. ခး, ရှဲ, ရှဲခိ (စုၤ, ရှါ)
 scare-crow, n. ဆၢလၢပမးတုၤထီၤ, ယါ (နီၢ်တယၢ်)

scent, n. အနံ့သွ့, ဆနံ့ဖျားနံ့ကျ (တံနံတံသွ့)
 sceptre, n. စပွဒ်အနီထိန်းဘီး (စီပလအနီထိန်းဘီး)
 schism, n. လအိတ်လိဆတ်လိဘေ
 scholar, n. ဆမးလိမံ, အဖျဲ (အပျဲ)
 school, n. ဆမးလိမံအလး, ကိဉ် [B.] (တံမလိလံအလိ)
 scissors, n. ကးကူ [B.] ကူတရဲ (ထးတံ, ကးကူ)
 scoff, v.i. ဒုဒုဆ (ဒုဒုဒုတံ)
 scold, v.t. အဒိ, အဲလိ
 scorch, v.t. ခိဉ်, ခိဘး (ကိတံ)
 scorpion, n. ထံဘးဆူ, ဆကဲမ (ပတုးချး)
 scour, v.t. ထုခိ, ထု (ထုလတံအသုးတမံမံ)
 scourge, n. နီယုနီယုထး (နီယုနီယုတံ)
 scowl, v.i. ဆဲအလးအမ (ဟံအံလိအမံ)
 scrap, n. အကဲအခါ, အမုအဘျး (တံအကဲအခါ)
 scrape, v.t. ခွ, ကွ (ကွး)
 scratch, v.t. ခွ, ကွ, ဝ (တံ, ကွး)
 scream, v.i. ဂုခံဂုကိတ်, ကိတ်ရံထု (ကိတ်ပသုထိတ်)
 screen, n. ကလက [B.] ဆလပကဒုဆ (တံကံသဒါ)
 screw, n. ဝဲအူ (ဝဲအူ)
 scribe, n. ပုကွလိ (ပုကွလိတံကက)
 scripture, n. လံဆံပံ (လံစီဆံ)
 scroll, n. လံအထူ (လံအထူ)
 scrotum, n. ဒံဘကူ@@
 scrub, v.t. ထုလး
 scull, v. တငါးချံ
 sculptor, n. ပုစိယုဆမံ, ပုရဲလးအဒုးကံဆ (ပုလးအဒုးကံဒုးဝဲတံဒံအံဒံနီ)
 scurf, n. အဘျး, အဖုဘျး, ဘီး [B.] (တံသဒံ)
 sea, n. မာဆမံ, ပုလဲ [B.] (ပိတ်လဲ)
 sea gull, n. ထံဘျံဘျံဘွဲ
 seal, n. တစံ [B.] ဆမဲနဲ (တံစဲပနီယး)
 sealing-wax, n. ခဲ [B.] (ဃံ)
 seam, n. အထိ (အကျံ)
 seamless, a. အထိအံအံ (အတံတံအံ)
 search, v.t. ယိပံ, အုပ -- n. ဆယိပံ, ဆအုပ (ချ - တံချတံ)
 season, n. အဆးအထိ, အခံအခါ (အခံအခါ)
 seat, n. ဆးနဲအလး, လးဆးနဲ (လိဆဲနီ)

second, a. နံမံလဲမံ၊ နံကလက (ခံမံတမံ)
 secret, a. အိၣ်ညၣ်, အိၣ်ဘံ (အိၣ်တဒါ, အိၣ်ခူညၣ်ဝဲ)
 secular, a. ဘၣ်ဆဲးလၢအယီၤလကူၣ်, ဘၣ်ဆဲးလၢဆၢဖံးဆၢယၢ (ဘၣ်ဃးဒီးဖံးဒီးညၣ်)
 secure, a. လၢအဖီၣ်ဖျၢၣ်လၢဆၢဘၣ်ယံၣ်အလး (လၢအပူၤဖျၢၣ်တၢ်ဘၣ်ယံၣ်ဘၣ်ဘျီအလီၢ်)
 sediment, n. ဆၢအလၢဒုဒ, အခဲၣ်ဒီးခဲၣ်ဒ (တၢ်လီၤဒး, တၢ်ကမူၣ်လီၤဒး)
 sedition, n. ဆၢပိၣ်ထ့ၣ် (တၢ်ပူၤထီၣ်)
 see, v.t. ဒၣ်ဘၣ် (ထံၣ်တၢ်)
 seed, n. အချံၣ် (သ့ၣ်အချံၣ်)
 seedling, n. ပွဲၤဖိၣ်
 seek, v.t. ယံၣ်ပျီ, အပူၤ (ယုၣ်န့ၣ်)
 seem, v.i. လၢဒုၣ် (လီၤကံၢ်)
 seemly, a. အိၣ်ဒဲအပံၤအလၢ, ကြံၣ်ဒုၣ်ဘၣ်ဝုၣ် (အိၣ်ဒီးအယံၣ်အလၢ, ဘၣ်အခါး)
 seize, v.t. ဖိၣ်န့ၣ် (ဖိၣ်န့ၣ်)
 seldom, adv. ခုးကူၣ်ခုးကူၣ်, နးဆိးနးကူၣ်, ခုးဘျးခုးဘျး (တဘျီတကူၣ်, တစုတခိၣ်)
 select, v.t. ရွံၣ်န့ၣ်, ရွံၣ်န့ၣ်အပူၤထ့ၣ် (ယုၣ်ထၢ, ထၢန့ၣ်)
 self, n. or pron. အန့ၣ်ဆါ (အကစၢ်ဒၣ်ဝဲ)
 selfish, a. န့ၣ်, ဖံး, အဲၣ်လၢအသး (အဲၣ်လီၤအသးတခါတၢ်)
 sell, v.t. အပူၤဆါ (ဆါ)
 semblance, n. ဆၢလၢဒုၣ် (တၢ်လီၤကံၢ်)
 semi-circle, n. ဆၢခွဲၣ်ဒုၣ်လတဝၤ (တၢ်ကဝီၤအတတ်)
 senator, n. ပုၤလိၤတီၢ်ဖိၣ် (ပုၤစုၣ်နးဖိၣ်တဂၤ)
 send, v.t. အပူၤမၤလၢ, ဝိၣ်, ဖုၤယုၤ (ဟ့ၣ်ယုၤ, မၤလီၤ)
 send away, v.t. ဝိၣ်ခွဲၣ်, ဒုးထဲး
 send to, v.t. ဝိၣ်စဲး
 sense, n. ဆၢပုၤယၢ, ဆၢကိၣ်ဆၢဆၢ (တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆး)
 sensual, a. ဘၣ်ခတၢ်, ညုၣ်လဲးဘၣ် (သးကလံၢ်ကလံၤ)
 sensuality, n. ဆၢလဲးဆၢဘျး, ဘၣ်လဲး
 sentence, n. ဆၢချဲးကယုၤ, ဆၢချဲးကဆၢ (တၢ်ကတိၤတထံၣ်)
 sentinel or sentry, n. ပုၤခိၣ်ကံၢ်ဖိၣ်, ပုၤခိၣ်ဆၢဖိၣ် (ပုၤခိးတၢ်ဖိ)
 sentry-box, n. ခိၣ်ကံၢ်အလး, တဲးခိၣ်ဆၢ (ဟံၣ်ဖိၣ်လၢပုၤခိးတၢ်အဂီၢ်)
 separate, v.i. လၢဒုၣ် v.t. မၤလၢဒုၣ် (လီၤဖး, မၤလီၤဖး)
 sepulchre, n. ဆၢပုၤခိၣ် (ပုၤအသ့ၣ်ခိၣ်)
 serai, n. ဘိၣ်ဘျး, [B.] ဇရပ်
 series, n. အစံၢ်အစံၢ်, [B.] အစီအစဉ်
 serious, a. အိၣ်ကုၣ်အသးဂုးဂုးရၢရၢ, နး (သပုၢ်)
 sermon, n. ဆၢဟီၣ်တရဲ, ဆၢလီၤလၢလၢ (တၢ်ဟီၣ်တရါတဘျီ)

serpent, n. ဂူ (ဂု်)
 servant, n. ပိုး, အခါအရှေ့, အပိုးအရှေ့ (ကု်)
 serve, v.t. မအဆာ, မအဆာလအာ (မအတု်, မအတု်လအဂီ်)
 sesamum, n. ဒံ့ -- oil ဒံ့ဝံ့ (နံ့သိထံး --- နံ့သိထံ)
 set, v.t. of the sun, မုလနု (မု်လီနု်)
 seven, a. နံ့ (နံ့)
 seventeen, a. ကဆံ့နံ့ (တဆံ့နံ့)
 seventeenth, a. ကဆံ့နံ့မံ့လမံ့ (တဆံ့နံ့မံ့တမံ့)
 seventy, a. နံ့ဆံ့ (နံ့ဆံ့)
 sever, v.t. ဒုထုခံ့, ဒုလဒုဖခံ့ (ဒု်တံ့ကံ့)
 several, a. တဘျုး, ကနုနု (တနီနီ)
 severally, adv. လကဒဲလက (တဂါဒဲတဂါ)
 severe, a. နနုလု (နနုကလံ)
 sew, v.t. ဆဆ (ဆတု်)
 Sgaw Karen, n. ဖါထံး, ရှု
 shade, n. အလဒု, အဒု (တု်ကဒု)
 shaggy, a. လအဆံ့ဖုရု, အဆံ့ပု, အဆံ့ထီ (ဆု်ကဖု်လု်)
 shake, v.i. os, ဂဲဝ, ရှိခံ့ (ဟုးဝး)
 shall, aux. v. က, မိ (က)
 shallow, a. ဆံ့, ထံဆံ့, ယိအံ့ (ဒု်, တယံ်ဘု်)
 sham, v.i. ကျဲမအအာ (ဟ်မအသး)
 shame, n. ဆမုမဲ (တု်မံဆး)
 shameful, a. ကြံးမုမဲ (ကြံးမံဆး)
 shampoo, v.t. ဘံး (စံ်)
 Shan, n. ဝဲကက
 shape, n. အခံးအက v.t. မကဲထုအခံးအက (အကု်အဂီ, မအကု်အဂီ)
 share, v.t. အနုနုဖလကဒဲလက (နီဖးတဂါဒဲတဂါ)
 shark, n. ယကဝဲ (ညု်ကမီ)
 sharp, a. အဲ, စု, လအစု, လအအဲ (လအအု်ဝဲ, လအစုဂါ)
 sharpen, v.t. ကျဲအဲ, ကျဲစု, ဝဲစု, ဝဲစု (ကျ, ဒုအု်)
 shatter, v.t. မထုဖလဒုမုလဒုဘျ (သု်ဖးဆုအခီဖိတဖု်)
 shave, v.t. လံ့ (လု)
 she, pron. အမု, အမိ, အဝါ (အဝဲ, အမိ)
 sheaf, n. ဘုလု (ဘုကဒု်)
 shear, v.t. ထံထု (တံ်တံ်ကံ့)
 sheath, n. အကီး@@ (အတြး)

shed, n. တနုကူ [B.]

shed, v.t. လှူလှူဂါလှူ, ဒုလှူလှူ, မလှူလှူ (ဒုလှူလှူ)

sheep, n. ဝိ -- fold, ဝိဖိုး (သိ, သိအကရ)

sheet, n. လးမံဒ (လိမံဒါ)

shelf, n. စံ (ရံခိန်) (စင်)

shell, n. အကူ v.t. အိလှူခွဲအကူ, ဘျူအဖိ (ကု, အိလှူခွဲအကူ)

shelter, n. ဆာအိခိဝိလှူအာ, ဆာအိခိကဒုအလး v.i. အိခိအာ (တိခိခိ -- အိခိကဒုအသး)

shepherd, n. ပုယူဝိ (ပုကွိသိ)

shield, n. ထးဖိ (ကတိ, သမိ)

shift, v.t. ညှအလး, အလှူအလး (သးအလိ, လဲလိအလိ)

shine, v.i. ဖဲထး (ကပိထိန်)

shingle, n. ဝိပယဖိလှူပိလှူဂံဖိ (သုဘိဖိလှူဟိခိခိအဂိ)

ship, n. ကဘးယါ (ကဘိ)

shiver, v.i. ဝေထိ, ဝေထိလှူ (ကနိကစိ)

shoal, n. ဝိ [B.] (သိန်)

shoe, n. ခဲဖိ (ခိန်ဖိ)

shoot, v.t. ခေ, ခေဆ (ခေတိ)

shoot with a gun, ခေကျိ

shop, n. ဆဲ [B.]

shore, n. ရှမထး (ကိပိန်လဲန်နိ)

short, a. ဖိ (ဖိန်)

short time, ဖျကလ, လဆိဖိ, ကဆိကလး

shorten, v.t. မလှူဖိ (မလှူတိ)

shortly, adv. လယိလိမိဘ (တယိတမိဘိ)

should, aux: v. ဘ, ကြိ (ကြိး)

shoulder, n. ခိဘိလှူခိ (ဖိဘိခိ)

shout, v.i. ကိရှထး, ရှအလှူ (ကိပသထိန်)

shove, v.t. ဆဲ, ထး (ဆိန်, ထိန်)

shove off a boat, v.t. ညှခိ, ဆဲပယခိ

shovel, n. ပိတုပယထိ, ပုချိပယထိ (တဟိကဘျိ)

show, v.t. ဒုနဲ (ဒုနဲန်)

shower, n. ဆာဆဲပယလှူ, ဆာဆဲပယမြ (တိစုစဲးမြ)

shred, v.t. ရှ, ယမုယဘျး (ယဘျိယဘျိ)

shriek, v.i. ဂုခိဂုကိ (ကိကိထိန်)

shrimp, n. ခဲဖိ (အိခိအဆိ)

shrink, v.i. လန့်ခွံ့, ခွံ့ထည့် (သွံ့, သွံ့ထိန်)
shrive, v.t. ဖျါခွံ့အဆာဒဲဘာလအဆာလီဖျါထည့်အကိုး
shudder, v.i. ဝေထိလ, ရှုလဝေထိလဝေတု (ကနိုးကစုန်)
shun, v.t. ကပု (ပဒုန်ဟးဆဲး)
shut, v.t. ကဘိတ်, ဖာဘိတ်, ပိတ်ထိ (ကးတိတ်ဃာ, ပိးဃာ)
shuttle, n. လှူထွံ, ယဲဖီလော (လှူထွံ)
Siamese, n. ယိတယာဖိ, ခဲ (ယိဖိ)
sibilant, a. လအာခါရိရိရရရ
sick, a. ကိအာဒ, ဆာ, စုဆာ (ဆါ, ဆူးဆါ)
sickle, n. ထာဂု (ထါကိန်)
sickness, n. ဆာစုဆာဆာ
side, n. အဂ္ဂုဖာ, အနဲထိတ် (အကပါ)
sideways, sidewise, adv. လဲဒဲခံဒဲဒဲ (လဲတနုတပါ)
sidle, v.i. လဲနုလဲအာဒ
sieve, n. ခဲဘာဒ (နိန်ဂု)
sift, v.t. ဂုလဲလအာခဲဘာဒ, ဆဲနု (ဂု)
sigh, v.i. ဘရိ, ဂုအာဂုထိ (ကအုကစါ)
sign, n. ဆာနဲ, ဆာမာနဲ (တပ်နိန်)
signature, n. ဆာဆာအမဲ, လဲမေ [B.] အလဲမေ
silence, n. ဆာအိကစုယာ, ဆာအခါလအိဘာ (တပ်သိန်တအိန်ဘာ)
silk, n. ထိ (သတိန်)
silver, n. စု (စု)
similar, a. လဲဂု (လိကိန်)
simmer, v.i. လဲဘိထည့် v.t. မာလဲဘိထည့် (ကလိထိန်သိ, ဒဲကလိထိန်ကယိကယိ)
simple, a. အတိအလိ, ယိယိ [B.] (အတိအလိ)
sin, n. ဆာဒဲဘာ, ဆာအရဲ (တပ်ဒဲဘး)
sin, v. မာဆာဒဲဘာ, မာဆာအရဲ
since, adv. ခါဒ, ခါ
since childhood, ခါလအဖိဘာ
sincere, a. လအာဒဲလိအာတိ (လအာသးလိ)
sing, v. ဘအိဆာ, ခါကုဆာ (သးဝိန်တပ်)
sing, v.t. လဲလအာမု, မဲခွံ (လဲကိန်)
sink, v.i. လဲဘာဒ, လဲဒဲ (လိဒဲ)
sinner, n. ပုဆာဒဲဘာဖိ, ပုဆာအရဲဖိ (ပုဒဲဘးဖိ)
sip, v.t. အိဆာ (ဆူး)
sir, n. ကဆါ (ကစိန်)

sister, n. ထာၵုဝဲမၤ (ဒီပုၤဝဲၤမုၢ်)
 sister-in-law, n. ခံၤနဲးမၤ (ပုၤဒဲးမုၢ်)
 sit, v.i. ဆၢၤန့ၣ် (ဆ့ၣ်နီၤ)
 situated, a. အိၣ်ပၣ်, အိၣ်ဝဲၣ်
 six, a. ပုၤ (ဃု)
 sixteen, a. ကဆံၤပုၤ (တဆံၤဃု)
 sixteenth, a. ကဆံၤပုၤမံၤလဲၤမံၤ (တဆံၤဃုမံၤတမံၤ)
 sixth, a. ပုၤမံၤလဲၤမံၤ (ဃုမံၤတမံၤ)
 sixtieth, a. ပုၤဆံၤမံၤကမံၤ (ဃုဆံၤမံၤတမံၤ)
 sixty, a. ပုၤဆံၤ (ဃုဆံၤ)
 size, n. အဒိၣ်အတီၢ် (အဒိၣ်အတီၢ်)
 sizing, n. ကိၣ်အထံၤ (ကိၣ်အထံၤ)
 skein, n. လူၤကခွဲး, လူၤကထူၤ, လူၤကချဲး (လုၢ်တခွီၤ)
 skilful, a. အစူၣ်, ကိၣ်ခွဲးကိၣ်ဘၣ်, လံၤမၤ [B.]
 skim, v.t. တုၣ်န့ၣ်
 skin, n. အဖံၣ်, အဘံၣ် v.t. ဘျုးအဖံၣ်
 skip, v.i. ဖုၤ (စံၣ်)
 skull, n. ခိၣ်ပံၤ, ခိၣ်ပံၤလဲၤ, ခိၣ်အကူၤ
 sky, n. မုၢ်ခိၣ်, မုၢ်ဖိၣ်ဖုၤ (မုၢ်ဟံၣ်လိၤ)
 slab, n. လိးပၤ (လၢၢ်ဘုၣ်ဘုၣ်)
 slant, a. ဒဲးခံၤ (ဒဲးခံၤ)
 slap, v.t. ဒဲး, ရှဲး (ဒဲး, လၢ)
 slate, n. လိးခံၤပၤ (လၢၢ်ဘုၣ်ဘုၣ်)
 slave, n. ပိး (ကုၢ်)
 slay, v.t. မဲးခံၤ (မဲးခံၤ)
 sleek, a. ဖျုၤ, ဖျုၤလံၤကံၢ် (ကဆုၣ်ကံၢ်)
 sleep, v.i. မံၤ (မံၤ)
 sleep well, v.i. မံၤန့ၣ်
 sleeve, n. ပလုၤစူၤ (အိၣ်ကံၢ်ဒုၣ်)
 slice, v.t. ခွဲၤလဲၤ, @@ခွဲၤလဲၤကဘျုးကဘျုး, ကုၢ်ခွဲၤ (ကုၢ်, ကုၢ်ကဘျုး)
 slim, a. လိးထီၣ်, ဘဲးဘီၣ် (ပယုၤဒဲး)
 slime, n. ဆၢၤအယုၤအယဲး (တၢ်ကယုၤကယဲး)
 sling, n. ကိၣ်, ဖလီ (နီၣ်ဘျုး)
 slip, v. ဖျုၤ, ဖျုၤ (လီၤတလံၢ်, လီၤတလံၢ်)
 slope, v.i. လဲၤဖဲးဖဲး, လဲၤဘျဲး (အိၣ်လီၤဘံၤပၤ)
 slow, a. ရှိၤ, ဖျဲးအံၤ (တချဲးဘုၣ်)

slowly, adv. ပုလုလု, စီးစီး, ရှိရှိ, ဆါဆါ (ကယိကယိ)
 sludge, n. ဖဲလ, ဖဲလဲာဂ့ဝံ (ကဟ်ကဟ်)
 slumber, v.i. မံခံ, မံမာ (မံခ, မံသပုလ)
 small, a. ဆံး, ဆံးခိလ, ပြဲကဒဲ (ဆံး)
 small-pox, n. လိး, ဆာဆာလိး, မရီး (လာ်, မရိ်)
 smart, v. ခိအာဒဲ, ခိအိဒဲ, ဂဲ (ကိ်ဟ့, ကိ်အူ)
 smear, v.t. ဂု, ဂုလဒဲ
 smell, v.t. နာ, နာဆာ (နာတိ်)
 smelt, v.t. မးဖိထ့, အ့ကဲဖိထ့
 smile, v.i. နံမံ (နံကမံ) --- n. ဆာနံမံ (တိ်နံကမံ)
 smite, v.t. ဒိ, ထး (ဒိ, တိ်)
 smith, n. ပုထမလ, ပုနဲဆာဖိ, ပဘဲ [B.] (ပိမဲတဂါ)
 smoke, n. မ့ဆ (မ့အုခိ်)
 smoke, v. အိးခံမိလ
 smooth, a. ဖျဲ, ဖျဲလဲကိ်
 smother, v.t. မးအာဒဲ (မးသံလာမ့လုအသဝံအယိ)
 snail, n. ချိပနဲ (ချိသဝံး)
 snake, n. ဂူကဘိး (ဂု်)
 snake-ground, n. ခဝံခလယာဒဲ [T.P.] ပဲလင်းမြေ
 snare, n. ခုး, ဖျဲခုး (ပျဲသကိ်)
 snarl, v.i. ယုဆာ (ကညိလ)
 snatch, v.t. ထုးနု, ဖျဲရဲ, ဖိထုး (စိထုး)
 sneer, v.i. နံဘာဒဲ (နံဘာ်)
 sneeze, v.i. ကဆု, ဂဆု, -- n. ဆာကဆု, ဆာဂဆု (ဆဲ, တိ်ကဆဲ)
 snore, v.i. ဘထုထ့, မံဘထုထ့, မံဘဝံ
 snort, v.i. အ့ဆာလအာနာဖး
 snow, n. မုခိမိ (ဘုဂ်လိသကါ)
 snuff, n. နံ (နံခိ)
 so, adv. ဘဲနီဝိ, အ့မဲဘဲနီတး, ဘဲဝိ (ဒဲနံအသိး, မဲဒဲနံဒိး)
 so long, ယံဖိးဘိး
 so forth, ဘဲအဲဘဲအဲ, ဒဲအဂါဂဲ, ဒဲလယာ
 so many, အာအာထိးဒဲလု
 soak, v.t. စုလဒဲ, စုမိ (စုဂ်စိဂ်)
 soap, n. ဆာပု [B.] (ဆာပု်)
 soar, v.i. ယုထုလအာဖိဖး (ယုထိဂ်ဆုထး)
 sob, v.i. ဂုဒဲကုဒဲလဲ (ဟိဂ်သိတကုး)

sober, a. ဂုးဂုးရှါရှါ, မွဲမွဲရှါရှါ (သပုၚ်)
 sock, n. ခုယျုအဖျိၣ် (ခိၣ်ဖျိၣ်ဖျိၣ်)
 soft, a. ဖူၤ, ဆါ (စၢ်)
 soften, v.t. မးလးဖူၤ, မးလးဆါ (မၤစၢ်လီၤ)
 softly, adv. ဖူၤဖူၤ, ဆါဆါ (ကိးကိး)
 soil, v.t. မးဘၣ်လီၤ (မၤဘၣ်အါ)
 soldier, n. ဃုးဖိၣ် (သးဖိၣ်သံၣ်ဖိၣ်)
 sole, n. ခုယၢၣ် (ခိၣ်ညါသး)
 solid, a. နီၣ်ချး, နီၣ် (ကိၤ)
 solve, v.t. မးဖျိၣ်ထဲၣ်ဆၢအခါပယီၤ (ဟ်ဖျိၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်အခိပညီ)
 sombre, a. ဆၢအုၤဆၢခံၣ်, အမ့ၤအုၤပုၤ
 some, pron. ကနးနး (တနီၤ)
 something, n. ဆၢလမံၣ်မံၣ်
 sometime, adv. ဘၣ်လမၤဖျါ, ဘၣ်ကက့ၤက့ၤ
 somerset, n. ဆၢဖျါခံၣ်ပိၣ် (တၢ်ဝၣ်လ့ၢ်ခိၣ်သၣ်)
 somnambulist, n. ပုၤလၢအမံၤစဲၣ်မံၤစဲၣ်ဖျါ, စဲၣ်မံၤစဲၣ်ဖျါ (ပုၤလၢအဟးဝဲလၢအမံၤအခါ)
 son, n. ဖိၣ်ခါ (ဖိၣ်ခါ)
 son-in-law, n. မၤ
 song, n. ဆၢသးအံၤ (တၢ်သးဝံၣ်)
 songster, n. ပုၤသးအံၤဆၢဖိၣ် (ပုၤသးဝံၣ်တၢ်ဖိၣ်)
 sonorous, a. လၢအသီၤဖးဒိၣ် (လၢအသီၣ်ဖးဒိၣ်)
 soon, adv. လယံၤလမီၤဘၣ်, ဂီၤဂီၤ, လဆိလလး, နးဆိဒီး (တစိၢ်တလီၢ်, ဂီၤဂီၤ)
 soot, n. ဖးမုၢ်, ပွဲၣ် (တပုၤမုၢ်)
 soothe, v.t. အုၤလ့ၢ်, အုၤယၢ, မးမုၤထဲၣ် (မၤမုၢ်ထီၣ်က့ၤ)
 sorcerer, n. ပုၤမးကဒဲပမုၤ (ပုၤလၢအမၤကဒါပမဲၢ်)
 sore, a. ဆၢ, ငးဆၢ (ဆါ, သးဆါ)
 sorrow, v.i. ငးအုၤ, ဃုၤအုၤငးအုၤ (သ့ၣ်အုၤသးအုၤ)
 sort, n. အမိၤ [B.] (အကလံၢ်)
 soul, n. ငးမၤ (သးသမုၤ)
 sound, n. အသီၤ v.t. သီၤ v.t. မးသီၤ (သီၣ်)
 soup, n. ဆၢယၢအထံၤလၢဆၢအုၤပွဲၣ်
 sour, a. ဆဲၣ် (ဆံၣ်)
 source, n. အထံၤ, ထံၤခါ (ထံၤခါ)
 south, n. မုၢ်ခါ, လံးထံၤ (ကလံၤထံၤ)
 sow, v. ပွဲၣ် n. (see) pig.
 space, n. အဘိးဆၢ, အယဲၣ်, အဆိးဆုၤ (အဘၢၣ်စၢၤ, ကစီၤ)

spade, n. ပီတူး [B.] (တဟ်)
 span, n. စုထာ, ကထာ (စုထါ, တထါ)
 spark, n. မှုဖီ (မှန်အူဖီ)
 sparrow, n. ထိပ်ဖွံ (ထိန်ဖွံး)
 spawn, n. ယဒံ -- v.i. ယဒံလဒံ (ညဉ်ဒံ -- ညဉ်ဒံလီ)
 speak, v. ချဲ, ချဲဒု (ကတိ)
 speaker, n. ပုလအလီဆ, ပုလအချဲဆ (ပုလအကတိတတဂါ)
 spear, n. ဖဲ (ဘီ)
 specially, adv. လဲဆုဒအဆ (လီဆီဒတိ)
 speck, n. ဆာဘာစံစ, ဆာဘာလီ, ဆာဘာစီ (တိဘာအါ)
 speckle, n. ဆာကံပြု, on a beast, ကံကဲ (တိစံပြု, ကံဃု)
 spectacles, glasses, n. ယုဒဒံမု, မဲမု [B.] (မံထံကလဒံမံ)
 spectre, n. ပုစ (တိတဃာ)
 speech, n. ဆချဲ (တိကတိ)
 speedy, a. ဖျဲ, ချဲ (ချဲ)
 spell, v. ခဒံလံ (ဟ်ဖိန်လံမံဖျါ)
 spelling-book, n. လံခေထံ, လံမိရါ (လံမိပု)
 spend, v.t. မလုဆ, မလုခဲ, ဝိလုခဲ (မလုကံ, သုလုကံ)
 spew, v. အဲထုခဲ, ပြဲထု, ပိထု (ဘိထိတိ)
 sphere, n. ဆဖျိဒံ (တိဖျါသလါ)
 spice, n. ဗွဲ, ဆနုမု (တိနုမု)
 spider, n. ခဲ, ခဲဆီ [T.P.] (ကပီ)
 spill, v.t. မလုလ, မလုခု (လီဆံ)
 spine, n. အဖျိဗွံ (တိပျိဃံ)
 spire, n. ဖရဲဒံ [B.]
 spirit, soul, n. ဘမု (သး)
 spiritual, a. ဘဆဲလုဒံ (ဘိဃးဒံသး)
 spit, v. ထိဖျိ (ထုပျိ)
 splash, v. ဘာလီလုမု, ဆံထုဒံ (ဘိအါလါကပံးဘိဘိ)
 spleen, n. အမု (ကမီ)
 spoil, v.t. အဂုနုဆီ, မဂုဂီ (ကုနုဆုတိ)
 spoke, n. လဲပုအထီ (ကဟာဒံ)
 sponge, n. ပမုဆမံ (ကုပိလဲ)
 sponsor, n. ပုလအထိအဒံ (ပုအုခိအသးမိ)
 spoon, n. နိထိ (နိတါ)
 sport, v. လိကွဲ (လိကွဲ)

spot, n. of water, ထိအကွေး, place, အလး
 spotless, a. လံာ်ဘၢမုးချၤဘၢ, လဘၢလံာ်ဘၢလံာ်ဘၢ, ဆံၤ (ကဆိ, ဆံ)
 spotted, a. စံးဖိး (စံးပိစံးဃာ်)
 sprained, v.i. ဘၢချဲၤ, အဆၢပျံး (အဆၢလီၤတလံာ်)
 spread, v.i. လဲထ့ၤ, ပျၢလၢအဘၢ, ဂၢထ့ၤဘၢလၢ v.t. ထုပျၢလၢ, အလံာ်လၢ, ဒလၢ (လံာ်ထီၣ်, သလၢလီၤ)
 sprig, n. ဝံးအယိ (သ့ၣ်ဒုအစိးနါ)
 spring, of water, v.i. ဖျိးထ့ၤ n. ထံးဒဲ, ထံးထ့ၤဖျိး (ထံထီၣ်ပၢၤ)
 sprinkle, v.t. ဝံးလၢထံး (ဖံထံ)
 sprout, v.i. ထီထ့ၤ, မဲထ့ၤ (မဲထီၣ်)
 spy, n. ပုယိဉ်ဆၢ, ပုယိဉ်ဆၢ (ပုၤကွၢ်ခဲသ့ၣ်တၢ်)
 square, n. ဆၢလံာ်နီၤလံာ်နီၤဃိးလံာ်အဘၢ
 squeeze, v.t. ဘံး, ဘံးဆံး (စံး, စံးဘံး)
 squeezed, a. လၢဘျး
 squint, a. ယဲၤ, မ့ယဲၤ (တကျဲ)
 squirrel, n. လံာ်ဘၢ, လံာ်ဝဲ -- a flying squirrel, ဖျိး (လံာ်, ပျံး)
 squirt, n. ဖိးရိး (နီၣ်ဖိးထံ)
 stab, v.t. ဆဲး (ဆဲးတၢ်)
 stable, n. ကဲးအလး
 staff, n. နီၣ်ထံး (နီၣ်ထံးဘိ)
 stag, n. ဆၢဃိးဖၢ (တၢ်ဃိးဖါတဲး)
 stain, v.t. မးဘၢစိး, ဆဲးလၢလံာ်ဝံး, မးဘၢကွဲး
 stair, n. ဃၢဝဲ (ဃိးအသ့ၤတသ့ၤ)
 stake, n. ပနဲးဝဲ, တး v.t. ဒိးလၢပနဲးဝဲ, ဖျိးလၢတး (တၢ်ပနီၣ်အတၢ်, ပျၢလီၤတၢ်)
 stale, a. အအံၤအဆၢဂၢးဂီၤ, အံၤလၢအံၤ (အိၣ်တဝံးတဆၢဘၢလၢအလီၤလံာ်အပံ)
 stalk, n. အဘိးဝံး, အဒု (အဘိ, အဒုၣ်)
 stallion, n. ကဲးအထံ (ကသ့ၣ်အတၢ်)
 stammer, v.i. ချဲးဘုးထံး (ထုးထး, အုးအး)
 stanch, v.t. မးထုးအံၤ (မၤတၢ်သ့ၣ်)
 stand, v.i. ဆၢထုး (ဆၢထုး)
 standard, flag, n. အလၢ [B.] (အလံာ်)
 standard, class, n. အဖုၤ
 star, n. ဂျၢ (ဆၢတဖျါၣ်)
 stare, v.i. ယိးထဲထ့ၤ (ကွၢ်တၢ်သမိးရိး)
 startle, v.i. ဂျိး (ဖုး)
 starve, v.i. ဘၢဝဲဆဲး, အိၣ်ဝဲအိၣ်ဆဲး, ဘၢဝဲလၢဒဲ (ဝံးသံလီၤဒဲ)

station, n. ဆာအိပ်ပထုအလး (တၢ်အိၣ်ကတိၢ်အလိၢ်)
 statue, n. အဂ့ၣ်, ဆာဂ့ၣ်, ဆာအဒိၣ် (တၢ်ဂီၤ, တၢ်အဒိၣ်)
 stature, n. အဂ့ၣ်, အယုၤ (အယုၢ်)
 stay, v.i. အိၣ်, အိပ်ပထု (အိၣ်ကတိၢ်)
 steadfast, a. ဂုးခါ, အိၣ်ဂုးအိၣ်ခါ (အိၣ်ဂၢၢ်ဆိးကျါ)
 steal, v.t. အ့ၣ်ဂ့ၣ်, အ့ၣ်ဂ့ၣ်အ့ၣ်ဘျၢ (ဟ့ၣ်တၢ်ဘျၢတၢ်)
 steam, n. ထံၤအံၣ်, အံၣ် (အသံ, ထံသံ)
 steamer, n. ကဘဲးမ့ၢ်ကယျံၣ်
 steel, n. တဒဲး, ထးတဒဲး (ထးတဒဲး)
 steep, a. လဲးထုၣ်
 steersman, n. ပုရီၤလဲၣ်, ပုဖိၤလဲၣ် (ပုၤလၢအခိးချံၣ်)
 step, v. ခါထုၣ် n. ခါ (ခါ, တခိၣ်ခါ)
 step-brother, n. ထးဖုၣ်ဝဲၣ်ယါ (ဒိပုၢ်ဝဲၣ်ခါခါ)
 step-daughter, n. ဖိမ့ၢ်ယါ (ဖိမ့ၢ်ယါ)
 step-father, n. ဖါယါ (ပုၢ်ယါ)
 step-mother, n. မိယါ (မိၢ်ယါ)
 step-sister, n. ထးဖုၣ်ဝဲၣ်ယါ (ဒိပုၢ်ဝဲၣ်မ့ၢ်ခါ)
 step-son, n. ဖိမ့ၢ်ယါ (ဖိမ့ၢ်ယါ)
 stern, n. အဲၣ် (ခါ)
 steward, n. ပုၤယိၣ်ဆာအုၣ်အိၣ် (ပုၤကွၢ်တၢ်အိၣ်အခိၣ်တဂီၤ)
 stick, n. နီၣ်ခါ (နီၣ်က့ၢ်)
 stick, v. ထးဘျးအဆၢ, မးဘျးထး
 sticky, n. ဘျး, ယဲး (ဟံး, ဟံးတနံး)
 stiff, a. ဆိၣ် (ဆိၣ်)
 sting, n. အဒဲး (အထုၣ်)
 stink, v.i. န့ၣ်အ့ၣ်, န့ၣ်အ့ၣ်, န့ၣ်ဆိၣ်န့ၣ်ဖဲ (န့ၣ်အုၣ်န့ၣ်ယး, န့ၣ်တိၢ်န့ၣ်ဖဲ)
 stir, v.i. မးဂဲး (ဒုးဟူးဒုးဂဲး)
 stomach, n. အဖူၤ (ကဖူၤ)
 stomach-ache, n. ဂုးပဲၤ
 stone, n. လိး (လၢၢ်)
 stone or brick building, n. တၢ်
 stony, a. လိးအာအဂီၢ် (လၢၢ်အါအါဂီၢ်)
 stool, n. လးဆၢန့ၣ်, ခါ [B.] (လိၢ်ဆုၣ်နီၤ)
 stoop, v.i. လဲးကုး, ကုးလဲး, ရီၤလဲးကုး (တကုးလိၤ, ဆးလိၤအသး)
 stop, halt, v.i. အိပ်ပထု, အိၣ်ထီ (အိၣ်ကတိၢ်, တၢ်)
 stop, prevent, v.t. ပဒဲးထး

stopper, n. အခံဘွဲ့, အဆိမ့် (ခိပ်ထိုးဝး)
 store, v.t. အိမ်ကုန်ကုန်ဆွဲ (ဟ်ဖိပ်တၢ်)
 stork, n. ဘရဲ, ဘရဲထီၣ်ခိၣ်
 storm, n. လံးဂဲၤဖးဒိၣ်, လံးလဖု (ကလံၤမုၢ်သိၣ်ဂီၤ)
 story, n. ရှု, ပိး [B.] (ပု)
 stout, a. ဘီၣ်, ဆီၣ်, ညးဂုၤသးခါ (ဆူၣ်, သူၣ်ဂၢၢ်သးကျါၤ)
 straight, a. လီၤ adv. ကထံၣ်ပး (လီၤ, တကီၢ်ခါ)
 strain, v.t. ထုၣ်ဆွဲ (ထုၣ်ဆါ)
 strange, a. လဲၣ်မဲးလဲၣ်ဆွဲ, လဲၣ်ဆိလဲၣ်မဲး (လီၤတိၢ်လီၤဆီ)
 stranger, n. ပုၤမံး (ပုၤတမံၤ)
 strangle, v.t. ခဲးဘိၣ်ထံး, ခိၣ်ခဲး (ကိၢ်ယုၢ်တတၢ်, ကိၢ်ယုၢ်လီၤတကံး)
 strap, n. ဖျံးဆွဲဖိး (ပျံၤတၢ်ဖိး)
 straw, n. လီၤခါ (လီၢ်)
 stray, v.i. ဂးဖျိးဖးဒုၣ် (ဟးဖျိးကျဲ)
 stream, n. ထံၤဖိၣ်ချိၤ v.i. ယွဲလဲ (ထံဖိကျိ, ယွဲလီၤ)
 streamer, n. အလၢဖးထီၣ် (အလၢထီၣ်ခိးအံၣ်)
 street, n. ဖးဒုၣ် (ကျဲ)
 strength, n. အဂဲၤအဘး (အဂံၢ်အဘါ)
 stretch, v.t. ဆီၣ်ထုၣ်စူၤ, ယုၤထုၣ်စူၤ, ယုၤထုၣ် (စူၣ်, စူၣ်လဲၣ်)
 strew, v.t. ပွဲၤလဲၣ်, ပွဲၤလဲၣ် (ဘဲၣ်လီၤ, ကလုၢ်လီၤ)
 strict, a. ကး (ဃး)
 stride, v.i. ခါဆၢၣ်ခါ, ခါဆၢၣ်ခါ (ခါကတၢ်ခိၣ်)
 strife, n. ဆၢၣ်အဲၤလိၤဆိးချဲၣ်, ဆၢၣ်အဲၤလိၤတုၣ်လိၤ (တၢ်ဂုၢ်လိၢ်ဘီၣ်လိၢ်)
 strike, v. ခဲး, ဒိၣ်, မုး (ခဲ, လၢ)
 string, n. ဖျံးဖိး (ပျံၤဖိး)
 strip, v.t. ဘျုးလဲၣ်ခွဲၣ်, အိၣ်လဲၣ်ခွဲၣ် (အုၣ်ကွံၢ်, အိၣ်ကွံၢ်)
 stripe, n. အထီၣ်အကီၢ်, ကထီၣ်ကထီၣ်, [B.] (အစင်း)
 strive, v.i. ကိၣ်စး [B.] ကျဲးစး (ကျဲးစး)
 stroll, v.i. ဂးကွဲး
 strong, a. ဂဲးဆီၣ်ဘးဆီၣ်, လၢအဂဲၤအဘးအိၣ် (အဆူၣ်အချုး, လၢအဂံၢ်အဘါအိၣ်)
 struggle, v.i. ဂဲးပျုး (ဂဲးပျုးဂဲးဆး)
 stubborn, a. နါကဲၣ်, ဘးနီၣ်, ဘးကး (နါကုၢ်, သးကီ)
 student, n. ဆၢမးလိၤမံၤ (ပုၤမၤလိၤလံၢ်ဖိ)
 study, v.i. မးလိၤလံၤ (မၤလိၤလံၢ်)
 stuff, n. ဆၢပိးဆၢလၢ (တၢ်အမိၢ်ပုၤ)
 stumble, v.i. ဘးထး (ဘဲၣ်တိၢ်)

stumbling-block, n. ဆော့ဘထော့အလး, ဆာလဒုံဖါအလး (တၢ်ဘၣ်တၢ်အလီၢ်)
 stump, n. ခံ့ထီၣ်နီၤ, ခံ့ခိၣ်ဆူၣ်, အခိၣ်ဆူၣ် (ခိၣ်ဆၢၣ်, သ့ၣ်ခိၣ်ဆၢ)
 stunned, to be, v.i. ခံၣ်ယုၣ်, န့ၣ်ဆာလၢခိၣ်အူၤ (သးပုၤနီၣ်သး)
 stunted, to be, v.i. ဖါၣ်, မဲးဗဲၣ် (လီၤတစ့ၤ)
 stupefaction, n. ဆာထုၤထူၣ်, ဖျးဘၣ်
 stupid, a. ငါးဦး, အသးထံၤအူၤ, အသးလဆာဘၣ် (ဦးဇၢ်, သးတဆး)
 sturdy, a. ဂုး, ခၢၣ် (ဂၢၢ်, ကျၢၤ)
 stutter, v.i. ချဲးဘုၣ်ထုၤ (အုးအး, ကလုၢ်ဘုးဘး)
 stutteringly, adv. ဘုၣ်ထီၣ်ထီၣ်ဘုၣ်ထုၤထုၤ, ဘုၣ်ထီၣ်ဘုၣ်ထုၤ
 sty, sore, n. ရှိၣ်ပနီၣ်, ဝံၣ်ထွဲၣ်လံး, pig-sty, ထီၣ်ဖိး (မဲၣ်ဝဲ)
 submerge, v. မးလဒဲးဘးလၢထံၤကျဲး
 substance, n. ဆာအမိၣ်ရၢၤ (တၢ်အမိၣ်ပုၢ်)
 subtract, v.t. ထုၣ်ခွဲၤ (ထုးကွံာ်)
 suburb, n. ဆာလၢဝံးအနဲးခိၣ်နဲးထီၣ် (တၢ်လၢဝံၣ်အဃၢၤ)
 succeed, v. န့ၣ်ဘၣ်အလး (ထီၣ်ဘၣ်အလီၢ်)
 success, n. ဆာကိၣ်လၢလၢထွဲၣ်ထွဲၣ် (တၢ်ကိၣ်လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်)
 successor, n. ပုၣ်န့ၣ်ဘၣ်ထဲးဆာ (ပုၤထီၣ်ဘၣ်အလီၢ်)
 succour, v.t. မးဆာ (မၤစၢၤ)
 such, pron. ဘဲၤဆာယီၤလမံး, ဘဲၤယီၤခိၣ် (ဒ်တၢ်အံၤတမံၤ)
 suck, v.t. အ့ၣ်န့ၣ်, အိးဆူၣ်, စွဲၤ (အိၣ်န့ၣ်)
 suckle, v.t. ဒုးအ့ၣ်န့ၣ် (ဒုးအိၣ်န့ၣ်)
 suckling, n. ဖိၣ်ဘၣ်အ့ၣ်န့ၣ် (ဖိၣ်သ့ၣ်အိၣ်န့ၣ်ထံ)
 sudden, a. လၢအကဲၤထွဲၣ်ရၢၤ, လၢအမးရၢၤအသး (လၢအမၤအသးတဘျီဃီ)
 suddenly, adv. ရၢၤ
 suds, n. ဆာပုၤအပူၤ (ဆးပုၣ်သဘဲ)
 sue, v.t. စွဲးတရး [B.] မးလိၣ် (မၤကိၣ်)
 suffer, v.t. ထီၣ်ဘၣ်ဆာ (တုၢ်, ခိၣ်)
 suffice, v.i. လၢပုၤထွဲၣ်, ဘၣ်ယုၣ် (လၢပဲၤလံ, ဘၣ်လံ)
 sugar, n. ထံၤလၢဆာ (အံၣ်သ့ၣ်ဆၢ)
 sugar-cane, n. ဆံၤဖိၤ (ထံပိာ်)
 suggest, v.t. ဖုၤလၢဆာကိၣ်, ဖုၤကိၣ် (ဒုးကုၣ်အီၤ)
 suitable, adj. ကြံၣ်
 sulky, sullen, a. နီၣ်ကဲၣ်နီၣ်ကဲၣ်, မးဖိၤအသး (န့ၣ်ကုၣ်နီၣ်ယုၤ)
 sulphur, n. ကး [B.] (ကး)
 sultry, a. ခိၣ်အံၣ်ခိၣ်ဖး, ခိၣ်နးလုၤ (ခိၣ်တဝံ)
 sum, v.i. အိၣ်ကုၣ်ကိၣ်, အိၣ်ကုၣ်ပုၤ (ဟံးပိာ်, ဟံးဃာ်)

summary, a. ဘာဆဲးဆဲးချဲးအချဲး (ဘဉ်းဃးဒီးတၢ်ကတိၤဖုၣ်)
summerset, n. ဆၢခွဲၤကွဲၤ
summit, n. အဒဲးခိၣ် (အခိၣ်စိၣ်)
summon, v.t. ကိၣ်
summons, v. လံၤဘၣ်, [B.] သမ္မာန်စာ
sun, n. မု (မုၢ်) -- beam, မုအိၣ် -- rise, မုဆဲးထီၣ်, မုဂဲၤထီၣ် -- set, မုလဲးန့ၣ်
sun-dial, n. နဲးရဲးလၢဆၢထီၣ်မု
Sunday, n. မုဆုၣ်ထီၣ်နီၣ် (မုၢ်ခိၣ်ထီၣ်အနီၣ်)
sunder, v.t. မးလဲးဖး (မၤလီၤဖး)
sundry, a. လအၢလရဲး, ကနဲးနဲး (တအါဘဉ်)
sunflower, n. ဖီၤမုမု
sunny, a. ကဲၤဘဲၤမုအိၣ် (ဒ်မုၢ်အသိး)
sunshine, n. မုဖး
superintend, v.t. ယိထဲးခါထဲးဒဲးစးရၢပးဘၣ်
superintendent, n. ပုလၢအယိထဲးခါထဲးဒဲးပးဘၣ်ဆၢ
superior, a. လၢအထီၤနဲၣ်, လၢအဒိၤနဲၣ်, ဂုးနဲၣ် (လၢအထီၤတက့ၢ်, လၢအဂ့ၤဒိၣ်တက့ၢ်)
superscription, n. ဆၢကွဲးအၢလၢအဖၢခိၣ် (တၢ်အိၣ်ကွဲးအသးလၢအလီၤ)
supper, n. ဆၢအၢလၢဂၢအၢ (တၢ်အိၣ်လၢဟါအဂီၢ်)
supple, a. ဆါ, ဖူ (စုၢ်)
support, v.t. ခုထံၣ်ဆၢ, မးဆၢ (ခူးထီၣ်တၢ်, မၤစၢၤ)
suppurate, v.i. အဖံၤမံၤ, အဖံၤထီၣ် (အဖံၤမံ, အဖံၤထီၣ်)
sure, a. မဲၤရဲၤမး, လဲးထံးလဲးဆဲး (သပုၢ်ကတၢၢ်, ဃါပနၤ)
surely, adv. လဲးထံးလဲးဆဲး
surety, n. ဆၢထီၤအၢလၢပုၤဂၢအၢ, ပုထီၤအၢလၢကၢ (တၢ်အိၣ်အသးလၢပုၤဂၢအဂီၢ်)
surface, n. အဖၢခိၣ်, မဲၤန့ၣ် [B.] (တၢ်လၢခိၣ်တခါ)
surfeit, v.i. ဒုးအၢဆၢထီၤအအၢဝုၤလၢနဲးလၢပးဘၣ်
surly, a. အံၤဆိအံၤနဲၣ် (အံၤနဲၣ်)
surname, n. ပုလဲးဆၢအမံၤ
surpass, v.t. လဲးဖိးခွဲၤ, အၢနဲၣ်အၢလၢမၤ (လဲၤကဟံၣ်ကွဲၢ်)
surprise, v.t. မးထီၤမံၤထီၤမၤ (ဒုးကမၤကမၢ်)
surrender, v.i. ဆၢလဲးအၢလၢတဖၢလၢဝုၤ (ဆိၣ်လီၤအသးဒီးဟ့ၣ်ကုၤဝဲ)
surround, v.t. ဝဲထီၤ, ဝဲဖိးထီၤ (ကဝီၤဃာ်, ကဝီၤတရံးဝဲ)
survey, n. ဆၢထီၤဂၢခိၣ်
suspect, v.t. ခံၣ်ကၢအၢ [B.] (တနီၣ်အီၤတဝၢ်ဘဉ်)
suspend, v.t. ကွဲးလဲးဆဲး, ဘျးလဲးဆဲး, ဆဲးလဲး (စဲၤလီၤ, ဘျးလီၤ)
swallow, n. ထီၤဘျးဘျး (ထီၣ်ဘျးဘျး) v.t. အၢယုလဲး (ယုၢ်လီၤ)

swamp, n. ဆာလဲလဲလဲလဲလဲ (တၢ်ကပၤပၤပၤ)
 swan, n. ထီၣ်ထဲၣ်တဲၣ်, ထီၣ်ထဲၣ်တဲၣ်
 swap, v.t. အ့ၣ်လဲၣ်ဆဲၣ် (လဲၣ်လိာ်တၢ်)
 swarm, n. နံၣ်ကိၣ်ဒီး (ကနဲတဲၣ်) v. ဂဲၣ်ကိၣ်, ဂဲၣ်ကိၣ်
 swear, v.i. ဆိၣ်ဆဲၣ်ဆဲၣ်, ယုၣ်ကွဲၣ် (ဆိၣ်တၢ်)
 sweat, n. ခိၣ်ခိၣ် v.i. ခိၣ်ခိၣ် (ကပၤ, ကပၤထီၣ်)
 sweep, v.i. ဝုၣ်လဲၣ်, ဝုၣ်လဲၣ် (ခွဲၣ်ကွဲၣ်)
 sweeper, n. ပုၣ်ဆဲၣ်မိၣ် (ပုၣ်ခွဲၣ်ကွဲၣ်တၢ်တၢ်)
 sweepings, n. ဆဲၣ်တၢ်တၢ်လဲၣ်ဝုၣ်လဲၣ် (နီၣ်ခွဲၣ်သိၣ်)
 sweet, a. ဆၢၣ်, နၢၣ်မၢၣ် (နၢၣ်မၢၣ်)
 sweetheart, n. ဆၢၣ်အဲၣ်တဲၣ်, ဝံၣ်မၢၣ်ဝံၣ် (သံၣ်မၢၣ်သံၣ်ဝံၣ်)
 sweet-potato, n. ဂီၣ်ကလဲၣ်ထံၣ်, နဲၣ်စပွဲၣ် [T.P.]
 swell, v.i. ယိၣ်ထီၣ်, ဖိၣ်ထီၣ် (ညိၣ်ထီၣ်)
 swelling, n. ဆၢၣ်ယိၣ်ထီၣ် (တၢ်ညိၣ်ထီၣ်)
 swift, a. အဖျဲၣ်, အဖျဲၣ် (အဖျဲၣ်)
 swiftly, adv. ချဲၣ်ချဲၣ်
 swim, v.i. ယိၣ်ထီၣ် (ပိၣ်ထီၣ်)
 swing, v.i. os -- n. ဆူၣ် (ဝဲၣ်ယဲၣ်ယီၣ်, စုၣ်)
 swoon, v.i. ဝံၣ်ယုၣ် (သံတယုၣ်)
 swoop, v.i. ဖုၣ်န့ၣ်, ဘျဲၣ်န့ၣ် (စီၣ်န့ၣ်)
 sword, n. နံၣ် (နံၣ်)
 swordfish, n. ယၢၣ်နံၣ် (ညိၣ်အနံၣ်)
 synopsis, n. လိၣ်ဆဲၣ်ခွဲၣ်အခွဲၣ်
 syringe, n. နီၣ်ဖိၣ်ရဲၣ် (တၢ်ကိၣ်ဘိၣ်ဖိၣ်လၢပဖိၣ်ထံၣ်အဂီၢ်)

T

table, n. စပွဲၣ် [B.] (စပွဲၣ်)
 table-knife, n. ဒီးလၢပကုၣ်ဆၢယၢအဂး
 tadpole, n. ထဲၣ်ပိၣ်ဖိၣ်, ထဲၣ်ဘဲၣ် [T.P.] (ဒုၣ်ဖးထီၣ်သီလၢအဒံၣ်ပူၤ)
 tail, n. အမ့ (မဲၣ်)
 tailor, n. ပုၣ်ဆဲၣ်မိၣ်
 take, v.t. မးန့ၣ် (ဟံးန့ၣ်)
 take away, v.t. လဲၣ်ဆဲၣ်
 take back, v.t. ထဲၣ်ဆဲၣ်ထဲၣ်, မးန့ၣ်ထဲၣ်
 take heed, v.i. အိၣ်ကုၣ်ပကုၣ်, ထီးလဲၣ်အဝဲၣ်
 take notice of, v.t. ပကုၣ်, တတံၣ်ထဲၣ်

take off hat, ဘျူးလနဲ့, ဘဲလနဲ့
 Talaing, n. တလဲနဲ့ (ပုၤတလၢၤဖိ)
 talk, v.i. ချဲန့ဆၢ, ချဲန့ဒု (ကတိၤတၢ်, ကတိၤလိာ်)
 talkative, a. အနီၣ်အၢ, ဆၢချဲန့အၢ (ညီနီၣ်ကတိၤတၢ်အါ)
 tall, a. အထံၣ်ထီၤ, အကဲထီၤ (ထီ)
 tallow, n. အဝံၣ်ခိလီၤ, အဝံၣ်လဲၣ်ဒဲ
 talon, n. ထီၣ်အခဲမံၣ် (ထီၣ်ခိၤဆီခိၤအစုမ့ၣ်)
 tamarind, n. မဲးချီးၣ် (သုၣ်မိၤကျါ)
 tame, a. နဲး (ဆါ) -- v.i. မဲးနဲး (မၤဆါ)
 tan, n. ဝံၣ်ဖိလၢဆၢစုၤလၢထံၤ
 tank, n. ကမၤ (ရဲၣ်ကီၣ်)
 tap, v. ဒိၣ်တထီၤ
 taproot, n. အဝံၣ်မိၣ်, အဝံၣ်ထီၣ် (အဂံၢ်မုၢ်ကျါၢ်တဘီ)
 tape, n. ဖျဲးပုၤထီၤ (ပျံၤဘၣ်ဘၣ်)
 taper, n. ဖနဲၣ်တၢ်ဖိ (ပနဲၣ်ထီၣ်ဖိ)
 tapeworm, n. ဆၢကလုၤဘဲၣ်ဘဲၣ်ဖိ (ထိးကလဲၣ်ဖိထီၣ်ကဘျီၣ်လၢတကလုၢ်)
 tari-palm, n. ထီၣ်မိၣ်
 tar, n. ကတၢ်ရၢၣ် [B.] (ဆိအထး)
 tari-fruit, n. ထီၣ်သုၣ်
 tardy, a. ရှိ, ပၤ, ဖျဲးအံၤ (ဃာဝဲ, တချဲဘၣ်)
 tarnish, v.t. မဲးလဲၣ်ရှၢအလွၢအယီၤ (မၤစုၤလီၤတၢ်အကကြိၣ်)
 tart, a. ဆဲး, လၢအမဲးဆၢပသး (ဆိၣ်, လၢအမၤဆါပသး)
 tassel, n. ပပွဲ [B.] (နွံအိၣ်ဒီးအိၣ်မိၣ်)
 taste, v.t. ထဲးယိ, ဆဲးယိ, အံၤလဲၣ်ယိ (လုၣ်ကွၢ်အိၣ်ကွၢ်တၢ်)
 tattered, ယၤ, လၢအယၤဝဲ (လၢအညၢဝဲ)
 tattoo, v.t. ဆဲးယိး (ဆဲးကံၣ်ဆဲးဝဲပုၤအလီၤ)
 tax, n. အခီ -- n. အခီအထး (ဃုသွဲ -- အခီအသွဲ)
 tea, လၢဖး [B.] (လးဖး)
 teach, v. ဝီၣ်လိၤ, ဝီၣ်ထဲၣ်သုၣ်ထဲၣ်
 teacher, n. ဆရၢ [B.]
 tea cup, n. လၢဖးထံၤဘဲၣ်သုၣ် (လးဖးထံအခွဲ)
 teak, n. ဝံၣ်ပယံၣ် (သုၣ်ပဟံၣ်အထူၣ်)
 tea kettle, n. ထီၣ်ချီၤဖး (ထံချီၤသပၤ)
 team, n. ကဒိၣ်
 teal, n. ဘၢၣ်, ထီၣ်ထဲထံၤ (ထီၣ်ဒုၣ်ထံ, ဘၢးတဘျီ)
 tear, (pron. teer) -- n. မုၤထံၤ (pron. tare) ရှုၣ်ယၤ (မိၣ်ထံ -- ဖီညၢၣ်)

tearful, a. အိၵဲမ့ထံၵ်းနီၵ်း (အိၵ်းဒီးအမဲၵ်းထံအါ)
 tease, v.t. မးထံၵ်းလဲ
 teat, n. နူခိၵ်းမ့, နူထိၵ်းခိၵ်း (နူခိၵ်းမိၵ်း)
 tedious, a. လၵ်းအမးပွဲၵ်းပသးလၵ်းအမးအိၵ်း (လၵ်းအမးၵ်းပသးလၵ်းအမးအိၵ်း)
 teetotal, a. လၵ်းအသးအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်း
 telegram, n. လံၵ်းထံၵ်း
 telegraph, n. လၵ်းထံၵ်း, v.t. ဒိၵ်းထံၵ်း (လံၵ်းထံၵ်း, ဒိၵ်းထံၵ်း)
 tell, v.i. လိၵ်းဘၵ်း, လိၵ်းဘၵ်းလၵ်း (စံးဘၵ်းတဲဘၵ်း)
 tell a lie, v. အ့ၵ်းလိၵ်း
 temperate, a. ထံၵ်းအသး, လၵ်းအသးလၵ်းအသးလၵ်း (လၵ်းအသးအိၵ်းလၵ်းအိၵ်းလၵ်းအိၵ်း)
 tempest, n. လံၵ်းမ့လၵ်း (ကလံၵ်းမ့လၵ်း)
 temple, n. ဆၵ်းလၵ်း, ဆၵ်းလၵ်း (တၵ်းလၵ်းအိၵ်း)
 temporary, a. ကဆံၵ်းလၵ်း, လၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်း (တၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်း)
 tempt, v.i. ပဂံၵ်းထံၵ်းအဲၵ်း, အ့ၵ်းလၵ်း, ကျဲၵ်းစံး (သဆံၵ်းထံၵ်းအဲၵ်း, ကလံၵ်းနီၵ်းတၵ်း, လုပစံး)
 ten, a. ကဆံၵ်း (တဆံၵ်း)
 ten rupees, ကရဲး
 tenant, n. ပုလၵ်းအသးလံၵ်းအိၵ်း (ပုလၵ်းအသးလံၵ်းအိၵ်းအိၵ်း)
 tend, v.t. ယူၵ်း, ယိထဲး (အံးက့ၵ်းက့ၵ်း)
 tender, n. a. ပုယူၵ်းအိၵ်း, ပုယိထဲးအိၵ်းအိၵ်း a. ဘၵ်း, ဆါ (ပုလၵ်းအသးအံးက့ၵ်းက့ၵ်းတၵ်း, စၵ်း)
 tenet, n. ဆၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်း (တၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်းအိၵ်း)
 tent, n. တဲး [B.] က့ၵ်း (ဒဲး)
 tenth, a. ဆံၵ်းမ့လၵ်း (တဆံၵ်းမ့လၵ်း)
 tepid, a. လၵ်းလၵ်း, ခိၵ်းအဲၵ်းအဲၵ်း (လၵ်းလၵ်း, လၵ်းအဲၵ်းအိၵ်းတၵ်း, ကိၵ်းအိၵ်းတၵ်း)
 terrible, a. လၵ်းအသးမ့လၵ်း (လံၵ်းပျံၵ်းလံၵ်း)
 terrify, v.i. မးရဲၵ်း, မးအသးမ့လၵ်း (မးပျံၵ်းမးပျံၵ်း)
 territory, n. ခး, နဲၵ်း [B.]
 terror, n. ဆၵ်းအသးမ့လၵ်းန့ၵ်းန့ၵ်း (တၵ်းပျံၵ်းတၵ်းပျံၵ်းန့ၵ်းန့ၵ်း)
 test, n. ဆၵ်းမ့လၵ်း (တၵ်းမးက့ၵ်းအိၵ်း)
 testicle, n. ဒိၵ်းဘၵ်း (ဒိၵ်းဘၵ်း)
 testify, v. ထံးအသး (အိၵ်းအသး)
 tether, v.t. ဘဲလဲလၵ်း
 textile, a. လၵ်းအဘၵ်းအသး (လၵ်းအဘၵ်းတၵ်းအိၵ်း)
 than, conj. နဲၵ်း, နဲၵ်းဒဲး (န့ၵ်း, န့ၵ်း -- တက့ၵ်း)
 thank, v.t. စံးခိၵ်းစံးတဲး (စံးပတြၵ်းအဘၵ်း)
 that, pron. အနီၵ်း (န့ၵ်း)
 thatch, n. ယံၵ်း, ယံၵ်းလၵ်း, ဂံၵ်းလၵ်း, ဝံၵ်းလၵ်း [T.P.] (ကဟံၵ်း)

thaw, v.i. ဖိတ်

the, art. နီ (နီ)

theatre, n. ဇာယီ [B.]

theft, n. ဆာအုဂ္ဂဆ (တုဂ္ဂ)

their, pro. အဝါဝါအ (အဝါဝါ)

thekkai thatch, n. ယံလ၊ ဂံလ၊ ဝံလ၊ ဂုလ၊ ကနီလ

themselves, pro. အဝါဝါအနုဆါ (အကစီဒ်ဝဲတဖ်)

then, adv. ထီးနီကကု၊ ထီးနီလမာ (တုနုတဖ်)

thence, adv. လဆာအလးနီ၊ လနီလံလံ၊ ခါဒလနီ (လနီလံလံ၊ လတုအလီနီ)

there, adv. လနီ၊ လအံ၊ abouts ဘုလဆာအလးနီ၊ after လနီအလးခဲ၊ at လဆာနီအကု၊ by လဆာအကုနီ၊ before မအာဒါနီတ၊ in လဆာအလးနီ (လနီ၊ ဘုဒါအလီနီ၊ လတုအလီခဲ)

these, pron. ဆာလမာယီ၊ ဆာယီလမာ (အံတဖ်၊ တဖ်အံ)

they, pron. အဝါဝါ (အဝါဝါ)

thick, a. ဒုထံ၊ တု၊ တုပံပံ (တီ)

thickness, n. အဒု၊ အတု (အတီ)

thief, n. ဆာအုဂ္ဂ (တုဂ္ဂ)

thieve, v.i. အုဂ္ဂဆ (တုဂ္ဂ)

thigh, n. ကံဒု (ကံဒု)

thimble, n. စုဖျုလမာဆာအက (စုဖျုလမာဆာအက)

thin, a. ဘု၊ ဘုဖျုဒု (ဘုလ)

thing, a. ဆ (တု)

think, v. ဆီမီ (ဆီမီ)

third, a. ဘုမံလမံ (သုမံတမံ)

thirst, v.i. ဒုဝံ၊ ဘုအံဝံ (တုသုအသးလံ)

thirteen, a. ကဆံဒု (တဆံ)

thirteenth, a. ကဆံဒုမံလမံ (လအပဲထီတဆံသုမံတမံ)

thirty, a. ဘုဆံ (သုဆံ)

this, pron. ယီ၊ အယီ၊ ဆာယီ (ယီ၊ အံ)

this evening, ကဂယီ

this morning, ကဂီယီ

this time, အခယီ၊ အယီကဘု

thither, adv. လနီ၊ လအလးအံ၊ ထီးနီ (ဖဲနီ၊ လဘးနီ၊ ဆုဘးနီ)

thong, n. ဖျံဆာဖံ (ပျံတဖ်)

thorn, n. ဆာဆု (တဆု)

thorny, a. အံဒါအဆုအာ (အံဒါအတဆုအါအါ)

thoroughly, adv. ထီးလူထီးဆံ့, လာလုလုပွဲပွဲ (လာလုပွဲပွဲ)

those, pron. လဖာနီ, အနီလဖာ (နီတဖာ, အနီတဖာ)

thou, pron. န, နဝါဒ (န, နၠ)

though, conj. လါနုဂု (ဘိဉ်ဆိဒီး)

thought, n. ဆာဆီမိ (တိဆိကမိ)

thousand, a. ကထီ (တကထီ)

thousandth, a. လာအပွဲထွကထီမံးလမံး (လာအပွဲထီတကထီမံးတမံး)

thrash, v.t. ယဲးလဲးဘု, ပျဲးဘု (ယိဘု)

thread, n. လူ, လူလုပဆာဆာအဂး (လုလုပဆာတိအဂီ)

threaten, v.t. ခး, ကိ, မးသးမဲးသးဖဲ (မပျဲးမးဖဲ, ကုတ်တိ)

three, a. သး (သၠ)

threshold, n. ပဲးတရဲအခဲထံ (ကုဲးတၠအခိထံး)

thrice, a. သးကု, သးဘု (သးဘီ)

thriftless, a. မးလုဆာအလု (မးလုတိအါနီအခး)

thrive, v.i. ဂုထုပွဲထု, ဘီထုယီထု (ဘိဉ်ထီညီထီ)

throat, n. ခိယုဖျိ, ခိယုဖး (ကိယုအကု)@@

throb, v.i. အဲ, အဲစု, ဆုးရိ (ဆဲးဖိ, ဆဲးထု)

throne, n. လးဆီဆီ (အလိပစိ)

throne, to ascend, v. ထုနီ

throng, n. ပုခမျးကထံကထု (ပုဂီုမုကတံကတု)

throttle, v.t. မးခဲးအခိ (မးလိတကး)

throughout, prep and adv. ပံးပံးလု (သကုဆးဒး)

throughout the day, ဝံးနဲးချိ

throughout the world, ထီးအပဲးဂုခါချိ

throw, v.t. ခွဲ (ကွံ)

throw water, ရှိလဲးထံ, ဂါလဲးထံ

thrust, v. ဆု (ဆိ)

thugyi, n. စခး

thumb, n. စုမု (စုမုခိ)

thump, v.t. ဒိ (တိ)

thunder, v.i. လုပွဲ (လိသိ)

thunder-bolt, n. လုဖျု

Thursday, n. မုယဲနဲ, မုခဲထံးဖိလဲနဲကနဲ

thus, adv. ဘဲးယီးဝိ (ဒိအံးဒိနီ)

thwart, v.t. မးကးလးအသး, မးဂးဂီအဆာကိ (မးဟးဂီပုအတိဖဲတိမး)

thy, pro. န (န)

ticket, n. လဲမေ [B.] တံကဲ
 tickle, v.t. တီကလံ, မးကံ့, ဆွဲကလံ (ကိကံ့)
 tide, n. ထံထံထံလဲ, ဒံယု [B.] (ထံထံထံလီ)
 tidings, n. ဆယရု (တပ်ရု)
 tie, v.t. စးထု (စာဘ်)
 tie-together, v.t. ကထဲထု
 tie-round, v.t. စးထု
 tiger, n. ဘီ, ခု (ခဲ, ဘိဉ်သအိဉ်)
 tight, a. ဆယ, က (ဆာ, ကတံ)
 tighten, v.t. ထုဆယ, မးက (ထုဆာအိ)
 timber, n. ဝံ (သုဉ်)
 time, n. အဆယအထီ, အခံအခါ (အခဲအခါ)
 timely, a. ဘယအထီ, အဆယ, အဆယအထီဘယ (လအခဲအခါဘဉ်ဝဲ)
 timid, a. ဘမဲဆယ, ဒုအု (တပ်ပျံတပ်ဖုး, တဒုဘဉ်)
 tin, n. ရှုဘွဲကမံ, ထဘွဲ (ဟ်, ခဲမ) -- v.t. မးဘံလးရှုဘွဲ (မးဘာလဟ်ဝါ)
 tinkle, v.i. ဝါရုရု (သိဉ်ရုရု)
 tint, n. အလွ, အယီ (တပ်အလွံစု)
 tip, n. အခံထီ, အထီနု (တပ်အစီ, စီနု)
 tire, v.i. မးလဲပံလဲထု (မးလီဘုးလီတီ)
 title, n. အမံ, ဘွဲ [B.]
 to, prep. လ (ဆု)
 to (with) prep. ဒု, ခဲဒုအဝံဆံ speak to him.
 to (towards) prep. စီ, ဝံစီယး send to me.
 toad, n. ဒုဝံ, ဒုည (ဒုသုဉ်) -- stool, ဟး (ကု)
 toast, v.t. အကု (ကု)
 tobacco, n. ဝံ, ယု (ကသံလု, ညုသုး)
 to-day, n. and adv. ကနံယီ (တနံအံ)
 toddy, n. ထုထံ, တထံ, ဂုထံ (ထီထံ)
 toe, n. ခုနံခဲထု, ခုခံထီ (ခိဉ်မုခိဉ်နု)
 together, adv. လစီပး (တပုယီ)
 token, n. ဆမးနဲ (တပ်မးနိဉ်)
 tolerable, a. လပထီကဲထီနး (လပတုကဲ)
 toll, n. အခါအထး (အခါအသဲ)
 tomato, n. ယးဆဲဘယ (တကီဆဲဉ်သုဉ်)
 tomb, n. ဆယခံ (တပ်သုဉ်ခိဉ်)
 tomorrow, n. and adv. ကိမးဆဲ, ကဲဂီခိ (ခဲမုဆဲ, ခဲဂီတနံ)

tone, n. ဆာဝီ၊ အလူ (တင်သိပ်)
tongs, n. ထာထံ၊ မံညု (နိပ်တံ)
tongue, n. အဖျုး (ပျုး)
to-night, n. and adv. ကနုယိ၊ ကဲမုနု (ခဲမုနု၊ တနုအံ)
tonsil, n. ခာလချံ (ခဲလံချံ)
too late, adv. ယံနုလံ၊ နီကု
too small, adv. ဆံလံ၊ ပာလံ
tool, n. စူဝဲလံပမဆံဖံဆံအံ၊ တစာပလာ
top, n. အဒုခံ၊ အခံဒု (အခံအဒီ)
tortoise, n. ချံ (ချံ) -- shell ချံကု (ချံကု)
torture, v.t. မုရှုမုနုဆံဆံ၊ မဆာနုမ (မဖျိပ်မနုဆုဆု၊ မဆါအီနုမး)
toss, v.t. ဘျု၊ မိုထု၊ ခံထု (ကံထိပ်)
total, a. ထီးအလူ (ခဲလံ)
totally, adv. ထီးလူထီးဆံ၊ လူထုဆံဘု (စီဖုကလု)
totter, v.i. ဝထိဝထု၊ ဝထိဝထု (ကနီကစု)
touch, v.t. ထိ
tough, a. ခာ၊ နီ (ကျု၊ ခာ)
tour, n. ဆာစံဝံဝံ (တင်လဲတရံတင်)
toward, towards, prep. လာ၊ လီ (ပီ၊ မံလံပီ)
towel, n. ပဝ (ပဝ)
tower, n. အခံစီ၊ ယဲတဲ (အခံစီမိ၊ တးခါတနါ)
town, n. ဝံ၊ ခံ (ဝံ)
trackless, a. အခုလးဖျါအု၊ အလးဖျါအု (တအံဒီးအခံလီဘံ)
trade, v.i. မဖနုထးက (မပနံ)
tradition, n. ဆာလီဆံလဆံ
train, n. လဲမု -- v.t. ခီလံမကု၊ ကုလု၊ ထု (တံတြံ)
tramp, ယဲလု၊ ယဲဆ (ယိတ်)
tranquil, a. ဂုးဖု (ဂါတ်ပါ)
transcribe, v.t. ကွဲဆဲလံ၊ ကွဲကုလံ (ကွဲဆဲလံ)
transfer, v.t. ခုအလး၊ ပွဲအလး (သုလဲလံအလီတပုဒံ)
transfigure, v.t. မလုမဲလုဆုအံအံ (မလီဆီအကုအဂီ)
transgress, v.t. လံခုဖု၊ မမဆ (လုသုခါပတ်၊ မကမုတ်)
transient, a. လဆိလး၊ လယံဘု၊ အဂုအခုအု (အိတ်တစိပ်မိ၊ တယံဘံ)
translate, v.t. ထုထုလုလံအဂုကု၊ ထုထုအခါပယီ (ထုထိပ်ဆုကုတ်ကလုဒံ)
translator, n. ပုလုအထုထုဆုအခါပယီ
transmarine, a. လမဆမံဝါလီ (လာပိပ်လဲဝါဘးခိ)

transmit, v.t. ဖွဲ့ယူလေ့, ခို (ဟုတ်ယူလီ)
 transmigration, n. အကတားထိ
 transparent, a. ဖျိာလေ့, လာဆာဖုဆုဖျိာ (ဖျါဆဲးကလ၊ လာတင်ကပီဆဲးဖျိအီသ့)
 transplant, v.t. ချဲ့လေ့, ဖျှလေ့ (သျှလီ)
 transport, v.t. ခိုလှာတင်, ခိုလှာအလးဂ္ဂါက (စိတ်ဆူအလိတ်ပူဒေ)
 transpose, v.t. အလဲလှိအလး (လဲလိအလိ)
 transubstantiation, ဒုက္ခထုဆာလမံဒေ (ဒုက္ခထိတ်တမံဒေ)
 trap, n. for fish, ကု, ဂု, ဖိ, ကထိ, @@ဘိ -- for rats, ခု
 travel, on foot, v.i. လှေဆာ, လှေဆာလှာအခု (လဲတင်လာအခိ)
 traverse, v.t. ခုထု, ထုဒေ (ခိဒိတ်, ထိဒါတ်)
 tray, n. @@ဘု, ဗျပ် [B.] (သဘိတ်ကဘျပ်)
 treacle, n. ဆံဖိထံ (ထံပိတ်အထံ)
 tread, v. ယဲ (ယိတ်တ်)
 treadle, n. ခုယဲအလး
 treason, n. ဆာပိဒုထု (တင်ပူထိတ်)
 treasure, n. ဆာလူဒိဗ္ဗဒိ, စုလးခုခိ (တင်လုဒိတ်ပူဒိတ်, တင်စုလိဒိတ်ခိ)
 treasurer, n. ပုပဒုစု (ပုပာစုတဂါ)
 tree, n. ခံအထံ (သုတ်)
 tremble, v.i. ဝေထိ (ကနိးကစု)
 trench, n. မိဒု v. ခုလှေမိဒု (တင်ကျိ, မာနုတ်တင်အကျိ)
 trespass, v.i. လုဒုခုဖု, လှေမာ (လုသုတ်ခါပတ်, လီကမတ်)
 tress, n. ခိဒု (ခိတ်နိ)
 trestle, n. ခိ (နိတ်ဒိတ်စု)
 triangle, n. ဆာလှာအအိဒဲအနိဒုဒါနိ (တင်ဒိတ်ဂါလာအအိတ်ဒိးအနိတ်သါနိတ်)
 tribe, n. အဆိဒု, အဒိ (အကလုတ်, ဒုတ်)
 tribulation, n. ဆာရုဒုဆာနု (တင်နုတ်တင်ဖိတ်)
 tribunal, n. ဆာစုရုဒုအလးဆိဒုဆိ (တင်စိတ်ညိတ်ကိတ်အလိတ်ပတ်)
 tribute, n. ဆာအခိတ်အထး
 trickle, v.i. လှေယုဒုရုရု
 trigger, အမုဒု, အမဲဒဲ (အမိတ်ခဲ)
 Trinity, n. ဒါဂုဒုမဲလဂုဒု (သါဂါမုတ်တဂါယိ)
 trip, v.t. ပဲအခု, ဘျှအခု (ဘျှအခိတ်)
 triumph, v.i. မဒုဒု, မဒုဒုဆာ (မာနုတ်တင်)
 troop, n. ဒုကဖု, ပုခမုဒု (သုတ်တဖု, ပုဂါမုတ်)
 troth, n. ဆာအုလှေအိလှေအတိတ်အလိ (တင်အိတ်လီအိလီအမုတ်အတိတ်)
 trouble, v. မထံထံ (မတိတ်တ်)

trough, n. ချိန် (ကျိန်)

trousers, n. ဆာဖျုခဲၵ, ဘီဒုဘံၵ [B.] (တၢ်ဖျိၣ်ခံ)

truant, n. ပုလၢအစဲၵကီုဒု, ပုလၢအကူမးဆၢ (ပုလၢအကၢၣ်မၤတၢ်)

truce, n. ဆၢအိၵထီၣ်လၢဆၢဒုဆၢယးအဖးကဆိမိၵ

true, n. မွဲ, တီဒ, အမွဲအတီဒ (အမ့ၢ်အတီ)

truly, adv. တီဒတီဒလီုလီု (တီတီလိၤလိၤ)

trumpet, n. ခွဲ (ကွဲၤ)

trunk, of a tree, n. ဝံၵအထူ -- of an elephant, အမိး (သုၣ်အထူၣ်, အကမ့ၢ်ၤ)

trust, v.t. နဲဒ, ဆူဝုၤနဲဒဝုၤ, ဒိးနဲဒအသး (စုၢ်ဝဲန့ၢ်ဝဲၤ, တန့ၢ်အသး)

truth, n. ဆၢတီဒဆၢလီု, ဆၢမွဲဆၢတီဒ (တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤ)

try, v.i. ကျဲးစး, ကီုစး [B.] v.t. မးခါ (ကျဲးစး, မၤကွၢ်)

tub, n. စ့ၢ်ဘဲး [B.] (သရ်)

tube, n. ပွဲ [B.] (တၢ်ကျိၣ်ဘိ)

Tuesday, n. မုးထံးဖိးနီၣ်နဲ (မုၢ်ခိၣ်ထံးပုၤခဲနီၣ်)

tuft, n. ပပုး@@ [B.]

tug, v. ထုး, ကူၢ် (ထုးတပျုၣ်)

tumble, v.i. လဲးထံး, ဖျု (လီၤသံၤလီၤတံး)

tumbler, n. ဖျဲး [B.] (ခွဲးမိၢ်ထံးကလၢ)

tumour, n. ဆၢခိၣ်လီု, အကူ [B.] အယိး (တၢ်ကမိၢ်ထီၣ်, တၢ်ညိးထီၣ်)

tumult, n. ဆၢတုးထုၣ်တုးလဲး (တၢ်တၢ်ထီၣ်တၢ်လီၤ)

tunnel, n. ကတိး, အူမံၤ [B.] (ကတိး)

turban, n. ခိၣ်ဖျု (ခိၣ်ဖျုၣ်)

turbid, a. ဒုၤ, ဒုၤ (ဒု)

turkey, n. ဆၢကဆၢ (ဆိကဆိ)

turmeric, n. ယးဘး (သယီ)

turn, v.i. ခုၤဝဲၤဝဲၤ, ကဲၤလဲး, ကူၢ်အသး, ခုၤအသး (ဃုၣ်တရံးအသး)

turn upside down, v.i. အိၵဘျိးဒု, v.t. ဘိးလဲးချုၤ

turn into, become, မးကဲၤထုၣ်

turner, n. ပုဖုးဆၢမိၵ (ပုၤပွဲးတၢ်ဖိ)

turnip, n. ဘၢလၢအထံးခွဲးဒု, ဘၢကဘး (သဘၣ်ကဘီ)

turpentine, n. ထံးယုးအိၵ (ဆိးအထုး)

turret, n. ပုၤလၢမိၵ [B.]

turtle, n. ချိန် -- shell, ချိန်ကူ (ချိန် -- ချိန်အကူ)

turtle-dove, n. ထီၣ်လံၣ်ဘျု (ထီၣ်လံၣ်ဘျုၣ်)

tusk, n. အမဲး (အစွဲၢ်)

tutor, n. ဆရၢဘိၣ်လိၢ်ဆၢ -- v.t. ဘိၣ်လိၢ်မးကး (ပုၤလၢအသိၣ်လိ @@ပုၤလၢလံၢ်ခိၣ်လဲၣ်ခိၣ် --

သိပ်လိမ္မဟုတ်)

tweezers, n. မံးနု [B.] ထာထံးနီၣ်ဆီၣ်

twelfth, a. ကဆံၣ်နီၣ်မံးလမံး (လၢအပွဲၤထီၣ်တဆံၣ်ပူၤတပူၤ)

twelve, a. ကဆံၣ်နီၣ် (တဆံၣ်)

twentieth, a. နီၣ်ဆံၣ်မံးလမံး (လၢခံဆံၣ်ပူၤတပူၤ)

twenty, a. နီၣ်ဆံၣ် (ခံဆံၣ်)

twenty rupees, နီၣ်ရွှေ

twice, adv. နီၣ်ဘျး, နီၣ်က့ၣ်, နီၣ်စး (ခံဘျီခံစး)

twig, n. ဝံးဒိး, အယိၤဘျး (အပျိုၣ်ဖိ)

twigs and leaves, ဝံးဒိးဝၢလၢ

twilight, n. ဆၢဖုၣ်သီၣ်လၢသီၣ်လၢ (တၢ်ကပီၤသံယီၤဖျၢၣ်)

twin, အပဲး (တၢ်တဖျၢၣ်)

twinkle, v.i. ဖုၣ်ဖုၣ်လၢလၢ (ပံးလိၣ်ပံးလၢ)

twirl, v.i. က့ၣ်အသးဖျၢၣ်ဖျၢၣ် (တရံးအသးချ့ချ့)

twist, v.t. ဝံးကဲး, ဖျၢၣ်ကဲး (ဝံးတကံ)

two, a. နီၣ် (ခံ)

type, n. ရှုၤလံးမုၢ်ဖျၢၣ် (ဟံးလံးမံးဖျၢၣ်)

U

ubiquity, n. ဆၢအိၣ်ဝဲၣ်ကိၣ်စီၣ်ဒုး, ဆၢအိၣ်ပံးပံးလၢ (တၢ်အိၣ်ဝဲၣ်ကိၣ်ပူၤဒဲး)

udder, n. နီၣ်ဒဲး, အနီၣ်အိၣ်

ugly, a. လၢအး, ပိၤပိၤ, ပိၤလၢအး (တဖံတလၢဘၣ်)

ulcer, n. ဝံး (တၢ်ဝံး)

umbrella, n. စီၣ်လၢခိၣ် (တဒၢမုၢ်)

umpire, n. ပုၤလၢအလီၤခိၣ်ဆၢကကး

uncle, n. ဖၢထံ, မး (ဖါတံး)

unclothe, v.t. ဘဲးလၢဆၢကိၣ်ဆၢခိၣ် (ဘျီလီၤတၢ်ကူတၢ်သိး)

unclouded, a. ဆၢအုၣ်လၢအိၣ်ဘၢ (တအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဘၢ)

unconscious, a. ဝံးယုၣ်, ဝံးယုၣ်လၢအသးအုၣ်, နုၣ်လၢအသးအုၣ် (တသ့ၣ်ညါလီၤဒၣ်အသးဘၣ်)

unction, n. ဆၢဂ့ၣ်ဒဲး (တၢ်ဖျၢၣ်ဒီးသိ)

under, prep. လၢအဖျၢၣ်လၢ (လၢအဖီလၢ)

underfoot, adv. လၢအဖျၢၣ်ဖျၢၣ်လၢ (လၢအခိၣ်ဖီလၢ)

underground, adv. လၢဂ့ၣ်ခိၣ်လၢ, ဖံးဖျၢၣ်လၢ (လၢဟီၣ်ခိၣ်လၢ)

undergrowth, n. ဆၢရိၣ်, ရိၣ်ဖိၣ်ရဲးဖိၣ် (သ့ၣ်သ့ၣ်ဖိၣ်)

undermost, a. လၢအဖျၢၣ်လၢထုၤ (လၢအဖီလၢကတၢ်)

underneath, prep or adv. လၢအဖျၢၣ်လၢ (လၢအဖီလၢ)

understand, n. နာဘွာ (နာ်ပာ်)
 understanding, n. ဆာနာဘွာ, ဆာဘွာယာနာဘွာ (တၢ်သ့ၣ်ညါနာ်ပာ်)
 undertake, v. မးဆာမး, စးထုမးဘုဆာ, စးထုဘု (စးထီၣ်သီတၢ်)
 undeserved, a. လာအလကြၢ်းထိးဝုဘာ (လာအတကြၢ်းတူၢ်ဝဲခိၣ်ဝဲဘၣ်)
 undo, v.t. ကွဲလဲ, ဘဲလဲ, မးကးဂီၤ (ဃုၣ်လီၤ, မးဟးဂီၤ)
 undress, v.t. ဘဲလဲခွဲဆာကီၤဆာဝိၣ်, ကွဲလဲခွဲဆာကီၤဆာဝိၣ်, ဘျုးလဲဆာကီၤဆာဝိၣ်
 (ဘုၣ်လီၤတၢ်ကတၢ်သိး)
 undulate, v. ဂဲဝးဘဲလဲပိးအဝိၣ် (ဟူးဂဲၤဒ်လဲပိးအသိး)
 unfruitful, a. လာဘာ, ထူနီၤ (တဖျိထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်, တူၢ်ဖိ)
 unite, v.i. ဖိးဝိၣ်အိၣ်ကုၤပုၤ, မးဘုးထုၤ, စးဘုးထုၤ (ဟံၣ်ဖိၣ်ဃုၢ်, ဒုးစဲဘူးဃုၢ်)
 unlawful, a. လာအမးမာဆာဝိၣ်ဆာဘု, လုၤလဲပးဘာဒဲဆာဝိၣ်ဆာဘု
 (လာအမၤကမၢ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိ)
 unleavened, a. ကိၣ်မံၤလအိၣ်ဘာ (တအိၣ်ဒီးကိၣ်မံၣ်ဘၣ်)
 unlock, v.t. ဝဲထုၣ်ဝိၣ်, ဝဲထု (အိးထီၣ်)
 unlucky, a. အဘိၣ်လဲကုၤဘာ, ဆာဂဲၤအိၣ်ဂဲၤဆိလဲကုၤဘာ (လာအဟဲဝဲဟဲစိၣ်တဂ့ၤဘၣ်)
 unripe, a. လဲမံၤဘာ, မံၤအုၤ (တမံၣ်ဒီးဘၣ်)
 unroll, v.t. ပုၤလဲအထူ (သလဲၣ်လီၤတၢ်ထူ)
 unsafe, a. လဲမိၤဖျုးဘာ, မိၤဖျုးလဲဆာဘာယိၣ်ဒီးအုၤ (တပုၤဖျုးလာတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီၣ်ဘၣ်)
 unselfish, a. န့ၤအုၤ, ဖဲအုၤ, ကာအုၤ, အဲလဲအုၤအုၤ (လာအတအဲၣ်အသးန့ၢ်အခးဘၣ်)
 unsociable, a. အသးအိၣ်လာအကမံၤဝိၣ်လိၤအသးအုၤ
 unspotted, a. လဲမံၤမုၢ်မုၢ်ချၤဘာ, လဲကံၤကဲဘာ (တစံၣ်ပိၣ်ဘၣ်)
 untidy, a. လဲမံၤဘာ, မရံၤမရံၤ, လဲလဲထိးလဲဆုးဘာ (မရံၤမရံၤ, မရံၤမရံၤ)
 until, prep. ထီၣ်လဲလဲ, ထီၣ် (တုၤလၢ, ပာ်လၢ)
 untimely, a. အဆာအထီၣ်လဲဘာဘာ, အဆာအထီၣ်ဘာအုၤ (တဘၣ်အဆာကတိၢ်ဘၣ်)
 untrue, a. လဲမ့ၤဘာ, လဲတိၤဘာ, တိၤအုၤ, မ့ၤဆာတိၤဆာလိၤအုၤ (တမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တိၤဘၣ်)
 unused, a. လဲပလဲဝိၣ်ဘာ, လဲယုၤယုၤဘာ (လာပုၤတသ့ဘၣ်, တညီၣ်န့ၢ်ဘၣ်)
 unusual, a. လဲဆာလဲမဲး (လီၤတိၣ်လီၤဆိ)
 unwell, a. ဘးပွဲၤအုၤ, ကိၢ်အသး, ဆာ, အိၣ်ဆိအုၤ (တအိၣ်ဆူဘၣ်, ဘၣ်တၢ်ဆါ)
 up, adv. လာထး -- bear, ဆိမ့ၤထု (လာထး, စိၣ်ကမိထီၣ်) up to now, ခိၣ်ဘိၣ်နဲယုၤ
 Upper Burma, ခးဒီးဂိၤထးလဲခါ
 upright, a. erect, ထုၤလဲ, just, တိၤ (တုၣ်ကလံာ်)
 upset, v. လဲချုၤ
 urge, v.t. ဆုၤ, ပဂံၤထုအဲၣ်ဆိဆိ (သဆးထီၣ်အဲၣ်သပုၢ်ပုၢ်)
 urinal, n. ဆိမး, ဆိဒီး (ဆိၣ်ဒါ)
 urine, n. အဆိ (ဆိၣ်)
 use, v.t. ဝိၣ် n. အဝိၣ် (သ့, အတၢ်သ့)

used to, accustomed to, အိမ်ယံ့ယါ, ယုယါ
 useful, a. အသုံးအိမ်, အခိုးအတေးအိမ် (အဘျူးအဖိုဉ်အိဉ်)
 useless, a. အသုံးအိမ်အုလ, အိမ်ဆေးအုလ, အခိုးအတေးအိမ်အုလ (လၢအဘျူးအဖိုဉ်တအိဉ်ဘဉ်)
 uselessness, n. ဆေးအသုံးလအိမ်ဘာ
 usual, customary, a. ယုယါ, ယံ့ယါ, ဘဲအယုယါအသိး (ဒ်အညီန့ၣ်ဝဲအသိး)
 utensil, n. တဇာ [B.] (တၢ်လၢပသုအိမ်)
 uterus, n. ဒးလး (ဒၢလိၢ်)
 utmost, a. လၢအထုၤ, အိမ်ထွဲ (လၢအကတၢ်)
 uvula, n. ဖျဲးဖိမ် (ပျဲးဖိမ်)

V

vacancy, n. ဆေးအလးအိမ်ခါ, ဆေးအလးလးဂီၤ (တၢ်လီၤဟံ, တၢ်အလိၢ်အိဉ်ကလိ)
 vacant, a. လးဂီၤ, အိမ်ပျီးပျီး (လီၤဟံ, အိဉ်ကလိကလိ)
 vacation, n. ကိဉ်းဖျါအထီ, ကိဉ်းပံးအခါ, ဆေးဖျါလဆံ (တၢ်ပျၢ်တစိၢ်)
 vaccinate, v.t. ဆွဲလိး (ဆဲးန့ၢ်ကျိၢ်ပရိၢ်အဖံ)
 veil, n. ဆေးကးဘိးမုၤ (နီဉ်ကျၢ်ဘၢမဲၢ်)
 vain, a. ပျီးပျီး (ကလိကလိ)
 valley, n. ခိၤလိးဆွဲ, ထိးချိၤ (ကစၢ်ကဆွဲ)
 valuable, a. လူၣ်ခိၤပွဲးခိၤ (အလုၢ်ခိဉ်ပုၤခိဉ်)
 value, v.t. အိမ်ကုၤပးကး (ဟံကဲအိမ်)
 value, n. အပွဲး
 valve, n. ပိၤအဖးခိၤထိး
 vanish, v.i. လးမါခွဲၤ, ဖျိၤလးအုလ (ဟါမၢ်ကွံာ်, တဖျါလၢၤဘဉ်)
 vanity, n. ဆေးပျီးပျီး, ဆေးအိမ်ကုၤပိးအသး (တၢ်ကလိကလိ, တၢ်ဟံခိဉ်အသး)
 vapour, n. အအံ့, ဆေးအအံ့ (တၢ်သဝံတၢ်သဝါ)
 various, a. အမံးအမံး (အါကလုာ်အါမံ)
 variously, adv. အမံးမံး (အမံမံ)
 varnish, n. ခံးပွဲးလၢပမးထုၤဆေးအယီၤ (ကသံဉ်ဘျုးကဆုဉ်)
 vary, v.i. လမံးပိးဘာ, လးဆၢ (တဒ်သိးဘဉ်, လီၤဆီ)
 vault, n. ပိးကူ [B.] (ကကၢၤဒၢ) v.i. ဖုၤထု
 vaunt, v. အူၤအဆးဒၢဝုၤ (ပတြၢၤထီဉ်အတၢ်ဒဉ်ဝဲ)
 veal, n. ဆေးမံးဖိမ်အယၢ, ချီဖိမ်အယၢ (ကျိၢ်ဖိမ်အညါ)
 vegetable, n. ဆေးဒိးဆေးလၢ (တၢ်ဒိးတၢ်လဉ်)
 vein, n. ခွံးဖျိး, ခွံးထီၤ (သွံဉ်ကျိၢ်)
 velocity, n. အဖျဲး, အချဲၤ (တၢ်ချဲၤ)
 velvet, n. ကတံၤပၤ, ကတ္တီၤပါ[B.] (ကဒိဉ်ဘဉ်)

venerable, a. ကြီးဒိန်းနုဆယုလအဘရါအကိုး (ကြီးဒိန်းနုတၢ်ယုးယိပ်)
 venerate, v.t. ယုးယုဒးမဲ (ယုးယိပ်ဒီးပျံတစဲး)
 venereal, a. အံးကုးအု (ဃဲသဲအိတ်တၢ်)
 ventilate, v.t. ဒုးနုလံးအဂုး (ဒုးနုကလံးဆံ)
 veracious, a. ယုယါချဲးဆအတီးအလိး (ညီနုကတိတၢ်အမုၢ်အတီ)
 veranda, n. ထိးချီၤ, ဘုၤလိလး (ပျံစိာ်)
 verbatim, a. လမီၤဒဲလမီၤဘဲၤအဒိးအိၤဝုၤအဝိးကိးမိၤဒုး
 verdict, n. ဆစုးရဲနုးဖးဆ (တၢ်စံးညိပ်နီၤဖးနုၢ်တၢ်)
 verdigris, n. ထိးဝိးအထုအု (တိၢ်ဂီၤအထိပ်အုၢ်)
 verily, adv. တီးတီးလိးလိး (တိတိလိလိ)
 vermicelli, n. ကိၤဆုကလုၤ, ခနီၤ [T.P.] (ကိၢ်ထိးကလံး)
 vermifuge, n. ခံးပွဲဆုကလုၤ (ကသံးထိးကလံး)
 vermillion, n. ဆအမုၤဝိး, ဟံးဒုပဒ [B.] (တၢ်ကမုၢ်ဂီၤကလုၤ)
 vernacular, a. ဘၤဆဲးထံၤဖိၤခးဖိၤအလံးဒုဝုၤ (ဘၢ်ဃးဒီးအိၢ်ဖျဲၢ်အထံအကိာ်)
 versatile, a. လအမးဆၢကိးမံးဒုး (လအသုမၤတၢ်အကလံးကလံး)
 verse, n. အဆၢဖိၤ (အဆၢဖိ)
 vertical, a. ထုထုလိးလိး (ထိပ်ထုၢ်ဘျၢယုၢ်ကလံး)
 vertigo, n. ဆမုၤခံးသု (တၢ်မဲးခံးသု)
 very, a. (much) ဘၤစဲး, အၤလုၤ, နုလုၤ, မၤ
 very, a. (real) လုးထံးလုးဆုး, ရှိမး (နီၢ်နီၢ်, သပုၢ်တၢ်)
 very great, ဒိၤမၤ, very well, ဂုးဘၤစဲး
 very small, ဆံးကဲးဆံး, ဆံးခိးမိၤ, ဆံးဆံးမိၤ
 vespers, n. ဆဘိၤထုဘးယုးလမုၤဂၤလုးသု (တၢ်ဘျဲထုဘိယုၤလၢဟ@@)
 vest, n. ပလုၤစိးကဲး -- စွပ်ကျယ် [B.] (ဆုအဖိခိၢ်)
 veteran, n. ပုလၢအမးဆၢယံၤ, ပုးရဲ (သုးခိၢ်သးပုၢ်)
 veterinary, a. ဘၤဆဲးဆၢဘုးဆၢဖိၤဆၢပါ (ဘၢ်ဃးဒီးတၢ်မၤဘျီကုၤဆၢဖိကိာ်ဖိ)
 vex, v.t. မးဒးထု, မးထံၤထံၤ (မၤတံာ်တံာ်တၢ်)
 vial, n. ပလုၤဖိၤ (ပလိဖိ)
 viands, n. ဆအုဆၢအိး (တၢ်အိၢ်တၢ်အိ)
 vibrate, v.i. ဝးထိး (ကနိး, တထုၢ်)
 viceroy, n. စပုးအကိၤစး (စီၤပၤအခါၢ်စး)
 view, v.t. to look at attentively, ယိထံၤထံၤဆးဆး, ယိထံၤယိဆး (ကွၢ်ထံကွၢ်ဆး)
 vigilant, a. ထၢ်လုးအဘး, ခါဆၢထံၤထံၤဆးဆး, ပါဆၢထံၤထံၤဆးဆး [T.P.]
 vile, a. ယုးနုး [B.] (လီၤရၢၢ်)
 village, n. တဝု (သဝီ)
 villager, n. တဝုဖိၤ (ပုၤသဝီဖိ)

villain, n. ပုရှအအာဒွိမ (ပုလအအာဒိဉ်မး)
vine, n. စဘံးမု (စပံးမု) any climbing plant or creeper, ဆာမုအဘိး (တၢ်အမုအဘိ)
vineyard, n. စဘံးလး, စဘံးကျိး (စဘံးမုလိ, စဘံးမုကရါ)
vinegar, n. ဆာဆဲထံ (တၢ်ဆံထံ)
violate, v.t. ဖီဆိ, အဂ္ဂုန့ဆိ (ကံဆုန့)
violent, a. ဆိ (ဆု) -- excited by strong feeling: as, violent passion, ဘေခိလ္လ (သးကိလ္လး)
violet, a. colour, အယီဝိလ္လ
violin, n. ဘုထီးကမ္ပ (သရီ, တရီ)
viper, n. ဂ္ဂု (ဂုပု)
virgin, n. ပုမုန့ (ပုမုန့ကနီလိဉ်ဘိ)
virtue, n. ပရမီ [B.] ဆာဂုဆာဘု (တၢ်ဂုတၢ်ဝါ)
visage, n. အမု (မံ)
viscera, n. အပွဲ, အဖူ (တၢ်အပွဲ, အကဖူ)
viscid, viscous, a. ယဲယု, ဘုဆံဘုဆု, ဘုဆံဘုဆဲ, (စဲဘုးစဲဘး)
visible, a. ဖျိ, လာအဖျိဝု (လာအဖျိဝဲ)
vision, n. ဆာဒလယာခါ (တၢ်ထံလၢညါခါ)
visit, v.t. လုအိကု, ဂဲအိကု, လုအိရိ, ဂဲအိရိ (အိဉ်သကိး)
visitor, n. ပုမုပုထံ, ပုမု
viss, n. ဖး (ပိ)
vitriol, n. ဒုထီ (ဒုထီ)
vivacious, a. ဗွံဗွံဖျိ, ဘုဗွံဗွံဗွံ (သုဉ်ဖဲသးညါ)
vocabulary, n. အဘိဒဉ် [B.] (ဘိဒဉ်)
voice, n. ဆာလု, ဆာအိ (တၢ်ကလု, တၢ်အသိဉ်)
void, a. empty, အိပုအိခါ (အိဉ်ဟံ, လိဟံ)
volcano, n. ခိလိမု (ကစၢ်မုအု)
vomit, v. ပွဲ (ဘိး)
vortex, n. ဝဲ, ရိကု (ထံသဝဲ, ကလံသဝဲ)
vouch, v. ထိအာ, အာမာအာ (အါဉ်လိအိလိတၢ်)
vow, v. ဆိလုအာ (ဆိဉ်လိအသး)
vulgar, a. လပံလလဘု, လယုကုဘု [B.] (တပံတလဘု)
vulture, n. လုကထု (လိတ်)

W

wagon, n. လဲ (လုကဟု)
wail, v. ဂု (ဟိဉ်) -- n. ဆာဂုဆာယး (တၢ်ဟိဉ်တၢ်ယး)

waist, n. ယးဒံး (ယိဒံး)
 wait, v.i. အိမ်ခိး (အိမ်ဆူ) -- to attend as a servant,
 ဒိးအိမ်ခိးအိမ်ဆူအိမ်ဆူအိမ်ဆူ
 wake, v.i. နှုတ်ထွက်အိမ်, မိတ်ထွက် v.t. ထိတ်ထွက်, ကိတ်ထွက်, မိတ်ထွက် (ဒီးထွက်ထွက်)
 wale, n. the mark of a whip on the flesh, အထီးထွက်, အဘိးထွက် (တံးပျိတ်ထွက်)
 wabble, v.i. ကိတ်ကိတ်ကိတ်ကိတ်, လွတ်ကိတ်ကိတ်ကိတ် (လဲကိတ်ကိတ်ကိတ်)
 wade, v.i. ကိတ်လွတ်ကိတ် (ဟီးလွတ်ကိတ်လွတ်ကိတ်)
 wafer, n. ကိတ်ဘိးပျိတ်ဘိး (ကိတ်ဘိးပျိတ်ဘိး)
 wag, v.i. as the tail ဝံးဝံး, ဖူဖူ, ပျိတ်ပျိတ် (ဝံးဝံး, ပျိတ်ပျိတ်), as the head ဂဲးဂဲးပျိတ်ပျိတ်
 (ကျိတ်ကျိတ်ဂဲးဂဲး)
 wager @@အထွက် (တံးလွတ်အထွက်)
 wages, n. အလံးအလံး, လွတ် [B.] (အဘိတ်အလံး)
 walk, v.i. ကိတ်
 walking-stick, n. နိတ်ထွက် (နိတ်ထွက်ထွက်@@)
 wall, n. ဆိတ်, အိတ်, အရံး, ဆိတ်ရံး (တံးထွက်)
 wallet, n. ထွက် (ထွက်)
 wander, v.i. ကိတ်ထွက်, ထွက်ထွက် (ဟီးထွက်ထွက်)
 wane, v.t. as the moon, လွတ်လွတ်, @@, လွတ်ထွက်, လွတ်ထွက် (လွတ်ထွက်ထွက်)
 want, v.i. မိတ်, လွတ်, လွတ်ထွက်, လွတ်ထွက်, အိတ် (လွတ်, လွတ်ထွက်, တံးထွက်)
 wanton, v.i. ကိတ်ကိတ်, ကိတ်ကိတ် (ကိတ်ကိတ်, ကိတ်ကိတ်)
 war, n. ဆိတ်ထွက်, ဆိတ်ထွက်ထွက် (တံးထွက်ထွက်ထွက်) -- v.i. ထွက်ထွက်, ထွက်ထွက်ထွက်
 (ထွက်ထွက်ထွက်)
 ward off, v.t. မိတ်ထွက်ထွက်, မိတ်ထွက်ထွက် (မိတ်ထွက်ထွက်)
 warden, n. ပျိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက် (ပျိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်)
 warm, a. လွတ်, ခိတ်ခိတ် (လွတ်)
 warn, v.t. ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်, ထွက်ထွက်ထွက်ထွက် (ကိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်, ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်)
 warp, n. အထွက် (အထွက်ထွက်)
 warrant, v.t. to authorize, ဖူလွတ်ထွက် (ဟီးထွက်ထွက်)
 wart, n. ထွက် (ထွက်)
 wash, v.t. to cleanse with water, နှုတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက် (သွတ်ထွက်ထွက်ထွက်) as clothes or hair,
 အိတ်ထွက်ထွက်, အိတ်ထွက်ထွက် as the face, အိတ်ထွက်ထွက် (ပျိတ်ထွက်) as the body in bathing, အိတ်ထွက်ထွက်
 (လွတ်ထွက်) to wet မိတ်ထွက်ထွက် (မိတ်ထွက်ထွက်), to overflow ထွက်ထွက်@@ထွက်ထွက်
 washerman, n. ပျိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက် (ပျိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်)
 wasp, n. ထွက်ထွက်, ထွက်ထွက်ထွက် (တံးထွက်)
 waste, v.i. to dwindle ဘိတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်, to grow lean in flesh ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်
 (ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်), to squander လွတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက် (လွတ်ထွက်ထွက်ထွက်ထွက်)

watch, v.i. ခိန်ဆာ, အိမ်ခိန်ဆာ (ဆိးသီ, ခိးတိ) n. နာရီ (နာရီရံ)

watch for, v.t. ခိန်ယိ

watch-tower, n. အလားလပထုယိလနဆာ, ကင်းမျှော်စင်[B.]

water, n. ထံ (ထံ), urine အဆံ (တိဆံ) v.i. as the eyes မှထံလန (မိထံထိန်),

water as the mouth နိန်ထံထု, ထံဖျိန်ထံဂဲထု (ထူးပျံထံဟဲထိန်) v.t. to pour water

on, လှလှထံ, ရှိထံ (လှထံ) -- to give (cattle) to drink, ဒုန်အိထံ (ဟုန်ဒုန်အိထံ)

water-closet, n. ဆာဂလိလား

water-fall, n. ထံလနဆာ (ထံလိဆာ)

water-fowl, n. ဆာမုနထံ (ထိန်ဆိထံ)

water-ladle, n. ထံရုလှ

water-lily, n. တကီ, တကီဖီ (ကုန်)

water-melon, n. တဲတီဒာ (ဖရဲသုန်)

water-mill, n. မီးလပထုထုထံ

water-pot, n. ဖာနထံ [ဒဲနိုး T.P.] (သပာထံ)

water-proof, n. ပလုလအဘာစီလထံလဒုဘာ, ဆာလအထိထံ

water-rat, n. ယုထံ (ယုထံ)

water-snake, n. ဂုထံ (ဂုထံ)

watering-trough, n. ရေကျင်း [B.]

wave, n. လပီ (လပီ) -- v.t. as the hand, ဝါအစုလါခါလါခါ, ခွအစု (ဝါခါအစု)

waver, v.i. ဘာကဒဲကဒဲ, ဘာလနုလုလဒဲ (သးကဒဲကဒါ)

wax, n. နာအပိန် (ကနဲယိ) -- ear wax နါအာခါ (နါအာခါ) -- sealing wax ခွဲ [B.] ပွဲ [T.P.] (ယံ) v.i. as the moon လယိထု

wax-candle, n. ပနဲတနဲ (ပနဲ)

way, n. ဆာအဘိနဆာ, ဖာဒာ (တိအဘိနစါ)

we, pro. ပဝါဒယိ, ပ (ပ)

weak, a. ဆါ, ခာအာ

weaken, v.t. မဆါလနအဂဲအဘာ (မါစါလိအဂါအဘါ)

weakly, a. လဆိဘာ (တဆိဘာ)

wealth, n. စုလားခွဲခါ, ဆာထုဆာလဟ (တိထုတိတိ)

wealthy, a. ကဲဒါကဲဒါ, ကဲဒါကဲဒါ (အိန်ဒါတိထုတိတိ)

wean, v.i. လနုနု (ဖါနု)

weapon, n. စုဝဲ (စုဝဲ)

wear, v.t. to consume by rubbing or attrition ကျဲခွဲ, ဂုခွဲ (ကျဲကွဲ, ဂုကွဲ), as

clothes ကိနဆာခိန်ဆာ, ကိနထုခိန်ထု (ကုတိသိတိ), as a cap ချုထု (ကါထိန်), as a

weapon ခိန်ထုဝဲ, ခိန်စုဝဲ (သုစုဝဲ), as shoes ခိန်ထုခွဲ (ခိန်ခိန်), as stockings

or gloves ဖျုထု (ဖျိန်)

wear away, v.i. to be consumed by slow degrees, လန့်ဘေးလန့်ဘေး (ဘူလီ, ဆံးလီ)
 wear out, v.i. ဂရီနီ, ဂရူဂရီနီ (ဟးကွ်ဟးဂီဝဲ) v.t. မလေ့လံးလေ့ဒွေ, မလေ့လံး
 weary, a. ဆပွဲအသး, လအလေ့ပွဲလေ့ထဲ (တၢ်ဘျးအသး) (လၢအလီၤဘျးလီၤတီၤ) --
 cramped, ကွဲကွဲ, v.t. မလေ့ပွဲလေ့ထဲ (မၤဘျးပုၤ)
 weave, v.t. of mats &c, ထဲဆဲ (ထုတ်) of cloth in a loom, ထးထး (ထီထီ)
 weaver, n. ပုထးဆဲဖိ, ပုထးထးဖိ, ပုထဲဆဲဖိ (ပုထီထီဖိ)
 web, n. cloth in the loom, ထးထး (တၢ်ကံးညး) -- a spider's web, ခဲဒိး, ခဲဆိးဒိး
 [T.P.] (ကပီၤဒါ)
 wed, v. to marry, အိၣ်ပုၤ, ပျုလီ (ဖျီအသး)
 wedding, n. ဆဲအိၣ်ပုၤ, ဆဲပျုလီ, ဆဲတဲဆဲပျု (တၢ်တုတ်ဖျီ)
 wedding feast, n. မုး, ဆဲအိၣ်ပုၤအပွဲ (မုး)
 wedge, n. the double inclined plane, ကျဲး, ဘ [B.] (ကျဲး, သး)
 weeds, n. ဆဲဝဲဆဲဖဲ, ရှိဖိၣ်သံလမာ
 week, n. ကနွဲ, နွဲၤ (တနွဲ, နွဲသီ)
 weekly, adv. နွဲၤကကွဲ (တနွဲတဘျီ)
 weep, v. to shed tears, မုၤထံလဲ (မဲထံလီၤ) -- to cry ဂု (ဟီၣ်), to wail
 ဂုဆဲယးဆဲ
 weigh, v.i. ပာၣ်, အခံးအိၣ်, v.t. ခံၣ်, ခံၣ်ယိ (ဃာ)
 weight, n. အခံၣ်, အပာၣ်, အလယး (အတယာ်, အဃာ)
 welcome, v.t. ထိးဆဲမုၤမုၤ (တုၢ်လိာ်မုၢ်မုၢ်)
 weld, v.t. ဆဲဆဲအဆဲ, စးဆဲအဆဲ (ဆဲတၢ်အဆဲ)
 well, n. ထံဖဲ, ထံထဲဖျိ (ထံပုၤ, ထံထီၣ်ပာ်)
 well nigh, adv. ဘျးထဲ, ဘျးက, လဲဘျး (ဃာ်ဃာ်, ဘျးဒီး)
 wen, n. မုၣ်ပုၤ, ခဲတံး [T.P.] မြဲးဖု [B.] (အဖဲးအညးအကမိာ်တကလုာ်)
 west, n. မုၢ်နီၣ် (မုၢ်နီၣ်)
 wet, a. စိၣ်, ဘၣ်စိၣ်, ဘၣ်စိၣ်ဘၣ် (ဘၣ်စိၣ်ဘၣ်သ့)
 wet, to get, v.i. ဘၣ်စိၣ်
 wet-nurse, n. ပုလၢအဒုးအနုပုဂ္ဂၢၤကးအဖိ (ပုလၢအအိၣ်နီၣ်ပုၤအဖိ)
 wharf, n. ကဘဲၣ်နီၣ်, ထိး (ကဘီသန့)
 what, interrog. pron. ဆဲနီၣ်လဲၣ်, ဆဲနီၣ်လဲၣ်မဲၣ်လဲၣ်, ဘဲၣ်လဲၣ် (မနီၣ်လဲၣ်, မနီၣ်တမံၤလဲၣ်, ဒ်လဲၣ်)
 rel: pron: ဆဲလၢ
 whatever, pron. ဆဲကမဲၣ်လဲၣ်လဲၣ်, ဆဲကမဲၣ်လဲၣ်ကမဲၣ်လဲၣ် (တမံၤကမဲၣ်လဲၣ်, တၢ်တမံၤလဲၣ်လဲၣ်)
 whatever I wish, ထိးဒဲယး
 wheat, n. ဘျးကိၣ် (ဘျးကိၣ်)
 wheel, n. of a carriage လဲၣ်ပုၤ (လဲၣ်ဖဲဘၣ်), a spinning wheel ချဲယး (ကဟာ်) v.i.
 rotate, ချဲးအသး, ကွဲအသး (တၢ်တရံးအသး)

wheel-wright, n. ပုလအမကဲထုလဲၵ်းလီၵ်း (ပုၤစုသုၤလၢအမၤကဲထီၣ်လုၣ်ဇီၤလီၤဇီၤ)

wheeze, v. ဘၣ်ဘဲၤပုၤရၢအသးဘိးအသိး (သါၣ်ပုၤဘၣ်တၢ်သးအံးအသိး)

when, adv. interrog. ဆံးယံၤလဲၵ်း, rel: adv: ထီး, အခါ (ဖဲအကတီၢ်, ဖဲအခါ, တုၤ)

whenever, whensoever, adv. ကကွၢ်လါလါ, ကဘျးလါလါ, ကကွၢ်ဂ့ၤကကွၢ်ဂ့ၤ
(တကတီၢ်လၢလၢ, တစုလၢလၢ)

whence, adv. ထဓိၤလဲၵ်း, အထံးထဓိၤလဲၵ်း (လၢလဲၣ်, လၢလဲၣ်ဓိၤလဲၣ်)

where, adv. interrog. အလးထဓိၤလဲၵ်း, rel: adv: ထီးအလး, လးအလး (ဖဲအလီၢ်, လၢအလီၢ်)

-- upon, ထီးနီၣ်ကကွၢ် for which reason, အကီၣ်နီၣ် (လၢအယံၤနီၣ်)

wherever, adv. လစီၣ်လါလါ (တပုၤလၢလၢ)

whet, v.t. to rub for the purpose of sharpening, ကျဲး (ကျဲး)

whetstone, n. လိးကျဲး, လိးလးပကျဲးဆးအဂး (လၢလၢပုၤကျဲးတၢ်အဂီၢ်)

whether, pron. which of two ထမံးမံးလဲၵ်း, ထကးကးလဲၵ်း, လမံးမံးလဲၵ်း, လကးကးလဲၵ်း
(လၢလဲၣ်တမံးလဲၣ်, ဖဲလဲၣ်ဂၤဂၤလဲၣ်)

whey, n. ဆးနူထံၤလးဒုး (တၢ်နီၣ်ထံၤလီၤသကၤ)

which, rel. pron. လး (လၢအ)

which, interrog. pro. ထထ, which man ထကးကးလဲၵ်း, ပုၤရၢထထကးလဲၵ်း

whiff, v. to puff, ရဲၤ, မိပွဲး (အူထီၣ်တဘီ)

while, n. အထီ, အခါ (အကတီၢ်) -- adv. အဘိးဘး (အဖၢမုၢ်)

whine, v.i. ဂ့အံၤ, ဂ့အံၤဂ့ၤအူ (ကအံၣ်, ကအံၣ်ကအူ)

whip, n. နီၣ်ဖျဲး (နီၣ်ဖျဲး)

whirl, v.i. ချံးအသးဖျဲးဖျဲး, ခုၤဝဲၤဝဲၤ (တရံးအသးဝီၢ်ဝီၢ်) v.t., ထူၤချံးဖျဲးဖျဲး (မၤတရံးချဲးချဲး)

whirlpool, n. ခနီၣ်, ဝဲး [B.] (ထံသဝံး)

whirlwind, n. ရှီၣ်, လံးသဝံး (ကလံးသဝံး)

whiskers, n. ဘိးဖးထံးအဆီၣ်, နိးဆီၣ် (ဘိးပၤဆူၣ်တဖၣ်)

whisper, v. ချဲးဘံၣ်ဝံၣ် (ကတိၤတၢ်ကသံၣ်) -- n. ဆးချဲးဘံၣ်ဝံၣ် (တၢ်ကတိၤကသံၣ်)

whistle, v. with the mouth, ယူၤအနီၣ်, ယူၤလံး (ညိၣ်ကလံး) -- with a small pipe, အူပံး (အူပံး)

white, a. colour, ဘွဲး (ဝါ) of an egg, အဘျိး (အသလၢ) -- of an eye, မုၤဘျိး (မုၤပုၤဖိ)

white-ant, n. အီၣ်

white-wash, n. ဘးဘွဲးထံၤ (ထူၣ်ဝါထံ)

whither, adv. to which place, ထလဲၵ်း, ထလဲၵ်းဓိၤလဲၵ်း, ဓိၤဓိၤလဲၵ်း (ဆူလဲၣ်, ဆူလဲၣ်ဓိၤလဲၣ်)

whithersoever, adv. လစီၣ်လါလါ (တပုၤလၢလၢ)

whitlow, n. ဝံး, ခုနီၣ် [B.] (တၢ်ဝဲတကလၢ)

who, pron. ပလၢလကးလဲၵ်း, ပုလ (မတၤတဂၤ)

whoever, pro. ပုလကးလါလါ (ဖဲဒၣ်ပုၤတဂၤလၢလၢ)

whose, pro. အ (အ) (prefix.)

whole, a. all, ထီးလူ, ထီးလူထီးဆံ့ (ခဲလက်ခဲဆု) -- complete, လာပွဲ (လာပွဲ) --

well, အံ့ဆီအံ့ချဲ့ (အိပ်ဆူအိပ်ချဲ့)

whole day, ထားနံ့ယာ

whole world, ဂုဏ်ထာဘိယာ, ဂုဏ်ထာဘိယာ

whole year, နံ့ဆာနံ့ယီ, ထားနံ့ယာ

wholly, adv. ထီးလူ, လူထွေဆံ့ဘု (စီဖုကလု)

whooping cough, n. ဆာကွဲကဲ

whore, n. မဲပွဲမု, အံ့ကဲမု (ယဲသဲမု)

why, adv. for which reason, ဘာလဲ, ဘာဆာနီလဲ, မွဲဘာလဲ (အဂုဒ်လဲ)

wick, n. မုဒိဆု, မုဒိအပွဲ (မုဒိအုဒါအဆု)

wicked, a. အာ, အအာအာ (အာ, အအာအာ)

wicker, a. လာပုထဲဝါလာပု@@မွဲကဲလားမွဲကဲ (လာပုတဲဝါလာပုမုဂုလာတပိတကလုဂု)

wide, a. လဲ (လဲ)

widow, n. ပုမုမဲ, အမုမဲ (မုကမဲ)

widower, n. ပုအမဲ (ပုကမဲ)

width, n. အလနး, အလဲ, အဒုပု (အလဲ, အဒိပ်ယီ)

wife, n. အမု (မု)

wild, a. untamed, အမဲ (မဲ) -- uncivilized, အယဲအထဲ [B.] (မဲတကု)

wild beasts, n. ဆာမုဆာမုအမဲ

wild-fowl, n. ဆာမဲ (ဆီမဲ)

wilderness, n. မဲလကု, ရှိမုနုမု (ပုမုကနု)

wilful, a. လာအလဲဘာအာဒုဝါ, ခိနုဆာအု (လာအလူအသးဒုဝဲ)

will, n. ဆာအံ့ကုအာ (တုတံအသး) -- a testament, ဒုတဲဝါ [B.] aux v. see "shall".

willing, a. ဘာအာ, အုလဲအာ, အာအံ့ (ဘုအသး, အုလီအသး, အသးအိပ်)

willow, n. ဒုမဲဆလီ (ပုသလီ)

win, v.t. မဲနုဆု, နု (မဲနုတု)

wince, v.i. လဲဒု, ဒုထု (သးကုအသး)

wind, n. air in motion, လဲ (ကလဲ) v. to twist, ဝဲထု, ကု (ဒုတရဲအီ), v.i. to be serpentine in course, ကဲကဲ

window, n. ပဲတရုမု, ပတဲပိ [B.] (ပဲတြီမိ)

wine, n. စဘိထံ (စပဲထံ) -- bibber, ပုလာအီလဲစဘိထံ (ပုလာအီလုကဲစပဲထံ)

wing, n. အဒိ (အဒိ)

wink, v.i. to shut the eyes, ဘုထုအမု (ဘုမဲ) -- to close and open the eyes quickly, ပုဆုမု (ပုမဲ, ပုတဆဲမဲ)

winnow, v. ရှိလဒ်, ရှိ, ပဒ (ပညဲ, ဃၤ)
 winter, n. ဆာဂီးခါ (တၢ်ဂိၢ်ခါ)
 wipe, v.t. ထုၣ်ခွဲ (ထွါကွံာ်)
 wire, n. ထးဖျဲး (ထးပျံၤ) -- v.t. စးလၢထးဖျဲး (စၢလၢထးပျံၤ) to telegraph, ဒိၣ်ထးဖျဲး
 wisdom, ဆၢကိၣ်ညး, ဆၢကိၣ်ဘၢကိၣ်ညး (တၢ်ကူၣ်ညး)
 wise, to be, v. ကိၣ်ဂ့ၤ, ကိၣ်ဆၢညး
 wish, v. desire, မိမး, မိန့ၣ်ဘၢအသး, ဘၢအသး (မိၣ်န့ၣ်ဘၢအသး, ဘၢအသး)
 wistful, a. အိၣ်ဆဲးဆိၣ်န့ၣ်, အိၣ်ဆဲးဆိၣ်ကိၣ် (အိၣ်ဒီးတၢ်ဆၢန့ၣ်, အိၣ်ဒီးတၢ်လိးကိၣ်)
 wit, n. the intellect, ဆၢကိၣ်ညး, ဘၢလၢအသးယၢဆၢ (တၢ်ကူၣ်ညး, သးလၢအသးညးတၢ်)
 witch, n. ဆၢယုၤမုၢ် (တၢ်နီၤမုၢ်ပျံၤ)
 witchcraft, n. ဆၢလိးဆၢဘွဲ (တၢ်ဟီၣ်တၢ်ယံ)
 with, prep. လၢ, ဒဲ, လၢအဝိၣ်, ပုၤ (ဒီး, ဃုာ်ဒီး)
 with all one's might, လူၤဂဲးလူၤဘၢ
 withdraw, v. စဲၣ်ထုၣ်ခွဲ (ဟးထီၣ်) v.t. ထုၣ်ခွဲ, ထုၣ်ထုၣ်န့ၣ်, မးန့ၣ်ထုၣ် (ထုၣ်ထီၣ်န့ၣ်, ဟံးထီၣ်န့ၣ်)
 wither, v.i. as a plant, လဲၣ်ယံၤခွဲ, လဲၣ်ယံၤလဲၣ်ဘဲ, ပဲၣ်ထုၣ်, လဲၣ်ခါ (လီၤညး, ဃုာ်ထီ)
 without, prep. လၢအိၣ်ဘၢ adv. လၢခိၣ်လၢခိၣ် (လၢခိၣ်တခါ)
 withstand, v.t. ဂဲးလိၣ်တုၣ်လိၣ်, ပဒဲးဆၢ, မးဆၢ (တြီဆၢ, ခိၣ်ဆၢ)
 witness, v.t. ထိးအသး (အုၣ်အသး) n. ပုၤထိးအသး, ဝဲၣ်ဒုၤ (ပုၤအုၣ်အသး)
 wittingly, adv. ဝဲၣ်ယၢဂ့ၤဘၢစဲၣ်, လၢဆၢဝဲၣ်ယၢအဖး (လၢတၢ်သ့ၣ်ညးအပူၤ)
 wizard, n. ဆၢယုၤ, ဆၢယုၤဆၢဖျဲး, ဆၢဖုၤဆၢန့ၣ် (တၢ်နီၤ, တၢ်ဝံတၢ်နီၤ)
 wolf, n. ထွံမံး (ထွံမံၤ)
 woman, n. ပုၤမုၢ်, ပုၤမုၢ်ပုၤမုၢ် (ဟိၣ်မုၢ်, ဟိၣ်မုၢ်ဟိၣ်မၤ)
 womb, n. အိၣ်ဖး, ဒးလး, အဂံၤလး, အယံၤလး (ဒၢလိၢ်)
 wonder, v.t. ထီၣ်မံၤထီၣ်မံၤ (ကမၤကမၢ်)
 wonderful, a. လဲၣ်လး, လဲၣ်လိၣ်လဲၣ်လး, လဲၣ်ဆိၣ်လဲၣ်မဲး
 woo, v.t. လဲၣ်ပုၤမုၢ် (ကလံာ်ဟိၣ်မုၢ်)
 wood, n. a collection of trees, ဝဲၣ်လဝဲ, ဝဲၣ်ကျဲး (သ့ၣ်တဖု) -- the substance of trees, ဝဲၣ် (သ့ၣ်အနီၢ်စၢ်) -- fuel ဝဲၣ်မုၢ် (သ့ၣ်မုၢ်)
 wood-oil, n. စဲၣ်ဝဲၣ် (ကိၣ်သိ)
 wood-pecker, n. ထီၣ်န့ၣ်ကဲး, န့ၣ်ထီၣ်ကဲး (ထီၣ်တလဲ)
 wood-pile, n. ဝဲၣ်မုၢ်ပိး (သ့ၣ်မုၢ်အပူၣ်)
 wood-apple, n. နွဲ, ယုၤ
 woof, n. အပး (အယီၤ)
 wool, n. ဝဲၣ်ဆိၣ် (သိဆိၣ်)
 word, n. အလူၤ, ဆၢချဲးကမိၢ် (တၢ်ကတိၤတဘီ)
 wordy, a. ဆၢချဲးအၢ, လူၤဆၢချဲးဆၢအၢ, အနီၣ်အၢ (ကလုာ်အါ)

work, v.t. to move as a machine, မးဂဲးမးဝ (ဟူးဂဲး) (ဖိးတၢ်မၤတၢ်)
 work, v.i. to labour, မးဆၢ, မးအၢဖဲအၢ, မးဆၢဖဲဆၢ
 work, v.i. to ferment ဖးထွဲ, ဖိးဖး (ဖးထီၣ်)
 work, n. ဆၢမး, ဆၢဖဲဆၢမး (တၢ်မၤ)
 work fellow, n. ပုလၢအမးပုလၢ (ပုလၢအမၤဃုာ်တၢ်)
 world, n. the earth, ဂ့ၣ်ခိၣ် (ဟီၣ်ခိၣ်)
 world, n. a division of the universe, @@ဘီၣ် [B.] a state of existence, ကပုၤ
 (တဃၣ်)
 worldly, a. ဘၢဆဲးလၢအယီၤလကူၤ (ဘၣ်ဃးလၢအအံၤတဃၣ်)
 worm, n. an earth or intestinal worm, ဆၢကလုၤ (ထိးကလံာ်) wood-louse, ဝံး
 worm, n. the thread of a screw. ဝဲးအူၤအယုၤ, ထးဖျိးအယုၤ
 worm-eaten, a. လၢဝံးအၢ, လၢဂိးအၢ (လၢဂၢၢ်အိၣ်ဝဲ)
 worm-powder, n. ဝံးပွဲဆၢကလုၤအမုၤ (ကသံၣ်ထိးကလံာ်ကမုၢ်)
 worm-wood, n. ဝံးပွဲဆၢကလုၤအခၢ
 worry, v.t. to annoy, မးထံၤထံၤ (မၤတံာ်တံာ်) n. ဆၢမးထံၤထံၤ, ဆၢထံၤမုထံၤထံၤ
 worse, a. အးန့ၣ်, အးန့ၣ်န့ၣ်ဒ် (အၢဒိၣ်တက့ၢ်)
 worship, n. ဆၢဘိၣ်ဆၢဘး
 worship, v. ဘး, ဘိၣ်ထွဲဘးထွဲ (ဘၣ်ဝဲဘိၣ်ဝဲ)
 worst, a. အအးထုၤ, အနးထုၤ (အၢကတၢၢ်)
 worth, to be, v.i. အပွဲအိၣ်ပွဲအိၣ်ပွဲအိၣ် (အပုၤထဲအံၤထဲန့ၣ်)
 wound, n. အဖးလး (တၢ်ပုၤလိာ်)
 wrap up, v.t. ဘိၣ်ထွဲ (ဘိၣ်ထီၣ်)
 wrath, n. ဆၢညးထွဲဒ်, ဆၢဒ်ထွဲ (တၢ်သးထီၣ်, တၢ်သးဒိၣ်)
 wreath, n. ဖီၣ်ခွဲ
 wreck, v.t. မးဂးဂီၣ်, မးလးပိး, မးဂးဂီၣ်ဆၢ (မၤဟးဂီၣ်တၢ်)
 wrench, v.t. to force away by violent twisting, ဆိးဖဲန့ၣ်, ဝံးထွဲန့ၣ်ဆိၣ် (ဝံးထွဲဆူၣ်န့ၣ်တၢ်)
 wrinkle, v. လးပွဲ, ပွဲ (သွဲး) n. အပွဲ, ဆၢပွဲဖဲ (တၢ်သွဲးတဖဲး)
 wrist, n. ဖျိးခွဲ (ဖျိး)
 write, v. ကွဲးလံၤ (ကွဲးလံာ်)
 writhe, v.i. ဖျိးကွဲးအသး, ဖျိးကွဲးအသး (ပဃိာ်ကံးကွဲးအသး)
 writing, n. ဆၢကွဲး, ဆၢကွဲးအသး (တၢ်ကွဲးတၢ်)
 wrong, a. ဘၢမၤ, ဘၢအၢ (တဘၣ်ဘၣ်)
 wry, a. ဝံး, နီၣ်ဝံး (လၢအတံာ်ပကံ) -- drawn aside. အိၣ်ဝံး, ဖုၤဝံး (အိၣ်တစ့)

Y

yam, n. နဲၣ်ထံ (နဲၣ်ခိၣ်)

yard, n. နံရိုး (သံပုတ်, ခံပုတ်) -- a spar, ယါစုဒ္ဓါ (ယာ်ထူဉ်အဒု)
 yarn, n. woolen thread, လှူဖျဲ (လှူအဖျဲ)
 yawn, v.i. to gape ကဒုထွဲ (တကီ)
 yes, မဲ (မုတ်)
 year, n. နံ့ (နံဉ်)
 yearling, n. ဆာ်ဖိဆာ်ပါလအဆာ်အလးကကွ (ဆာ်ဖိကီဖိတဒုအိဉ်တနံဉ်ဇီ)
 yearly, a. ကိဉ်နံ့ဒုဒု, လနံ့ဘာလနံ့ (တနံဉ်ဘဉ်တနံဉ်)
 yearn, v.i. မိ့ဘာ, ဆိ့န့ဘာနုနုလု (ဆာ်နုဒိဉ်ဒိဉ်ကလံ)
 yeast, n. ကိမံ (ကိဉ်မံဉ်)
 yell, v.i. to cry out, ကိဉ်ရှု, လုခံး (ကဲးကိး)
 yellow, a. ဘဒု (ဘီ)
 yesterday, n. လမုဂနံး, လမုဂအံး (လမဟါကကံ)
 yesterday night, n. လမုနုအံး
 yet, conj. လါနု (ဘဉ်ဆဉ်ဒီး) -- adv. ဒံး (ဒီး)
 yield, v.t. to bear (as fruit) ဘ, ဘထွဲ (သဉ်ထီဉ်) -- to give up, ဆုလဒုအဘ
 (ဆိဉ်လီအသး)
 yoke, n. for the neck or shoulder, နိယံးဘီဒု, နိယထရး, ပမ (နိဉ်ယံးဘိ, ထီဉ်ပိ) -- a
 pair (of cattle) ချီကခိ, ဆမံးကခိ, ပနါကခိ (တကံဆိ)
 yolk, n. အယဒု, ဆာ်ဒံအယဒု (တကံဒိဉ်တကီ)
 yon, yonder, a. လ -- adv. လနီ, လအံး (လနီဉ်)
 you, pron. နာ, န (န, နါ, သု)
 young, a. ဘဘာ, ဘဆံး
 younger aunt, မဒုအမာ, ဂါ
 younger brother, ဖုခါ
 younger sister, ဖုဒုမု
 younger uncle, မဒု
 youngest child, အဘဘာ
 your, န (န, သု)
 youth, n. ဘဘာအထီ, ဘဆံးအခါ, လိာဘီ (လိဉ်ဘိ)
 youthful, a. လအဘဆံး, လအဘဘာ, လအလိာဘီ (လိဉ်ဘိ)

Z

zayat, n. ဘရီ (သရီဉ်)
 zeal, n. ဆာ်ဘဆိ
 zealous, a. အဘဆိ (အိဉ်ဒီးသးဆုဉ်)
 zenith, n. မုဒါလိးလိးလအပဖါ (မုဒိဉ်လိလိလအပဖါ)

zephyr, n. the west wind, လံးလးအဂဲၤလးမုၢ်န့ၣ်လခီၤ (ကလံၤဟဲၣ်လၢမုၢ်န့ၣ်တခီ) -- a gentle
wind -- လံးအရူၤ, လံးအဖူၤ (ကလံၤကဟ့ၣ်လး)
zero, n. cipher, os (ဝး)
zigzag, adv. ကဲၣ်ကီၣ် (က့ၣ်ကီၣ်)
zinc, n. ဝိၣ်, ရှၢၤဘွၣ်ကမ့ၣ် (ဟ့ၣ်ဝါ, သိး)